

ALLAH AŞKINI SEÇENLER

MUSTAFA NEDATİ BURSALI

ALLAH AŞKINI SEÇENLER

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Çelik
YAYINEVİ

7. BASKI

ALLAH AŞKINI SEÇENLER

MUSTAFA NECATİ BURSALI

© İlkharf Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti, 2019

Sertifika No: 33723

© Yayınevinden yazılı izin almadan kısmen veya tamamen alıntı
yapılamaz,
hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Allah Aşkını Seçenler

Mustafa Necati Bursalı

İstanbul, 2019

ISBN

978-605-7916-01-3

Yayın Yönetmeni

Serdar Çelik

Editör

Ece Özbaş

Mizanpaj

Adem Şenel

Kapak Tasarım

Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt

Enes Basın Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.

Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No:12/210 Topkapı / İSTANBUL

Tel: 0 212 501 47 63 Sertifika No: 12469

ÇELİK YAYINEVİ

Sertifika No: 14710

İkitelli O.S.B. Mh. Milas Cd. İş Batı İş Merkezi

No:29/12-A Başakşehir - İstanbul

Tel: +90 (212) 511 28 11 Faks: +90 (212) 511 28 12
celikyayinevi.com.tr - info@celikyayinevi.com

Çelik Yayınevi, İlkharf Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti. 'nin Markasıdır.

Aklını başa devşir, sen ayır aşka zaman;
Ey adam, tutup bana diyorsun başka zaman!

Sanki bir mavi Cennet bugün başımda semâ,
Âlemde âşıklara ben hayranım dâima!...

MUSTAFA NECATİ BURSALI

TAKDİM

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

“Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adı ile (başlarım)”

Bir damlacık sudan perî gibi güzeller yaratan, âşıklerini muhabbetinin deryasına gark eden, kullarına sayıya hesaba gelmez nimetler veren ve muttakî kulları için Cennetler vücuda getiren Rabbime denizlerdeki kumlar, canlılardaki nefesler ve yağmur damlaları sayısınca hamd ederim.

Yâ Rabbi! Seni tenzih ve tesbih ederim. Senden başka İlâh yoktur. Senden başka gönül yarasına merhem süren de bulunmaz. Senden gayri dost arayanlar murâdına eremez.

En üstün ve en vefalı sevgili Sensin. En iyi tabib de elbet Sensin. Benim sözlerimi, dostlarının ve âşıklerinin uğurlu sözleri gibi gönül uyarıcı et. Bâtıl bir söz söylemekten beni muhafaza buyur. Çünkü sözlerin de sultanı Sensin.

Bütün âlemleri yüzü suyu hürmetine Yarattığın Sevgili Resûlün üzerine öyle bir rahmet indir ki, o sayede her şey nûra gark olsun. Çünkü O, Senin nûrlarının denizidir. O, Senin sırlarının madenidir, hidayetinin güneşidir ve âşıkların Serveridir.

O’na salât ve selâm olsun!

O’nun ehline ve dostlarına da sonsuz selâmlar...

Aşk sözü her ağza lâayk değildir. Ne var ki, insanların en çok telâffuz ettiği söz de yine budur. Günümüzde insanların yediği içtiği sanki aşktır. Bir faniye gönül bağlamak, ona methiyeler düzmek, durmadan onu anmak, hüsrana kapı açmaktır. Çünkü aşk bu değildir. Bu, ancak saçma sapan bir sevda olabilir. Öyle olduğu için de kimse murâdına erememiştir.

Aşk, bahçelere güller hediye eder.

Aşkın gazelini yazmak için de Hazret-i Mevlâna gibi, Yûnus gibi erler gerekir. Aşk sözle anlatılmaz, yaşamakla bilinir.

“Aşk nedir?”

Diye sorana Cenâb-ı Mevlânâ (kuddise sirruh):

“Ben ol da bil!”

Demiştir. Nasıl ki “bal, bal” demekle insan bal yemiş olmazsa, “Aşk, aşk” sözü ile de aşkın deryasına dalamaz. Sadece kendisini avutur o kadar.

Gam seline değirmen olan insanlar, güzel aşkı da, aşkın adını da berbat ettiler.

Söz Hazret-i Mevlânâ'nın. O söylerse güzel söyler. Ta candan, gönülden söz eder:

“Âşıkların sevinci ve gamı Allah'tır. Onların el emeği ve ücretleri de yine O'dur!”

“Her kimde, güzel Allah'dan maadasına bir aşk varsa; o aşk, şeker yemek kadar tatlı bile olsa, yine can çekişmektedir.”

“Ey müştak u mest olan kimse! Asıl iş o iştir ki: Onu işlerken ölüm gelsin, öyle hayırlı bir işte ölümün gelişi hoştur!”

İşte bizim bütün eksikliğimiz burada! Gönلünü dünya güzeline kaptıranlar bir başka güzeli sevmeye gönül bulamazlar. Dünya, onları değirmeninde öğütür ve bir avuç nedâmetle baş başa bırakır...

Evet: Hak muhabbetinin kâsesinden içmek devleti herkese verilmemiştir. Herkes yola çıkar, fakat menziline varanlar ancak erlerdir.

Bu eserde, Allah aşkının nûruna pervane olanları ve Allah aşkını seçenleri bulacaksınız. Ve aşkın nelere kadir olduğunu göreceksiniz. Zaten cihanın yaratılışı da aşktan başka bir şey ifade etmez. Bütün âlemler Cenâb-ı Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem) için vücuda getirilmiştir. Çünkü Rabbi O'na, O, Rabbine âşıktır. Cümle aşklar bu muhabbetten kaynayıp taşmaktadır.

Yer, gök, Cennet, Cehennem, Âdem ve Havva, Cebrail ve bütün melekler Muhammedî nûrdan yaratıldı. Hazret-i Âdem Aleyhisselâm Cennet'ten arza indirildiğinde Rabbine şöyle yalvardı:

“Allah'ım! Muhammed aşkına beni affet!”

Sonsuz kudret ve rahmet sahibi olan Allah:

“Yâ Âdem, buyurdu, Sen Muhammed'i nasıl öğrendin, ben henüz onu vücuda getirmedim?”

Âdem Aleyhisselâm:

“Ey Rabbim, dedi, sen beni yaratıp kalıbıma ruh üflediğin zaman başımı kaldırıp Arş'a baktım. Orada bir yazı vardı:

“Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah!”

Sen ismini, insanoğlunun en üstün ve en sevgilisi olandan başkasına bağlamayacağına göre O'nun kadir ve kıymetini buradan anladım (ki onun aşkına âlemler yaratılmıştır).”

Allahü Teâlâ buyurdu ki:

“Doğru söyledin, yâ Âdem! O benim için insanoğlunun en sevgilisidir.
Madem onun aşkına benden mağfiret diliyorsun, seni affettim.”
İşte aşk... Bu aşkın kanatlarını saymaya sayılar kâfi gelmez.
Evet: Diyeceğim o ki:

**Ayrılık kayasını artık aradan çıkar,
Bin türlü güzellekle tecellî edecek Yâr!**

**O’nu Allah övüyor: Oku, duy güzelliği,
Cenâb-ı Muhammed’de edep, huy güzelliği!**

ALLAH AŞKINA YOL

Allah aşkına yol Cenâb-ı Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)’den geçer. Ona bende olmadan Allahü Teâlâ’yı sevmeye imkân yoktur. Bütün aşkların ve sevgilerin kaynağında sadece O vardır. Âlemlerin ve âdemlerin yaratılışı da yine bu güzel aşkın neticesidir.

Mecnûn dedi Leylâ’ya:

‘Zannetme şaşkın beni,

Bir acâip eyledi âlemde aşkın beni!’

Evet: Leylâ’nın zülfünün ucunu kıvrıp kederli Mecnûn’un boynuna zincir yapan Yüce Allah’tır. Bülbülün iğne ucu kadar bir damlacık gönlüne akıl almaz dertler bina eden de yine O’dur. Bülbül gülün derdiyle yürekler dağlar. Irmaklar da başını taştan taş vurarak deryalara koşar...

Herkes bir yere koşar.

Herkes birini arar.

Ve nefesler bu yolda tükenir.

Lâle başına kına yakar, gelincik bir başka işve ile açar. Bütün bunlar İlâhî rahmetin tecellîleridir.

Sadî ne güzel, ne hoş söyler:

“Âşıklar su içmezler demem. Hayır, içerler. Fakat Nil kenarında olsalar bile, içtikçe susuzlukları artar.”

İşte gerçek mânâda âşık onlardır. Onlar, Cenâb-ı Muhammed’in dalında açan goncalardır ve devlet topunu çelen sultanlardır. Onların görünürde belki tahtı yoktur, fakat başları Arş’a değer. Neden öyledir?

Bunun cevabı Kur’ân-ı Kerîm’de:

“Allah onları sever; onlar da Allah’ı severler!”^[1]

Allah sevgisine mazhar olan bir kulu başka bir şeyle kıyas etmek mümkün değildir. O murâdının incisini elde etmiştir.

Şunu hemen ifade edelim ki, Allah aşkında ve Allah muhabbetinde Peygamberlerle kimse boy ölçüşemez. Onlar her şeyde, herkesten ileridirler. Onlara selâm olsun!...

İkbâl şu incileri saçar:

Yanmakta derman vardır. Allah aşkı devlet tuğrasıdır. O aşkın denizine dalanlar bir daha sahile çıkamazlar. Aşk öyle bir şeydir ki, köleyi Padişahlık

tahtına oturtur, Sultanı köle yapar. Âlemde kölelikten Sultanlığın ufkuna çıkmış nice insanlar vardır. Hem öyle insanlar ki, sevinç yurdu Cennet onlara müştaktır. Padişahlar bile onların kapısında gedâ olmayı devlet bilirler.

Bir düşününüz ki: Selmân (radiyallahü anh), yahudiler elinde köleydi. Hazret-i Bilâl, Hazret-i Ammar da köle. Fakat bu ışık insanların yüreğinde çağlayan Allah aşkı ve Peygamber muhabbeti dillere destandı. Ve bu mübarek şahsiyetler ümmetin yüzakı olmuşlardı. Fatih Sultan, o Cihangir Padişah, bunca fazlına ve bahadırılığına rağmen Hazret-i Bilâl'in bindiği atın üzengisini tutsa bunu kendisi için en büyük bahtiyarlık ve saâdet sayacaktır.

Allah aşkının Bilâl ve Ammar'ı, Selmân ve Ebû Zer'i çıkardığı nokta budur. Zaten hiç kimse için sahabîleri aşmak imkânı da yoktur.

Yine tarihî bir hâdisedir ki, Züleyhâ, Cenâb-ı Yûsuf için ömür boyu yandı, tutuştu, sitem şişinde âdeta kebab oldu. Gönlünden hicran ırmakları taşı:

“Ey gönül, ey gönül, gel de güzelliği seyret demedesin, ama o ayın bile kıskandığı güzel benden kaçmada, o bir şahin, ben bir serçe, ona nasıl ulaşılır ki?”

Hazret-i Yâkub da yine o seçilmiş incinin derdiyle gözlerini kaybetti. Çok kere “**Yâ esefâ!**” dedi. Yani: “Ey Yûsuf’un üstünde (titreyen) tasam, (gel, şimdi senin gelmen zamanıdır).”

Biri aşkıta, biri şefkate birbirleriyle âdeta yarıştı. Sonunda ikisi de -ihlâsları sebebiyle- Hazret-i Yûsuf’un cemâl kâsesinden visâl Zemzemi içmek devletine mazhar oldu.

Ve yine zaman geldi, Yûsuf Aleyhisselâmın aşkından deli dîvane olan, o gün görmemiş parlak inci gibi güzel kadın, artık Yûsuf’u anmaz, ona iltifat etmez hale büründü. Çünkü, Yûsuf’un Rabbine îman etti, kalbindeki kâfirlik damarı kurudu ve Allah aşkı, Yûsuf’un aşkından daha yakıcı oldu. Küfür zindanından kurtulan Hazret-i Züleyhâ, vahdet deryasına yelken açmış bulunuyordu. Bir zamanlar: “Yûsuf, Yûsuf” diyen dili, şimdi “Yâ Rabbi, Yâ Rabbi!” diyordu...

Akla şöyle bir soru gelse: “Aşk mı ileri, yoksa şefkat mi?” Ben şahsen aşk daha üstün derim. Çünkü her anne babanın yüreğinde şefkat ve merhamet demet edilmiştir. Fakat âlemde Mecnûnlar, Züleyhâlar gibi âşıklar az bulunur.

Şarkılardaki, türkülerdeki, bilmem neredeki “Aşk” sözü bu olmasa gerek. Bir kadına “Sen benim mihrabım oldun!” demek ve onu âdeta kible

edinmek, insanın îman ayağını kaydırırverir. Her işde olduğu gibi bugün bazı kimseler aşkın da adını berbat ettiler. Aşk sözü böyle ağızlara lââyık değildir. “Gel gör beni aşk neyledi?” diyen Yunus’un aşkı da elbet bu değil. Aşk-ı İlâhînin kokusunu canda duyanlar nerde, bu felâket kuşları nerede?

A şeker gibi söz söyleyen kimse! Sözen ziyade aşkın şeker gibi tat versin ki, helvanın gönlündeki yeri alabilesin. Acı sirkenin yeri kara küptür, ama şekerin yeri helvanın gönlüdür. Yine balın mekânı da petektir.

Tekrar ifade edeyim ki, fânileri sevmekde saâdet yoktur. Bir fânîyi, Mecnûn’un Leylâ’yı sevdiği miktar sevsen, yine ondan ayrılacaksın. Hiç ölmeyen bir sevgili bul ki, o seni hayatında da, ölümünde de yalnız bırakmasın.

Evet:

Yalnız aşktadır uğur, yalnız takvâdadır kâr,

Ey kişi, başka yollar Cehennemlere çıkar!...

Ey Celâl ve ikram sahibi olan Allah, bizi âşıklarına bağışla. Işıklar saçan sabahımız da bize Senin lütfun, gecemiz de. Bizi lütfundan ümitsiz etme...

MUSTAFA NECATİ BURSALI
(1/7/1996)

Mâide Sûresi, 5/54

Mâide Sûresi, 5/54

“Ey zuhûru ile hayata gençlik getiren Cenâb-ı Muhammed! Senin tecellin hayat rüyasının tâbiridir.

Yeryüzü, senin bârigâhına saha olduğu için kıymet kazanmıştır. Gökler, Senin karargâhının damını öpebildikleri için yücedir.

Ey Allah’ın Resûlü! Ben Seni gördüm. Babamdan ve anamdan daha çok sevdim!”

Onun aşkının tutuşturduğu gönüllerin sayısı gökteki yıldızların sayısından az değildir. Yıldızların bile yaratılışına sebep O’dur.

Âleme Cenâb-ı Yûsuf gibi bir güzel gelmemiştir, fakat Yûsuf da o sonsuz nûrun bir başka tecellîsidir. Bütün Peygamberler O’nu müjdelemek için ondan evvel gönderilmişlerdir.

O Rahmet Nebi, O ebedî Nûr buyuruyorlar ki:

“Sizden hiçbiriniz beni canından, malından, evladından, ana babasından ve bütün insanlardan daha ziyade sevmedikçe (kâmil anlamda) iman etmiş olmaz.”^[2]

İnsan onu sevecek, onun muhabbetinden Allahü Teâlâ’nın aşkına yol bulacaktır. O bilinmedikçe, Allah, azze ve celle nasıl bilinir ve bulunur ki?

Ve Allahü Teâlâ buyuruyor:

“(Habîbim) De ki: “Siz gerçekten Allah’ ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayan, çok merhamet edendir.”^[3]

Görüldüğü gibi Allah’a muhabbetin yolu, Nebiler Nebisine tâbi olmaktan geçiyor. Alemde Allah aşkını seçenler hep bu vâdide at koşturmuşlardır...

Bir Bilâl-i Habeşî (radıyallahü anh) düşününüz ki, onun mübarek yüzünü gördü de Allah aşkında zirveleşti ve bütün kâfirlere meydan okudu...

Kimsesiz, garip, cılız bir kölenin birden dağlar kadar yüreği oldu...

Kâfirler onu sıcak kumlar üzerine yatırıp saatlerce güneş altında beklettiler.

Vurdular:

“Lâ ilâhe illallah!” dedi.

Vurdular:

“Birdir, Allah birdir!” dedi.

Göğsünün üzerine kocaman taşlar koyup ölüme terk ettiler. Arı gibi sokan kızgın güneş altında susuzluktan çatlayan dudaklarından:

“Ehad’dir, Ehad’dir!”

Nidası yükseldi.

O, Allah aşkını seçti de kölelikten sultanlığa kanat açtı. Öyle sultan ki, nice cihangir padişahlar onun kapısında gedâ olmayı devlet bildiler.

Cenâb-ı Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)’in bir nazarı onu Allah aşkının çirasına yaktı ve cihanda ilk Ezan okumak ona müyesser oldu.

O dün büyüktü, bugün yine büyük.

Tâ Mahşer sabahına kadar hayırla yâdedilmek devleti de yine onun.

Aşk, bahçelere güller hediye eder demiştik. İşte Allah aşkının insanı ulaştırdığı devlet...

Dahası var:

Bir gün sabahleyin Nebiler Nebisi Bilâl’e seslenerek:

“Yâ Bilâl! dediler, ne yaptın da benden önce Cennet’e girdin? Dün gece Cennet’e girdim ve önümde senin gürültünü duydum!”

Bilâl şevk ve saâdetle atıldı:

“Ey Allah’ın Resûlü! Her ezan okuduğumda iki rekât namaz kıldım. Abdestim her bozulduğunda (hemen) yeniden abdest aldım (ve hep o hâlimi muhafaza ettim).”

Kâinatın Efendisi buyurdular ki:

“İşte bunun için (Cennet’e) girdin!”^[4]

Ebû Hüreyre Hazretlerinin rivayet ettiği bir hadîs-i şerîf de şöyle:

Resûlullah (sallallahü aleyhi ve sellem) Bilâl’e hitaben:

“Yâ Bilâl, dedi, İslâm’da en çok sevap umarak yaptığın bir ameli bana söyle. Cennet’te, önümde ayağının seslerini duydum!”

Bilâl şu karşılığı verdi:

“Gece veya gündüz abdest alınca o abdestle mutlaka bir namaz kıldım. Bence, bu amelimden daha çok sevap beklediğim başka bir amelim yoktur.”^[5]

Evet: Güzel ameller insanı, güzel Cennetlere ulaştırır. Hazret-i Bilâl (radiyallahü anhu)’in başına konan devlet kuşu belki padişahların başına bile konmamıştır.

Cenâb-ı Bilâl, Allah aşkında öyle pişdi ki, kâfirler onun göğsünden îmanı söküp alamadılar. Onlar vurdukça, o: “Allah bir, Allah bir!” diye haykırdı...

Aşktan söz etmek kolay, fakat mukaddes mahbubenin hasretiyle yanmak erlerin işidir.

O erler ki, onların derdine tabibler deva bilmez. Onlar ancak Visâl şarabını içtiklerinde dertten ve gamdan âzâd olurlar. Şu yakıcı sözler

İkbal'den:

“Aşk, bahçelere bahar rüzgârı hediye eder. Aşk, dağ eteklerine yıldız gibi koncalar serper. Aşk güneşinin ışığı, denizleri deler geçer de balığa yolunu bulduran bir göz ihsan eder.”

Aşk-ı ilâhînin kokusunu her can duyamaz. Her dudağa bu kâsedan su içmek nasip olmamıştır. Bu testiden bir yudum içenler ise ebedî mest olarak gezerler.

TıpkıYûnus'un dediği gibi:

**“Aşkın aldı benden beni,
Bana seni gerek seni.”**

Artık can ondan başka bir mahbube aramaz, ondan gayri bir derdi de olmaz. Fakat bu o kadar kolay bir lokma değildir. Belki dağlardan daha ağırdır. Zaten kolay olsaydı herkesin Bir Selmân, bir Ebû Zer, bir Mevlânâ, bir Veysel Karânî olması gerekirdi. Hallâc-ı Mansur bu yola adım attı da sonunda başından ve canından oldu.

Her iş ve her şeyde olduğu gibi, bu vâdide de Allahü Teâlâ'nın yardımı ve keremi lâzımdır. Kilitli gönülleri o açmazsa başka kim açabilir? Kuluna o yardım etmezse, başka kim yardım edebilir?

Bizim biricik rehberimiz ve iki âlemde Sultanımız Hâtemü'l-ENBİYA'dır. O Sultan Nebi çok kere Rabbine şöyle dua ederlerdi:

“Allahım! Seni sevmeyi ve Seni seveni sevmeyi ve Senin sevgine beni yaklaştıracak şey'i sevmeyi bana nasîb et. Senin sevgini (sıcak ve hararetli günde) soğuk suyu sevmekten bana daha sevimli kıl.”^[6]

Elbet Allah muhabbetinde ve Allah aşkında hiç kimse Nebiyy-i Zîşan Efendimize denk olamaz. O bir kul olarak Rabbine karşı böyle tazarruda bulunuyor ki, bu dahi onun ne kadar yücelerde olduğunu gösteriyor.

Sadece sözle “Ben Allah'ı seviyorum!” demek kâfi değil, sevenler sevdiklerinin ismini dillerinden düşürmezler ve hep onun emrinde olurlar.

Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem)'in pırıltılı hayatı gözler önünde. O, geceler boyu ayakları şişinceye kadar Rabbinin huzurunda durur, çok kere de gözyaşlarıyla secdegâhını ıslatırdı.

Çünkü gözyaşı olan yere İlâhî rahmet iner. Gözyaşı olan yerde mârifet sümbülleri boy verir.

Zaten Nebiler Sultanının mübarek gönülleri âlemi sulayan bir denizdi. O hep Rabbi ile olmanın saâdetini yaşıyordu. Rabbine karşı kullukta o kadar ileri idi ki, artık ben ne diyeyim. Yine mübarek başlarını yere koyarlar ve şöyle niyaz ederlerdi:

“İlâhî! Senin isminle başımı yere koydum. Sen beni mağfiret eyle. Kullarını bir araya topladığın Mahşer gününde beni azâbından muhafaza buyur.

Allah’ım! Sana olan aşkım, ümid ve korkumdan kendimi Sana teslim ettim.

Yönümü Sana çevirdim, umûr-i idaremi sana havâle ettim. Sırtımı Sana verdim, sığınacak ancak Sensin. Yardım ancak Sendendir.

İndirdiğin kitabına ve gönderdiğin Peygamberine îman ettim.”^[7]

Cihan mülkünde boy veren insanlar aşkı, muhabbeti, kulluğu, cûd ve keremi, Allah yolunda mücahedeyi hep Resûl-i Kibriya’dan öğrenmişlerdir. O, tâ kıyamet sabahına kadar herkese en güzel örnek ve en güzel rehberdir.

Evet:

Niye sevdalanmazsın? Başka yoktur Yâr bize,

Allah’ın bir ihsânı, Ahmed-i Muhtar bize!

Ta başta ifade ettiğimiz gibi, Allah’ı sevmenin yolu Cenâb-ı Peygamberden geçiyor. Her hususta O’na tabi olacak, O’nu seveceksin ki, Allah da seni sevsin ve sana rızâ yollarını açsın...

Hak dostluğunu kazananlar hep onu severek bu devleti elde etmişlerdir. Onun mührünü taşımayan dilekçeler yüce kapılardan geri döner. Hattâ duâlarımızın başında ve sonunda Allah’ın Resûlüne salât ve selâm okunmadıkça, gökle yer arasında mevkuf kalır, ondan hiçbir şey (makâm-ı icabete) yükselemez. Bunu bizzat Efendimiz ifade buyurmuşlardır.

Onun âşıkları ne diller döker bir bakınız:

“Yâ Resûlallah! Kudretim yok ki yanında bir çadır kurup komşu olayım. Param mevcut değil ki mahallenden bir ev satın alayım.

Ben kulağı ve gözü şunun için isterim ki: Kulağımla sesini dinleyeyim; gözümle mübarek yüzünü göreyim.”

İmanın kemâli, bütün kalbi ile onu sevmesidir. Ondan sonradır ki, Allah aşkına kapı açılır.

Gönül toprağına iki Cihan Güneşinin muhabbet damlası düşecek ki kişi devleti elde edecek.

Varlığın Nûru buyuruyorlar ki:

“Hiçbir kul ben kendisine ehlinden, malından ve bütün insanlardan daha ziyade sevgili olmadıkça (kâmil anlamda) îman etmiş sayılmaz.”^[8]

Yâni o kimsenin îmanı kemâl üzere değildir. İşte insanların bütün eksikliği burada.

Onu, O seçilmiş Tek inciye Rabbi seviyor, artık sen nasıl sevmezsin?

O bütün âlemlere rahmet.

Bu âlemler içinde melekler var, gökler var, insanlar var, cinler var, arılar, kuşlar, görünen ve görünmeyen nice mahlûklar var. İşte Nebiler Sultanı her şey için bir rahmettir. Çünkü her şeyin yaratılış Sebebidir.

Cebrail bile O'nun nûrundan yaratılmıştır. Cennet bile O'na müştaktır. Âlemde, Allah'a kulluğu, muhabbeti, aşkı herkes ondan öğrenmiştir. Çünkü O, herkesin tek rehberidir.

Hazret-i Ebû Bekir (radiyallahü anh) onu sevdi de cihanlara “Sıddîk” oldu. Allah aşkına ve Hak muhabbetine onun eliyle atıldı da malını mülkünü bu aşka feda etti...

Allah aşkında o kadar zirvelere tırmandı ki, âdeta ciğerlerinin zarı yandı da âleme misk kokuları saçtı...

Ve bir gün şöyle dedi:

“Ben Müslüman olduktan sonra kanasıya su içmedim!”

Âşıkların can derdi yoktur. Onların bütün sermayeleri hiç durmadan yanmaktır. Yanmakta derman vardır. Hattâ bir Hak âşığı şöyle demiştir:

“Derman aradım derdime, derdim bana derman imiş!”

Zaten derdi derman bilmeden sevgili ele geçmez. Nice çilelerden, nice belâ girdaplarından geçmedikçe devlet elde etmek nerede?

İslâm'ın ilk çile devrinde Mekke müşrikleri Hazret-i Ebû Bekir'i de bayıltıncaya kadar dövmüşlerdi. Öyle ki mübarek yüzüne takunyalarla vurmuşlar ve onu bir ölü haline getirmişlerdi. Yüce Sahabî kendinde değildi. Felâket büyüktü. Nice zaman baygın kaldı. Ayılır ayılmaz kendisine su vermek istediler:

“Hayır!” dedi, “Allah'ın Resûlünden bir haber almadıkça ölsem de su içmem. O nasıldır, hayatta mıdır?”

Nebiler Sultanının hayatta olduğunu öğrendikten sonradır ki bir damla su içebildiler...

Aşkta vefa, dostlukta vefa işte budur. Âşık'ın kendi canını düşünecek vakti yoktur.

Yine o Sultan Sahabî, bütün malını mülkünü Allah Resûlünün önüne getirip koydu. Rahmet Nebi ondan sordu:

“Yâ Ebâ Bekir! Çoluk çocuğuna bir şey bıraktın mı?”

Onun dudaklarından sadece şu pırıltılar döküldü:

“Ben onlara Allah ve Resûlünü bıraktım!”

Aşktan söz etmek kolay, fakat ciğerler yakan aşkın tadına varmak erlerin işidir. Bu yol, erlerin yoludur.

Mevlânâ Hazretleri söylesin biz dinleyelim. O gönül sultanı der ki:

“Ey perdeler üstüne salınmış perde, ey gizliden gizli güzel; bir bak da gör, neler ettin, neler; gönlü de aldın, götürdün, canı da; burada ne bıraktın ki zâten?”

“O yanıp yakılan mum neden ağlıyor? Dur, söyleyeyim: Onu balından kahırla ayırdın da ondan.”

Evet: İnsanlar mumun başına bir kibrit tutar, onu ateşe verirler. Bilmezler ki balından ayrılan mum ne çekiyor. Mumun kıvrım kıvrım yanışı aslına hasretindendir.

İmam Şiblî Hazretleri demiştir ki:

Allah Teâlâ, Dâvud Aleyhisselâm’a vahyen buyurdu ki:

“Ey Dâvûd! Benim zikrim, beni zikredenler için; Cennetim, Bana itaat edenler için; ziyaretim, Bana müştak olanlar için; Ben ise özel olarak beni Sevenler içinim!”

Elbet Allahü Teâlâ’yı sevenler O’na kavuşacaklardır. Onun sevgi kadehinden içenler için mahzun olmak da yoktur. Mahzun olmak, belâlara uğramak dünyanın kara derelerine akanlara mahsustur. Dünyanın yarınlarına gönül kaptıranlar, yarınların da çabucak bittiğini acı ve hicranla göreceklerdir.

Dünyada insanlar birbirlerinin dengi olmadığı gibi, sevgi ve muhabbetleri de başka başkadır. Gökteki yıldızların parlaklığı da öyledir. Kim nûra daha çok mazhar ise onun parlaklığı da o nisbettedir.

İnsanların Allah muhabbetinde ve aşkındaki halleri dahi böyle...

Bir Hazret-i Ömer (radıyallahü anh)’in aşkı ile herhangi Müslüman’ın muhabbeti denk olamaz. Cenâb-ı Ömer’in yaptığını herkes yapamaz. Ama herkesin mutlaka yapacağı bir şeyler vardır. Hattâ Nebiyy-i Zîşan (sallallahü aleyhi ve sellem) Efendimiz, muhabbeti, îmanın şartı olarak bildirmiştir. Kendilerine îmandan sorulduğunda şöyle buyurmuşlardır:

“Allah ve Resûlü, senin için başka her şeyden daha sevgili olmaktır.”^[9]

Ve Allahü Teâlâ, mü’minleri vasfederken:

“İman edenlerin Allah sevgisi daha kuvvetlidir.”^[10]

Buyurmaktadır. Mü’min bu sevgi ile yaşar, bu sevgi ile ölür, bu sevgi ile Cennetlerin fevkine yükselir.

Bunun güzel bir misâlini Saâdet asrında görmekteyiz. Bir gün bir adam Resûl-i Ekrem Efendimizin mübarek huzuruna geldi ve dedi:

“Ey Allah’ın Resûlü! Kıyamet ne zaman?”

İki Cihanın efendisi ondan sordu:

“Kıyamet için ne hazırladın?”

O zat:

“Ey Allah’ın Resûlü! dedi, farz namazlardan, oruçlardan, sadakalardan başka yaptığım fazla bir ibâdetim yoktur. Lâkin (ben) Allah ve Resûlünü çok severim!”

Bunun üzerine Varlığın Tacı buyurdular ki:

“Sen muhakkak sevdiklerinle berabersin!”^[11]

Sözle”Ben Allah’ı ve Resûlünü seviyorum!” demek güzeldir, ama kâfi değildir. Seven kimse sevdiklerinin yoluna baş koyar ve Yârin adını dilinden düşürmez.

Sadî der ki:

“Eğer dosttan ihsan bekliyorsan, sen kendini düşünme, dostu düşünmemiş olursun. Ağzın hırs ile açık ise, kulağına gaybtan sır gelmez.”

İlâhî aşkın kokusunu canda duyanlar bir ömür boyu mest olup gezmişlerdir. Allahü Teâlâ’nın sevgisine mazhar olanlar, bu aşka hiç doymadılar. Bu büyük sevgi bütün aşkların ve muhabbetlerin fevkindedir. Tâ vuslat ânına kadar âşıkların yanması ve hasreti bitmez.

Sultan Velîlerden Yahya bin Muâz Hazretleri, çok kerre ellerini Allah’ın hacet kapısında açar:

“Rabbim, Rabbim, derdi, kalbimdeki en tatlı hâl, rahmetinden ümitli olmamdır. Dilimdeki en tatlı hâl, Seni tesbîh etmemdir. Bana en tatlı ve zevkli gelen zaman da, dîdârını göreceğim zamandır!”

Bir kul için Rabbinin mübarek cemâline mazhar olmaktan daha büyük nimet düşünülemez. Âşıkların ise gamı ve sevinci hep Allah’dır.

Dünyadan vefa ummazlar ki, ona gönül versinler. Fanilere bel bağlamazlar ki, onları sevsinler.

İkbâl ne hoş söz eder:

“Gizli derdi olmayan insanın teni vardır, ama canı yoktur. Eğer can istiyorsan sonsuz bir aşk ve hummalı bir çırpınış iste!”

Alevler gibi çırpınmayan ve Allah aşkı tatmayan bir canı sen can olarak bilme, çünkü onda sana fayda yoktur. Sen, Allah’ın aşkı tarafına bak ki, orada yüzbinlerce can, el çırpmaktadır.

Bu denize öyle gemiler açılmıştır ki, akıl bile hayretinden süt emer çocuk hâline gelmiştir. Gör şimdi olacakları:

Bir gün Attar’ın dükkânına perişan kılıklı bir derviş geldi ve dedi:

“A Attar! Bana Allah için bir şey ver!”

Ferîdüddîn-i Attar hiç aldırmadı ve tek kelime söylemedi. Derviş sual etti:
“Söyle, ey Attar, ne olmak istersin?”

Attar, şimşek parıltısındaki gözlerini dervişe dikip cevap verdi:

“Senin gibi!...”

Meçhul dervişin yüzünde görülmemiş bir ışıık... İpler gibi kıvrım kıvrım bükölüp kükredi:

“Sen hâ! Sen benim olduğum gibi olabilir misin? Nerede o devlet?”

Attar bir ceylân misâli yerinden sıçradı:

“Elbet olurum, niye olmıyayım?”

Akıl dağlarını titreten bir hâl. Dervişin elinde tahtadan bir çanak vardı. Onu hemen başının altına koydu, boylu boyunca yere uzandı, gönlünün tâ derinliklerinden gelen bir sesle:

“**ALLAH!**”

Dedi ve hemencecik can verdi.

Bu müthiş manzarayı gören Ferîdüddîn-i Attar, o lâhza canı, mal dükkânı ve her şeyi yağma etti ve kendisini tasavvuf deryalarına attı ve Allah aşkına yelken açtı...

Ve 120 senelik ömründe hep Allah aşkını terennüm etti:

“Allah’ım! Kapından başka bir yerimiz yok bizim. Ayağımız yok ki, nereye koşalım?”

İlâhî! Attar’ın canı hayrettedir. Şaşılacak şey, senin sevginin ateşine düşmüş, yanıp yakılmadadır!

“Ey Rabbim! Vuslatının incisini dilemekteyim, bu denize dalmış bu denizde kalmışım ben. Senden başka kimseye yolum yok. Bana yol göster de ululuğunun denizinden vuslatının incisini elde edeyim!”

Âlemde insanlar durmadan aşktan, sevgiden, yâr hasretinden dem vururlar. Fakat İlâhî aşkın kokusunu canda duyanlar azdır. Kimi aşklar vardır ki, daha başlamadan hüsrana kapı kaçır. Kimi sevgiler vardır ki, felâketi beraberinde getirir. Asıl aşk ise elbet bu değildir.

Hak âşıklarının işi de hiç kimsenin işine benzemez. Bir gün Süfyân Sevrî Hazretleri, Râbia’ya:

“Ey saf Hâtûn, dedi, îmanın hakikati nedir?”

Râbia, Hak aşkından mest bir haldeydi. Dedi ki:

“Allah’ın ne Cehennem’inden korktuğum, ne de Cennet’ini sevdiğim için O’na ibâdet etmiş değilim. Yoksa kötü hizmetkârlardan ne farkım kalırdı? Ben O’na muhabbetimden, iştıyakımdan, aşkımdan dolayı ibâdet ediyorum!”

Bir gün o has kadının huzuruna bir dostu geldi. Onu ağlar ve inler bir halde buldu. Râbia'nın gözleri bulut gibi yağ dökmekteydi:

“Ey Râbia, dedi, Sen ki Allah aşkını seçmişsin, yakınlığın, dostluğun var... Ya bu ağlamak niyedir?”

Râbia, yaralı bir kuş gibi çırpındı da dedi ki:

“Ayrılıktan korkarım! Ölüm vakti eriştikte Mevlâ bana: ‘Yâ Râbia, sen bize gerekmezsin’ derse, hâlim nice olur? Onu düşünür ve bu yüzden ağlarım!”

Evet: Hak âşıkları kâh ağlar, kâh başı kesik bir mum gibi yanar, kâh değirmen taşları gibi döner, kâh sular misâli akar. Yani bir an onsuz olamazlar. Zaten ağlamak büyük sermayedir. Çocuk ağlamadıkça anne ona süt vermez. Kul da Padişahın kapısında feryat koparacak ki, eli eteği cevherlerle dolsun...

Ah ne desem?

Bizim gafletimiz dağları aştı. Bizdeki dert deva bilmiyor. Gece gündüz dünya ile boğuşup duruyoruz. Dünya, kendi peşinde koşanları kat'iyen murâdına erdirmez. Onun gülüşleri sahte, dostluğu zehirli bal gibidir. Dünyanın peşinde koşanlar onu yakalayamaz. Ama kim ondan yüz çevirirse, bu kere dünya onun ardınca koşar.

Dünyayı elinde tut, süper güç ol, fakat dünyaya kul köle olma. Dünya kapıda gerek, lâkin gönülde değil... Dünya sevgisinin taht kurduğu gönüle Allah muhabbeti ve Hak aşkı hiç uğramaz. Hasılı el kârda, gönül yârda olacak...

Nitekim Efendimiz şöyle buyururlar:

“Dünya yurdu olmayana yurttur; malı olmayana maldır. Akıllı olmayan da ancak dünya için toplar.”^[12]

Nice toplayanlar vardır ki ötelere bir şey götürememişlerdir, ancak bir avuç nedâmetle gidebilmişlerdir. Yine Nebiler Sultanının ifadesiyle:

“Âdemoğlu, ‘malım, malım!’ der durur. Halbuki malından senin için ancak yediğin var ki yok olup gidiyor, giydiğin var ki eskiyip mahvoluyor, ancak sadaka olarak verdiğini ebedîleştiriyorsun.”^[13]

Evet: Âşıklar hem canlarını, hem de mallarını Sevgilinin yoluna feda ederler. Aslında can da, mal da bir emanettir. Vakti eriştiğinde emaneti sahibine vermek gerekir.

İnsanoğlunun Peygamberlerden sonra en büyük başı ve bu ümmetin Rahmeti Hazret-i Ebû Bekir (radıyallahü anh) sahip olduğu kır bin dinarın onbinini gece, onbinini gündüz, onbinini gizli, onbinini de açıkça olmak

üzere birden tasadduk etti ve nasıl bir kul olduğunu gösterdi. Rabbi Kerîm'i de onu ve onun gibi Allah yoluna mallarını saçanları şöyle sena buyurdu:

“Mallarını gece ve gündüz, gizli ve açık infak edenler yok mu?”

“Bu infakları sebebiyle bunların Rableri katında kat kat ecirleri vardır.”

“Ve bunlara bir korku olmadığı gibi, hiçbir zaman mahzun da olmazlar.”^[14]

Allah'ın yenilmez Arslanı Hazret-i Ali (kerremallahü veche) de dört dirhem gümüşten başka hiçbir şeye mâlik değilken, bunun birini gece, birini gündüz, birini gizli, birini de açıkça olmak üzere hepsini tasadduk etmişti.

Allah'ın Aziz Peygamberi ona:

“Yâ Ali, dedi, niçin böyle yaptın?”

Ay yüzlü mânâ eri ve cenk meydanlarının büyük bahadırı dedi ki:

“Rabbimin va'dine hak kazanmak için böyle yaptım!”

Kendisine “O, senin!” buyuruldu...

Âşıklar Mâşûk'un yoluna cevherler saçarlardı, âşık adamın gözü başka bir şey görmez ki aldanıp ardınca gitsin!...

Sadî'den:

“Âşık fedai demektir. Bir fedai maksadını elde etmedikçe başına taş yağsa, ok yağsa çekinmez, çekilmez.

Ben sana denize çıkma, demem. Fakat çıkacak olursan, tufana dahi katlan.”

Evet, denizin dalgaları şaka götürmez. Âşıklık da sadece sözle olmaz. Zaman gelir ki insandan aziz canı isterler. Sevgilinin yoluna can vermek bir şey mi ki?...

Bir gün, bir adam bir meczuba:

“Ey sevdalara gark olan, dedi, söyle! Cennet'i mi istersin, yoksa Cehennem'i mi?”

Meczub değirmen taşları gibi döndü de dedi ki:

“A adam! Bana öyle sual sorma!... Rabbim benim için ne dilerse ben onu severim!”

İşte aşk budur. Zaten aşk kuşu her ağaca yuva kurmaz, Kâbe kuşu da herkesin dalına konmaz. Herkes “ben şuyum, ben buyum” der, asıl erlik ise Allah huzurunda belli olur.

Müslim, İmân 70 (44); Buhârî, İmân 8; Nesâî, İmân 19

Âl-i İmran Sûresi, 3/31

Tergib ve Terhib: I/241.

(a.g.e.): I/259.

Tirmizî, Daavât 73

Buhârî, Müslim ve Tirmizî.

Müslim, İmân 70 (44); Buhârî, İmân 8; Nesâî, İmân 19

İhya, İmam Gazâlî.

Bakara Sûresi, 2/165

Buhârî, Edeb 95, 96, Fezailu'l-Ashab 6, Ahkâm 10; Müslim, Birr 163

(2639)

İmam Ahmed.

Müslim, Zühd 3 (2958).

Bakara Sûresi, 2/274

Müslim, İmân 70 (44); Buhârî, İmân 8; Nesâî, İmân 19

(a.g.e.): I/259.

Tergib ve Terhib: I/241.

Âl-i İmran Sûresi, 3/31

Müslim, Zühd 3 (2958).

İmam Ahmed.

Buhârî, Edeb 95, 96, Fezailu'l-Ashab 6, Ahkâm 10; Müslim, Birr 163

(2639)

Bakara Sûresi, 2/165

İhya, İmam Gazâlî.

Müslim, İmân 70 (44); Buhârî, İmân 8; Nesâî, İmân 19

Buhârî, Müslim ve Tirmizî.

Tirmizî, Daavât 73

Bakara Sûresi, 2/274

HAZRET-İ ÖMER'İN AŞKI

Âlemde sahabî aşkına denk aşk bulunmaz. Dağ gibi Ömer'i gözü yaşlı ceylânlar hâline getiren İlâhî aşktır.

Cenâb-ı Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)'in hayatına son vermek için yollara düşen Ömer, onun Hak'tan alıp insanoğluna ulaştırdığı Kur'ân-ı Kerîm'den bir âyet işitiverince, ruhuna düşen aşk şimşegi ile yanıverdi.

Ve artık bir ömür boyu mest olarak gezdi. Adalette kılı kırk yardı. Geceler boyu ıssız sokaklarda halkın huzuru için dolaştı. O kadar ki:

Yol üstünde bir karınca ezilse,

“Yine Ömer mes’ûl, değil hiç kimse!”

Demekteydi. O türlü rikkat ve hassasiyet sahibi idi ki, Kur'ân'dan bir âyet işittiğinde gözyaşlarını tutamazdı. Hattâ gözyaşlarından mübarek yüzünde iki siyah çizgi hasıl olmuştu.

Çok kere şöyle buyururdu:

“Allah'tan korkan, intikam peşinde olmaz. Allah'tan korkan, arzu ettiği her şeyi yapmaz. Eğer kıyamet olmasaydı, her şey, gördüğünüzün aksine olurdu.”

Bir gün kendileri Kur'ân-ı Kerîm okuyorlardı. Sıra:

“Amel defteri açılıp yayıldığı zaman.”^[15]

Âyetine gelmişti. O an yaman bir feryat kopardı ve bayılıp yere düştü.

Bu aşk, bu rikkat, bu ilâhî haşyet herkesin kârı değildir. Âşıkların âlemi öyle bir âlemdir ki içine girmedikçe kimse bir şey anlamaz.

Cennetle müjdeli Sultan Sahabî bir başka gün at üzerinde gidiyordu. Müslümanlardan herhangi bir adam onu gördü, önüne dikildi ve haykırdı:

“Allah'tan kork, Yâ Ömer!”

İslâm devletinin başı ve Nebiler Nebisinin şanlı Halifesi hemen atından indi. Ay gibi yüzünü topraklara, çakıl taşlarına sürdü. Sonra iplik iplik gözyaşı akıtarak şöyle dedi:

“Ömer de kim oluyor ki, Allah'tan korkmasın?”

Duâsı:

“Yâ Rabbi! Ben sert ve şiddetliyim; bana tatlılık ve yumuşaklık ver! Ben zaifim, bana kuvvet ihsan et! İşlerini elime aldığım milleti doğru yola yürütmenin bana liyakatini bahset!”

Adalet tahtının sultanı, ‘şunu yapacağım, bunu yapacağım!’ diye halka vaadde bulunmuyor; Yüce Allah’tan bu hususta yardım diliyordu. Allahü Teâlâ’nın yardımını olmadıkça kim ne yapabilirdi ki? İşte insanların yaptıkları meydanda...

Bir hac mevsimiydi. Allah Resûlünün büyük Halîfesi de hac ibadetinin ifası için kutlu Mekke’deydi. Yorulmuştu. Birkaç tane taş topladı. Taşların üzerine bir bez attı. Ve başını taşlara koyup uzandı.

Bir nefes dinlemmek, bir lâhza uzanmak istiyordu. Fakat nerde o talih? Uzandığı yerden hemen kalktı ve ellerini Yüce Allah’ın hacet kapısında açıp hıçkırdı:

“Yâ Rabbi, Yâ Rabbi! İhtiyarlıyorum, kuvvetten düşüyorum, beni artık bu dünyadan katına al, beni sevdiklerime kavuştur!”

Bir düşününüz ki, heybetiyle bütün dünyayı titreten koca halife, dünyaya zerrece gönül bağlamıyor, Rabbinin katını diliyordu ve az zaman sonra bu murâdına nail olacaktı...

Hem de şehidlik tacı ile Rabbinin huzuruna gidecekti...

Cenâb-ı Mevlânâ, aşk vadilerinde at sürer de der ki:

“Ey akıllı kişi! Sevgiliyi tortusuz, hicapsız görmek istiyorsan, ölmeden evvel öl... Fakat bu ölüm, seni mezara götüren ölüm değildir.

Seni değiştiren,

Seni insanlığa, aşka, nûra götüren ölümdür!

Teni besleyip geliştirmeye bakma,

Çünkü o sonunda toprağa verilecek bir kurbandır.

Sen gönlünü beslemeye bak. Yücelere gidecek şereflelenecek odur.

Ömür, yarınlara bağlanan ümitlerle geçip gitmede, gafilcesine kavgalarla, gürültülerle, didinmelerle tükenip durmadadır.

Sen aklını başına al da, ömrünü, şu içinde bulunduğun bu gün say. Bak bakalım, bu günü de hangi sevdalarla harcıyorsun?”

Ah ne desem?

Allah dostları bir başka, biz bir başkayız. Bizim başımıza dünya dumanları çökmüş, dünyadan kopmak, kurtulmak imkânımız yok. Bilmiyoruz ki, dünya bir gün bizi silkeleyip atıverecek. Dünya harap, sonu türaptır.

Evet:

Bu saltanat, bu ömür, bu devran böyle sürmez,

Kim vardır ki ardınca nedâmetler götürmez?...

Tekvîr Sûresi, 81/10.
Tekvîr Sûresi, 81/10.

AŞK SÖZÜ SANA LÂYIK DEĞİL

Vaktiyle adamın biri hûrî gibi bir güzele âşık olmuştu. Perişan gönlü sevgilinin derdiyle yanıp duruyordu. Ağlaya inleye bir yol ağzına düşmüş, uyuyup kalmıştı.

Gönül alan sevgili oradan geçiyordu. Onu uyumuş, kendinden geçmiş görünce derhal bir kâğıda onun hâline uygun sözler yazıp avucuna tutuşturdu.

Kendisi de sürmeli ceylânlar gibi salına salına geçip gitti.

Perişan âşık az sonra uykudan uyandı. Avcuna sıkıştırılmış kâğıdı gördü, okudu, gönlü büsbütün gönül olmaktan çıktı. Hûrî yüzlü sevgili şöyle yazmıştı:

“Ey susup dalmış adam, ticaret ehliysen kalk, para kazan. Yok, zâhitsen geceleri uyuma, Rabbine kulluk et. Bu da değil de âşıkсан artık utan!... Âşık hiç uyur mu?

A nûrsuz!.. Mâdem ki ne osun, ne bu! Bir daha aşk sözünü ağzına alma... Âşık, ölüp kefene sarılmadıkça yatar uyursa onun dâvası yalandır.”

Evet:

Aşk ateşinde yanan bir başka yerde yanmaz,

Hep Allah ile olur, gam çekmez, derde yanmaz!

Bugün insanların gözü bakıyor, fakat gönlü uykuda. Ölüm gelince herkes uyanacak; ama, o zaman da bu uyanmak kimseye bir fayda vermeyecektir.

Akıl ayağımız kuma batıp kaldı! Şu dünyada olup biten işler akıllı insanların yapacağı şey değildir. İki günlük dünya hayatı için bu kavgalar, bu kan dökmeler nedir? Bizim için dünya bir Cennet manzarası aksettirecekken ateş şimşekleri gibi yakıcı olmuştur.

İnsanlar ektiğini biçmektedir...

Ârifler Sultanı Bayezid-i Bestâmi (kuddise sirruh) çok zaman vecd hâlinde bulunurdu ve çok kere de Rabbine şöyle iltica ederdi:

“Leysel acebû min hubbî leke ve ene abdün fakîrûn ve innemel acebû min hubbîke lî ve ente melikün kadîrûn/ (İlâhî!) Şaşılacak şey, benim sana olan sevgim değil, çünkü ben fakir bir kulum. Ama asıl taaccüb edilecek şey senin beni sevmendir. Halbuki sen kudreti her şeye yeten hükümdarsın...”

Yine böyle vecd ve istiğrak hâlinde bulunduğu bir gündü. Bir adam evinin kapısına geldi ve kapıyı çaldı:

“Tak, tak, takkk!”

Şanlı Şeyh içeriden seslendi:

“Kimi arıyorsun?”

Kapıdaki cevap verdi:

“Bayezid’i arıyorum!”

Ay yüzlü mânâ piri değirmen taşları gibi döndü de dedi ki:

“A adam, yoluna devam et, çünkü içeride Allah’tan gayrisi yok!...”

Kapıdaki adam başına yıldırımından kamçılar inmiş gibi sarsıldı ve çekip gitti...

Yüce Şeyh’in bu sözü her kafanın kavrayabileceği sözlerden değildir. Yani o tamamen mâsivadan sıyrılıp Rabbi ile başbaşa kalmanın devletini sürüyordu...

Yine bir başka gün, bir başka adam onun kapısına başvurdu ve kapıyı güm güm çaldı.

Bayezid-i Bestâmî Hazretleri sordu:

“Kimi arıyorsun?”

Adam cevap verdi:

“Bayezid’i!”

Şeyh, dudaklarına tombul bir gülücük kondurup dedi ki:

“Bayezid de tam kırk yıldır Bayezid’i arar, fakat bulamaz!”

Ârifler Sultanının bu sözü Zinnûn Hazretlerine ulaşınca, Zinnûn vecde geldi ve hemen yere düşüp kendinden geçti...

Bu ne âlemdir a dostlar? Biz bal peteğinin uzağında dolaşıp duruyoruz. Ve bu yüzden ağzımız tatlanmıyor. Büyükler ise tamamen bal kesilmişlerdir...

Hazret-i Mevlânâ şu feryadı koparır:

“Ey aşk dünyasında bir sevgilisi bile olmayan, bir de bana bak, âleme düşmüşüm, bağırp duruyorum; a sevgili, sevgili, a sevgili!”

Dünyada insanların malları, servetleri, zenginlik ve fakirlikleri bir olmadığı gibi, sevgileri ve aşkları da bir değildir. Herkes bir Mevlânâ olamaz. Herkes bir Selmân aşkını taşıyamaz. Herkese bu devlet nasip olmaz...

Sahabîlerden Huzeyfe (radiyallahü anh), kızkardeşini âzadlı kölesi Sâlim'e verdi. Verdi ama herkes de kendisini kınadı ve Kureyş öfkelen-di:

“Vah sana, dediler, hiç öyle bir inci, öyle asîl bir kız böyle köleye verilir mi?”

Huzeyfe Hazretleri:

“Allah'a yemin ederim ki, dedi, ben kızkardeşimi ona verirken, onun kızkardeşimden çok daha üstün olduğunu bilerek verdim. O görünüşte belki bir köle, fakat Allah indinde sultanlardan da ileridedir!”

Bu söz Kureyş'i büsbütün kızdırdı, hattâ çılgına döndüler ve dediler:

“Nasıl olur, nasıl?”

Huzeyfe (radiyallahü anh), kelimelerin üzerine basa basa ve tane tane konuştu:

“Ben Resûlullah (sallallahü aleyhi ve sellem)'ın şöyle buyurduğunu işittim:

“Bütün kalbi ile Allah'ı seven kimseye bakmak isteyen Sâlim'e nazar etsin.”^[16]

Şimdi bütün dünyalılar “Sevelim, sevelim” demektedirler. Fakat nerde o ilâhî sevgi? Bütün sevgiler menfaate dayandığı için hüsrana kapı açıyor... Herkes yârin sevgisi nisbetinde mükâfata kavuşacaktır. Dünyayı bütün kalbi ile sevenler dünyadan mahrum olacaklar, ama Allahü Teâlâ'yı bütün kalbi ile sevenler O'nun rızasına ve mübarek cemâline ereceklerdir. Çünkü:

“Yühîbbühüm ve yühîbbûnehû/Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler!”

Hazret-i Sâlim bütün kalbi ile Rabbini sevdi ve Rabbinin yolunda canını fedâ etti. Hem de görülmemiş bir kahramanlıkla...

Nasıl mı?

Şöyle:

Yemâme çenginde Sâlim Hazretleri de vardı. İslâm mücahitleri küfür safına yıldırım gibi düştüler. Az sonra müthiş bir boğuşma başladı ve Zeyd Hazretleri şehid edildi. Sancak yerde. O lâhza Sâlim (radiyallahü anh) İslâm sancağını yerden kaldırıp dalgalandırdı ve çığlığı bastı:

“Ey Mücahitler, ardımca gelin!”

İman ordusundan sesler yükseldi:

“Ey Sâlim! Sancağı bize ver. Sana bir zarar erişmesinden korkarız. Bizi firâkınla yakma!”

Ay yüzlü sahabî, onlardan bin beter bir heybetle haykırdı:

“Ey benim sevdiklerim ve kardeşlerim! Ben Hâfız-ı Kur’ân’ım! Eğer bu vazifeyi yapamazsam, eyvah bana!...”

Ve akabinde düşman saflarına daldı. Arslanlar gibi döne döne düşmana darbeler indiriyor ve durmadan da haykırıyordu:

“Biz Allah’ın Resûlü ile beraber olduğumuzda böyle yapmıyorduk! Hani o gayret?...”

Bir ara kendisine hendek gibi bir çukur kazdığı görüldü ve çukura girip cenge koyuldu...

Ölüm, bir kar makinesi gibi işliyor. İnsanlar cansız yere düşüyordu... Sağ kolu bir kılıç darbesiyle omuzundan koparıldı...

Müthiş ân!...

O hiç aldırmadı bile... Derhal sancağı sol eline aldı. Az sonra sol kolu da bir kılıç darbesiyle bedeninden ayrıldı. Fakat sancağı yere düşürmemek için direniyor, durmadan da Kur’ân okuyordu...

Kur’ân okuyordu ama yaralarından akan kan da kendisinde takat bırakmamıştı. Çok geçmeden yere yığılıp kaldı. İslâm mücahitleri hep bir ağızdan haykırdılar:

“Sâlim şehîd oldu, Sâlim şehîd oldu!”

Bütün kalbi ile Rabbini seven büyük sahabî henüz ruhunu teslim etmemişti ve dudaklarında tebessümler demetlenmişti.

Arkadaşlarından sordu:

“Huzeyfe nerededir?”

Cevap verdiler:

“Şehid oldu!”

“Ya filân?”

“O da şehîd oldu!”

“Öyle ise beni iki şehîd arkadaşımın arasına yatırın!”

Sâlim (radiyallahü anh)’in son arzusu yerine getirildi ve oracıkta, iki arkadaşının arasında kanlı elbiseleri ile toprağa verildi.

O, bütün kalbi ile Allah’ı seviyordu ve canını bu yolda feda ederek Mâşûkuna kavuştu.

Sâlim Hazretleri Kur’ân-ı Kerîm’i en güzel okuyan hafızlardandı. Nebiler Nebisi onun hakkında:

“Ümmetimde, böyle bir kimse bulunduran Allah’a hamd olsun!”

Demişlerdir. O vaktiyle bir köleydi. Fakat aşk-ı ilâhînin kokusunu canda duydu da sultanlar bile ona eriřemedi...

Devlet kuşu her başa konmaz, her aēaē aşk kuşuna yuva olmaz, herkes aşktan söz eder; ama, hakikî aşkın çırasına yananlar azdır.

Söz Hazret-i Mevlânâ'nın:

“Allah’ım! Senin fir kından daha acı bir şey yoktur. Sana ilticadan gayri hareket, beyhûde dönüp dolaşmak ve k rd ē m olmaktan başka bir şey deēildir!”

“Ey korkaklıēından kadınların bile utandıēı kimse, Allah’ın aşkı tarafına bak ki, orada yüzbinlerce can, el  ırpılmaktadır.”

Evet:

**Pervane, kesildi mi bu âlemde aşka can,
Hepi Allah ile olur, dost aramaz başka can!...**

 hy - mam Gaz’al .

 hy - mam Gaz’al .

CANLAR BAŞLAR FEDA

Büyüklerin kendileri gibi aşk ve muhabbetleri de yüce olur. Bu diziye baş olan niceleri vardır ki hepsi de Allah yolunda canlarını feda etmişlerdir.

Hazret-i Osman (radıyallahü anh), Müslüman olup îman ile devlet kazanınca ilk tepki en yakınlarından geldi. Amcası onu bir ağaca bağladı. O kadar öfkelenmişti ki, pamuk yumuşaklığındaki yeğenine durmadan vuruyordu:

“Sen, diyordu, nasıl olur da Muhammed’in ardınca gidersin? Eski atalarının dinine dönmedikçe seni böyle kırbaçlayacağım. Kurtuluş istiyorsan bize dön!”

Hazret-i Osman (radıyallahü anh), ondan bin beter hiddetle şu karşılığı verdi:

“Vallahi ey amca, ne yaparsan yap! Ben ölürüm yine Cenâb-ı Muhammed’i bırakmam! Sen beni eski Osman mı zannediyorsun?”

34 yaşından tâ ölümüne kadar Hazret-i Osman bir nefes Allah emrinden uzakta kalmadı ve hep Rabbinin aşkı ile yanıp durdu. Öyle ki geceler boyu namaz kılar, gündüzleri oruç tutardı. Kur’ân-ı Kerîm’i okumaya doymaz, hatimle namaz kılmayı pek severdi. Onun hakkında şu mübarek âyet nazil oldu:

“Yoksa, o, âhiret (azâbın)dan korkarak, Rabbinin rahmetini umarak gecenin saatlerinde secdeye kapanır, kıyamda durur bir halde tâat ve ibâdet eden kimse gibi midir? De ki: ‘Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Ancak temiz akıl sahipleridir ki (bunlar) hakkiyle düşünür.’”^[17]

O, hayâ ve edepte sanki güneş görmemiş bir inci idi. Cömertlik ve keremde ise yine en öndeydi. Tebük seferi esnasında öyle cömertlik ve kerem gösterdi ki artık ben ne diyeyim?

Daha önce Şam’a göndermek üzere 200 deve hazırlamıştı. Nebiler Sultanına koştu:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, 200 deveyi bütün takımları ve yükleriyle beraber Allah ve Resûlüne hediye ediyorum! Ayrıca 200 okka gümüşüm de yine emrinizdedir. Dilediğiniz gibi harcayınız!”

Kâinatın Efendisinin mübarek dudaklarında Cennet tebessümleri pırıldadı ve dedi:

“Mâ darra Osmane mâ a'mile ba'de hâzâ ebeden/Bu hizmetinden sonra, artık ebediyyen yaptığı iş Osman'a zarar vermez.”

Yani kötü bir iş yapmaz ki zarar versin... O hep Allah ve Resûlünün emrinde ve sevdasındadır.

Hazret-i Osman (radiyallahü anh), aynı zamanda Resûl-i Ekrem Efendimizin vahiy katiplerindendi. Kendileri şöyle nakleder:

“Allah'ın Resûlü mübarek sırtlarını bana dayarlardı. Cebrail de kendilerine Kur'ân vahyederdi. Ve bana ‘Osman, yaz!’ buyururlardı.”

Kâinatın Nûru ve Mahşer Meclisinin Seyyidi bir gün Şebir dağına çıkmışlardı. Hazret-i Ebu Bekir, Ömer ve Osman da beraberinde bulunuyordu.

Dağ birden şevke geldi ve sallandı. Taşlar yerinden kopup yuvarlanmaya başladı.

Bunun üzerine Allah'ın Sevgilisi dağa hitap buyurdular:

“Ey Şebir dağı dur! Zira senin üzerinde bir Nebi, bir Sıddîk ve iki şehidden başka kimse yoktur!”

Böylece Hazret-i Ömer ve Hazret-i Osman'ın şehid olarak vefat edecekleri müjdeleniyordu.

Gün geldi, devran döndü, zaman suyu insanların üzerinden aşıp gitti ve Hazret-i Osman (radiyallahü anh) muhasara altına alındı. 82 yaşında, bembeyaz sakalı ile durmadan Kur'ân okumakta ve dudağını ıslatacak bir damla sudan bile mahrum bırakılmakta...

Asiler, kılıçlar ellerinde Peygamberler Peygamberinin Halîfesinin odasına gürül gürül aktılar...

Ve ılgılığı bastılar:

“Şimdi Seni Muaviye gelip kurtarsın!”

Amr bin Umuk isimli nasipsiz, kılıcını Şanlı Sahabînin mübarek göğsüne üst üste sokup çıkardı. Ve o göğüsten fişkıran kan... Kan damlaları, açık duran Kur'ân-ı Kerîm'in üstüne tam şu âyete düştü:

“Feseyekfikehümullah/Sana Allah kâfidir!”

Evet: Ona Allah kâfiydi. O, bütün kalbiyle Rabbini sevdi ve yine Rabbinin kitabını okuyarak son uykusuna daldı. İnsanların gözünde ölü, fakat Allahü Teâlâ'nın indinde diri olanların âlemine göçüp gitti...

Ve Hazret-i Osman (radiyallahü anh)'ın dökülen kanından sonra, bir daha kanların arkası kesilmedi... Ve zalimlerin kılıçları bu kere de Allah'ın

Arslanı ve Evliyalar Sultanı Hazret-i Ali'yi bulacaktı...

Göreceğiz nice iştir...

O buyurdu:

“Dünyadan bana üç şey sevdirdi: Bol selâm vermek, yemek yedirmek, insanlar uykuda iken gece namaz kılmak.”

Başını aşk uğruna feda edenler o kadar çoktur ki, onları ancak Allah bilir.

Bu yolda bana söz düşmez, fakat bir kelime söylemek gerekirse derim ki: Dışların süslü, içlerin harap olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Ağızlar ne güzel konuşuyor, ama gönül uykuda. Eyvah ki, her deliğin önünde bir hırsız beklemektedir...

Zümer Sûresi, 39/9.

Zümer Sûresi, 39/9.

DOST VE DÜŞMAN

Allah'ın dostlarını sevmek de yine Allah aşkına kapı açmanın yoludur. Çünkü onlar buna lâyıktır. Hattâ Mevlânâ Hazretleri demiştir ki:

“Kalbi münevver bir zâtın bendesi olmak, padişahların baş tacı olmaktan daha hayırlıdır.”

Allah dostlarının yanında Padişahlık nedir ki?... Adamın biri bir gün, Mümşâd Dîneverî Hazretlerinin huzuruna geldi:

“Ey Âlem Pîri, dedi, bana duâ et!”

Şeyh yanağına tombul bir gülücük kondurup dedi ki:

“A kardeş! Git Allah'ın mahallesine yerleş, o zaman benim duâma ihtiyacın kalmaz!”

Adamın akli uçacak gibi oldu ve dedi:

“Allah'ın mahallesi de neresi ki?”

Şeyh Hazretlerinden şu cevabı aldı:

“Senin senlikten soyulduğun, Hak ile kâim olduğunu anladığın yerdir! (Allah hep seninle fakat senin haberin yok!)...”

Gazâlî Hazretlerinin İhya'da naklettiğine göre, Aziz ve Celîl olan Allah, Hazret-i Musa'ya:

“Yâ Mûsa, buyurdu, benim için bir amel işledin mi?”

O Şanlı Peygamber:

“Ey Rabbim, dedi, senin rızan için namaz kıldım, oruç tuttum, sadaka ve zekât verdim!”

Allahü Teâlâ buyurdu:

“Bütün o ibâdetler senin içindir. Namaz kıldın, sana burhandır; oruç tutun, sana Cehennem'den siper ve kalkandır; sadaka gölge, zekât ise nûrdur. Bunların hepsi sana... Ama benim için ne yaptın?”

Mûsa Aleyhisselâm:

“Allah'ım, dedi, o halde senin rızan için olacak bir amele beni irşâd eyle (ki ben onu işleyeyim!)”

Yüce Allah buyurdu ki:

“Yâ Mûsa!... Benim için bir dost ve yine benim için bir düşman edindin mi?”

Böylece o şanlı Peygamber, en faziletli amelin, Allah için sevmek ve Allah için buğzetmek olduğunu anladı... Çünkü kişi sevdiği ile beraberdir...

Zâlimleri, kâfirleri, fâsıkları seven kimsenin Allah dostlarıyla olmasına imkân var mıdır? Ve Allahü Teâlâ'nın onları sevmesi düşünülebilir mi?

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi ve Kevser Havuzunun Sahibi Cenâb-ı Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem):

“Kim Allah için sever, Allah için buğzeder, Allah için infak ve ihsan eder, Allah için men'ederse; onun îmanı kemale ermiştir.”

Buyuruyorlar. Evet: Cennetin kokusu Allah aşkını taşıyanlarda tüter. Yine Resûl-i Ekrem Efendimiz, Veysel Karânî için: “Bana Yemen'den Rahmânî kokular geliyor!” buyurmuşlardır. İşte o büyük Velîlerin büyük aşkı...

PEYGAMBER YATAĞINDA BİR ARSLAN

Allah'ın Arslanı ve Evliyalar Sultanı Hazret-i Ali (kerremallahü veche), tâ çocukluğundan ölümüne kadar Allah ve Peygamber emrinde oldu.

İlim ve hikmette, aşk ve muhabbette, erlik ve bahadırılıkta bu ümmetin yüz akıydı. Geceler boyu başı kesik mumlar gibi Hak aşkıyla yanar, gözyaşları secdegâhını ıslatırdı.

Cenâb-ı Ali, öyle bir arslandı ki, ona Cennetler bile müştaktı. Hattâ Allah'ın şerefli Resûlü şöyle buyurmuşlardır:

“Cennet dört kişiye müştaktır. Bunlar: Ali, Ammar, Selmân ve Mikdâd'dır.”

A ten tuzağındaki can! Sen Cennete müştaksın, bak Cennet kimlere müştak! Eğer Cennetten gül toplamak istiyorsan aşk ve muhabbette Ali gibi, Ammar gibi, Selmân gibi olacaksın. Onlar gibi olmak mümkün değil diyorsan, onların yolunda olacaksın. Allah'ın o Velî kullarını sev ki, Allah da seni sevsin ve günahlarını bağışlasın.

Mekke Müşrikleri Müslümanlara dünyayı zindan etmişlerdi. Allah'ın Aziz Peygamberini de öldürmek için şeytanî plânlar hazırdı. Gece evini basacaklar ve o Rahmet Nebiyi yatağında öldüreceklerdi...

Sessizce gelip mübarek evin etrafında pusuya yattılar. İçeride Allah'ın Resûlü ve Hazret-i Ali... Hainler ve kâfirler çetesi kılıçlarını mızraklarını karanlığın kalbine saplayıp konuşuyorlar:

“Bu gece işi tamam! İçeri girer onu öldürürüz ve böylece ondan kurtuluruz!”

Bir başka nasipsiz keyifle gülüyordu:

“Sevinin a dostlar, bu gece bizim bayramımız olacak!...”

O dem Hazret-i Cibrîl geldi:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, Kureyş Seni öldürmeye ahdedti. Bu gece sen, her zamanki yatağında yatma.”

Bunun üzerine Nebiler Sultanı, Hazret-i Ali'ye kendi yatağına uzanmasını emir buyurdular:

“Yâ Ali! Benim yerime yatağıma sen yat!”

Canı canan istiyor, vermemek olmaz. Allah'ın Arslanı ölümü göze alarak hemen Resûl-i Zîşanın yatağına girdi ve örtüyü üzerine çekti...

Kâinatın Efendisi Yâsîn sûresini okuyarak mübarek evlerinden dışarı çıktılar. Peygamber evinin civarı kâfirlerle halka halka çevrili...

Dudaklarında ve kalblerinde aynı âyet, yerden bir avuç toprak alıp, hainler çetesinin üstüne doğru savurdular ve onların gözü önünde yürüyüp gittiler...

Kalbleri ve gözleri mühürlü kâfirler hiçbir şey hissetmedi. Hâlâ içeride olduğunu zannettikleri Peygamber-i Zîşanı öldürmenin hesabındalar...

Az sonra, gecenin karanlığında küt küt yürüyerek bir başka kâfir çıkageldi ve çığlığı bastı:

“Ne bekliyorsunuz, a sersemler?”

Hep bir ağızdan cevap verdiler:

“O’nu bekliyoruz! Ânı gelince eve girip işini bitireceğiz!”

Yeni gelen sefil maymun gibi sırttı ve kahkah güldü:

“O, sizin hâlâ beklediğiniz, çoktan çıkıp gitti. Ey akılsızlar, siz ayakta uyuyun! Uyuyun da büyüyün!...”

Kâfirler başlarına yıldırım düşmüş gibi sarsıldılar ve hemen kapıya yüklenip içeriye daldılar...

Kılıçlarını yatağa uzattılar... Allah Resûlünün mübarek yatağında bir vücut...

“İşte, dediler, burada!...”

Ve örtüyü çekiverdiler...

O da ne?..

Hazret-i Ali arslan heybetiyle doğruluverdi ve dedi:

“Ne istiyorsunuz?”

Çılgınca bağırdılar:

“O’nu, efendini istiyoruz. Çabuk söyle, nerededir O?”

Cenâb-ı Ali’nin dudaklarında çiçekler demetlendi:

“Beklediğiniz çoktan çıkıp gitti!...”

Suikastçi kâfirler dövüne dövüne sokağa ve karanlığa saplandılar. Akıllarınca güya yetişip Allah'ın Resûlünü öldürecekler. Allahü Teâlâ onları hiçbir zaman muratlarına erdirmeyecektir...

Hazret-i Ali, ölümü hiçe sayıp Peygamberler Peygamberinin yatağına uzandığında Yüce Allah meleklerle ferman buyurdu:

“Koşun, Ali’yi korumakla vazifelisiniz!”

İki büyük Melek Mikâil ve İsrâfil lâhzada yeryüzüne indiler ve Peygamber yatağındaki arslanın başında ve ayakucunda durdular ve dediler:

“Ey Ebâ Tâlib’in oğlu! Saâdet sana olsun ki, Allah, meleklerine seninle övünüyor!”

Sen, Sevgilinin yoluna baş koydun mu, artık canı düşünme... Senin canına güneşler bile gıpta eder... Aşk öyle bir şeydir ki, çorak toprağı gül bahçesi hâline getirir...

Aşk baharlara güller hediye eder. Aşk, Yûsuf’u Yakub’un gözüne sürme olur... Aşk, Züleyhâ’nın adını ebedî kılar...

İmam-ı Ali (radıyallahü anh), Nebiler Sultanının yatağında yatıp canı ile cömertlik ederken, Hazret-i Ebû Bekir (radıyallahü anh) de bir başka gayretin içindeydi... O iki Seçilmiş İnci Mağarada, kâfirlerden gizlenirken ve nasipsiz müşrikler mağaranın ağzına kadar kumları eleye eleye geldiler...

Hazret-i Ebû Bekir onları görünce mahzun oldu ve dedi:

“Ey Allah’ın Resûlü! Ben yüz canım olsa yoluna feda ederim; ölmüşüm, kalmışım, ne gam!... Ama size bir zarar erişecek olursa bütün ümmet helak olur!”

Allah’ın Şerefli Resûlü buyurdular:

“Yâ Ebâ Bekir! O iki kişinin üçücüsü Allah olduktan sonra sen ne sanıyorsun? Kim ne zarar eriştirebilir. Mahzun olma, Allah bizimledir!”

Evet: Allahü Teâlâ sevdikleri ile beraberdi. Resûlünü menziline ulaştıracak, kâfirleri hüsrana uğratacaktı...

Hazret-i Ebû Bekir ve Hazret-i Ali hicret ânında canları ile cömertlik ediyorlardı. Belki de şöyle inledikleri oluyordu:

“Bu cihan dergâhında inleyen kırık Ney’im,

Ey Nebî, Sen güneşsin, ben sana pervâneyim!”

Bütün âlem halkı, Allah aşkını, Allah muhabbetini, kulluğu ve Hak yolda fedakârlığı Nebiler Nebisinden öğrenmişti. O’nun aşkı, âlemdeki bütün aşkların ve sevdaların üstündeydi. Kısacası, Rabbi O’na, O Rabbine âşıktı. Sabah, akşam, gece, gün mübarek dilinden duâ eksik olmazdı...

Gece sabaha erdiğinde dudaklarında şu duâ demetlenirdi:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَصْبَحْتُ وَاَشْهَدُكَ وَاَشْهَدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَ
مَلَائِكَتَكَ وَجَمِیْعَ خَلْقِكَ اِنَّكَ اَنْتَ اللهُ الَّذِیْ لَا اِلَهَ اِلَّا
اَنْتَ وَاَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ

“Allahım! Ben, şunu ikrar ederek sabahladım; Seni, arşının hamelelerini, meleklerini ve bütün mahlûkâtı şahid tutuyorum ki, Sen kendisinden başka ilâh olmayan Allah’sın ve Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem) Senin kulun ve Resûlündür.”^[18]

İşte kulluk, işte vefa...

Hazret-i Ali (radiyallahü anh) onun elinde büyümüş, onun çemeninde boy vermişti. Aşk, vefası, kulluğu da ona benzemeliydi elbet.

Bir gün Allah düşmanlarına karşı savaşıyor, kâfirleri ot gibi biçiyordu. Cenk esnasında vücuduna bir ok isabet etti ve parça vücudunda kaldı... Cerrahlar:

“Yâ Ali, dediler, Parçayı vücudundan çıkarmamız lâzım! Acısına dayanabilir misin?”

“Olur, dedi, ancak ben namazdayken almanız lâzım!...”

Ve tekbir alıp namaza durdu... Derhal ok parçası çıkarıldı ve yara sarıldı... Allah’ın Yenilmez Arslanı selâm verdikten sonra yanındaki cerrahlara sordu:

“Ne oldu, çıkardınız mı vücudumdaki parçayı?”

Cerrahlar hayretle ona nazar ettiler ve dediler:

“Siz hiç acı duymadınız mı?”

Hazret-i Ali (radiyallahü anh), namazda öyle bir vecde bürünmüştü ki, değil ok parçasını almayı, vücudunu kesip biçselerdi yine duymazdı...

Ilık bir tebessümle dediler ki:

“Kafesteki kuşu salıverdikten sonra kafesi parçalayacak olsanız kuşun bundan haberi olur mu? İşte benim namazdaki durumum böyleydi!”

Âşıkların başında dumanlar tüter, âşıklar gam değirmenine sel olurlar. Dünyanın çile okları onların göğüslerine saplanır. Hazret-i Ali (radiyallahü anh) de dünyadan vefa görmemişti. Ömrü cenk meydanlarında kılıç sallamakla geçti ve yine kendisi bir kılıca havale olunarak ötelere kanat açtı...

Çok kere şöyle buyururlardı:

“Dünyanın köşeleri dertlerle doludur!... Nice büyük yaratılışlar vardır ki, dünya onlardan kaçır, nice aşağı yaratılışlar da vardır ki, dünya onlara koşar!”

Evet: Dünya harap, sonu türabtır. İmam-ı Ali (radiyallahü anh). 4 sene, 8 ay, 23 gün hilâfet makamında kaldı. Hicretin 40’ıncı yılı, (Milâdî 660), Ramazanın 17. Cuma günü sabah namazına giderken Haricî taifesinden İbn-i Mülcem isimli bedbaht adamın kılıcı ile vuruldu ve yaralandıktan iki

gün sonra da şehiden vefat etti. Vefatından üç gün önce yemeden içmeden tamamen kesilmişti. İftar ânında üç lokmadan fazla yemiyor ve şöyle diyordu:

“Ölümün aç iken gelmesini istiyorum!”

Öyle ki, iki günlük ömrü kaldığını açıkça ifade etmişlerdi. İşte onun nefesleri de bir kılıç darbesiyle düğümleniyordu. Sevgili kuru söz değil, insandan can ister.

Burada Mevlânâ konuşsun:

“Güneş ışığının şarabıyla sarhoşuz, başımız dönüyor, o yalım yalım alev, başımıza vurdu, başımızı ısıttı fakat baş da elden gitti.”

Aşkın gönülde açtığı yarayı hiçbir tabib tedavi edemez. O yaranın devası Sevgiliye kavuşmaktır. Belki çok kimse Cennetlere müştaktır. Fakat güzel Cennetler de Hak âşıklarına müştak olur. Onlar öyle erlerdir ki halk içinde otururlar, kâh gülistana gül dikerler, kâh bir mazlumun başını okşarlar, kâh bir fakirin işini görürler, ama bir nefes dahi Allah’tan gafıl olmazlar... Onları ancak onlar anlar.

Şöyle demişlerdir:

“Gülşen içre bülbul-ü gülzâr olan anlar bizi.

Sohbet-ü fikr-ü hayâlî yâr olan anlar bizi.

Cân u baştan geçmeyen basmaz kadem aşk bezmine,

Kim bugün Mansur gibi berdâr olan anlar bizi!”

Sünen-i Ebî Davud, Kitabü’l Edeb, 4407 ve 4416

Sünen-i Ebî Davud, Kitabü’l Edeb, 4407 ve 4416

GİT ADAM İŞİNE

Dünya çemeninde çadır kuran insanlar türlü türlü şeylerle gönül avuturlar. Daldan dala konan hercaî gönüller nihayet konacak dal bulamaz...

Dünya güzeline gönül kaptıran kişi belâyı satın almış demektir. Sümbüller, gelincikler yaratan Yüce Allah, elbet gönüllere de vâkıftır. Dünya muhabbetiyle sarhoş olan gönüllere rahmet nazarı ile bakmaz.

Bir gün yolda bir kör adam durmuş, ağzını açmış, “Allah, Allah” demedeydi.

“**Allah, Allah!**” diyordu da, gönülden yürekten değil, sadece diliyle... Zamanın büyüğü ve Hak âşıklarının serveri Şeyh Nûrî Hazretleri, o kör adamdan Allah adını duyunca sabredemedi, kanatlı kuş gibi yanına uçtu ve dedi:

“A adam! Sen onu ne bilirsin? Biliyorsan neden hayattasın ya?”

Bu sözden sonra öyle bir kendinden geçti ki, akıl dağı sanki yerinden oynadı. O coşkunluk, mest hâliyle çölün yolunu tuttu. Yolda bir kamışlık vardı. Ve aziz canı ten kafesinden uçup gitti...

Onu ölmüş, her yanı kanlara gark olmuş buldular. Hak âşığının göğsünden akan kan, her kamışın üstüne Allah ismini yazmıştı...

İşte erlerin iştiyakı... O büyük Velî ömrünce mest olarak gezdi. Çok kere de:

“Ey Rabbim, ey Rabbim, derdi, ben sana âşıkım demezem!... Âşık adam can taşımaz!”

Bütün bunlar yüce ve yüksek hallerdir. Herkeste bu hallerin teccelî etmesi imkânsızdır. Ancak âşıklar müstesna!...

Bir gün, gam seline değirmen olmuş bir adam Sırrî Sakâtî Hazretlerinin kapısına vardı ve kapıyı çaldı:

“Tak, tak, takkk!”

Şanlı Velî sordu:

“Kimdir o?”

Kapıdaki dertli adam cevap verdi:

“Âşığın birisi!...”

Sırrî (kuddise sirruh) öfkeyle bağırdı:

“Git adam işine! Eğer âşık olsaydın, benim kapımda ne işin vardı? Âşık olan hep Allahü Teâlâ ile dir.”

Sonra, ellerini ulvîlik âlemlerine kaldırıp hıçkırdı:

“Allah’ım, Allah’ım! Bu kişiyi hep kendin ile meşgul et ki, başkaları ile sohbet etmeye mecal bulamasın!”

Kapıdaki adamın gönlüne birden hikmet nûrları aktı ve Allah muhabbetinin seline kapılmaktan kendini kurtaramadı ve artık murâdının incisini elde etti...

Bu ne hoş âlem Yâ Rabbi! O yüce aşktan, o lezzetten bizlere de tatdır, bizlere de sevdiklerimin kervanına kat...

SELMÂN AŞKI

Selmân (radıyallahü anh) öyle bir aşkın sahibi idi ki, artık ben ne diyeyim. Allah'ın Resûlü:

“Selmân bendendir!”

Buyururlardı. O, bu büyük devlete kolay ulaşamadı. Nice belâlara ve nice çilelere uğradı. Köle diye satıldı, elden ele bir mangır gibi aktarıldı ve fakat yolundan dönmedi...

Bey çocuğu idi. Mecûsiler ve ateşperestler içinde doğup büyümüşü. Ateşe tapmayı büyük bir ahmaklık sayıyordu. Ve bir gün yolları eline dolayıp Sevgiliyi aramaya çıktı...

Yollar, yollar, kıvrım kıvrımdı... Yollarda yaman tuzaklar vardı. Hicaz istikametinde yol alan kervanlara karıştı. Sevgilinin diyarına varmak için ateşten deryaları geçmesi gerekiyordu. İnsaf bilmez zâlimler onu köle diye bir yahudiye sattılar. Yahudi ise insanlığı rüyada bile görmemişti...

Selmân şimşekler gibi yanıyordu... Yanmada derman vardır derler, fakat o yandıkça yolunu kaybediyordu. Çok kere kendi kendine:

“Ey şifâ, diyordu, ne zaman yarama merhem olacaksın? Ey Vaktin Hızır'ı, diyordu, ne zaman elimi tutacaksın. Ey mürüvvet etmeyi seven, ey en güzel yolun kılavuzu, diyordu, bu toprak canımla yoluna baş koymuşum. Beni menzilime sen ulaştır.”

Zaman ırmağı akıyor, Selmân değirmen taşları gibi dönüyordu. Ve nihayet hicran gecesinin ümit sabahına erdi. Hem öyle bir sabah ki, belki Cennet sabahlarından daha aydınlı. Şimdi Nebiler Sultanına kavuşmanın zevkini sürüyordu. Gözü, gönlü ve bütün varlığı vahdet nûru ile pırıldamıştı. Tâ İsfahan'dan çıkıp Medine'ye kadar gelmesi kolay olmamıştı. Elinde köle olarak bulunduğu yahudi çok kere:

“Vay anan öle diyordu, sen hiç kurtulmayı ümit etme, ben ölmedikçe sana kurtuluş yok!”

Ve çifit yahudi kahkahayı basıyordu:

“Seni nasıl da tuzağa düşürdüm!”

Bilmiyordu ki o tuzak Selmân'ı menziline ulaştıracaktı. Güneşini Arşa gölge eyleyen Allah'ın Resûlü de Mekke'den çıkıp Medine'ye şeref bahsetmişlerdi...

O garip, o kimsesiz, o talihsiz Selmân şimdi Müslümanların sevgilisi oluvermişti. Allah'ın Sevgilisi, Topyekûn zaman ve Mekânın Peygamberi bir gün, mübarek elini Selmân'ın omuzuna koyup şöyle buyurdular:

“Bunlardan öyle erler vardır ki, îman Süreyya yıldızında olsa, muhakkak ona yetişirler ve bulurlar.”

Gerçekten Hazret-i Selmân (radıyallahü anh) aradığını bulmuştu. Yine Rahmet Nebi ona:

“Selmânü'l-Hayr dedi ve ilâve etti: Selmân bendendir; Selmân ehl-i Beytimdendir.”

Âlemde böyle devlete hiç kimse erememiştir. Dahası var: Hazret-i Ebû Bekir (radıyallahü anh)'den sonraki dizinin başı da Selmân'dır...

Hazret-i Aîşe (radıyallahü anh) Validemiz anlatır:

“Birçok geceler, Selmân, Resûl-i Ekrem ile yalnız kalırlardı. Hattâ bu gecelerde Peygamber zevcelerinden hiç kimse Nebiler Nebisinin hizmetine giremezdi.”

İşte böyle gecelerde Hazret-i Selmân tasavvuf cihanına hazırlanıyordu. İlâhî kıvılcım Resûlullah (sallallahü aleyhi ve sellem)'dan Hazret-i Ebû Bekir'in kalbine, ondan da Selmân'ın pak gönlüne aktarıldı...

Selmân (radıyallahü anh), Allah ve Resûlünü sevdi de fazilette güneşleri geçti. Cennetler bile ona müştak oldu. Yine Kâinatın Nûru buyurdular ki:

“Üç kişi vardır ki, Huriler onları arzular. Bunlar: Ali, Ammar ve Selmân'dır!”

A devlet arayan kimse!... Yüce Allah'tan Selmân'daki aşkın bir zerresini iste... Seveceksen Selmân gibi sev de iki cihanın da derdinden kurtul...

Selmân Hazretlerinde titreyen bir yürek vardı ki, Kur'ân okunduğunda kendisini kaybedecek hâle gelirdi. O saâdet dolu günlerden biriydi. Allah'ın Aziz Peygamberine:

“Ve inne Cehenneme lemev'idühüm ecmeîn/Şüphesiz onların topuna va'd olunan yer Cehennem'dir.”^[19]

Âyetî nazil olmuştu. Selmân (radıyallahü anh) bunu işitince yaman bir feryat kopardı ve elini başına koydu, kendisini yüksek dağlara attı. Üç gün boyunca ne yaptığını bilemez bir halde dağlarda dolaştı...

Çok zaman da ayakta duramayacak kadar namaz kılar, sonra oturur, dili ile Rabbini zikrederdi... Resûl-i Zîşanın ötelere seferinden sonra gözünün yaşı kurumamıştı. Hazret-i Ömer (radıyallahü anh), onu Medayin Valiliğine getirdi...

Vali, öyle şanlı bir vali ki, tek hırkası vardı, onu hem döşek, hem yorgan olarak kullanıyordu. Herhangi bir Müslümandan farkı da yoktu... Hattâ bir gün, pazar yerinde zenginlerden bir adam onu gördü. Fakir bir hamal zannetti ve dedi:

“Hey ahbap! Buraya gelsene!”

Şanlı Sahabî hemen koştu. Zengin adam, içi dolu küfeyi işaret etti:

“Şu küfeyi sırtla da bizim eve kadar götür!”

Kızmak, darılmak da ne kelime... Medayin Valisi, zengin adamın küfesini sırtına alıp yola koyuldu...

İnsanların ipler gibi kıvrıldığı ve düğüm olduğu bir meydan. Halk arasında görülmemiş bir gülgüle ve hayret nidaları:

“Vali Küfe taşıyor!”

Valinin küfe taşıdığını gören devlet memurları derhal koştular ve dediler:

“Müsaade buyurunuz efendimiz, bu yükü biz taşıyalım!”

Selmân (radiyallahü anh)’ın dudakları bir yay gibi gerildi:

“Hayır, hayır” dedi, “Ben taşımalıyım! Çünkü bu adam sizi değil, bu iş için beni tuttu!”

Zengin adamın ümit dalı kırıldı, arslan elindeki âciz tavşanlara döndü. Yer yarılrsa da içine girseydi ne olurdu. Hamal zannettiği ve yük taşıttığı zatın Medayin Valisi olduğunu öğrenmekle başına topraklar saçmaya başladı:

“Vay, diyordu, Vay! Sen mi ölesin, anan mı öle?”

İstemekle ölmüyordu ki... Durmak da olmazdı. Derhal kendisini yere attı ve Hazret-i Selmân’ın elini kapıp öpmek için davrandı:

“Ey erlerin başı ve Halkın efendisi, özrümü kabul et. Bilmeden fena bir iş ettim. Toprak canım temelli toprak kesildi. Benim edecek sözüm de yok, bu lütfâ karşı diyecek bir şeyim de!...”

Adamın değirmen taşları gibi döndüğünü gören Şanlı Sahabî:

“Dur, a adam” dedi. “Bu türlü ezilmene ve üzülmene gerek yok. Mü’minler kardeşirler. Birbirlerine yardım ederler. Ancak sana nasihatim: İnsanlardan hiç kimseyi küçük görme. Tevâzu şiarın olsun. Kim Allah için tevâzu ederse, Allah Teâlâ onu yükseltir. Kim de kibrederse kendine yazık etmiş olur.”

Allah ve Resûlünün aşkı ile buhurdanlar gibi tüten Hazret-i Selmân, Hicretin 35. senesinde ölüm yatağına uzandı. Gözleri iplik iplik yaşlarla doldu... Kendisini ziyarete gelenler bu hâle şaşıldılar:

“Ey erlerin başı, dediler, bu nice ağlamaktır?”

Islak gözlerini aralayıp derin bir ah çekti de dedi ki:

“Allah’ın Resûlü bize vasiyet ederek buyurdular ki:

‘Birinizin maişeti için elinde tuttuğu dünyalık, bir yolcu azığı kadar olsun.’ İşte ben bundan ağlıyorum!”

Halbuki vefat ettiğinde bütün eşyasına 15 dirhem kıymet biçtiler. O Sultan sahabî bunu bile kendisi için çok görerek ağlıyordu...

Dünyalara sığmayan, iki günlük dünya hayatı için kanlar döken zâlimlerin hâli nice olacaktır? Hangi zalim vardır ki, saltanatıyla beraber kara toprak olmamıştır...

Kabristanlarda mezarlar görürsünüz, dıştan ne kadar süslüdür, fakat asıl tehlike onun içindedir. Mezarların beyaz mermerden olması içeride yatan adamı kurtarmaz. İmansız kapanan gözlere kabir, akşamları azap parmaklarını sokacaktır...

Dünyada iken hatalarına ağlayanlar ve günahlarına tevbe edenler selâmet bulacaklardır. Yarın yaparım, yarın yaparım diyenler yarınların çabucak bittiğini hayretle göreceklerdir. Artık yapacak bir şey de kalmamış olacaktır.

Hazret-i Selmân son ânında zevcesine:

“Ey Pâk hatun dedi, evde biraz misk olacak, onu suya koy ve başımın etrafına saç, insan ve cin olmayan kimseler ziyaretime geleceklerdir ve beni dünyada son görüşün olacaktır!”

O duru ve pâk kadın denilenleri aynen yerine getirdi ve az sonra Selmân Hazretlerini yalnız bırakıp dışarı çıktı. Ve büyük Sahabînin odasında şu seslerin çağıldığını duydu:

“Esselâmü aleyke, ey Allah’ın Velîsi ve Resûlüllah’ın dostu!”

Cennet müjdesi ile gelen melekler, yine onun temiz ruhunu bedeninden ayırıp Rahmân’ın katına uçmuşlardı...

Selmân’ın zevcesi bir müddet sonra tekrar içeri girdiğinde efendisinin ruhunun kabzedildiğini gördü. Büyük sahabînin dudaklarında tebessümler donuvermişti ve sanki uyuyordu...

Güneş gibi mülk elde etmek için bir Selmân olmak gerek. Herkes iki ayağının üzerinde durabilir, ama herkes ateşten deryaları aşıp sevgiliye kavuşamaz. Gönül peteği ma’rifet balı ile dolacak ki, uzaklar yakın olsun...

Arslan güçlü kuvvetlidir, fakat gökte uçan şahine erişemez. Bu yolda bir şahin gibi kanat vurmak gerek.

Dudağının mercanı şekerler döken Hazret-i Selâm (radıyallahü anh) demiştir ki:

“Üç şey beni hayrete düşürdü ve hatta güldürdü. Bunlar: Ölümün kendisini yakalamak üzere olduğu halde dünyalık peşinde olan;

unutulmadığı halde kendisi gaflette bulunan; Rabbinin kendisinden razı olup olmadığını bilmediği halde kahkaha ile gülenlerdir.

Üç şey de beni üzdü ve hatta ağlattı. Bunlar: Resûlullah (sallallahü aleyhi ve sellem) ve onun mensubu gibi dostların ayrılığı, kıyametin dehşeti, Cennet veya Cehenneme gitme düşüncesidir.”

A gönül, a gönül! Şikayeti, dertlenmeyi, şunu bunu bırak da “**Allah, Allah!**” de... Azer’e benzeyen dünyayı atının terkisinden at da, aşk İbrahiminin canı gibi neş’eyle, kutlulukla ateşe gir. Bu ateş öldürücü değil, diriltici ve insanı has altın haline getirici bir ateştir...

Yan, yan, yan! Allah aşkıyla yanan cana, iştihak halindeyken ölümün gelmesi ne hoştur...

**Allah diyemiyor bak: Gönül ve dudaksızlar,
Bu müthiş dalâlete taşların kalbi sızlar!**

Hicr: 43.

Hicr: 43.

GÜZEL AŞKIN NETİCESİ DE GÜZELDİR

Vaktiyle Allah'ın Velî kullarından biri vardı. Bir gün hac farızasını ifa için yol hazırlığına başladı. O böyle hazırlanıp dururken bir başka tecellîden haberi yoktu...

O Velînin küçük, dupduru bir oğlu vardı ki, Allahü Teâlâ onu sanki zamanın Yûsuf'u olarak yaratmıştı... Yaratılışı güzel çocuk babasının gayretini görünce sordu:

“Ey benim babam! Nereye gitmeyi murat ediyorsun?”

Baba yumuşak ve duru bir lisanla:

“Ey benim için Cennet mumu olan Yavrucuğum, dedi, Allah'ın evini ziyarete gideceğim!”

O lâhza, o güzel çocuğun yüreğine yaman bir ateş düştü. Allah'ın evini gören, orada Allahü Teâlâ'yı da görür zannediyordu. Öyle ya, evin sahibi evde olmak gerekti...

Yaralı keklikler gibi çırpınarak babasına yalvardı:

“Babacığım! Madem sen gidiyorsun, beni de Allah'ın evine götür. Benim murâdımın incisi hasret çölüne düşüp kalmasın?”

Ermiş babanın dudakları kıpırdadı:

“Olmaz, a adı güzel Yusuf'um!”

Nûr yumağı çocuk sordu:

“Niçin olmasın?”

“Çünkü, dedi, sen küçüksün, henüz hacla mükellef değilsin. Yoluna gücün yetmez. Çok çok çileli ve meşakkatli bir yol bu. Büyükler bile takat getiremiyor.”

“Öyle ama, karşılığında mükâfatı da büyük!”

“Evet, büyük, hem de pek büyük!”

“O halde beni bu büyük mükâfattan mahrum etmemelisin!”

“Yok, yok, evlâdım! Allahü Teâlâ izin verirse bir başka zaman!”

Gönül چراغی ilâhî aşk ile yanan çocuğun gözleri birden yaşlarla doldu ve feryadı bastı:

“Ey benim babam! Beni Rabbimin evinden mi men ediyorsun? Beni bu hasret ile gam değirmenine sel mi edeceksin?”

Onun bu türlü ağlayıp inlemesine dayanamayan Velî baba nihayet:

“Peki, dedi, gözün aydın olsun! Haydi gidiyoruz. Kimde aşk derdi varsa, ona derman kâr etmez. Ancak visâle erdiğinde dermanı bulur.”

Ve derhal Mekke istikametinde yola revan oldular. Gidiyorlar mıydı, uçuyorlar mıydı Allah bilir. Çöller, vadiler, tepeler aşıldıktan sonra, nihayet kudsî toprakların kokusu geldi. Mîkat mahalline geldiklerinde, ihrama girip **“Lebbeyk”** çağırdılar...

Dağ taş **“Lebbeyk”** nidalarıyla inlerken, kervan da Mekke içlerine doğru sel gibi akıyordu... Küçük âşığın heyecanı, arzusu, iştiyakı büsbütün artmıştı...

Sanki yuvadan yeni uçacak kuşlar gibiydi. İşte beklediği an gelmiş, Yüce Rabbinin kudsî evi görünmüştü. Beytullah'ı görür görmez tâ candan, tâ yürekten yaman bir nidâ koyverdi:

“ALLAHÜ EKBER!”

Ve akabinde yere düşüp pâk ruhunu teslim ettiği görüldü. Küçük çocuk Kâbe'yi nazar eder etmez ölüvermişti... Velî baba hayret ve dehşet içinde kaldı...

Gözleri iplik iplik yaşlarla doldu ve:

“Yâ Rabbi, Yâ Rabbi! dedi, bu ne hikmettir?”

O an Kâbe cihetinden yüreğini titreten bir ses yükseldi:

“Ey erlerin başı!.. Sen Allah'ın evini istedin, onu buldun. Çocuk ise evin sahibini arzu ediyordu. O da Rabbini buldu.”

O Yaradılışı büyük çocuk, “Ben Kâbe’de Rabbini göreceğim!” diye yola revan olmuştu. Elbet eve giden, evin sahibini görmeliydi. Candan ve gönülden yanarak tâ buraya kadar gelmişti. Onun Cemal nûrunu görünce de artık yaşamak mümkün değildi. Tecellî ilâhînin ziyasına can mı dayanırdı, dağ mı? Dağları bile kurşun gibi eriten ilâhî tecellî küçük çocuğu lahzada dünyadan koparmıştı...

Ah bu güzel aşk!...

Hak âşıklarının hâlinden herkes anlamaz. Sen can Padişahına âşık ol da, Yûsuf'luk, Züleyhâ'lık ne imiş o zaman gör. Şimdi senin ayağın dünya tuzağındadır...

Evet:

Pervane kesildi mi bu âlemde aşka can,

Hep Allah ile olur, dost aramaz başka can!..

Güzel aşkın çırasına yananlardan biri de Hasan bin Sinan'dı. Aşk-ı İlâhînin kokusunu canda duymuştu. Gece gündüz Yâr derdiyle inliyordu...

Gönül toprağında ma'rifet fîdanları boy veren Hasan bir gün hastalanıp yatağa düştü. Dostları hemen başına gelip:

“A Hasan, dediler, kendini nasıl hissediyorsun?”

Hasan'ın dudakları usul usul kıpırdadı:

“Cehennem'den necat bulursam, iyiyim!”

Sonra gözleri yaşlarla doldu... Allah için akan gözyaşı ne mübarektir. Yine sual ettiler:

“Ey apaydın er, bir şey arzu ediyor musun?”

“Evet, dedi, ölmezden evvel Rabbimin rızasını kazanacak bir amel!”

Bir kuldan ki Rabbi razıdır, bütün âlem ona düşman olsa ne gam!...

Aşk arslaniyle cenk etmek erlerin işidir. Bu yolda Allah arslanı gibi bileği bükülmez er olacaksın ki, menzilleri aşabilesin. Ateşten deryalarda mumdan gemilerle sefer etmek ne ise, âşıkların hâli de odur. Yûnus ne hoş söyler:

GEL GÖR BENİ AŞK NEYLEDİ

*Ben yürürüm yana yana
Aşk boyadı beni kana
Ne âkilem ne divâne
Gel gör beni aşk neyledi.*

*Mecnun oluben yürürüm
Dostu düşümde görürüm
Uyanır melûl olurum
Gel gör beni aşk neyledi.*

*Aşkın beni mest eyledi
Aldı gönlüm hasteyledi
Öldürmeğe kasteyledi
Gel gör beni aşk neyledi*

Ben Yûnus 'u bîcâreyim

*Baştan ayağa yâreyim
Aşk elinden âvâreyim
Gel gör beni aşk neyledi!...*

Evet: Aşk neyler görelim. Aşkın olduğu yerde bütün kavgalar, gürültüler, senlik-benlikler biter. Sadece Mâşûk kalır. Âşık ile Mâşûk'un arasında bir görülmez bağ vardır ki, âşık o ipin kopuvermesinden korkar. Mâşûk da ipi gerdikçe gerer. Kâh celâl, kâh rahmet nazarları ile dostun yüreğini titretir.

Bir gün bir adam Yahya el- Bekkâî'nin yanında Kur'ân-ı Kerîm okuyordu. Sıra şu meâldeki âyete gelmişti:

“Rablerinin huzurunda durdukları zaman, sen onları bir görsen.”

Yahya, bu âyetin dehşetiyle öyle bir haşyete gark oldu ki, hemen düşüp bayıldı ve dört ay yataktan kalkamadı...

Herkes “şöyle âşığım, böyle âşığım!” der durur ama, bu sözler aşk değil saçma sapan sevdalardır. Ve şeytanın nefisleri gıdıklamasından öteye geçemez.

Bir de işin tehlikeli tarafı vardır ki, insanın îman ayağı kayar da haberi olmaz. Bir fâniye, bir kadına, bir dilbere gönül kaptıranlar acâip methiyeler düzmektedirler. Sevdığı kadına: “Benim mihrabım oldun, kalbimin sahibisin, sana tapıyorum” gibi ipe sapa gelmez sözler söylemek cehennemlere talip olmaktır. İnsan mecâzi olarak belki bir Leylâ'yı sevebilir. Fakat bu aşk, Leylâ'dan Mevlâ'ya götüren muhabbet olmalıdır.

Yine öyle şarkılar, öyle türküler vardır ki, her kelimesinde küfür ve cehalet kokmaktadır...

**Ömrü boşa geçirme, bir tatlı nasip ara,
Yoksa düşer ayağın en çetin tuzaklara!**

ÂŞIKLAR MURÂDA ERER

Ateşin olduğu yerden mutlaka dumanlar da çıkar. Gönüle aşk şimşegi düşünce, artık o gönül de bir başka gönül kesilir. Katır çobanı incinin kıymetini bilmediği gibi, sıradan adamlar da âşıkların hâlini bilmez. Âşık kimse bir an dünyaya dalıp huzur bulursa aşk ondan yüz çevirir. Mâşûk da araya binlerce perde çeker.

Aşk hançerinin ciğerde açtığı yara ilâç kabul etmez. Onun şifası sevgilinin yüzüdür.

Şimdi Aşk Padişahı Hazret-i Mevlânâ konuşsun. O söylerse güzel söyler:

“Aşk, yüzüme binlerce nükteler yazdı; âşıksanız gönlümün halini görün de okuyun.

Ne kadehtir her an âşıklara sunulup duran kadeh; erseniz siz de bu çeşit kadehi alın, çekin!

Balıkların suyu da denizdir, ekmeği de; balıksanız ne diye ekmeğin dudağına âşıksınız?

Mihnetlerle, eziyetlerle dopdolu bir kırba var, adı beden. Atın taşı, kırın o kırbayı da tamamiyle kurtulun gitsin.”

“Sevgilinin gam güneşiyle zerre zerre olduk; senin içindeyse böyle bir heves belirmedi bile; uyuyakal.

Onun râzılığını aramak için su gibi koşup duruyoruz; o nerdeymiş, derdin bile değil, uyu sen.”

“Gökyüzünde aydın ay, yıldızların arasında nasıl belirir, görünürse âşık da yüzlerce kişi arasında öyle belirir, öyle görünür.

Akıl, bütün yolları yordamları bilir de aşkın yolunu yordamını bilmez, şaşırır kalır.

Aşk ab-ı hayatından tadan kişi, Hızır’ın gönlüne sahiptir; arı-duru sular, güzelim kaynaklar hiç olur, hiçe sayılır onca.”^[20]

Evet: Aşk kuşu her başa konmaz, âşıkların derdini de her tabib bilmez.

Ey dünya fidanında meyveler yetiştiren kimse; bir de gönül fidanında meyveler yetiştirmeyi dene... Sabah-akşam, gündüz, gece dünya ile boğuşup duruyorsun da eline gamdan başka ne geçiyor? Gam köyüne çadır kuranlar yine bin türlü dertle bu dünyadan kopup gideceklerdir.

Şimdi dikkat kesil, kulağındaki dünya pamuğunu çıkarıp at, dostun dosta ettiğine iyice bak...

Belh Sultanı İbrahim bin Edhem, tacâ tahta tekmeyi vurup Allah yoluna revan olmuştu. Bu yol çok çetin ve zahmetli bir yoldu. Zehirle pişmiş aştan yemedikçe menzile varmak da mümkün değildi...

Nice belâlara, dertlere, felâketlere uğraya uğraya yoluna devam ediyordu...

Kıvrım kıvrım uzayan yollar onu nereye götürüyordu? Gidiyordu ya canı da dudağına gelmişti sanki.

Dehşetli bir yağmur yağıyor, rüzgâr onu kuru yapraklar gibi savuruyordu. Soğuk ve tipi nefesini donduracak haldeydi. Nihayet bin türlü zahmetle bir kasabaya ulaştı. Gariplik boynunu bük müştü. Gidecek, sığınacak bir yeri yoktu ki...

Ben “Hak yolcusuyum” dedi ve Allah evlerinden birine yürüdü. Ezile büzüle cami kapısından içeri süzüldü. Daha henüz adımını kapı eşiğinden içeri atmıştı ki, hemen önüne duvar oldular ve dediler:

“Haydi ey adam, yürü git, burası yol geçen hanı değil. Sen kendine bir başka yer bul!...”

Garibin hâlinden kim ne anlardı ki... Pınar başında soğuk sular içerek hayat süren adam çölde susuzluktan kıvranan ve ciğeri yanan yolcunun derdini ne bilsin...

Büyük Velî, Allah’ın evinden de kapı dışarı edilmişti... Derman yoktu ki yürüsün. Başını sokacak, bir nefes dinlenecek, ılık bir yer arıyordu. Ama nafile...

Sokağın ortasında durup sağa sola bakındı. O da ne? Az ileride bacasından kıvrım kıvrım dumanlar çıkan bir hamam gördü:

“Ben, dedi, canımı buraya atayım!...”

Derhal ona doğru yürüdü ve hamam külhanına girip hırkasını ateşin yanına bıraktı. Kara dumanlar yüzünü gözünü yalayıp geçmişti. O an gönlü deryalar gibi dalgalandı ve dedi:

“Ey Merhametlilerin en merhametlisi olan Rabbim, sana hamd ederim!...”

Biraz ötede çuvala sarılı bir adam oturuyordu. Bu adam hamamın ocakçısından başkası değildi.

İbrahim bin Edhem Hazretlerine garip garip bakıyordu. Yüce Velî onu selâmladı. Ne var ki, ocakçı selâma karşılık vermedi. Sadece oturmasını işaret etti.

Çuvallara bürülü bu adam, sağına soluna dehşetle bakıyordu. Nihayet İbrahim'in ısınmağa başladığını ve titremesinin geçtiğini görünce selâmını aldı:

“Ve aleyküm selâm, hoş geldin, safa geldin!”

Eski Belh Sultanının dudakları hayretle açıldı:

“Ey çavuş, dedi, selâm verdiğim zaman niçin mukabele etmemiştin?”

Çuvallara bürülü tuhaf adam cevap verdi:

“Seni selâmlamaktan korkmuştum. Çünkü yanımda adamlar vardı, onların ihanetinden çekindim.”

İbrahim bin Edhem (kuddise sirruh) sordu:

“Neden korkmadasın?”

“Ölümden! Çünkü ölümün nereden geleceğini bilemiyorum!”

“Günde ne kadar kazanıyorsun?”

“Bir dirhem!”

“Bu parayı ne yapıyorsun?”

“Dirhemin altıda birini kardeşlerimin ailesi için, geri kalanını da kendi ailem için harcıyorum!”

“Kardeşlerin, ananın çocukları mıdır, başka babanın çocukları mıdır?”

“Hayır!”

“Ya kimlerdir?”

“Kardeşim, Allah için sevdiğim birisidir. Yâni âhîret kardeşimdir. Ailesini kimsesiz bırakarak öldü.”

“Peki, a can! Allahü Teâlâ'dan bir isteğin, bir arzun var mı?”

“Evet, var!..”

“Nedir o?”

Külhanın ocakçısı bir nefes durup yükseklerle derin derin baktıktan sonra dedi ki:

“Yirmi seneden beri Rabbime duâ ediyorum!”

Eski Belh Sultanı merakla sordu:

“Rabbinden ne istiyorsun?”

Ocakçı dal üstündeki yavru kuşlar gibi çırpınmadaydı:

“Ah ki, ah!.. Murâdım henüz hasıl olmadı!..”

“Ne murâdın var ki?”

“Araplar arasında bütün evliyayı kerameti ile geçen ve Allah’ın sevgili bir kulu olan İbrahim bin Edhem adındaki Velîyi görmek ve onun kolları arasında son nefesimi vermek, onun dizlerinde ölmek istiyorum. İstiyorum ya, o devlet nerede?”

İbrahim bin Edhem Hazretlerinin dertli yüreğine bir avuç alev düşüverdi:

“A has adam! Rabbinden hep bunu mu diledin?”

“Evet, hep bunu arzu ettim!”

“O halde sevin!.. Sevin ki, Allah seni murâdına erdirdi!”

Çuvallara bürülü ocakçı gökten yere düşmüş gibi sarsıldı ve çığlığı bastı:

“Nasıl, nasıl?”

Taca, tahta tekme vuran ve Allah yoluna baş koyan Sultan Velî:

“Ey seçilmiş er! dedi, kendisini görmek istediğin İbrahim bin Edhem benim. Allahü Teâlâ senin duanı kabul etti. Sana kendiliğimden gelmemi istemiş olacak ki, o tipi ve o ayazda sığınmak istediğim caminin müezzini beni camiye almadı... Ben de başımı sokacak bir yer ararken bu külhanı buldum. Böylece beni görmüş oldun! Gözün aydın!...”

Çuvallara bürülü ocakçı kara gözlü bir ceylân gibi sıçradı. Gözlerinden damla damla yaşlar dökerek Rabbine Niyaz etti:

“Ey benim Yaradanım Allah, ey her yerde mevcut olan, ey sevgilisi olmayanların sevgilisi, ey âşıkları kurtaran, ey ümit dalları kuruyanlara meded eyleyen! Duâmı kabul buyurdun... Öyle ki Belh Sultanını benim gibi bir âcizin ayağına kadar gönderdin... Artık son arzum da yerine getir ve benim canımı bu dakika al. Can nedir ki? Beni mübarek katına çekiver de gam diyarı dünyadan kurtulup bayram edeyim!..”

Ömrünce ocak tutuşturan Külhancı kendisini Velîler Serdarının kucağına atıp hıçkırdı. İbrahim bin Edhem Hazretleri onu şefkatle sardı. Az sonra da ocakçının temiz ruhu bedenini terk ederek Rabbinin katına kanat açtı... Adamın dudaklarında târifi imkânsız bir tebessüm donuvermişti...

İbrahim bin Edhem Hazretlerinin mübarek gözlerinden bu aşk şehidinin pâk yüzüne iki damla yaş düştü...

Evet: Allah âşıkları mutlaka murâda erer. Sen onu kâh külhan içre görürsün, kâh koyun çobanı olarak bulursun, kâh bir yetimin işine koşarken bulursun... Bazı kere elmas parçaları kömür içlerine düştüğü gibi, onlar da halk içine düşerler, ama hep Hak ile olurlar...

Bu beyitler Dîvan-ı Kebîr’in muhtelif yerlerinden alınmıştır.

Bu beyitler Dîvan-ı Kebîr'in muhtelif yerlerinden alınmıştır.

ALLAH YOLUNDA ÖLMEK

Cihan tarlasında çadır kuran nice insanlar vardır ki, ben de seviyorum, ben de âşığım, ben de muhabbet ehliyim der durur. Ama böyle demekle âşık olunmaz. Âşıklar, değirmen taşları arasında ezilen taneler gibi belâlara uğramadıkça belli olmaz... Âşık adam canı, cananın kapısında kurban edendir. Hattâ Efendimiz:

“Allah’a mülakatı seveni, Allah da sever!”

Buyurmuşlardır. Ölüm ise mülakatın kapısını açan bir anahtardır. O yolda öleceksin ki mukaddes dilber dîdârını lutfetsin.

Ebû Zer (radıyallahü anh) ölüm yatağına uzandığında şöyle demişti:

“Ey ölüm, çabuk gel! Canım Allah’a kavuşmak sevdasıyla çırpınıyor!”

Ten kafesindeki can kuşu hasretle kanat vuracak ki, ona ötelerin kapısı açılsın.

Sırtını yataktan kaldırmayan tembel adam bu dağları nasıl aşacaktır?

İmam Gazâlî Hazretleri diyor ki:

“Allah sevgisini herkes iddia eder. En kolay bir iddia ve en önemli bir dâvadır. Fakat nefis, Allah sevgisini iddia ettiği vakit, gerekli alâmetlerle onu imtihan etmeyip, sağlam delillerle dâvayı isbat etmedikten sonra, onun aldatmalarına ve nefsin hilelerine kapılmamak lâzımdır.

Muhabbet, temiz bir ağaç, kökü sağlam, dalları göklere doğru yükselmiş, meyveleri ise gönüllerde dil ve âzalarda görülür. Bunlardan mârifet ve zikir meydana gelir, âzalarda kendini gösterir. Bundan da âmel doğar. Böylece kalb, dil ve âzalarda zahir olan mârifet, zikir ve amel eserleri dumanın ateşe, meyvenin ağaca delâleti gibi, muhabbete delâlet ederler ki, bu alâmetler pek çoktur.

Bunlardan birisi, Cennette müşahede ve keşif yolu ile Allah’a ulaşmağı sevmektir...”

Evet: Sözle “Ben Allah’ı seviyorum!” demek kolaydır. Fakat bu söz netice vermez. Seven kişi ise hiçbir fedakârlıktan çekinmez. Canı, malı, her şeyi sevgili uğrunda saçıp savurur.

Bedir Cengi vuku bulduğu günlerdeydi. Kâinatın Fahri sahabîlerine hitaben buyurdular ki:

“Yer ve gök genişliğinde olan Cennet için kalkın!”

Öyle bir zamandı ki Bedir’de Cennet’e kapı açılıyordu. Allah yolunda ölmek veya öldürmek vardı. Ensar’dan Ümeyr b. Hemmam (radiyallahü anh) hemen ayağa kalktı ve dedi:

“Ey Allah’ın Resûlü, yer ve gök genişliğinde olan Cennet mi?”

Âlemlere Rahmet olan Sultan Nebî:

“Evet” buyurdu, “Cennet için kalkın!”

Ümeyr Hazretlerinin dudakları şevkle kıpırdadı:

“Oh, ohh!”

Nebiler Serveri sordu:

“Ey Ümeyr! Seni ‘oh, oh!’ demeye sürükleyen şey nedir?”

Ümeyr’in sevdalar başına vurmuştu:

“Allah beni sana feda kılsın, ey Allah’ın Resûlü, dedi, Allah’a yemin ederim ki, herhangi bir şey için değil, sâdece şu Cennet’in ehlinden biri olmayı arzuladığımdan dolayı ‘Oh, oh!’ diyordum. Böyle bir devlete ‘Oh!’ denilmez mi?”

Bütün âlemlere Allah müjdesi ile gelen Şanlı Resûl, bu kere Ümeyr Hazretlerine daha büyük muştularla hitap buyurdu:

“Müjde Sana! Muhakkak sen de onun ehlindensin!”

Şimdi olacakları görünüz. Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem)’den Cennet müjdesini alan Ümeyr hemen sarığındaki hurmaları çıkarıp yemeye başladı... Sonra en taşkın bir vecd haliyle haykırdı:

“Eğer bu hurmaları yiyip bitirinceye kadar benim hayatım uzarsa çok uzun bir hayattır!”

Lâhza geçirmeden elindeki hurmaları yerlere fırlattı, kükremiş bir arslan heybetiyle düşman saflarına doğru yürüdü... “Allah” dedi vurdu. “Allah” dedi vurdu ve sonunda kendisi oracıkta kâfirlerin kılıçlarıyla doğranarak şehîd oldu...

Böylece Bedir’den Cennet’e bir şahin uçtu... İşte Allah aşkına ve Hak muhabbetine misâl...

Kimde ki vardır kuzum, Hak aşkıyle çağlayış,

Artık o kul beklesin, Yüce Rabbinden bağış!..

...

Ve Allah buyuruyor:

“Muhakkak ki Allah, kendi uğrunda kenetlenmiş bir duvar gibi savaşırları sever.”^[21]

Uhud Savaşına hazırlık yapıldığı demlerdeydi. Abdullah b. Cahş gönül gönül titreyerek Rabbine şöyle niyazda bulundu:

“Ey Rabbim! Senden, yarın savaşa girdiğimde beni kuvvetli bir düşmanla karşı karşıya getirmeni, onunla senin rızan uğrunda alabildiğine savaşmamı, nihayet benim burnumu ve kulaklarımı kesmesini ve kanımı orada dökmesini isterim. Yarın Kıyamet günü, ‘burnun, kulağın ne oldu?’ diye benden sorduklarında, ‘onları Senin ve Sevgili Resûlünün uğrunda fedâ ettim’ demiş olayım. Ve sen de, ‘Evet, doğru söylüyorsun’ diye beni tasdik etmeni istiyorum. Allah’ım, beni murâdına erdir ve benden razı ol!”

Ve ertesi gün Uhud cengi vuku buldu. Müslümanlar hesabına büyük bir imtihan. Irmak birden ters döndü ve Müslümanlar iki ateş arasında kaldı...

Başta Hazret-i Hamza (radiyallahü anh) olmak üzere nice şanlı sahabî cansız yere düştü. Abdullah b. Cahş da şehitler arasındaydı.

Fakat onu kesip biçmişler, vücudunu parçalara ayırmışlardı. Burnunu ve kulaklarını da bir ipe dizmişlerdi. Savaş öncesi nasıl ölmek istediye aynıyla Rabbinin yolunda can vermişti...

Maddi vücudu belki kılıçlarla doğranmıştı, ama dudaklarında Cennet tebessümleri donuvermişti.

O demde cephede felâket rüzgârları esiyor, kâfirler sevinç çılgınlıkları atıyordu. Hattâ Nebiler Sultanının şehîd edildiğini bile söyleyenler vardı. ‘O şehîd olduktan sonra bize yaşamak haram, biz de aynı dâva uğrunda ölelim’ diyenler olduğu gibi, bir köşeye büzülüp hıçkıra hıçkıra ağlayanlar az değildi. Bir an için felâket herkesi yumak yumak sarmıştı. Yani kimse ne yapacağını bilemiyordu...

Enes b. Nadr Hazretleri yeleli bir arslan misâli oradan oraya koşuyor, Allah Resûlüne verdiği sözü yerine getirmeye çalışıyordu...

Ve durmadan haykırıyordu:

“Ey Müslümanlar! Eğer, Allah’ın Resûlü öldürülmüş ise, Allah Resûlünün Rabbi de öldürülmedi ya! Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)’in çarpıştığı dâva üzerinde siz de çarpışınız!”

Bu büyük bahadır Bedir cenginde bulunamamıştı. Yüreğinde bir sızı vardı. Bir gün Kâinatın Efendisinin huzuruna gelmiş:

“Ey Allah’ın Resûlü, demişti, Medine dışında bulunduğum için, müşriklerle çarpıştığın ilk gazadan uzak kaldım. Eğer, Allah Teâlâ beni müşriklerle harp meydanında bulundurursa, onlara neler yapacağımı, Allah herkese gösterecektir.”

İşte cephede bir rüzgâr gibi esmesi, kâfırları devire devire ilerlemesi bundandı... Ne var ki, o da sona doğru koşuyordu. Çünkü yara almadık bir yeri kalmamıştı:

“Eğer, diyordu, Allah’ın Resûlü şehid oldu ise, ona ilk olarak varan ve sancağı altında toplanan ben olacağım!”

Bu dehşet ânında gözü Sa’d bin Muaz Hazretlerini gördü ve dedi:

“Ey Sa’d! Allah’ın Resûlüne benden selâm söyle! Vallahi şu anda Uhud’un arkasından Cennet kokularını duyuyorum!”

Ve az sonra cennetlere kanat açarak dünyaya vedâ etti. Dünya onu, Allah ve Resûlünün aşkından koparamamıştı...

Saff Sûresi, 61/4.

Saff Sûresi, 61/4.

AMR BİN CEMUH

Amr bin Cemuh İslâm ile hayat bulduktan sonra başka dünyalara gark olmuştu. Gönlü ilâhî aşkın şevkiyle taşıyor, Allah yolunda öldürülmek istiyordu...

Öyleydi de sefer edecek durumu yoktu. Dört yetişmiş oğlu vardı. Onlar her defasında:

“Senin yerine biz cenk ederiz!”

Diyorlardı. Şanlı Bedir cengine bu sebeple iştirak edememişti.

Sahabîler Uhud cengi için hazırlıklar yapıyordu. Amr b. Cemuh bu kere cenk meydanlarında aksak ayağı ile düşmana karşı savaşmak emelindeydi. Yine oğulları:

“Aziz babamız, diyorlardı, Allah seni mâzûr görmüştür. Allah’ın Resûlü de seferden geri kalmana müsaade etmiştir! Sen geride kal, bize dua et...”

Amr bin Cemuh (radiyallahü anh) öfkeyle haykırdı:

“Yazıklar olsun size! Siz beni Bedir seferinde Cennet’i kazanmaktan alıkoydunuz. Uhud seferinde de mi ondan alıkoyacaksınız?”

Mücahit oğullar her ne dedilerse kâr etmedi. Yüce aşk eri aksak ayağını sürüye sürüye Nebiler Nebisinin mübarek huzuruna geldi ve dedi:

“Ey Allah’ın Resûlü! Bu oğullarım, beni sizinle cenke çıkmaktan menediyorlar. Allah’a yemin ederim ki, ben Seninle beraber sefere çıkmayı ve Cennet’te şu aksaklığım ile aksamayı arzu ediyorum!”

Amr bin Cemuh (radiyallahü anh), bir kere Allah yolunda cenk etmeyi ve öldürülmeyi aklına koymuştu. Gönlü öyle aşk ile dolu idi ki, artık ne denir. Yine bin türlü dertle Resûl-i Zîşana hâl arz etti:

“Ey herkesin Mededkârı, Allah’ın Resûlü! Sen, benim Allah yolunda çarpışmamı ve şehîd düşüp şu aksak ayaklarımla Cennet’te gezip yürümemi istemez misin?”

Peygamberler Peygamberinin dudaklarında gelincikler demetlendi ve kendisine izin verdi. Amr Hazretleri şevk ve saâdetle dolup taşı ve îman ordusuyla beraber Uhud’a vardı. Bildiğimiz büyük cenk başladı...

Gökte okların çekirge bulutu...

Kılıçların biçtiği bedenler ve ölüm okuna hedef olan sîneler. Müthiş an... Kâfirler Rahmet Nebiye ok yağdırmada... Önünde ise etten kemikten bir

hisar...

Amr bin Cemuh bu manzarayı gördüğünde büsbütün kabına sığmaz oldu ve Uhud eteklerini inletti:

“Allah’a yemin ederim ki, ben Cennet’i özlüyorum!”

Ve kendisini küfür saflarının üzerine attı... Dövüşe dövüşe sona doğru gidiyordu. Göğsüne belki yüzlerce mızrak saplanmıştı. Nihayet sıcak kumlar üstüne düştüğü görüldü... Peşinden oğlu Hallâd da şehîd oldu...

Bu hâle vâkıf olan Varlığın Tacı şöyle buyurdular:

“Amr, oğlu ile beraber işte şimdi Cennet’e ayak bastı!”

Evet: Cenneti istemek kolay, ama Cennete ulaşmak böyle fedakârlık ister. Aşk sözü de kolay. Fakat candan el çekmek, cânân yoluna baş vermek gerek. Muhammedî sevdayı çekenlerdir ki, iki âlemin de saâdet baharını elde etmişlerdir.

Şeyh Galip, aşkla, şevkle, yürek yürek titreyerek söyler ve der ki:

**“Ervah ki tuhfe-i Hudâdır
Hâk-i reh-i Şâh-ı Enbiyâdır.”**

(Allah’ın hediyesi olan ruhlar,
Peygamberler şahının yolunda topraktır.)

**“Ol şâh ki tahtı lâmekândır
Cârupkeşi Kerûbiyândır”**

(O Şahın tahtının mekânı yoktur,
Melekler onun süpürgecisidir.

**“Ol şâh ki mâh çün sitâre
Pâbusuna oldu pâre pâre”**

(Ay, o şahın ayağını öpmek için parça parça oldu.)

**“Cibrîl nevâline haberci
Mikâil anın vekil-i harcı”**

(Cebrail Aleyhisselâm ona verilen ihsanın habercisi,
Mikâil onun kâhyasıdır.)

**“Levlâk ile Zât-i pâki mevsûf
Kur’ân’a sıfatı zarf u mazrûf”**

(Onun temiz varlığı “Levlâk” ile tavsif edilmiştir.
Kur’ân’a göre vasfı ise zarfla mazruftur)

**“Dervâze-i tâkı ‘Kaabe Kayseyn’
Ferş-i kademi ulûm-ı kevneyn”**

(Onun tâkının kapısı **KÂBE KAVSEYN**’dir;
Ayağının bastığı yer iki âlemin ilmidir.)

İşte Allah aşkını seçenler ve Allah muhabbetinin deryasına gark olanlar Cenâb-ı Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)’i bu türlü sevdiler de Allah’ın aşkına ve rahmetine mazhar oldular. Gönül toprağına onun muhabbet damlası düşmeden bir şey elde etmek imkânı yoktur.

Uhud’da kanlı gömlekleriyle sıcak kumlar üzerine düşen şehîdler, son da değildi. Bu yolda daha nice canlar sevgiliye kurban edildi. Onların sayısını ancak Allah bilir. Tâ kıyâmet sabahına kadar da Allah yolunda ölenler olacaktır.

Uhud Şehidi Amr bin Cemuh Hazretlerinin zevcesi Hind kanatlı kuşlar gibi Medine’den kopup Uhud’a geldi ve ilk rastladığına şunu sordu:

“Allah’ın Resûlü nasıldır, siz ondan haber verin bana!”

Nebiler Sultanının hayatta olduğunu öğrenince bütün acı ve ızdıraplarını unutarak ona koştu, huzuruna varıp:

“Anam babam size fedâ olsun, ey Allah’ın Resûlü, dedi, siz sağ olduktan sonra, her felâket hiç gelir bana! Şükür Rabbime ki, sizi tekrar görmek bahtiyarlığına erdim.”

Bir düşününüz ki, Uhud’da bu İslâm hanımının hem kocası, hem oğlu, hem de kardeşi şehîd edilmişti. Öyleyken, zerrece elem duymuyor ve yukarıdaki sözleri haykırıyordu.

Allah aşkı ve Hak muhabbeti bunu gerektirir. Bu büyük insanlara dağlardan daha ağır yükü kaldırmak gücünü veren aşk ve îmandan başka neydi ki?...

O gün, Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem) Hind’e ebediyet müjdeleri sundu ve dedi:

“Ey Hind! Kocan Amr b. Cemuh, o sadıklardandır. Kardeşinin şehîd edildiği saate kadar melekler, Allah tarafından onun üzerine kanatları ile

gölgelik yapmaktan geri durmadılar. Nereye defnedilecek diye de bakıp durdular.

Ey Hind! Cennet'te hepsi, Amr bin Cemuh da, oğlun Hallâd da, kardeşin Abdullah da bir araya gelecek, arkadaş olacaklar.”

O bahtı açık kadının bütün sevdikleri Cennette'ydi. Ya kendisi Cennet'i istemez miydi. Derhal kuşlar gibi çırpındı, aşkla ve şevkle:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, ne olur, Allah'a duâ et de, beni de Cennet'te onlarla beraber bulundursun!”

Evet: Cennet'e giren kurtulur. Sâdece Cennet'e girmekle kalmaz, Cennet'in fevkinde Cemâl-i İlâhî ile de şereflenir. Zaten âşıkların bir başka murâdı yoktur.

**İşte ulvî basamak, sen hep o aşkı taşı,
Kim Allah'ı severse, melekdir arkadaşı!**

ALLAH'A HİBE EDİLEN ÇOCUK

İnsanlar bir olmadığı gibi, aşklar, muhabbet ve sevgiler de bir değildir. Kimi âşık vardır ki, kılıca boynunu uzatır, sevgilinin yolunda öyle ölür. Kimi âşık da hasret çölünde çadır kurup yana yana can verir. Kimi yaratılıştan büyüktür. Kimi Züleyhâ gibi güzellik gülistanında boy verir. Kimi Cenâb-ı Yûsuf gibi Züleyhâ'yı deli dîvane eder...

Bütün bu çırpınışlar, bu yürek yakışlar, bu alevler misali kıvrım kıvrım oluşlar hep O'nun derdindendir. Aşk derdi çekene bir başka dert gerekmez.

Çok kimsenin gözü vardır, fakat gönlü uykudadır. Can gözü görür olmak ise ayrı bir devlettir.

Şimdi aşka kanat açmak nedir görelim:

Ahmed bin Yahya, mini mini, nûr yumağı bir çocuktü. Ne var ki, akli büyüktü. Canında aşk bülbülü kanat vuruyordu. Bir gün anne ve babasının huzuruna koşa koşa geldi, boyun büktü ve dedi:

“Ey benim sevdiklerim, beni Rabbime hîbe ediniz! Ben ancak öyle mes'ûd olurum!”

Ahmed'in ismi gibi kendisi de, aşkı da güzeldi. Babası da zamanın Sultan Velîlerindendi. Küçük yavrudan bu büyük sözleri duyunca içinde ırmaklar çağladı:

“A benim için Cennet mumu olan Yavrum, dedi, peki biz seni Allah'a hîbe ettik. Haydi git ve artık bizi unut. Hep Rabbinin emrinde ol!”

Gönül meyvesinden ayrılmak her annenin, her babanın yapacağı iş değildir. Fakat Allah için buna sabredeceklerdi.

Küçük yavru derhal evi terketti, yolları eline dolayıp gitti... Bir zaman kıvrım kıvrım uzayan yollarda yürüdü. Yollar onu bir ilim ve irfan meclisine kadar ulaştırdı. Bu âlem bir başka âlem. Velîler ve ârifler mânâ tezgâhında istek kumaşları dokuyorlardı. Kimin canı bu denize düşerse, sedef içindeki inciye döner. Ahmed'in dudağının mercanı da bal akıtan petek hâline gelmek üzereydi...

Küçük Ahmed, büyük işlere girişmişti. Fidan boyu ayrılık rüzgârına ve hasret nârına uzun zaman dayanamadı. Anne babanın fırkatı, bir hasret

şimşeği olup gönlüne düşüverdi. Belki de bu mecazi hasret hakikî aşka yol açmanın anahtarıydı. Cenâb-ı Yakub'un Yûsuf derdiyle inlemesi ve “**Yâ esefâ!**” ey tasam, demesi gibi:

“A gamım, diyordu, eteğimden el çek!”

Dedik ya, aşk sözle değil, yaşamakla ancak bilinir. Âşıkların dermanı yanmaktır. Aşk, küçücük bir gönüle sığar da deryalara sığmaz.

Denizin o büyük dalgaları sahillere gelip başlarını niye taşlara vurur. Suları sen keyfince yürüyor mu zannediyorsun? O suyun kulağını büken bir sevgili olmasa, senin gemilerini omuzunda taşır mı?...

Evet: Adı güzel Ahmed'in hasretinin şiddeti günden güne artıyordu. Çünkü çocuklar için anne kucağı rahmet ocağıdır. Nihayet bir gece:

“Ben, dedi, gidip anamı babamı göreyim!”

Ve gecenin karanlığında yollara düşüp baba evine kadar geldi. Kapının tokmağını tutup çaldı:

“Güm, güm, güm!”

İçeriden babası sordu:

“Kimdir o?”

Ay yüzlü küçük Ahmed cevap verdi:

“Oğlunuz, Ahmed!”

Baba, Allah dostu büyük insanın büyük imtihanı:

“Evet, dedi, bizim bir oğlumuz vardı ama, biz onu Allahü Teâlâ'ya hîbe ettik. Biz verdiğimizizi geri almayız! Haydi geldiğin kapıya dön ve bizi unut!”

Yâ Rabbi, bu ne iş? Küçük yavrunun yüzüne kapıyı bile açmadılar. Güzel Ahmed, güzel nasibine dönecekti. Gecenin karanlığında bir ılık rüzgâr gibi uçuverdi...

Ve bundan sonra anne baba derdini unutup Allah aşkına meyletti... Ve Allah dostlarının eteğine yapıştı... Zünnûn Mısırî, Ebû Tûrab en-Nahşebî ve Cüneyd-i Bağdadî gibi zatların sohbetine can attı. Canı ululuklar elde etti. O kadar, o kadar ki, Ebû Osman Hîri Hazretleri Nişabur'un Kutbu olduğu gibi O da Şam'ın kutbuydu. Fazilette güneşleri geçmek her canın nasibi değildir.

Onu nasıl anlatırım ki, o sanki can meydanında mânâ ceylânıydı.

O buyurdu:

“Allah sevgisiyle dolup taşmayan kalpler, aşk ateşiyle kavrulan ciğerin halinden anlamaz!”

Zaman ırmağı nice günlerin üzerinden aktı ve bir gün Ahmed bin Yahya Hazretleri kendisini Nûr Şehri Medine'ye attı. Rahmet Nebinin mübarek

huzuruna vardı ve selâm verdi:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, izniniz olursa bu gece nezdinizde misafir kalmak istiyorum!”

Çölleri aşan, yolları eline dolayıp gelen bu Hak âşığını Sultan Nebi kabul buyurdu. O gece ravzâ-i pâkide kaldı. Rüyasında Allah’ın Aziz Peygamberini gördü. Kendisine bir ekmek ikram edildi. Bir kısmını yedikten sonra uyandı...

O da ne?

Ekmegin diğer kısmı elinde duruyordu. Büsbütün yerlere döşendi. Değirmen taşları gibi döne döne:

“Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah’ın Resûlü!”

Demedeydi. Candan yürekten âşık olmak işte böyledir. Ölümü ânında yine bir hârîka idi. Hekim nabzını tuttu, kalbi durmuştu, ama târifî imkânsız bir tebessümle gülümsüyordu. Ölmediğini sandı. Halbuki bu büyük Velî çoktan ötelere sefer etmişti. Ve cildinin altında **“Allah”** lâfzı şeklinde bir damar meydana geldiği görüldü. Ne diyeyim?

Kimin ki şâha kalkar aşk meydanında atı;

Artık onun saâdet, onun kulluk berâtı!...

NİDEM ELİM ERMEZ YÂRE

Âdem'in evlatları içinde öyleleri vardır ki, gece yıldızlar arasında Ay nasıl parlarsa, onlar da dünya insanları içinde öyle parlar. Cihanda en şiddetli Hak ve Peygamber âşığı kim diye soracak olursanız "Veysel Karanî" derim.

O, öyle bir mânâ ceylânı idi ki, onun şânında Allah'ın şerefli Resûlü:

"Ben, Rahman'ın kokusunu Yemen taraflarından alıyorum!"^[22]

Buyururlardı. Veysel Karanî Hazretleri âleme misk kokuları saçan bir Velî idi ki, herkes onun gülistanında olmakla övünürdü.

Mihrap kenarındaki başı kesik mumun fitiline kibrit tutar onu aleve verirler. Mum için için yanar ve etrafına ışıklar saçar. Ama o yanış, ne yanıştır öyle?...

İşte Üveys Hazretlerinin başındaki dumanlar da mumun yanışı gibiydi. Hasret ateşine yanmak, odun ateşinde yanmaya hiç benzemez.

Yârin kokusunu, Yârin haberini alıyordu da, Yârin mübarek cemâlini görmek nasip olmuyordu.

"Nidem elim ermez yâre

Bulunmaz derdime çâre."

Demekten gayri elinde bir sermayesi yoktu. Sevgilinin diyarına bir kuş olup uçmak istiyordu, fakat geride anne vardı. Yatalak anne ateşten deryalar gibi, sevgili ile onun arasında aşılması imkânsız bir engeldi...

Bu sebeple Veysel Karanî Hazretleri Cenâb-ı Muham-med'in gül yüzünü görememişti. Ama Cenâb-ı Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem) de onu anıp ve medhedip duruyordu. Ve âlemde hiçbir fâniye nasip olmayacak bir ululukla onu taçlandırıdılar. Hırka-i saâdetlerinin Üveys'e ulaştırılmasını vasiyet buyurdular. Ve Hazret-i Ömer eliyle bu mübarek emanet Üveys'e ulaştırıldı. Üveys büsbütün yandı...

Gam durağı bu cihanda onun dikili bir ağacı yoktu, sâde ve tatlı bir hayatı tercih etmişti. İşi gücü ibadet ve zikirdi. Yüzü daima Hak eşiğindeydi.

Gün bitip gece bastırınca:

"Bu gece" derdi, "rûku gecesidir."

Ve gece boyu rûkû ederdi. Diğer bir gece için de, **"Bu gece secde gecesidir"** der ve bütün geceyi secde ile geçirirdi.

Evet: Seven, sevgilisine itaat eder. Alnı bir kerecik secde görmeyen bedbaht adamların aşktan ve sevgiden söz etmesi abestir.

Bir gün, bir adam onun huzuruna geldi ve dedi:

“Ey Üveys! Seni hasta gibi görüyorum, neyin var kuzum?”

O Mânâ ceylânı buyurdu ki:

“Hastayı yedirirler, ben yemem. Hasta uyur, ben uyumam, hasta ilaç alır, ben almam. Nasıl hasta olmayayım?”

Hekimler hastaların yaralarına merhem sürebilirler. Fakat aşk yarasını Mâşûktan başkası saramaz. Âşkın canı bir lâhza durup dinlenirse, zaten ona âşık denmez.

Harem bin Hayyân Hazretleri bir gün Üveys’in peşine düştü. Nice arayıştan sonra onu ibadet eder halde buldu. Üveys kendi âleminde bir nefes kopup:

“Ey Hayyân oğlu, dedi, niçin tâ buralara kadar geldin?”

Harem bin Hayyân dal üstündeki kuşlar gibi sevindi ve dedi:

“Ey Meydan Padişahı! Seninle dostluk bağlarını kuvvetlendirmek maksadıyla geldim. Gönlümün sebzesine bulutundan su içirsem devlet benimdir!”

Şanlı Velî:

“Ah!” dedi, “Allah’ını bilen hiçbir kimsenin başkası ile dostluk ettiğini görmedim!”

Harem bin Hayyân donup kaldı. Üveys Hazretlerinin, kendisi gibi sözleri de müthişti. O, insanlarla olmayı Hak’tan gaflete vesile biliyordu...

Evet: Üç beş kişi bir araya geldi mi, dünya da onların içinde hemen yerini alır. Artık söz hep dünya üzerine olur. Halbuki Allah dostları bir an bile Cenâb-ı Hak’tan gaflet etmezler. Dilleri dünyanın tatlandığı meclislere feyz ve ilâhî rahmet inmez. İşte eldeki dünyanın hâli...

...

Ve Âdem evlatlarının düştüğü felâket çukuru...

Bir gün, bir başka adam: “Ben, dedi, Üveys’i bulur, onunla sohbet eder, ondan öğüt alırım!” Ve yollara düşüp gitti, gitti. Nihayet Üveys’i tenhalarda buldu. Üveys (kuddise sirruh), yine kendi âlemindeydi. Ona sokulup:

“Ey Seçilmiş İnci, dedi, bana öğüt ver!”

Buyurdular ki:

“Rabbine koş!”

Adam dal üstündeki kuşlar gibi çırpındı:

“Peki, dedi, geçim işi ne olacak?”

Buyurdular ki:

“A adam! Rızkın da onun elinde, canın da Onun elinde.”

Yine bir gönül eri onun huzuruna geldi ve dedi:

“Ne olur, hep seninle olayım!”

Üveys Hazretlerinin dudakları suya hasret çöl gibi gerildi de dedi ki:

“A güzel kardeş! Beni bırak, Allahü Teâlâ ile ol! Onu bulan neyi kaybeder? Bugünden sonra artık seni görmeyeceğim. Şânı, şöhreti hiç sevmem.

Bu dünyada, insanlarla kaldıkça gamım, kederim artmaktadır. Çünkü insanların gafleti dağları aştı.”

Üveys, o aşk Pâdişâhı bugünleri görseydi kimbilir nasıl mahzun olurdu... Kin diyarında çadır kuran kara adamlar, din diyarına gelemiyor. Dünyamız, kinlerin ve nefretlerin tutuşturduğu çıralarla yanmada, kan ve ateş seli nice fidanları ölüm kuyusuna sürüklemekte...

Yüreğinde zerrece Allah korkusu ve Allah muhabbeti olan bir kimse, beşikteki yavruya kurşun sıkabilir mi? Ey caniler! Ölüm sizi de bulacak, kabir akşamları îmansız kapanan gözlerinize azap parmaklarını sokacaktır.

Bir gün yine Üveys’e soruldu:

“Ey Sevincin aynası! Nasıl sabahladın?”

Sanki onun ciğer yarasına elmas tozu dökülmüş gibi bir hâle büründü de dedi ki:

“İnsan nasıl sabahlar; akşamladığı vakit sabaha, sabahladığı vakit akşama gireceğini bilmez. Bu fânide nasıl zevk duyulur ki?”

Evet: Ölümü ve hesabı unutanlardır ki, dünyanın başına belâ olmuşlardır.

A adı güzel Yûsuf, burası can pazarı,

Kişi selâmet bulur, varsa ibret nazarı!..

•••

Sen Fırat suyuna ayaklarını daldırıp serin serviler altında otururken, çölde susuzluktan kıvranan adamın halinden ne bileceksin. Çölde, güneş altında kalay gibi eri ki yanmak ne imiş gör. Aşk ateşine yanmak da böyledir.

Cenâb-ı İbrahim -selâm üzerine olsun- Allah aşkı ile kuru yapraklar misâli yandı da, ateşe atılmaktan korkmadı. Çünkü suyun Rabbi de Allah’tı, ateşin Rabbi de. Semânın ve arzın Rabbi de yine Allah’tı...

Kul O'na İbrahim aşkı ile bağlanırsa ateşler gülistan kesilir.
Üveys Hazretlerinin aşkı da yaman bir aşktı. Ümmî olduğu halde, Cenâb-ı Hak onun gönlünü mârifetinin nûru ile doldurmuştu. Üveys çok kere Rabbine şöyle niyaz ederdi:

**“İlâhî ente, Rabbî ve enel abdü
Ve ente'l Haliku ve enel mahlûku**

**Ve ente'r-Rezzâku ve enel merzûku
Ve ente'l mâlikü ve enel memlûk.”**

İlâhî! Sen benim Rabbimsin, ben Senin kulunum.
Sen (her şeyin) Halıkı, ben ise yaratılmışlardan biriyim.
Sen, rızık veren,
Ben ise rızıklandırılmış olanlardanım.
Sen, Ganiy ben senin muhtacınım!
(Ey Rabbim!) Sen, ezelî ve ebedî bir Hayat ile dirisin, ben ise ölüme mahkûmum.

Sen, Bakîsin.
Bense yok olmaya mahkûmum!
Sen, kerem sahibisin.
Bense leîmim.
Sen iyilik yapansın.
Bense kötülük işleyenim.

**“Ve ente'l gafûru ve enel müznibü.
ve ente'l azîmü ve enel hakîrû.”**

Sen, bağışlayıcısın, ben günahkârım.
Sen büyüksün, ben hakîrim.
Sen kuvvetlisin, ben zayıfım!
Sen verensin, ben ise isteyenim.
Sen eminsin, ben ise korkanım.
Sen cömert, ben ise yoksulum
Sen kabul eden, ben duâ edenim.
Günahlarımı yarlığa, benim cürümlerimden geçiver.
Ey esirgeyenlerin en merhametlisi, rahmetinle duâmı kabul eyle (ve beni huzurundan dûr etme)...

Veysel Karanî Hazretlerinin ömür nefesleri dahi şهادetle düğümlendi. Kalbine saplanan bir ok ile vurularak Rabbinin katına yürüdü. Radıyallahü anh...

•••

Ebû Hüreyre (radıyallahü anh)'den nakil: Resûlullah (sallallahü aleyhi ve sellem) şöyle buyurdular:

“Allahü Teâlâ bir kulunu sevdiği vakit Cibrîl'e:

‘Allah filânı seviyor, onu sen de sev’ diye emreder. Cibrîl de onu sever ve ehl-i semâya nida eder:

‘Allah filânı seviyor, siz de onu seviniz!’

Bunun üzerine gök halkı o kimseyi severler. Sonra da yeryüzünde onun sevgisi kalblerde yerleşir.”^[23]

Asırlar ve devirler boyunca Veysel Karanî Hazretlerinin bu kadar sevilmesinin hikmeti belki de budur. Allah'ın velî kullarının türbeleri bile insanları kendisine çeken bir cazibe... Hayatta nice güzeller, nice zühre yüzlüler vardır. Ne ki, insanlar onlara değil, Allah dostlarının dergâhına koşmaktadır. Bir kulu Rabbi sevince, bütün âlem ona bende olur.

Cenâb-ı Mevlânâ (kuddise sirruh):

“Kalbi münevver bir zâtın (yani bir Allah dostunun) bendesi olmak, pâdişâhların baş tacı olmaktan daha hayırlıdır.”

Demîştir ki, gerçek de öyledir. Nihayet Pâdişâh insanın belki dünyasını mâmur edebilir, ama âhirete eli boş gitmekten daha büyük hüsrân olmaz. Velîler ise insanların ebedî hayat rehberidirler. İnsanlara Allah aşkını ve Allah sevgisini tattırırlar.

Evet:

**Görün âlemde neymiş, aşk ve erlik nişanı,
Velîlerle yâdedîn Siz Hâlik'ı Zîşanı!..**

İmam-ı Gazali, İhya-u Ulumi'd-Din, 3.cilt/6.kitap
Buhârî, Bedi'l-Halk,6; Müslim, Birr ve's-Sıla, 48.
İmam-ı Gazali, İhya-u Ulumi'd-Din, 3.cilt/6.kitap
Buhârî, Bedi'l-Halk,6; Müslim, Birr ve's-Sıla, 48.

ALTINLAR SİZİN OLSUN

Söz Velîlerden açılınca Zünnûn Mısırî Hazretlerini geçmek olmaz. O ki, Hak aşkında zamanın Yûsuf’u idi.

O ki, aşk-ı ilâhînin kokusunu canda duymuştu.

O ki, velîlerin önderi, zamanın yüz akıydı.

O ki bir ömür boyu mest olarak gezdi...

Bir gün kırlara çıkmıştı. İki gözü kör bir kuş gördü. Kuş ağaçtan yere indi. Gagasiyle toprağın tenini tırmaladı ve topraktan altın bir kutu çıkardı. İçindeki soyulmuş susamdan doyuncaya kadar yedi.

Bir başka kutuyu yine gagasiyle eşerek çıkardı. O da altın bir kutuydu. İçinde billur gibi su. Kanıncaya kadar da sudan içti. Sonra yine kutuları toprağa gömdü ve kanat çırparak ağacın dalına kondu. Topraktaki izler birden belirsiz oldu. Kör kuş ağacın dalında “cik, cik, cik!” diye ötüp duruyordu. Belli ki kendisini rızıklandıran Rabbine hamd ediyordu...

Bu inanılması güç hâli gören Zünnûn’un gönlüne bir avuç ateş düşüverdi:

“Ben, dedi, kuştan daha âciz miyim?”

Yüce Yaradana tevekkül ederek yola düştü. Birkaç menzil gitti. Yol üstünde bir virane ve içinde üç beş derviş:

“Esselâmü aleyküm, ey canlar” diye onları selâmladı ve geceyi o viranede geçirdi. Hâle bakınız ki bir küp de altın bulmuştu. Her biri ateşten birer göz gibi insanın içine işleyen çil çil altın...

Yesen yenmez, içsen içilmez. Elden çıkmadıkça insana faydası dokunmaz. Fakat çok insanın aklını başından alır. Gönlünü altına kaptıranlar bir daha o gönüle mâlik olamazlar.

Altın dolu küpün kapağı üzerinde Allah, azze ve celle ismi yazılıydı. Zünnûn elini küpe sokup altınları çıkardı, avuç avuç dervişlerin eteğine döktü:

“A canlar, dedi, alın, altınlar sizin olsun. Bana Rabbimin mübarek ismi yeter!”

Sineklerin bala üşüşmesi gibi o kişiler de altınların cazibesine kapılıp kendilerinden geçtiler ve çılgılığı bastılar:

“Bahtımıza güneş doğdu. Bu ne hoş bir günmüş!”

Zünnûn, Allah ismi şerifi yazılı tahtayı aldı ve bir köşeye uzandı. Uyandıkça Allah ismi yazılı tahtayı öpüp başına koyuyor, gözlerine sürüyordu. Bir tatlı sevda ki ancak yaşayan bilir. Derken bir rüya gördü. Ona yücelerden nida ediliyordu:

“Yâ Zünnûn! Arkadaşların altın ve cevher aldılar. Sen benim adımı aziz tuttun, öpüp başına koydun. Ben de seni dünya ve âhirette azîz kılacağım. Sana müjdeler olsun!”

Zünnûn, bu nidanın heybetiyle uyandı ve bir kuş gibi çırpınarak:

“Rabbim, Rabbim, dedi, sana hamd olsun ki, gönlümü basiret nûru ile pırlıdattın ve beni lütfuna mazhar ettin.”

Evet: Sen bir kul olarak Rabbini sevdin mi, Rabbin de seni sevecek ve sana bir başka âlemin kapısını açacaktır. Zünnûn Hazretlerinin topraklara saçtığı altınları kapanlardan hiç kimsenin adı kalmadı. Fakat Şanlı Velî tâ Kıyâmete kadar hayır ile yâdedilecektir. O, Rabbinin ismini öpüp yüzüne gözüne sürdü de bu devleti elde etti...

Yine o bir sefer esnasında genç bir adam gördü. Gencin üzerinde şevk ve aşk eseri vardı. Adeta mest bir haldeydi. Zünnûn ona derin nazarlarla baktı da dedi ki:

“Nerelisin, ey gurbetteki?”

Genç adamın gözleri kıvılcımlarla doldu:

“Ah, ah, dedi, onunla huzurlu olan, hiç gurbette mi olur?”

Bu kere Zünnûn Hazretleri kendini tutamadı ve yere düşüp bir zaman öylece kaldı. Cezbe hâli geçip kendine geldiğinde genç adam sordu:

“A kuzum, sana ne oldu?”

Zünnûn şöyle hıçkırdı:

“Onun derdinden! İhtiyak oku yüreğim deler!”

Zünnûn buyurdu:

“Üç nesne ihlâs alâmetidir; birincisi: Medh ve zem onun indinde beraber olur. İkincisi: Amellerini unuttur, günahlarını anar. Üçüncüsü: Allahü Teâlâ’dan gayrini gönlünden çıkarır ve hep onunla olur.”

Gam durağı olan bu dünya kimseye bakî değildi. Gün geldi, Zünnûn Hazretleri de ölüm okuna hedef oldu. Allah dostlarının ölümü sadece dünyayı terk etmekten ibarettir. Ölüm onlar hesabına Yâr ile bayram etmektir. Cenazesi kabre götürülürken hava çok sı-caktı. Tabutu üzerinde kuşlar kanat gerdi ve kabre konuncaya dek ona gölge yaptılar.

Mezarının kumlarında, insan elinden çıkmamış bir yazı peyda oldu:

“Zünnûn, Allah’ın dostu ve sevgilisiydi. Onun aşkına can verdi.”

Bu yazıyı sildiler, bozdular, kazıdılar, ama nafile. Sonra aynı yazı yine kumlar üzerinde pırıldadı. Kimse o yazıyı silmeye kadir olamadı.

Belki bu yazının pırıldamasına sebep şudur: Bazı kimseler onun büyüklüğünü inkâr ediyor; “O kim, evliya olmak kim?” diyorlardı. İşte böyle basiretsiz adamlara bu bir ihtardı...

Evet:

Tıpkı ölü gibisin, bu sendeki nasıl can?

Hak nûra pervane ol, işte kuzum, asıl can!..

MUS'AB BİN UMEYR (RADIYALLAHÜ ANH)

Allah aşkında pervaneleşen büyük sahabî. Dünya, bütün nimetleriyle onun önünde hazırды. İpekler, kadifeler ve pırıl pırıl elbiseler içinde büyüdü. Babası Umeyr, mevki ve mal bakımından kavminin bir tanesiydi.

Ya annesi?

O da bir başka güzeldi. Ve çocuklarını çok çok seven, çocuklarına güzel elbiseler giydiren bir hanımdı.

Mus'ab, kavmi arasında sanki bir işve fidanıydı. Herkes onun yüzüne bakmaktan zevk alıyordu. İşte bu güzel delikanlı bir gün güzeller güzeli Cenâb-ı Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)'i gördü ve birden dünyası değişti.

Irmak denize kavuşunca nasıl saâdete ererse, Mus'ab Hazretleri de öyle saâdetlerle doldu. Gönlüne bir göz, bir pencere açılmıştı. Cenâb-ı Hakk'ın kerem güneşi gönül Hira'sını apaydın bir hale getirdi.

Mus'ab (radiyallahü anh), her gün gizli gizli Nebiler Sultanının mübarek huzuruna geliyor, ondan hikmet nûrları ve irfan elmasları alıyordu. Derken anne tarafından Mus'ab'ın Müslüman olduğu öğrenildi.

Mus'ab için gönül paralayan ve çocuklarını çok seven anne derhal feryadı bastı:

“Vah başıma gelenler!... Vah anan ölesi çocuk!... Vah benim bunca emeklerim!”

Mus'ab (radiyallahü anh), Erkam'ın evinden kendi hanelerine döndüğünde annesini ağlar buldu. Kadın birden döğünmeye ve değirmen taşları gibi dönmeye başladı:

“Vay çocuk, vay çocuk, diyordu, nasıl din değiştirirsin? Sana bin defa. yüzbin defa yazıklar olsun!”

Mus'ab bir nefes durup baktıktan sonra sordu:

“A benim annem! Nedir bu öfke, nedir bu çığlık?”

Kadın yabani dağ kedilerine dönmüştü. Hırıltılı bir sesle haykırdı:

“Hemen eski dinine dönecek, Muhammed'in peşini bırakacaksın!”

Mus'ab (radiyallahü anh) gülümsedi:

“Her şey olur, fakat bu olmaz! Ben Allah aşkını ve Peygamber sevgisini ihtiyar ettim. Ölürüm, fakat dinimden dönmem!”

Bundan sonradır ki felâketler Mus’ab’ın başına yağmur gibi yağdı. Onu derhal zincire vurup bir yere hapsettiler. Günlerce aç ve susuz bıraktılar ve dediler:

“Bize dön ve kurtul!”

Susuzluktan ve harareten dili damağı kuruyan îman fedaisi başını bir arslan gibi dik tutarak:

“Siz, dedi, asıl siz kurtuluşa gelin, çünkü ben zaten kurtulmuşum! A ham adamlar, a yol bilmezler! Niceye bu körlük?”

Müşrikler Mus’ab’tan böyle bir karşılık beklemiyorlardı. Onun hemen pes edeceğini ve kendilerine döneceğini umuyorlardı. Fakat ümit dağlarına kar yağdığını gördüler ve bir kurt misâli üzerine atıldılar.

Tekmeler, yumruklar peş peşe indi. Tâ ki bayılıncaya kadar dövdüler ve üzerine kilit vurup sıcak kumlar üstüne bıraktılar.

Mekke çölünün insanı arı gibi sokan müthiş sıcağı ve güneşin ateşten okları Mus’ab Hazretlerinin ciğerini parça parça ediyordu âdeta...

Onun dilinde tek bir kelime vardı, kelimelerin en güzeli ve en ulvîsi:

“LÂ İLAHE İLLALLAH!”

Günler bir kahr seli gibi akıp gidiyor, kâfirlerin öfkesi sönmüyordu. Müşriklerin kanlı elleri nerde bir mazlum, nerde bir Müslüman görse onu iplik iplik boğuyordu. Ne var ki Allah’ın nûrunu söndürmek imkânı yoktu...

Mus’ab Hazretleri zincirlerden ve işkenceden kurtulup Nebiler Nebisinin mübarek huzuruna can attı. Sonra Habeş diyarına hicret emri verildi.

Mus’ab, öyle nazla safa ile büyümüşü ki, kimse onun dengi değildi. En güzel kumaştan en nadide elbiseleri giyer, en güzel mekânlarda otururdu. Bütün bunları geride bırakıp Allah muhaciri olarak, gurbet ellere revan oldu.

Allah aşkı ve Resûlünün muhabbeti ona her şeyi bıraktırmıştı. Şimdi yanan bir gönül ve sarsılmaz bir îmanla Rabbinin emrindeydi.

Ta candan, ta gönülden:

“Yâ Rabbi, Yâ Rabbi!” demede ve gözünden şebnem damlası yaşlar akmadaydı. Habeş mülkünden tekrar Mekke’ye döndü. Ve yine çile...

Bir zamanlar Mus’ab’ı deli gibi seven anne, bu kere Mus’ab’ın en amansız düşmanı kesilivermişti... Ne yapsa, onun yüreğinden îmanı ve Allah aşkını söküp alamıyordu.

Nihayet Medine'ye hicret emri geldi. Mus'ab Hazretleri bir kuş olup Yesrib'e uçtu. Ve Medine gülistanı îman kahramanlarını en tatlı çiçeklerle bağrına bastı...

Güzel günler, hoş zamanlar ve mübarek bayramlar artık Müslümanlarındı. Kâinatın Efendisi de Medine'ye göklerin ötesindeki müjdelerle gelmişti...

Ve şanlı Bedir.

Bu kere müjde kılıçların uçundaydı...

Allah aşkını seçenler Allah yolunda ölüme koşuyorlardı. Aslında bu ölüm de değildi. Sadece dünyalarını değiştiriyorlar ve güzel cennetlere uçuyorlardı.

Bu büyük bahadırların güneşten kanatları vardı. Allah adını yüceltmek için îman dolu göğüslerini küfür oklarına hedef tutuyorlardı...

Bedir'de niceleri sonsuzluğun kapısından ötelere geçti. Niceleri de gazi olarak geri döndü. Bu şanlı gazilerden biri de Mus'ab (radıyallahü anh)'tı.

Gönüller görünüşte belki küçük bir et parçasıdır. Ama o gönüller deryalardan daha geniştir ve o gönüllerin içinde bir âlem gizlidir.

Gizli derdi de işte bu gönüller çeker. Bu gönüllerin bir yanışı vardır ki hiçbir ateşe benzemez. Allah aşkının yaktığı gönül mübarektir...

Bir zamanlar ipekler ve kadifeler içinde hayat süren Mus'ab Hazretleri, İslâm ile şereflendikten ve kendisini muhabbet seline kaptırdıktan sonra arkasına giyecek bir şey bulamaz olmuştu. Bir gün, sırtında, kuşak gibi sardığı bir koç derisi ile Resûl-i Ekrem onu gördü. Evvelki hâlini anarak şöyle buyurdu:

“Kalbini Allahü Teâlâ'nın nûrlandırdığı şu adama bakın. Onu anne ve babasının arasında onların en iyi yiyecek ve içeceklerle buna kahvaltı verirken gördüm. Allah ve Resûlünün sevgisi onu gördüğünüz hâle getirmiştir.”^[24]

İşte zehirle pişmiş aştan yemek buna denir. Her şeye veda edecek, sadece Rabbinin aşkına koşacaksınız.

Kolay iş değil, zaten kolay olsaydı âlem Mus'ab'lar, Selmân'lar, Ebû Zer'ler, Ammar'lar gibi âşıklarla dolardı.

O kadar, o kadar ki, Uhud cenginde meleklerden biri Mus'ab'ın suretine girmişti...

Nasıl mı?

Şöyle:

Uhud, bildiğimiz büyük imtihan günü. Irmak tersine dönmüş, Müslümanlardan niceleri şehîd olmuştu. Cengin en şiddetli ânında bir kâfir at sürerek ve haykırarak Nebiler Sultanının üzerine geldi:

“Gösterin bana Muhammed’i, O kurtulursa, ben kurtulmayayım!”

Diyordu. Mus’ab bin Umeyr (radiyallahü anh) İslâm sancağını taşıyordu. Hemen kâfirin önünü kesti...

Ve müthiş bir cenk. Bir kılıç darbesiyle Mus’ab’ın sağ eli uçuruldu. Sancağı bu defa sol eline aldı ve aynı şevkle dalgalandırdı...

Karşısındaki kâfir üzerine iki kat zırh giymiş olduğu için kılıçlar kendisine tesir etmiyordu. Mus’ab Hazretleri tekrar ona tosladı...

Ve yine amansız bir boğuşma...

Nihayet Mus’ab’ın sol kolu da bir kılıçla bedeninden koparıldı. Mus’ab (radiyallahü anh), son bir gayretle sancağı göğsüne bastırdı. Fakat aynı anda da vücuduna mızraklar ve kılıçlar girip çıkmaya başladı.

Mus’ab’ın dudaklarından en güzel isim son defa çıkıyordu:

“**ALLAH, ALLAH!**” dedi ve yere düştü. İslâm sancağı da onunla birlikte yere düştü. İşte o lâhza, sancağı, Mus’ab’ın sûretine giren bir melek yerden alıp dalgalandırdı. Kâinatın Efendisi onu Mus’ab zannederek:

“Gel ey Mus’ab, dedi, gel ben buradayım!”

Melek, güzel yüzünü Rahmet Nebiye döndürüp:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, ben Mus’ab değilim, yardım için geldim!”

Böylece Hak eri Mus’ab Hazretlerine cennetlerin kapısı açılmıştı. Cennetlerin fevkinde Rabbinin mübarek cemâline ve rızasına mazhar olmak da vardı.

Uhud eteklerinde kanlı gömlekleriyle toprağa verilen bu büyük bahadırların başında Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem) şöyle dedi:

“Ben, sizin Allah katında diriler olduğunuza şahidim!”

Evet: Âşıklar ölmez. Sadece dünyalarını değiştirirler. Sonra bir âleme kapı açarlar ki, binlerce dünyaya bedeldir. Bir can ki, onda cânân derdi yok, öyle canın toprak başına...

A saf kimse! Güneşe arkadaş olan yıldızın yüzü kararmaz, onun çehresinde her zaman güneşin nûru parıldar. Sen de kendine güneş gibi bir dost bul da ebedî olarak yüzün gülsün. Kötülerden ve kötü işlerden el ayak çek ki iyiler sana bin türlü iyilikle gelsin. Âşıkların meclisinde bulun ki ağzın tatlansın. Hiç kimse şekerin gidip sirke küpüne konulduğunu görmemiştir. Şekerin yeri helvanın gönlüdür. Şeker gibi ol ki herkes seni helvası için arasın...

Evet:

Yalnız îmanda uğur, yalnız takvâdadır kâr,

A adam! Başka yollar cehennemlere çıkar!...

İmam-ı Gazali, İhya-u Ulumi'd-Din, 4.cilt.
İmam-ı Gazali, İhya-u Ulumi'd-Din, 4.cilt.

EN İYİ AZIK

Bu eserimizde kâh sahabeden, kâh velîlerden, kâh hikmet ehlinen misaller veriyoruz. Sahabî aşkını ve sahabî ufkunu aşmaya elbette imkân yoktur.

Allahü Teâlâ onlardan razı olmuştur ve onlar Cennetlik kıymetlerdir. Her çiçeğin ayrı kokusu, ayrı güzelliği olduğu gibi âşıkların da türlü türlü halleri vardır.

Tabiînin büyüklerinden Tâvûs Hazretleri hikâye eder:

“Hacc’a gidiyordum. Yanımda bir de çocuk vardı. Fakat ne binecek hayvanı ve ne de yiyecek bir şeyi mevcuttu. Tek başına bu yola baş koymuştu. Ona:

“Ey Yavrum, ey işve baharım, dedim, yiyeceğin, yol azığın var mı?”

Yanağına tombul bir gülücük kondurup bana baktı da dedi ki:

“A ihtiyar! En iyi azık takvâdır. Kerîmlerin evine giderken yiyecek götürmek revâ mıdır?”

Çocuk âdeta kuşlar gibi uçarak Sevgilinin evine gidiyordu. İhram mahalline gelince ihram kuşanıp hepimiz koro hâlinde:

“Lebbeyk!”

Çağırıyorduk. Bu güzel yaratılışlı çocuk yine bize uymuyor ve susuyordu. Yine:

“Ey adı güzel Yûsuf, dedim, ne oluyor, niçin “Lebbeyk” çağırmıyorsun? Hacıları görmez misin ki dağı taşı inletiyorlar. Çünkü “Lebbeyk” vaktidir.

Ilık gözlerini bana dikip:

“Korkuyorum, korkuyorum, dedi, ya Rabbimden red cevabı alırsam hâlim nice olur? Bu sebeple Lebbeyk diyemiyorum. Gönlümde bir yara var ki, tabibler deva bilmez!”

Çocuğun bu sözleri ciğerime ok gibi işledi ve çok ağladım. Kendi kendime:

“Ey ihtiyar, dedim, bu masum çocuk red olunmaktan korkuyor, sen bunca günahınla red olunur, kabul görmezsen ne yapacaksın? Senin yarana kim merhem sürecektir?”

Kâbe’den, Arafat vakfesinden sonra Mina’ya kurban kesmek için geldik. Herkes kurbanını kesti. Ne var ki çocuk yine kimseye uymadı. Yüzünü

güzünü topraklara sürüyor ve Allahü Teâlâ'ya şöyle yalvarıyordu:

“Ey benim Rabbim! Ey Kâbe'nin Rabbi! Ey Yüce Arşın Halikı! Hacılar kurbanlarını kesiyor. Herkes senin rızan için kan akıtıyor. Benim kurban edecek hiçbir malım yok. Ancak bu küçük vücudumu Senin rızan uğrunda kurban etmek istiyorum, benden bunu kabul buyur.”

Âşıklar murâdının incisini elde ederler. O yaşı ve bedeni küçük, fakat yaratılışı büyük çocuk duasını bitirir bitirmez yere uzandı ve oracıkta temiz ruhunu teslim ediverdi... Canını cânâna kurban etmek budur.

Hazret-i İsmail de orada boynunu bıçağa uzatmış, büyük bir teslimiyetle Rabbinin rızasına kanat açmıştı. İhlâs sahibi kimseler hiçbir saâdetten mahrum kalmaz.

Yâ Rabbi, Yâ Rabbi! Âşıkların hürmetine, nûrunun şerefine, “Lebbeyk” çağıran hacıların sıcak gözyaşlarına bizi bağışla. Bizim gidecek başka kapımız yok, ayak nerde ki başka kapılara yürüyelim? Ayak da Senden, el de Senden. Elimizi Yüce dergâhından boş çevirme!...

Hadis:

“Gözü âmâ kimse kör değildir. Asıl âmâ basîreti kör olan kişidir!”

ASIL PADİŞAHLIK BUDUR

Belh Sultanı İbrahim bin Edhem, taca ve hakimiyet yüzüğüne tekme vurup Allah aşkını seçti. Ve yolları eline dolayıp gitti.

Bu yollarda başına nice belâlar, nice felâketler geldi. Aşk yolu, ateşten kaldırımlarla döşeliydi. Bu çile vadilerini aşmak erlik ve arslanlık isterdi. Yabani dağkeçisi arslandan süt emmeye kadir olmadığı gibi, sıradan insanlar da menzile varamazlar...

Gönül cihanı Cenâb-ı Hakk'ın kerem güneşiyle pırıldayan büyük velî tek başına çöllerde kanat çırpıyordu...

Vahşî kuşlar, arslanlar, kurtlar ve daha nice canavarların arasından geçip gitmek yürek işiydi. Yaya olarak Allah evi Kâbe'ye gidiyordu.

Kâbe'de Yâr kokusu vardı.

Kâbe'de hasretler dinerdi.

Kâbe'de dualar kabul olurdu.

Kâbe'de eller ve gönüller cevherlerle dolardı.

Kâbe'de Cenâb-ı Muhammed'in ayak tozu gözlere sürme ediliyordu...

İbrahim, çölde ak kanatlı güvercinler gibi çırpınarak giderken deve üstünde bir arap gördü...

Arap hayretli bakışlarla ona nazar edip:

“A yalnız adam, dedi, nereye böyle yolculuk?”

İbrahim bin Edhem ılık ılık güldü ve dedi:

“Sen nereye gidiyorsun?”

Siyah adam, ak ak dişlerini göstererek cevap verdi:

“Kâbe'ye, Beytullah'ı ziyarete gidiyorum!”

İbrahim:

“İşte, dedi, benim niyetim de o... Ben de Beytullah'ı ziyaret için yola çıktım. Hem de tâ Belh'den.”

Arap bir çığlık attı:

“Nasıl olur? Bineğin yok, azığın yok, suyun yok. Bu uzun yolları, kızgın çölleri, korkunç vadileri nasıl aşıp gidersin? Olmaz. Olmaz! Bir yerde kalır ölürsün ve sana acıyan da bulunmaz. Vahşî kuşlar başına üşüşür, seni pâre pâre ederler. Yoksa, bu çöllerde ölmek mi murâdın?”

İbrahim bin Edhem yine gülümsedi:

“Benim birçok bineğim var, amma sen göremezsın!...”

Çöl adamını büyük bir merak yumak yumak sarmıştı. Heyecanla sordu:

“Bineğin mi var?”

“Evet, bineğim var! Hem de ne hoş binek!...”

“Bunlar nelerdir? Bana anlat ki bileyim!”

“Benim sabır adlı bir bineğim vardır. Başıma bir belâ geldi mi hemen onun sırtına binerim.”

“Daha?”

“Şükür adlı bineğim vardır. Nimete kavuştuğum zaman onunla olurum!”

“Daha, daha neyin var?”

“Rızâ adlı bineğim vardır. Bir kazaya uğradığım zaman benim imdadıma koşar. O zaman da onun sırtına binerim!...”

“Başka da var mı?”

“Var ya!...”

“Nedir o?”

“Bir de nefsim beni bir şeye zorladığı zaman düşünürüm ki, ömrümün çoğu gitmiş azı kalmıştır. Bu durumu hatırlayarak nefsimin arzularına uymaktan son derece sakınır, Rabbimin itaatine koşarım! Ve hep Rabbime güvenir, Rabbime tevekkül ederim!...”

Deve üstündeki arabın gözleri yuvaları içinde fır fır döndü, ellerini eteklerine vurarak dedi ki:

“Vallahi, desene asıl yaya olan benmişim de binek sahibi senmissin!... Yürü, Allah sana selâmet versin. Muhakkak ki sen murâdına erecek, menziline varacaksın. Keşke benim de böyle bineklerim olsaydı!...”

Evet: Dünya Sultanlığını bırakıp âhiret sultanlığına talip olan İbrahim bin Edhem nice girdapları ve çölleri geride bırakarak Allah’ın Kudsî evi Kâbe’ye vardı...

Zaten bütün yollar Kâbe’ye çıkıyordu...

Gözleri bulutlar gibi yaş dökerek ve kuşlar misâli çırpınarak Kâbe’nin örtüsüne yüzünü gözünü sürdü. Başını secdelere koydu. Sonra oracıkta, yine Kâbe örtüsüne tutunarak Rabbi Kerîm’ine şöyle yalvardı:

إِلٰهِي أَنْتَ ذُو فَضْلٍ وَمِنْ - فَأَيُّ ذُو خَطَايَا فَأَعْفُ عَنِّي

İlâhî! Sen fazl u kerem ve ihsan sahibisin (ve her noksandan berîsin)... Bense hatâ ile doluyum. Beni affeyle!

فَظَنِّي فِيكَ يَا رَبِّ جَمِيلٌ - فَحَقَّقْ يَا إِلَهِي حُسْنَ ظَنِّي

Ey Rabbim! (Şu bir hakikat ki) ben Seni Cemîl olarak biliyorum. Benim bu güzel zannımı doğru çıkar!”

إِلَهِي لَا تُعَذِّبْنِي فَإِنِّي - مُقِرًّا بِالَّذِي قَدْ كَانَ مِنِّي

“İlâhî! Beni azabına uğratma. Zaten ben günahlarımı itiraf ediyorum! (Gizli olanı da âşıkâr olanı da Sen bilirsin.)”

يُظُنُّ النَّاسُ بِي خَيْرًا فَإِنِّي - أَشَرُّ الْخَلْقِ إِن لَّمْ تَعْفُ عَنِّي

“İnsanlar bende bir hayır (bir fazilet, bir kemâl) olduğunu zannediyorlar. Halbuki ben, eğer affına mazhar olmazsam, insanların en kötüsü (ve en bedbahtı) olurum! (Beni iyilere bağışla)!”

إِلَهِي عَبْدُكَ الْعَاصِي أَتَاكَ - مُقِرًّا بِالذُّنُوبِ قَدْ دَعَاكَ

“İlâhî! Asî kulun dergâhına gelip yüz tuttu. Günahlarını tek tek ikrar ediyor, sana yalvarıyor. (Sadece Senin kapında boyun büküp af diliyor).”

فَإِنْ تَغْفِرْ فَأَنْتَ لِذَلِكَ أَهْلٌ - وَإِنْ تَطْرُدْ فَمَنْ يَرْحَمُ سِوَاكَ

“Eğer (bu âsî kulunu) affedersen Sen zaten buna lâyıksın. Eğer mübarek huzurundan kovarsan, Senden başka bana kim merhamet edip acıyacak, (kim elimden tutacak)?”

إِلَهِي ثُبْتُ مِنْ كُلِّ الْمَعَاصِي - بِإِخْلَاصٍ رَجَاءٌ لِلْخَلَاصِي

“İlâhî! Ben bütün günahlarımdan tevbe ediyorum. (Hem de) kurtulmak ümidiyle ihlâsla. (Beni her gûnahtan halâs eyle)!”

أَغْنِنِي يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ بِفَضْلِكَ يَوْمَ يُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي

“Ey kendisinden yardım isteyenlerden yardımını (ve rahmetini) esirgemeyen Rabbim! (Ey Kerîm Mevlâm)! Herkesin alnından tutulup getirildiği kıyâmet gününde fazl u kereminle bana muamele eyle.”

Belh Sultanı gözyaşı incilerini Kâbe'nin çakıl taşları üzerine dökerek Sultanlar Sultanına böyle yalvarıyordu. İşte şeker huylu insanların ulviyyeti...

Sen Padişah kapısında gedâ olacaksın ki eline eteğine cevherler yağacak. Tembel adamın eline ise nedâmetten başka bir şey geçmez.

Bir gün, bir adam o Sultan Velînin yolunu kesti ve kendisine içi altın dolu bir kese uzattı:

“Ey Mânâ Ceylânı, şu altınları al, al da bir eksiğine harca!”

İbrahim bin Edhem değirmen taşları gibi döndü döndü de dedi ki:

“Ey Adam! En hakîr bir şeyle adımızı dervişlik kütüğünden kazımak mı istiyorsun? Altının sana mübarek olsun. Bizim altınla, gümüşle, o ile, bu ile işimiz yok. Bize Mevlâmız kâfidir!”

Yine Mekke'de bulunduğu demlerdeydi. Bir zamanlar beşikte bırakıp gurbete çıktığı oğlu büyümüş, Hac için Mekke'ye gelmişti. Araya sora Sultan babasını buldu. Gözyaşları içinde babasının boynuna sarıldı. İbrahim bin Edhem de onu şefkatle kucakladı. Ve birden feryada başladı:

“Yâ Rabbi, Yâ Rabbi! Bana imdat et. Benim elimden sen tut ki kimseye meylim olmasın!”

Herkesi derin bir hayret yumak yumak sarıverdi:

“Ey Kutb-u Zaman, dediler, bu nice hal?”

İbrahim bin Edhem (kuddise sirruh) yaşlı gözlerini semâlara dikip dedi ki:

“A dostlar! Oğlumu bağrıma bastığımda sevgisi kalbimde kaynadı, şefkatim her şeye galebe çaldı. O an bir nida geldi: ‘Ey İbrahim! Beni sevdiğini iddia ediyorsun. Fakat benimle beraber başkalarını da seviyorsun. Bu nice aşk, nice dostluktur? Bir kalbte iki sevgi olur mu? Beni seven, candan da el yuyacak, maldan da.’

Bu nida üzerine böyle feryat kopardım. Ey Celâl ve ikram sahibi olan Allah'ım! Eğer evlât muhabbeti, beni, Senin aşkından ve sevginden alıkoyacaksa, şu anda, ya benim, ya onun canını al.”

İbrahim'in duası henüz bitmişti ki, ay yüzlü delikanlı yere uzanıverdi ve lâhzada ruhu yüceliklere kanat açtı.

Evet: Sevgililer birbirlerini kıskanırlar. Mahbube hiçbir zaman sevgisine ortak istemez. Aşk kuşu da gelip her ağaca konmaz. Herkes yola çıkar; ama, menzile varanlar ancak erlerdir...

Aşk balığı nice yunusları yutmuştur. Nice Ferhat'lar bu dertle dağlara kasma vurmuştur. Mecnûn çöllere düştü. Âşıklara safa beşiğinde uyumak yoktur. Onlar naz uykusu da bilmezler. Ciğeri yanan adam nasıl uyusun ki?...

Bilirsiniz ki mumun başına kibrit tutup onu ateşe verirler. Mum tamamen eriyip bitmedikçe derdi sona ermez. İşte Allah âşıkları da böyledir. Ne zaman ki vuslat kapısı açılır, o vakit onların bayramı başlar...

Kadın Velîlerin Serdarı Râbia bir başka aşk ile duman duman tütüyordu. Bir gün onun yanında Cennet'ten, Cennet'in güzelliğinden söz ettiler. Râbia yaralı ceylânlar gibi çırpındı da dedi ki:

“A insanlar! Önce evin sahibini, sonra evi düşünmek lâzımdır!”

İmam Gazâlî Hazretleri Kimyâ-yı Saâdet isimli eserinde şöyle anlatır:

“Beni İsrail’de bir âbid, bir ağaç altında namaz kılardı. Güzel sesli bir kuş o ağaç üstünde öterdi. Zamanın Peygamberine vahiy geldi:

‘O kimseye de ki, bir mahlûka tutuldu ve bununla öyle bir derece kaybetti ki, hiçbir amel ona kavuşturamaz.’ ”

Öyle kimseler de vardır ki, Allahü Teâlâ’ya münâcaatlarında evinin bir tarafında yangın çıksa haberleri olmazdı. Birisinin namaz kılariken ayağındaki yaradan ötürü ayağını kestiler, haberi olmadı. Namaz vecdi içinde bütün acıları duymamıştı.

Dâvud Aleyhisselâm’a şöyle vahiy geldi:

“Rabbimi seviyorum deyip sabaha kadar uyuyan kimse yalancıdır. Seven sevdiğini görmek istemez mi? Beni kim ararsa ben onunla beraberim!”

Evet:

**Ayrılık kayasını artık çıkar aradan,
Sen iştihak çektikçe seninledir Yaradan!**

Mûsa Aleyhisselâm:

“Ey Rabbim, dedi, nerdesin, seni orda arayayım?”

Rabbinden ona şöyle nida geldi:

“Aramaya kasd edersen bulursun!”

Hani halk arasında bir söz vardır: “Arayan Leylâ’sını da bulur, Mevlâsını da.” Çünkü kuş kanadı ile uçar. İnsan da Rabbini arzu edecek ki, büyük tecellîlere mazhar olsun...

Yine Peygamberlerden biri Rabbine:

“Ey benim Rabbim, dedi, senin en sevdiğin kullar kimlerdir?”

Allah Teâlâ buyurdu ki:

“Çocuğun annesine tutkun olduğu kadar Bana tutkun olanlar. Kuşun yuvasına sığınması gibi Benim zikrime sığınanlar, günah işleyenlere karşı kızgın, korkusuz, kaplan gibi olanlardır.”

İnsanın gönül deryasını aşk kaplayınca, artık o insan bütün acıları minnet bilir. Sevgiliden gelen belâ oklarına göğsünü siper eder. Acılar lezzet hâlini alır. Fakat bu o kadar kolay bir lokma değildir, her arslan Allah Arslanının tahtına konamaz. Bu yola Hazret-i Hamza gibi, Hazret-i Ali gibi erler gerek...

Bir gün Bişr-i Hâfî Bağdat'ta bir adama on değnek vurulduğunu gördü. Adam hiç ses çıkarmadan bütün sopalara sabrediyordu. Yüce Şeyh ona sokulup:

“A adam, dedi, niçin feryat etmezsin?”

Çıplak sırtına değnek yiyen adam başını bir arslan gibi kaldırıp da dedi ki: “Nasıl feryat edeyim ki, sevgilim beni görüyor. O bana nazar ederken ölsem de ses çıkaramam!”

“Ya demek öyle? Peki O azametli Mâşûku (yani Allahü Teâlâ'yı) görseydin ne yapardın?...”

Bişr-i Hâfî Hazretleri sözünü henüz bitirmişti ki, adam yaman bir feryat koyverdi ve lahzâda yere düşüp ruhunu teslim etti...

İnsan dünya güzeli için bunca felâketlere katlanır da, o güzelleri Yaratana hiç düşünmez mi? Fâni ve mecâzi aşk böyle olursa, Allah aşkı neler yapmaz?

Allah yoluna baş koymuş nice insanlar vardır ki, testere ile biçildikleri halde yine de îmanlarında sebat etmişlerdir.

Mekke müşrikleri Habbab bin eret Hazretlerini ateş yakıp sırt üstü ateşe yatırdılar, göğsüne çıkıp tepindiler ve dediler:

“Muhammed'i bırak bize dön!”

Habbab (radıyallahü anh):

“Size dönmek mi? dedi. Ölürüm de yine sizin batıl dininize dönmem!”

Ona günlerce ateşle işkence ettiler, fakat göğsünden îmanı ve Allah aşkını söküp alamadılar.

İşte arslanlık budur. Ve Hak aşkında zirveleşmek de bu!...

Ey gonca! Sen güller arasında başına düşen çiy ile mest olmuşsun. Hak âşıkları ise ateşler üstünde güller destelemektedir...

ERİŞİLMEZ AŞKLAR

Bildiğimiz ve bilmediğimiz âlemler aşk ile var olmuşlardır. Her nesne Muhammedî nûrdan yaratılmıştır. O Rabbine, Rabbi de O'na âşıktı.

Âşık mâşûk olmasa dünya yaşamaya değmezdi. Çöl lâlesi can safâ beşiğinde bu aşk ile büyüdü. Bu büyük aşk ile Nebiler Nebisi göklerin ötesine sefer etti.

Allah'ın Sevgili ve şerefli Resûlü çok kere Rabbine şöyle niyaz ediyorlardı:

“Yâ Rabbi! Senden Seni görmek şevkini ve zâtına bakmak lezzetini istiyorum!”

Allahü Teâlâ onun ayağı altına gökleri serdi ve Mirac'da onu murâdına erdirdi. Cebrael Aleyhisselâm bile O'nun gittiği menzillere ulaşamadı ve Sidre'de kaldı...

Bütün aşkların ve muhabbetlerin kaynağında O var. İnsana kulluğu da O öğretti, sultanlığı da. Gönül toprağına O'nun muhabbet damlasını düşürenler ne dünyaya hayran oldular, ne ana, ne babayı onun kadar sevdiler.

Allah aşkına kanat açmayı Âdem evlâdına O gösterdi. Ve O'nun açtığı gedikten milyonlarca er aşk deryasına düştü...

Şanlı Sahabî Ebû Ubeyde bin Cerrah (radıyallahü anh), Bedir' de babası Cerrah ile karşı karşıya geldi. Biri îman safında, biri küfür cephesinde.

Allah aşkı her şeyi unutturdu. Ve Cennetle Müjdeli Ebû Ubeyde Hazretleri kılıcını kâfir babaya havale etti ve onu cansız yere indirdi.

Kâfir Cerrah hışımla ve nefretle oğlunun üzerine üzerine geliyordu. Gözlerinden ateşler dökülerek kendisini Ebû Ubeyde'nin önüne attı.

Ebû Ubeyde (radıyallahü anh):

“Al, al, dedi, Allah aşkına!”

Ve Cerrah'ın başını ayakları dibine düşürüverdi... “Allah aşkına!” diyerek öyle bir kılıç çalmıştı ki, ona melekler bile hayran olmuştu...

Ve Yüceler Yücesi olan Allah onları Kerîm kitabında övmüştür ve onlardan razı olmuştur:

“Onlar, o kimselerdir ki (Allah) îmânı kalblerine yazmış, bunları kendinden bir rûh ile desteklemiştir. Bunları altlarından ırmaklar

akan cennetlere sokacaktır. Bunlar orada ebedî kalıcıdır.”

“Allah onlardan râzı olmuştur. Onlar da Allah’dan hoşnûd olmuşlardır. İşte onlar Allah fırkasıdır. Gözünüzü açın ki Allah fırkası (mensûbları) umduklarına erenlerin tâ kendileridir.”^[25]

Ne büyük mazhariyet! İşte sahabî aşkı ve sahabî îmanı...

Allah aşkını seçenler ve Muhammedî nûra pervane olanlar her şeylerini fedâ etmişlerdi. Cihan Sıddîkî Hazret-i Ebû Bekir (radıyallahü anh) Bedir’de oğlu Abdurrahman’a karşı çıkmak ve onu paralamak istedi. Allah’ın Aziz Peygamberi müsaade etmedi.

Mus’ab bin Umeyr (radıyallahü anh), Uhud’da kardeşi Ubeyd bin Umeyr’i bir kılıç darbesiyle ikiye böldü, onu cansız yere düşürdü ve:

“Ben, dedi, Allah düşmanlarını dost edinmem, o kardeşim bile olsa!”

Yine Hazret-i Ömer (radıyallahü anh), Bedir’de dayısı As bin Hişâm’ı öldürdü. Hazret-i Hamza ve Hazret-i Ali de Bedir’de amcazadelerini kılıca havale ettiler...

Dünya kurulalı ne gök, ne yer böyle bir aşk ve kahramanlık görmüştü... Muhammed Mustafa (sallallahü aleyhi ve sellem)’nın saâdet havuzuna akanlar böyleydi...

Çok kere ifade ettik: Sözle “Ben Allah’ı seviyorum!” demek kolaydır. Ama, seven sevgilisine kurban olmak gerek...

Sadece kendi nefsinin mi kurban edecek? Hayır! Belki bu yolda bütün sevdiklerini kurban verecektir...

Şu yakıcı sahneye bir bakın:

Medine’den kopup Ufuk eteklerine gelen Sümeýra (radıyallahü anh) savaş meydanında delicesine koşuyor ve durmadan:

“Eyne Resûlullah/Allah’ın Resûlü nerede?”

Diyordu. Onun hayatta olduğunu gördüğünde ise dünyalar kendisinin oluyor ve şöyle çığlık atıyordu:

“Bundan sonra bütün musibetler bana çok hafif gelir, değil mi ki, Sen hayattasın, Yâ Resûlallah!”

Ve bu mübarek hanım o cenkte kocasını, iki oğlunu ve kardeşini Allah yolunda kurban etmişti. Dört tane şehîdi vardı. Hem de en sevdikleri sıcak kumlar üzerine düşüvermişlerdi...

A Kardeş! Âşıklar su içmez demem, içerler, fakat içtikçe hararetleri daha da artar. Onlar ceylân sürüleri gibi binlerce Leylâ’yı Mevlâ’ya vermişlerdir...

İsmi güzel, kendi güzel bir Abdullah vardı. Kendisi güzîde sahabîlerdendi de, babası münafıkların başıydı. Bu baş gövdesinden koparılmığı çoktan haketmişti. Ancak Abdullah'ın babasına karşı aşırı bir saygısı da vardı. Ne ki, bu adamın kustuğu zehirli nefesler şanlı evlâdı rahatsız ediyordu...

Bir gün kendisini Nebiler Nebisinin mübarek huzuruna attı:

“Ey Allah'ın Resûlü! dedi, eğer babamı öldürtmek istiyorsan, ne olur o vazifeyi bana ver! Çünkü bütün Medine bilir ki babasına benim kadar düşkün ikinci bir insan bulunmaz. Eğer onu benden başkası öldürürse, babamı öldüren o insana kalbimde bir burkuntu duyabilirim. Fakat ben, bir mü'mine kalben rahatsızlık duymak istemem. Onun için müsaade ederseniz bu işi ben göreyim. Onun bâtil kafasını benim kılıcım koparsın!”

Ubey bin Selül isimli münafık adamın İslâm'a çok zararı dokunuyordu. Öyleyken, onun öldürülmesine Allah'ın Resûlü izin vermedi. Eğer izin verilseydi bu işi Abdullah bitirecekti...

Niyazımız şu olsun:

**Ver Yâ Rabbi, cömertlik, ver kerem, safâ bize,
Nasîb et güzel ahlâk, aşk-ı Mustafa bize!...**

Allah ve Resûlünün muhabbeti gönülleri deryalar gibi coşturuyordu. Yine ölüm kalım savaşı vardı. Kâfirler, kafası kanayan ve idrâki kör olan o kâfirler, Uhud'da, İnsanlığın Efendisine ok yağdırıyorlardı...

Kılıçlar ve öfkeler bilenmişti... “Ona ölüm, ona ölüm!” diye nâra atıyorlardı...

Bu cenkte bir kahraman vardı ki, Uhud da hayretteydi, gökler de hayrette... Nesîbe (radıyallahü anh), elinde îman kılıcı Peygamberler Peygamberini müdafaa ederken gözü ne kimseyi, ne dünyayı görüyordu:

“Allah, Allah!”

Deyip vuruyor, kâfirleri deviriyordu. Nûrun merkezine sokulmak isteyen nûrsuz adamlar Nesîbe Hâtûn'un kılıcı ile karşılaşılıyor ve izleri üzerine geri dönüyordu.

Bu dehşetli anda Nebiler Nebisi ona oğlunu gösterip:

“Oğlunun yardımına koş!” deyince, bir oğlu olduğunu hatırlıyor, kanatlı kuşlar gibi uçarak imdadına koşuyor, yarasını sarıyor, peşinden de oğlunun sırtına vurup:

“Haydi, benim arslanım, diyordu, Allah’ın Resûlünü müdafaa et! Sen öl, fakat ona sakın bir zarar erişmesin!”

Ey insanlar! Aşk ne imiş görünüz!... Yaradılış ağacının çekirdeği bu aşktır. Can fidanı nerede boy verdi zannediyorsunuz. Baharın da canı, kışın da canı bu!...

Mekke Müşrikleri Hubeyb Hazretlerini idam sehpasının altına getirdiler ve dediler:

“A gam zincirindeki tutsak! Şu anda Senin yerinde Muhammed’in idam edilmesini ister miydin?”

Hubeyb (radıyallahü anh):

“Evet!” deseydi ölümden kurtulacaktı. Ama, ay onun göğsünde çadır kurmuştu. Onun Yûsuf’u seçilmiş bir Yûsuf’tu. Kendisine cennetlerin bile müştak olduğu bu Tek İnci feda edilebilir miydi?

“Hayır!” dedi. “Vallahi, değil benim yerime onun idamı, benim kurtuluşuma mukabil, onun mübarek ayağına bir dikenin batmasına dahi razı olmam!”

Ve oracıkta canını cânâna ısmarladı... Canı Cânân dilemiş vermemek olmaz...

Âşıkların türlü türlü halleri vardır. Gülistandaki çiçekler bir olmadığı gibi, Allah yolunun erleri de bir değildir. Ama hepsi candan, gönülden severler.

Bişr-i Hâfi nakleder:

“Müridliğimin ilk zamanlarında Abadan’da idim. Yere yıkılmış, toza toprağa bulanmış, kulağını karıncalar, böcekler yemiş cüzzamlı bir adam gördüm. Ona acıdım, başını kucağıma aldım ve dedim:

“Vah garip, vah çaresiz!...”

Az sonra kendine geldi:

“Bu hangi zavallıdır ki, dedi, kendini benimle Allahü Teâlâ arasına atıyor? Onunla dostluğu olan hiç garip kalır mı?...”

İşte böyle!.. O’nun sevgi kadehinden bir yudum içenler ebedî olarak mest gezerler.

Efendimiz demiştir ki:

“Allahü Teâlâ buyuruyor ki: ‘İyi kimselerin beni görmek için şevkleri, arzuları uzadı. Ben onları, onların beni istemelerinden daha çok istiyorum!’”^[26]

Eğer sual edilse: ‘Kulun aşkı mı, yoksa Allah’ın kuluna karşı aşkı mı üstün?’

Elbet Yüce Allah'ın kullarına karşı aşkı üstündür. Bir anne çocuğuna nasıl düşkünse, Aziz ve Celîl olan Allah da ondan bin kat daha şefkatle kullarına düşkündür. Annenin gönlüne o yakıcı aşkı koyan, onu çocuğu için bir rahmet ağacı haline getiren de yine Allahü Teâlâ'dır...

Evet:

**Vermez sana o zevki, Vezîr adı, Şah adı,
Ânılmaya en lâayık, âlemde Allah adı!..**

Mücâdele Sûresi, 58/22.

Kimyâ-ı Saâdet, İmam Gazâlî

Kimyâ-ı Saâdet, İmam Gazâlî

Mücâdele Sûresi, 58/22.

AŞİNALIK KOKUSU

Aşk-ı ilâhînin kokusunu canda duymak erlerin işidir. O erler ki, mihrap kenarındaki başı kesik mumlar gibi aşk ateşine yanarlar. Hak âşıklarına deryaları içirsen yine susuzlukları kanmaz...

Bir gün şeyhlerden biri müridleriyle dergâhta oturuyordu. Birden gözlerini yükseklerle dikip dedi ki:

“Ey Canlar! Dışarıya çıkıp bakın, oralarda belki bir garip adam göreceksiniz! Çünkü burnuma aşinalık kokusu geliyor. Dışarıdaki ciğeri yanan biri olsa gerek!...”

Dervişlerden biri hemen dışarı koştu ve etrafa nazar etti. Görünürlerde kimse yoktu. İzi üstüne geri döndü:

“Hiç, dedi, hiç kimsecikler yok!”

Ay yüzlü mânâ pîri emir buyurdu:

“Belki sen görmedin. Bir daha bak, bir daha! Çünkü bu koku âşıklar kokusudur!”

Derviş yine dışarı çıktı...

O da ne?

Dışarıda kapının eşiğinde bir zenci... Yüzü üzüm gibi simsiyah. Başını eşiğe koymuş “Allah, Allah!” demedeydi. Üzerinde gurbet ve sefer izleri...

Eşiğe baş koymuş siyah adamın eteğinden çekip seslendi:

“Buyur, ey gurbetteki, şeyhimiz sizi bekliyor!”

Zenci başını kaldırdı, dudakları hafifçe aralandı ve beyaz dişleri görünür hâle geldi:

“Ah çocuk, dedi, onunla huzurlu olan hiç gurbet derdi çeker mi? Onun Mülkünde gurbet olur mu?”

Zenci adam dervişin peşine takılıp içeri girdiler. Zenci bir köşeye çekilip sinmek dilerken Şeyhin sesi duyuldu:

“Mehmed, hoş geldin, bana yakın otur, yanıma gel, senden aşinalık kokusu geliyor!”

Yüzü simsiyah ve fakat gönlünde güneşler pırıldayan zenci varıp şeyhin önünde oturdu... Birkaç kelimelik gönül sohbeti. O sırada zencinin eğilip şeyhin dizinden öptüğünü gördüler.

Evet: Âşıkları yine âşıklar bilir. Senin siyahtır, gariptir diye hiç kıymet vermediğin o adam, belki padişahlardan daha üstündür. Üstünlük renkte, boyda, endamda değil, ancak takvâ iledir.

•••

Gönlü yaralı birisi ağlayıp inlemedeydi. Ağlamak Allah için olursa mübarektir. Ama bunun derdi başkaydı:

“Ah, anan ölesi adam, diyordu, sende adamlık mı kaldı? Ne çileli başın varmış ki, gam alıp gam satıyorsun!”

İmam Şiblî Hazretleri, bu adamın ağlayıp inleyişini görünce:

“A çavuş, dedi, bu zârı zârı ağlayış nedir?”

Adam ıslak gözlerini Şeyh Hazretlerine dikip dedi ki:

“Ey âlem Şeyhi! Bir sevgilim vardı, sanki benim için Cennet mumuydu. Güzelliği canıma can katıyor, ömrümü artırıyordu. Öyle bir işve finadı idi ki, Züleyhâ bile o güzelliğe mâlik değildir. Güzeldi de ölüm olmasaydı. Öldü! Ben de derdinden ölüyorum, onun hicraniyle gözüme âlem kara görünmede...”

Şiblî Hazretleri gün kadar aydın yüzünü ona tutup:

“Madem ki, dedi, gönlün bu yüzden perişan, bu yüzden cihan sana zindan. Bu yüzden derdin baştan aşkın. Bundan halâs olmanın kolayı var!”

Dertli adam kuş gibi çırpınarak atıldı:

“Çâre nedir, ey Kâbe Şeyhi?”

O zamanın büyüğü ve Hak erlerinin serveri buyurdu ki:

“Ey Saf kimse! Böyle değirmen taşları gibi dönmeyi bırak da yeniden bir sevgili tut!.. Fakat bu defa hiç ölümü olmayan bir Yâre âşık ol. Ölüp giden dostun dostluğu, insanın canını dertlere sokar. Kendine yazık etme de Rabbin ile aranda bir sevgi bağı peydahla. Bir kere de onu sevdin mi, artık başkasını sevmeye kendinde mecal bulamazsın!”

Evet: Cihana Yûsuf gibi bir güzel gelmemiştir. Ne var ki, Yûsuf da o güzellikle beraber ölüm okuna hedef olmuştur. Bu dünyada ne bir güzel ebedî olarak kalır, ne de bir şah. Dünya değirmeni içindekileri un edip ötelere gönderir. Akıllı kişi hâdiselere bakar da ibret alır. Ahmak ise hep dünya için toplar ve topladıklarını yiyemeden bırakır gider...

Güzelliği dillere destan olan Züleyhâ kâfir iken Hazret-i Yûsuf’un aşkından deli dîvane olmuştu. Cenâb-ı Yûsuf eteğini onun elinden zor kurtarmıştı. Yûsuf’a ulaşamayınca da onu zindana düşürmüştü...

Zaman suyu yılların üzerinden aşip gitti. Hazret-i Yûsuf, Mısır’a sultan oldu. Züleyhâ da îman devletine erdi ve Cenâb-ı Yûsuf onu kendisine nikahladı...

Zaman geçtikçe îman Züleyhâ’nın kalbinde kök saldı ve Allah aşkı üstün geldi... Rabbine karşı öyle bir sevgi ile doldu ki, bir zamanlar kendisi için deli dîvane olduğu Yûsuf’u hiç arzu etmez hâle geldi. Yûsuf Aleyhisselâm, insanı büyüleyici güzelliği ile sarayında oturup duruyordu. Fakat Züleyhâ, o zühre gibi pırıldayan güzel insana nazar etmiyordu bile...

Bir gün Hazret-i Yûsuf onu yatağına davet etti. Züleyhâ, geceye kadar tehîr istedi. Gece olunca da gündüze kadar izin istedi. Yani ibadetten o kadar lezzet alıyordu ki Hazret-i Yûsuf’a ayıracak zamanı yoktu:

“Ey Allah’ın Elçisi, dedi, ben, bilmeden beni seviyor, senin aşkından candan akıldan geçiyordum. Ne zaman ki O’nu buldum, ondan başka kimseye sevgim kalmadı. Artık ben Rabbime bedel arayacak değilim. Onun aşkı bana her şeyi unutturdu.”

Hazret-i Yûsuf nûr gündüzü yüzünü ona tutup dedi ki:

“Ey Züleyhâ! Benim bu davetim de Allah’ın emridir. Çünkü Rabbim bana haber verdi. Senden, peygamber olarak iki oğlumuz doğacak...”

Züleyhâ, o lâhza gelincikler gibi gülümsedi de dedi ki:

“Mademki Allah emridir ve beni bunlara sebep kılmıştır. Ben de O’nun emrine itaat ediyorum!”

Yüce Allah, Züleyhâ’yı hem peygamber eşi, hem de peygamber annesi olarak nimetlendirdi. Züleyhâ, ömrünce gönül yarasına elmas tozu döktü. Onun mecâzi aşkı hakîkî aşka inkılap etti. Böylece Züleyhâ levlet topunu çelmiş oldu...

Rabbini seven O’na isyan etmez. Rabbini seven onun emrini de sever. Ondan gelen her şeye canla başla “Eyvallah!” der.

Yukarıda görüldüğü gibi Hazret-i Züleyhâ hemen Allah emrine itaat etmiş, Cenâb-ı Yûsuf’un arzusuna tâbi olmuştur...

Evet:

**Bitmek nedir bilmez neş’esi, hazzı,
Nebî hoşnut olur, Allah da razı.**

**Her lâhza, her nefes taze bir müjde,
Hak derdiyle gönül tam gelir vecde.**

Yıkılmaz dayanak, ilâhî yanı,

Sevda, sevda, hasret, hasret kıvranış.

A can, a can aşk budur.

•••

HİKMET:

Yahya bin Muaz buyuruyor ki:

“Üç haslet kendinde bulunmayan, gerçek muhib, âşık değildir. Bunlar: Allah’ın kelâmını, yaratıkların sözleri üzerine, Allah’a mülâki olmağı, insanlara kavuşmak üzerine, Allah’a ibâdeti yaratıklara hizmet üzerine tercih etmektir.”

İŞİNDEN KAÇARSIN HA?

Bu cihan mülkünden öyle yaman işler olur ki, aklın da eli kavramaz, zamanın da...

Bir gün, Allah dostlarından Hayr Hazretlerinin karşısına bir zâlim geldi. Kık kık güldü de dedi ki:

“Sen şuna benzersin ki, kulsun, fakat işinden kaçarsın!”

Şeyh efendinin dudakları papatyalar gibi açıldı:

“Evet, dedi, gerçekten ben kulum! Ama kulluğum noksan!”

Zâlim adam kötü kötü soludu, pençesini bir kartal misâli onun yakasına geçirdi ve haykırdı:

“Ben seni tutayım, sahibine götürüp teslim edeyim!”

Hayr Hazretlerinin can kuşu saâdetle kanat çırttı:

“Ah, ah, dedi, nerede o günler!.. Benim de arzum odur ki, bir kişi tutup beni sahibime yani Rabbime götüre de murâdına erdire!”

İşte âşıkların âlemi böyledir... Yâ Rabbi! Bu âlem ne âlemdir. Gerçi biz onlar gibi olamayız, fakat sen bizi onlara bağışla. Sevdiklerin hürmetine gönlümüzü mârifetinin nûru ile doldur. Bize Seni sevmeyi, Senin itaatine koşmayı ve hep Seninle olmayı nasip buyur...

GÖZÜN NE DEĞERİ OLUR Kİ

Âlemde naz ile baş gözünü yuman ve fakat gönül gözünü açan âşıklar da vardır. Dedik ya onların işi hiç kimsenin işine benzemez. Onlar kâh ağlar, kâh başı kesik mum gibi yanar, kâh bir mânâ ceylânı olup cihan gülistanında gezerler.

Cenâb-ı Hak bir damla sudan perî gibi güzeller yaratmıştır. Bir zaman zühre yüzlü bir kız vardı. Fakat gece gündüz iplik iplik yaşlar döker, gözünün yaşı hiç kurumazdı.

Bu güzel kızın babası bir gün Veliler Sultanı Hasan-ı Basrî Hazretlerinin huzuruna geldi:

“Ey erlerin başı, dedi, kızım gece gündüz ağlıyor. O kadar ki, gözleri kör oldu. Bir kere gelip bakar mısınız? Belki derdine derman olursunuz!”

O Meydan Padişahı derhal dertli kızın yanına geldi. Onu gözleri yaşlı bir halde buldu ve dedi:

“Ey Kızım! Derdin nedir ki ağlaya ağlaya gözlerini kör ettin. Bu ağlayıp inleyişin sebebini söyle de derman bulalım!”

Baş gözü kör, fakat gönül gözü açık o kızcağz derin bir ah çekti de dedi ki:

“Ey Mânevi er! Gözlerimi ağlaya ağlaya kör etmemin iki sebebi vardır: Şu gözler, ebedilik âleminde Rabbini ya görür, ya görmez. Eğer Rabbinin mübarek cemâlini görür, o nimete mazhar olursa bu gözler feda olsun. Eğer Cemâl-i İlâhiyi görmeye lâayık değilse o zaman da Allah, azze ve celle, kendi dîdârını görmeye lâayık kılmadığı gözleri kör etsin. O gözü ben nideyim?”

Büyük Velî, kızıdan bu sözleri duyunca değirmen taşları gibi döndü ve dedi:

“Nasihatçi ve hekim olarak hastaya geldim, ne var ki, nasihatçiyi ve hekimi buldum!”

Ey arkadaş! Gerçek âşıklar işte böyledir. Gökyüzünde yıldızlar arasında ay nasıl parlarsa, âşıklar da öyle parlar. Onların gamı ve sevinci sadece Allah’tır.

Âlemde denize dalanlar çoktur, fakat her denize dalan inci elde edemez. Denizin avuçları herkese inci verecek olsaydı, incinin bu kadar kıymeti mi olurdu...

Evet:

**Aşkın ateşiyedir şebnemin nûrlanışı,
Sevdayı yüreğinde Yûnus’lar gibi taşı!...**

İMAM BÛSÎRÎ

*Sanki bir mavi Cennet bugün başımda semâ,
Âlemde âşıklara ben hayranım dâima!*

Âşıklar nelere kadir oluyor ve nasıl bir devlete eriyor şimdi göreceğiz. İlâhî aşkın çirasına yanan ve Muhammedî sevdalarla buhurdanlar gibi tütenlerden birisi de İmam Bûsîrî Hazretleridir. 1212 senesinde Mısır'da Busayr şehrinde dünya bahçesine geldi. Dünya gülistanına gelenler ne kadar çoktur da, onun gibi yananlar azdır.

Zaten yüce dağların başı hep dumanlı olur. Allah ve Resûlünün aşkına pervane kesilenlerin de başına nice dumanlar çöker. Hattâ “Ben Allah Teâlâ'yı seviyorum!” diyen bir sahâbiye Varlığın Nûru (Aleyhissalâtu Vesselam):

“O halde başına yağacak belâlara hazır ol!”

Buyurmuşlardır. “Seviyorum!” demek kolay. Sevgiliden geleceklere katlanmak zordur. İnsanı imtihan süzgecinden geçirmeden inci saraylara kondurmazlar.

İşte İmam Bûsîrî (kuddise sirruh) çetin bir imtihana tabi tutulmuştu. Gönlünde aşk ırmaklarının çağıladığı bu adam, zayıf, ince ve nazik bir yaratılışa sahipti. Hayatı çileler, elemeler, sıkıntılar içinde geçiyordu. Ömrünün sonlarına doğru daha büyük bir felâket gelip onu buldu.

Kanadı kırık kuşu avlamak kolaydır. Saâdet tuzağına şahin düşürmek de hünerli avcılarının işidir. Artık onun ne kanadı ve ne de eli tutuyordu. İmam Hazretleri felç olmuştu. Can ipine düğüm vuran kudret eli onu ölümler gibi yatağa bağlamıştı. Güller arasında nazla safâ ile ömür süren dilberler hasta-i hicranın halinden ne bilir ki? Suyun bile uyuduğu olur, fakat gönül derdi çekenler uyuyamaz. Bu sebeple, Bûsîrî'nin gönül kuşu da susmak bilmiyordu. Seher vakti dal üstünde öten nazlı kuşlar misâli Rabbi Kerîm'ine yalvarıyor, şiirler yazıyordu. Nebiler Sultanını vesile ederek de şifâ istiyordu.

Kapısında boyun büktüğü Sultan büyük, şefaatçi kıldığı da âlemde bir taneydi. Kâinatın Efendisini medh ü senâ eden meşhur şiirini bu ızdıraplı

yani felç olduğu günlerde yazmıştı. Aşk bahçelere baharlar hediye ettiği gibi ona da elbet bir saâdet salkımı hediye edecekti.

Bu aşkla, bu şevkle, bu îman ve bu ihlâsla Allah'ın Aziz ve Nazlı Nebisini senâ ediyordu. Arşa kanatlanan şiirler birer gün görmemiş inci gibi pırıl pırıl dudaklarından dökölüyordu. Gönlü şu anda bir şûrîde bûlbûl oluvermişti:

*“Fâkannebiyyîne fî halkın vefî hulukın
Velem yûdânûhu fî ilmin velâ keremin.”*

“Güzellikte ve güzel huyda bütün Peygamberlere teveffuk etmiştir. İlim ve kerem itibariyle ise onlar, buna yanaşamamışlar dahi.”

“Nasâra'nın Hazret-i İsa hakkında söylediklerini bırak da O'nun şan ü şerefinde ve ulûvv-i kadrinde ne söylersen söyle!”

O'nun zâtına istediğın kadar şeref, onun yüce kadrine dilediğın kadar azamet izafe et, azdır.

“Çünkü Resûl-i Zîşanın fazîlet ve kemâline bir had yoktur ki insan dile getirebilsin.”

“İlmin onun hakkında söyleyeceğı: ‘O beşerdir.’ Fakat bütün yaratılmışların en hayırlısı ve afzalıdır.”

“Ve keyfe yûdrikû hakîkatehû kavmün

Niyamün tesellev anhü bil hulümü”

“Ömürlerini rüyalarla, teselli olmakla geçiren uykudaki insanlar, onun hakikatini nasıl idrak edebilirler ki?”

“...Çünkü o bir fazilet güneşidir; diğır peygamberler ise (güneş batınca) karanlıkta insanlara parıltısını gösteren yıllar gibidir.”

“Ekrim bihalkı nebiyyin zanehu hulukun

Bilhüsni müşt Emilün bilbişri müttesimi.”

“Güzel ahlâkın kendisini süslediğı Nebiyy-i Zîşanın yaratılışı Allah'ın ne büyük ikramıdır! Güzellik onu bürümüş ve güzel yüz ona nişan olmuştur.”

İmam Bûsîrî (kuddise sirruh), ölü gibi yatakta upuzun yatarken işte bu gönül yakıcı ve ruha sefâ verici kasideyi yazabilmişti. İstırabı büyüktü, aşkı da o nisbette büyük.

Muzdarip bir halde az sonra uykuya daldı. Ne kadar uyudu bilinmez. Saâdet dolu bir rüya gördü. İki Cihanın Güneşi ve Mahşer Meclisinin Seyyidi Cenâb-ı Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) karşısında

duruyor, ona Cennet tebessümleriyle nazar ediyordu. Yazdığı kasideyi kendilerine okumasını emir buyurdular.

Bûsîrî, Nebiler Sultanının mübarek huzurunda kasidesini tane tane okudu. Kâinatın Nûru ve Allah'ın şerefli Resûlü bu aşk tüten ve gönül denizinden taşan kasideyi çok beğendiler. O kadar o kadar ki, giydikleri hırkasını çıkarıp:

“Al bunu giy ve selâmet bul, dediler. Bizden sana armağandır!”

Sonra da onun bedeninin felçli ve hasta yerlerini mübarek elleriyle gülleri okşar gibi okşadılar ve gözden silindiler.

İmam Bûsîrî Hazretleri az sonra gözlerini açtı ve bir ok gibi yataktan fırladı. Ölü bedenine yeniden can gelmiş, felçten ve ızdıraptan eser kalmamıştı. Sanki kuşlar gibiydi. Mecnûn, gelincik yanaklı Leylâ'ya kavuşsa bu kadar sevinemezdi. Fakat daha da acâibi Peygamberler Peygamberinin mübarek hırkası üzerindeydi. Derhal mukaddes hırkayı öpüp yüzüne gözüne sürdü ve ılgılığını bastı:

“Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü! Senin lütfuna mazhar olmak ne devlettir!”

Ve hemen abdest alıp sabah namazını kılmak üzere evden dışarı çıktı. Yolları eline dolayıp gitmedeydi. Buna gitmek mi, uçmak mı demek lâzım!... Kınalı keklikler kadar hafiflemişti. O böyle sevinç ve saâdetle giderken yoluna Allah Teâlâ'nın velî kullarından biri çıktı ve dedi:

“Ey Bûsîrî! Gönülün şâd olsun, devlet senin, nimet senin! O kasideyi biz de dinlemek isteriz!”

İmamın dudakları bir yay gibi gerildi:

“A pâk yüzlü, dedi, benim birçok kasidem vardır. Hepsini de insanlardan niceleri bilir. Sen hangisini okumamı istiyorsun?”

O güzel velî yanağına tombul bir gülücük kondurup dedi ki:

“Kimsenin bilmediği, ancak bu gece Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimize okuduğun ve onun lütfuna mazhar olduğun kasideyi dinlemek istiyorum!”

“A iki gözüm! Ben o kasideyi henüz hiç kimseye okumadım. Sen nereden ve nasıl biliyorsun?”

“Bu gece olanları inkâr mı edeceksin? Sen devlet topunu çeldin. Hastalığın şifa buldu, en güzeli de Nebiyy-i Zîşanın hırkasını sana armağan etmesidir. Âlemde kim vardır ki, böyle bir bayram yaşasın!”

“Evet, doğru biliyorsunuz. Bu gece benim bahtıma gün doğdu. Allah'ın Resûlünü rüyada gördüm ve şifa buldum.”

İmam Bûsîrî'nin dudağının mercanı öyle bir bal akıtmıştı ki, böylesi peteklerde bulunmaz. Rahmet Nebi onu hazla dinlediler ve Hırka-i Saâdetlerini ona ebediyet armağanı olarak verdiler. Bu sebeple adı geçen Kasideye “Kasîde-i Bürde” denilmiştir.

Yine zamanın vezirlerinden Behâeddîn İmam Bûsîrî'yi tebrik edip kasidenin tamamını ayakta dinledi. Aynı kaside hastalara okununca şifa bulanlar oldu.

İşte Yüce Arşın üzerine bir çiy tanesi gibi düşen şiir. Arşın sahibi, Resûl-i Ekremi bu türlü seven ve senâ eden bir kulu mahrum bırakır mıydı? Aşk budur, yanmada derman vardır. Onların sırrına hiç kimseler vakıf olamaz.

Bûsîrî Hazretleri 1295 senesinde İskenderiye'de ötelere kanat açtı. Kabri İmâm-ı Şafiî Hazretlerinin kabrine komşudur. Aşk baharlara güller hediye eder demiştik. Âlemde aşkın ulaşamayacağı yer yoktur. Ne var ki, gerçek âşıklar o kadar çok değildir. Günümüzde insanların yediği içtiği sanki aşktır. Şarkılar, türküler ve daha neler... Aslında bunlar aşk değil, saçma sapan bir sevdadır. Öyle olduğu için de kimse murâdına eremiyor. Sonu ya intihar, ya bir başka felâket... Cenâb-ı Mevlânâ söylesin, o söylerse hikmetle söyler:

“Âşıkların sevinci ve gamı Allah'tır. Onların el emeği ve ücretleri de yine O'dur.”

“Her kimde, güzel Allah'dan başkasına bir aşk varsa; o aşk şeker yemek kadar tatlı bile olsa, yine can çekilmektedir!”

Evet, bir fânîyi insan ne kadar üstün bir aşkla sevse de sonunda ondan ayrılacaktır. Ama Allah aşkı, Peygamber aşkı öyle mi? Bu aşk, ölüyü diriltir. Nebiyy-i Muhterem (aleyhissalâtu vesselam)'in fazlını dile getiren şiirler aynı zamanda bir zikirdir. Ona salât selâm okumak nasıl sevapsa, onu medheden şiirler de öyledir.

Ey eli kalem tutanlar! Ömrünüzde ona ayıracağınız günler de olsun. Çünkü o, âşıklarını mahrum bırakmaz.

**A adı güzel Yûsuf, Muhammed'le aşka yol;
Hakk'a ulaşmak için bilmiyorum başka yol!**

•••

Şu gönül parlatıcı mısralar Bûsîrî Hazretlerinin:

لَهَا مَعَانِ كَمَوْجِ الْبَحْرِ فِي مَدَدٍ
وَفَوْقَ جَوْهَرِهِ فِي الْحُسْنِ وَالْقِيمِ

Kur'an âyetlerinin, deniz dalgaları gibi birbirini destekleyen mânâları vardır, fakat onlar güzellik ve değer bakımından denizin cevherinden daha üstündür.

فَمَا تُعَدُّ وَلَا تُحْصَى عَجَائِبُهَا
وَلَا تُسَامُ عَلَى الْإِكْتَارِ بِالسَّامِ

Kur'ân ayetlerinin olağanüstülüklerini saymakla bitmez ve çok okumakla bıkip usanılmaz.

قَرَّتْ بِهَا عَيْنُ قَارِيهَا فَقُلْتُ لَهُ
لَقَدْ ظَفَرْتُ بِحَبْلِ اللَّهِ فَاَعْتَصِمِ

Kur'ân okuyanın gözü ve gönlü onunla tatmin olmuştur. Onu okuyana dedim ki: Allah'ın ipi olan Kur'ân sayesinde isteğine ulaştın, artık ona sımsıkı sarıl.

إِنْ تَتْلُهَا خَيْفَةً مِنْ حَرِّ نَارٍ لَظَى
أَطْفَافُ نَارٍ لَظَى مِنْ وَرْدِهَا الشَّبِمْ

Eğer onu, lezza^[27] ateşinin hareketinden korktuğu için okursan, onun serin suyuyla cehennem ateşini söndürürsün.

كَأَنَّهَا الْحَوْضُ بَيِّضُ الْوُجُوهِ بِهِ
مِنَ الْعَصَاةِ وَقَدْ جَاءُوهُ كَالْحُمَمِ

**Kur'ân âyetleri havz-ı kevser gibidir. Günahkârlar
ona kömür gibi siyah girseler dahi yüzleri
ak pâk olarak çıkarlar.**

وَالصِّرَاطِ وَكَالْمِيزَانِ مَعْدَلَةً
فَالْقِسْطُ مِنْ غَيْرِهَا فِي النَّاسِ لَمْ يَقُمْ

**Onlar Sırat ve terazi gibi dosdoğrudur. İnsanlar
arasında onun gösterdiği adaletin dışında
bir adalet sürekli değildir.**

Lezzâ: Cehennemin isimlerinden biridir.

Lezzâ: Cehennemin isimlerinden biridir.

SİZE CENNET VAR

Allah ve Resûlü aşkına can atanlardan birisi de Yasir ailesiydi. Mekke'ye Yemen taraflarından gelmişlerdi. Gariplik boyunlarını bük müştü. Yasir, Ebu Huzeyfe'ye sığınmış, onun himaye gölgesi altında hayat mücadelesi vermişti.

Yasir garipti de yaratılışı büyüktü. Temiz ve saf bir insandı. Âdeta gönlünde pınarlar, ırmaklar çağlıyordu. Ebu Huzeyfe onu câriyesi Sümeyye ile evlendirdi.

Böylece Yasir ailesinin temeli atıldı. Yasir ile Sümeyye'nin evliliğinden Ammar meydana geldi.

Ammar ki, Cennet'in bile kendisine müştak olacağı büyük seciye... Kâinatın Efendisi ileride bir gün şöyle diyecektir:

“Cennet dört kişiye müştaktır. Bunlar: Ali, Ammar, Selmân ve Mikdâd'dır!”

İşte Ammar (radıyallahü anh), böyle bir devletin de sahibi. İslâm'ın ilk günlerinde ve Kureyş'in kinle dolduğu bir demde Yasir ailesi İslâm'a can atmıştı... Mekke'de onlar garipti. Fakat yürekleri aşk ve îman ile doluydu.

Kin diyarındaki kâfirler ise din diyarındaki Müslümanlara hayat hakkı tanımıyorlardı. Hele Yasir ailesi gibi garip ve sahipsiz bulduklarını çölün sıcak kumlarına gömüyorlardı.

Başının ay ve güneş gibi tertemiz olmasını dilerse, yine ay ve güneş gibi yoluna devam edeceksin. Kara bulutlar güneşe perde olmakla ona bir eksiklik eriştiremezler. Güneş yine göklerdeki saltanatını sürdürür.

Kâfirlerin kanlı pençeleri de Yasir ailesinin yüreğinden aşk ve îmanı söküp alamıyordu. Kin ve nefretle çılgılık atıyorlardı:

“A sefiller! Kime güveniyorsunuz?”

Yasir'lerin dudaklarından en ulvî ve en güzel isim yükseliyordu:

“Allah'a güveniyoruz!”

Bu îman müşrikleri azgın boğalara döndürüyordu. “Size ölüm!” diye haykırıyorlardı.

Bir gün, Yasir'leri Bathâ vadisine sürüklediler... Gökte güneş fıkırdıyor, yerde kumlar fokur fokur kaynıyordu. Bu müthiş sıcakta çıplak vücutlarına kamçılar peş peşe iniyor, tekmeler birbirini takip ediyordu.

Manzara dehşetti...

Kan, kan, kan!...

Kumlar Yasir'lerin mübarek kanı ile ıslanıyor. Yere düşen her damla kumun gözüne sürme oluyordu. Yasir Hazretlerinin dilinde tek kelime vardı:

“Birdir, birdir!”

Bu demde Allah'ın Resûlü çıkageldi. Yasir durmadan “Allah!” nidası koyveriyor, kâfirler de sıcak kumlar üstünde Yasir'e işkence ediyordu.

Manzara yürekler deliciydi. Rahmet Nebinin kalbi kimbilir nasıl yandı. Yasir'lere ebediyet müjdesi:

“Sabredin, ey Yasir ailesi, dediler, sabredin, sizin mükâfatınız Cennet'tir!”

Yasir (radiyallahü anh), bu nidâyı duyunca sanki yeniden hayat bulmuş gibi başını kaldırıp Allah'ın Resûlüne nazar etti ve dedi:

“Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü! Zaman hep böyle mi sürüp gidecek?”

Cihanın evvelinde ve sonunda misli bulunmayan Peygamber-i Alîşan ellerini Allah'ın hacet kapısında açtı:

“Allah'ım, Allah'ım, dedi, Yasir ailesine rahmet ve mağfiret ihsan buyur!”

Hazret-i Yasir için bu kâfi idi. Nebiler Sultanının duâsına mazhar olmak ve onun dâvası uğrunda can vermek ne hoştu. Artık ölebilirdi.

Nitekim az zaman sonra kâfirlerin işkencesi altında ruhunu Rahman'a teslim etti. “Allah!” diye bir feryat kopardı ve başı yere düştü...

Artık onun için gam defteri dürülmüştü. Yasir'in saâdet devri başlıyordu. Cennet de onundu, Cemâl de... Cennet'in Yûsuf'u zindan derdi çekmez, Züleyhâ'sı da hasret nârına yanmaz.

●●●

Yasir ailesi îman ve aşkıta ödülü kapmıştı. İlk şehid de Yasir Hazretlerinin zevcesi Sümeyye Hatun'du. Yasir'den önce Ebu Cehil eliyle şehid edilmişti.

Küfrün başı ve kavmin Firavunu Ebu Cehil, bir gün Sümeyye (radiyallahü anh)'nin başına dikildi. Sırtlanlar kara gözlü ceylânlara nasıl saldırırsa, o da öyle saldırdı. Ve îman fedaisi mübarek kadını yoruluncaya kadar kamçılardı:

“Sen, dedi, ancak cemâline âşık olduğun için Muhammed'e tabi oldun! Ben seni yaşatır mıyım?”

Sümeyye garip, kimsesiz bir kadındı. Fakat yüreği dağlar kadar büyüktü. Onun yüreğinden Allah aşkını söküp almak kimsenin harcı değildi. Sümeyye (radiyallahü anh), kâfirler kâfiri Ebû Cehil'e karşı gök gibi gürledi:

“Alçak kâfir!.. Bedbaht adam! Elbette O sevmeye en lâayık bir zattır. Habîbullah'ı ben sevmem mi? Kim O'nun sarayının camına taş atarsa şeytana arka çıkmış olur. Kim de O'nu severse Rabbinin rızasını ve Cennet'ini kazanır. A nûrsuz, a hünersiz! Senin hayatı sevdiğinden bin beter ben ölümü seviyorum. Haydi beni Rabbime kavuştur!”

Sümeyye Hazretlerinin bu meydan okuyuşu kuduz kâfiri büsbütün çılgın etti. Belâlı kâfir hemen mızrağını kaldırdı ve Sümeyye Hatun'un sînesine saplayıverdi:

“Al, al, al, işte!”

Ceylân gözlü ve ay yüzlü Sümeyye (radiyallahü anh), dalından koparılmış meyve gibi yere düştü. Dudakları son defa kıpırdadı ve dedi:

“Allah'a hamd olsun ki, onun rızası uğrunda şehîd oluyorum ve onun Resûlünü seviyorum!”

İşte âşıklar böyledir. Bu ölüm, aslında ölüm değil, yâr ile bayram etmektir. Böyle bir ölümün gelmesi hoştur. Safa beşiğinde naz uykusuna yatanlara bu kapı açılmaz. Sen eğer devlet istiyorsan, canını düşünmeyecek, sadece cânânı arzulayacaksın. Kuluna Allah kâfi değil mi?

Sözü Şaire mi bırakalım?

*Ey nazlı, safalı Yâr,
Beni Mevlâ'ya bırak.
Ben olurum bahtiyar,
Beni Mevlâ'ya bırak!...*

*Bende isyan var ama,
O'dur merhem yarama,
Bakmaz yüzde karama,
Beni Mevlâ'ya bırak!..*

*Zeytin, incir, dut onun,
Kerem, ihsan, cûd onun,
Bu gök, bu mevcut onun,
Beni Mevlâ'ya bırak!..*

*Dünya bir köhne ada,
Mekân tutmam burada,
Ermek için murâda,
Beni Mevlâ'ya bırak!..*

*Dünya vermez hep ister,
Yoruldu alnında ter,
Sende olanlar biter,
Beni Mevlâ'ya bırak!..*

*Dolma kederle gamla,
Denize ne der damla,
Sabahla ve akşamla,
Beni Mevlâ'ya bırak!...*

*Yakut, mercan, pul O'nun,
Başka değil, kul O'nun,
Evet, bu yoksul O'nun,
Beni Mevlâ'ya bırak!...*

Sümeyye Hatun, Cennet hurilerini hayrete düşürecek bir güzellikle Mevlâ'ya yürüdü. Mevlâ da onu şehidlik tacı ile şereflendirdi ve belâlı dünyadan koparıp aldı. Bu ne hoş gidiş!..

Îlâhî! Bizleri onlara bağışla. Ayağımız çamura batıp kalmıştır, zamanın fitne okları bizi hedef almıştır. Bize dünyada ve âhirette dirlik, safalık ve selâmet ver ve Cehennem azabından bizleri koru...

AMMAR

(RADIYALLAHÜ ANH)

Gam durağı bu cihanda Hazret-i Ammar'ın artık kimsesi kalmamıştı. Anne ve babanın şehadetinden sonra kâfirlerin kanlı pençesi Ammar'ın boğazına gömülmüştü...

İtlerin uluması ayın gidişine mani olamadığı gibi, müşriklerin zulmü de Ammar Hazretlerinin aşk ve îmanına tesir etmiyordu. Onu da tıpkı babası ve annesi gibi yakaladılar. Sırtına demir bir gömlek geçirdiler ve sıktılar:

“Ey kanatsız kuş, şimdi ne yapacaksın?”

Ne yapabilirdi ki...

Zâlimlerin sırtlan kadar merhameti yoktu. Onlardan insaf beklemek, akreplerden şeker ummak gibi bir şeydi...

O cennetlerin müştak olduğu güzide insanı sıcak kumlar üstüne yatırıp tekmelediler. Sırtındaki demir sıktıkça sıkıyor, canı dudağına geliyordu...

Vücudundan akan kanları kumlar bir sünger misâli emmedeydi. Öyleydi de dilinden dökülen inciler âleme ışıklar saçıyordu:

“Lâ İlahe İllallah, Lâ İlahe İllallah!”

Zulüm topuzu onun îmanını yüreğinden koparamıyordu. Vurdular “Allah” dedi.

Vurdular: “Allah!” dedi...

Göğsü üstüne çıkıp tepindiler, yine “Allah!” dedi... Nihayet öldü diye sıcak kumlar üzerinde bırakıp gittiler...

Fıkırdayan güneş, çıplak sırtındaki demiri ateş hâline getiriyor, kumlar kan sızan bedenini zehirli arı gibi yakıyordu. Nice zaman kendinden habersiz öylece kaldı...

Rahmeti sonsuz Rabbimiz yine ona can bahşetti. Ammar Hazretleri usul usul gözlerini açtı ve etrafına bakındı. Hiç kimsecikler yoktu...

Gözlerinin önünde gölgeler uçuşuyor, güneş beynini kaynatıyordu. Felâket büyüktü. İltica edecek bir tek kapı vardı. O da hemen o kapıya yüz tuttu:

“Yâ Rabbi, Yâ Rabbi, dedi, benim Yâ Rabbi! deyişlerimi duyarsın. Bana güç kuvvet ver, beni Resûlüne ulaştır!”

Ve düşe kalka yürümeye başladı. Kum tepelerini aşp Mekke içine doğru rüzgâr önündeki kuru yapraklar gibi uçtu. Kendisini derhal Nebiler Sultanının mübarek huzuruna attı:

“Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah’ın Resûlü! Bize azabın her çeşidi erişti. Sanki gam değirmenine sel olduk. Bizi sitem şişinde kebab ettiler. Ama îmanımızı söndüremediler!”

Varlığın Nûru o lâhza:

“Allah’ım, dedi, Ammar hanedanından hiçbir kimseye Cehennem azabını tattırma!”

Hazret-i Ammar, sevinç ve saâdetle “Amin!” dedi ve bütün acılarını unuttu. Şimdi yâr ile sohbet demindeydi...

Yine günlerden birinde kâfirler onu تنها bir yerde yakaladılar ve işkenceye tabi tuttular. O kadar, o kadar ki, vücudunu yer yer ateşle dağlamaya koyuldular ve kahkaha attılar:

“Haydi gelsin de efendin seni kurtarsın!”

Ve o dem Allah’ın Şerefli Resûlü geldiler. Kâfirlerin elinden onu alıp başını okşadılar ve dediler:

“Ey ateş! İbrahim’e serin ve selâm olduğun gibi, Ammar’a da selâmet vesilesi ol!”

Şimdilik büyük sahabî kurtarılmıştı. Ne var ki onun çilesi henüz bitmemişti. Felâket bir ateş seli gibi etrafında kıvrım kıvrım uzanıyordu.

İmtihani çok çetindi.

İmanda ve aşkta sebat etmek gerekiyordu. Zehirle pişmiş aştan yemek kolay değildi.

“Ey gönlü kinle dopdolu Şeytan, beni bırak!” diyordu. Fakat kâfirler iz süren itler misâli onun peşindeydi. Yine onu bir yerde kıstırdılar ve çılgılığı bastılar:

“Bize eğlence çıktı, bize eğlence çıktı!”

Ammar (radıyallahü anh) gün kadar aydın yüzünü onlara tutup baktı. Tek kelime söyleyemeden onu yerlerde sürüklemeye koyuldular. Meymun isimli kuyunun başına kadar getirdiler ve dediler:

“Görelim nice ersin!”

Güzide Sahabîyi kuyuya atıverdiler. Ammar (radıyallahü anh) Yûsuf gibi kuyudaydı. Su, Ammar’ın başında kıvrım kıvrım döndü. Nefesi bitmek üzereydi ki, diliyle kâfirlere zahiri bir uysallık gösterdi...

Kafası kanayan kâfirler onu derhal kuyudan çekip aldılar. Ammar derin derin içine nefes çekti ve kendine geldi.

Bir başka adam rüzgârların savurduğu yapraklar gibi uçarak Nebiler Nebisinin huzuruna geldi ve dedi:

“Ey Allah’ın Resûlü, haberiniz var mı, Ammar kâfir olmuş?”

Varlığın Sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem):

“Hayır, hayır.” buyurdu. “Ammar tepesinden tırnağına kadar îman ile doludur. İman onun etine ve kanına işlemiştir!”

Evet: Hazret-i Ammar aşk ve îmanla dopdoluydu. Onun yüreğinden îmanı söküp almak ayı gökten koparmak kadar zordu ve buna hiçbir kâfirin gücü yetmezdi. O belki de şöyle haykırıyordu:

**Göz, gönül, akıl şenden... Kemiğim, tenim toprak,
Ey âlemlerin Rabbi, yolunda benim toprak!..**

•••

Kâfirlerin elinden ve mutlak bir ölümden kurtulan ay yüzlü Hak eri az sonra saçı başı dağınık bir halde Hâtemül-Enbiyâ’nın mübarek huzuruna geldi. Rahmet Nebi onun yaralı gönlüne merhem oldu ve dedi:

“Ey Ammar! Kalbin nasıl?”

Ammar’ın dudakları saâdetle kıpırdadı:

“Ey Allah’ın Resûlü! Kalbim tam bir îmanın verdiği itminan ile dolu ve huzurlu!”

“Ammar, sana tekrar böyle cevır ü cefâ ederlerse sen onların dediklerini yap. (Yani dilin ile söyle, kalbin ile yalanla).”

Ammar (radıyallahü anh) sevinçle dolup taşı:

“Allah beni sana fedâ kılsın, ey Allah’ın Resûlü!”

Ve bu münasebetle âyet nazil oldu:

“Men keferre billâhi min bâ’di îmanihî illâ men ükrihe ve kalbüh / Kalbi îman üzere (sabit ve bununla) mutmain (ve müsterih) olduğu halde (cebr-ü) ikrâhe uğratılanlar müstesna olmak üzere kim îmanından sonra Allah’ı tanımaz, fakat küfre sîne (i kabul) açarsa işte Allah’ın gazabı o gibilerin başıdır. Onların hakkı en büyük bir azâbdır.”^[28]

Evet: Arslanların tahtına yine arslanlar gerekir. Aşk meydanına at sürmek yürek işidir. Bu meydan nice Yûsuf’ların başını almış götürmüştür. Yüzü demircinin yüzü gibi kapkara kesilmiş kişiler âşıkların hâlerinden anlamaz.

Hazret-i Mevlânâ hoş söyler:

“İncilerin varsa bir de gel, benim iki gözümün denizine bak; mihenk taşın varsa altına dönmüş yüzümü seyret.”

Ammar (radiyallahü anh)’ın başı sevdalarla dumanlıydı. Kâinatın Efendisine o kadar tutkundu ki, belki balık suya o kadar sevdalı değildir.

Medine’de, hicretin ilk günlerinde Mescid-i Peygamber inşa edilirken herkes bir taş taşıyor, Ammar ise iki kerpiç taşıyordu. Biri benim için, biri de Allah’ın Resûlü için demektedir. Onun bu gayretini gören İki Cihan Güneşi tebessüm buyurarak:

“Vah vah, Ammar, dediler, seni bağı olan taife öldürecek!”

Hazret-i Ammar (radiyallahü anh), bir naz edasıyla taşıdığı kerpiçleri göstermişti. Allah’ın Resûlü de 30 sene sonra Ammar’ın başına gelecek hâdiseyi ve şehadetini haber veriyordu. Dedikleri aynen zuhûr etmiş, Sıffîn harbinde ötelerin kapısı ona açılmıştı.

Harbin en kızıştığı bir esnada Ammar (radiyallahü anh) şöyle nidâ ediyordu:

“Bana bu dünyadaki son rızkımı veriniz!”

Güneş batmak üzereyken ona kırmızı halkası olan bir kadeh içinde süt getirdiler. Sütü içti:

“A canlar, dedi, bugün dostlara kavuşacağım, Cenâb-ı Muhammed ile arkadaşlarına varacağım. Bayramım ne hoş bayramdır!”

Nihayet İbn Ca’diye isimli biri Şanlı Sahabîyi yaralayarak yere düşürdü. Ve Hazret-i Ammar: “Allah!” dedi, mübarek ruhunu teslim etti...

Dudaklarında tebessümler donup kalıvermişti...

Ay yüzlü Sahabînin daha evvelki cenklerden birinde kulağı kopmuş, kanlar bütün bedenini sarmış, arkadaşları “Eyvah, ölüyorsun” dediklerinde, “Hayır, demişti, ben bugün ölmem, benim dünyadaki son rızkım bir yudum süttür ve o gün gelmemiştir.”

**Senin yanında iken yine hasretim sana,
Halbuki nasip değil bu devlet her insana!..**

Nahl Sûresi, 16/106.

Nahl Sûresi, 16/106.

BAŞKA ALLAH DİYEN VAR MI?

Aşk-ı ilâhînin kokusunu canda duyan nice erler vardır ki, onlara melekler bile gıpta eder. Allah'ın adalet güneşi bir gönüle akarsa, artık o gönülde neler meydana gelmez.

Gönlü duru mânâ büyüklerinden Ebû Hâtem'in konağına bir gün bir adam çıkageldi. Kapının tokmağını tutup çaldı:

“Tak, tak, takk!..”

Ebû Hâtem Hazretleri içeriden seslendi:

“Kimdir o?”

Dışarıdaki meçhul kişi cevap verdi:

“Bir derviş, Allah diyen bir derviş!”

Ebû Hâtem'in yüreği titredi, hizmetçilerine fırsat vermeden kendisi koşup kapıyı açtı...

O da ne?

Kapıda perişan kılıklı bir derviş.

Hemen dışarı çıktı, yere eğildi, yüzünü gözünü taşa toprağa sürdü ve şaşkın şaşkın bakınan dervişin çıplak ayaklarını öptü. Sonra ayağa kalktı, doğruldu, yüzünü mesafelere çevirdi, derin derin baktı ve dedi:

“Ey, başka Allah diyen var mı? Gelsin ayağını öpeceğiz!”

İşte gönlü aşk ateşi ile tutuşanların hâli. Onlar hiç bize benzer mi? Bu öyle bir âlemdir ki, içine girmedikçe bilinmez. İçine giren de bir daha dünya gelinine gönül vermez.

Allahü Teâlâ'yı sevmek ve onun muhabbeti ile hemdem olmak kişiyi meleklerin fevkine çıkarır. Onlar çok kere şöyle feryat ederler:

“Sen Ezelî Mahbubsun, değil ki, yeni sevdim,

Tâ ‘Kalû belâ’da ben, ey Rabbim, Seni sevdim!”

...

Büyüklerin aşkı da büyüktür, kulluğu da. Onların gönlü sanki bir güleç bahçedir. Zaten aşk, bahçelere baharlar hediye eder. Kuru dallar üstünde

kırmızı güllerin gülmesi ne ile ifade edilebilir ki?

Cihanda her bir zerre O Yüce Kudretin sevdasındadır. Bir yaprak yoktur ki, O'nun izni olmadan dalında boy versin veya yere düşsün!... Ne var ki bunu görmeye göz gerek. Bazı insanların gözü bakar, fakat gönülleri uykudadır. Asıl mârifet gönlün uyanık olmasıdır.

Habîb-i Acem Hazretleri de aşkın çirasına yanan erlerden biriydi. Önceki hayatı pek karanlık ve korkunçtu. Faizle para verir, her gün borçlularına varır, kapılarını çalar ve bir şeyler isterdi. Onun elinden kurtulmak imkânı yoktu. Merhamet de bilmezdi. Hatta sokaklardan geçerken mahalle çocukları feryadı koparırdı:

“Kaçın, kaçın!.. Tefeci geliyor! Ayaklarının tozu üzerimize konmasın!”

Yine bir gün, borçlularından birisinin kapısını çalmış, ellerindeki son yiyeceklerini koparıp almıştı. Bu bir koyun kellesiydi...

Kartalın serçe kuşunu yuvasından alıp gitmesi gibi ihtiyar kadının çığlığına kulak vermeden kelleyi götürmüştü... Yine yollarda kötü kötü soluyarak evine kadar geldi. Kapıya bir tekme vurup haykırdı:

“Al, kadın, şunu pişir!”

Kadıncağz derhal ateş yakıp kelleyi pişirdi, bir kap içine koyup Habib'in önüne getirdi...

Aksiliğe bakın! Habib, yemeğe elini uzatacağı ki, kapısı güm güm çalındı. Fena halde kızmıştı, seslendi:

“Kim o, ne istiyorsun?”

Dışarıdaki adam cevap verdi:

“Bir derviş!”

“Derviş ha?”

“Evet, derviş! Allah rızası için bir sadaka!”

Bu saat Habib'in bütün aksiliği üzerindeydi. Öfkesi de fena kabarmıştı. Yerinden bir ok gibi fırladı, zavallı adamın yüzüne kapıyı şiddetle çarptı ve nefretle soludu:

“Yürü aslanım! Bende dervişe ekmek verecek yürek var mı?”

Derviş, hiç ses çıkarmadı. Mahzun ve mükedder oradan ayrıldı. Bir gönül kırılmıştı. Gönül kırmak, belki Kâbe'yi yıkmaktan daha beterd. Çünkü gönül Allah'ın inşa ettiği bir evdi. Kâbe ise Cenâb-ı İbrahim'in eliyle yapılmıştı...

Habib'in o demde bunları düşünecek hâli yoktu. Bir an evvel getirdiği kelleyi yemeyi düşünüyordu. Düşünüyordu ya, işler onun arzu ettiği gibi olmuyordu. Habib acele ettikçe aksilikler birbirini kovalıyordu.

Habib'in zevcesi yemek çanağına bir göz attı...

O da ne?

Çanağın içi sanki kan gölü oluvermişti. Çanak kan kusuyordu. Fokur fokur bir kan. Kadın gördüğü manzaradan ürktü, tabağı Habib'e uzatıp çığlığı bastı:

“Ey Habib! Şuraya bak!.. Biz birinin nazarına uğradık!”

Habib, tabağın içine nazar etti. Keşke bakmamış olsaydı. Bakılacak gibi değildi çanak...

Çanağın içindeki kan, yılanlar misâli kıvrım kıvrım dönüyordu. Yürekleri ürperten ve insana dehşet veren bir hâl...

Habib'in taş kesilmiş yüreği de nihayet ürperdi ve bir ok gibi yerinden fırlayıp avaz avaz bağırdı:

“Ey Hatun! Haberin olsun, artık bütün kötülüklerime tevbe ediyorum! Sen de tevbe et ve Allah'ın dergâhına yüz tut. Bizim için başka kurtuluş yok!”

Daha tek kelime konuşmadan kendisini sokağa attı ve koşmaya başladı. Bugüne kadar herkes Habib'den kaçıyordu, şimdi ise Habib halktan kaçmaktaydı. Nefes nefese Hasan-ı Basri Hazretlerinin huzuruna vardı ve dedi:

“Ey Temiz Canların Pîri! Artık bütün kötülöklere vedâ ediyorum... Tevbe olsun! Tevbe olsun!... Bana himmet elinizi uzatınız ki, canım ululuklar elde etsin. Beni bu belâ girdabından çekip alınız ki, bahtıma gün doğsun!”

Hasan-ı Basrî Hazretleri derin nazarlarla ona baktı. Habib, birden kendini sonsuzluğa uzanan din ve şariat caddesinde buldu ve kalbine yaman bir ateş düştü...

Tevbeye koyuldu. Öyle bir tevbe etti ki, içi dışı nûr ve îmanla pırıldadı. O kötü adam gitmiş, yerine ceylânlar gibi gözü yaşlı bir adam gelmişti.

Gözyaşlarını eteklerine dökerek huzurdan ayrıldı. Ayrıldı ama, yolda borçlularından biri onu görmesin mi? Zavallı adam hemen kaçmaya başladı:

“Eyvah, diyordu, yine tefeciye yakalandık, yine felâket kapımızda!...”

Habib'in yüreği bir kere daha yandı ve çığlığı bastı:

“Ey Allah'ın kulu, kaçma!.. Şu âna kadar siz benden kaçıyordunuz, şimdi bizim sizden kaçmamız lâzım geldi! Artık Habib'e borcunuz yoktur. Habib alacağından vazgeçti. Yeter ki siz hakkınızı helâl ediniz!”

Evet, tevbe etmekle kul hakkı ödenmez. Hak sahibine hakkını vermek gerekir ki tevbe makbul olsun. Habib de öyle yaptı. Derhal bir adam tuttu, şehrin en kalabalık caddelerinde ve meydanlarda bağırttı:

“Ey İnsanlar!... Her kimin Habib-i Acem’e bir vereceği varsa bilsin ki, Habib, ondan vazgeçti... Gelsin ve rehin bıraktığı şeyi alsın. Habib, bugüne kadar aldığı faizleri de geri veriyor.”

Ve birden insan akını. Herkes gelip rehin bıraktıklarını geri aldı. Üstelik borçları da silindi. Habib, her şeyini yağma etti. Kimsenin üzerinde bir hakkı kalmamıştı. Son iki davacısından birine zevcesinin çadırını, öbürüne de kendi gömleğini verdi ve herkesle helâlleşti. O servet, o saray, o gülistan Allah’ın kullarına dağıtıldı.

Kendisi Fırat nehrinin kenarında bir kulübeye çekildi ve ölünceye dek Hasan-ı Basrî Hazretleri ile sohbetten bir nefes uzak kalmadı.

Bu iş kolay değildi. Er oğlu er gerekirdi. O kadar bolluk ve zenginlikten yüz çevirip kuru ekmek ile bir yudum suya kanaat etmek ne demekti?... Her nefis buna takat getiremez. Fakat o nefsi kırbaçlamanın yolunu bulmuştu. Artık gönül kârda değil Yâr’da idi...

Kur’ân-ı Kerim’in ifadesiyle “Tevbe edenleri Allah sever.” Hadis-i Nebevide de “Tevbe eden hiç günah işlememiş gibidir. Tevbe eden Allah’ın Sevgilisidir.” buyurulmuştur.

Habib, gönül aynasındaki günah kirlerini tevbe süngeriyile silmiş, başını Hak eşiğine koymuştu. Gözyaşı incilerini sıcak kumlar üstüne dökerek Rabbine yalvarıyordu. Bir anda bütün dünyası değişmiş, kendisini tasavvuf deryalarının derinliklerinde bulmuştu. Çok kimsenin senelerce alamadığı yolu kısa zamanda kat etmişti. İhlâsı ve aşkı büyüktü. Allah aşkında öyle pişmişti ki, Kur’ân-ı Kerîm’den bir âyet işitse, kendisini tutamaz, hıçkırığa hıçkırığa ağlardı. İşin garibi, kendisi ümmiydi ve Arap lisanını da bilmiyordu.

Yine bir gün, Kur’ân-ı Kerîm’den bir âyet işitmiş, hıçkırıklar boğazında düğüm olmuştu. Gözleri de yaş döküyordu. Bir adam onu gördü de dedi ki:

“Ey seçilmiş er! Sen okuma bilmediğin ve zahiri mânâsını anlamadığın halde Kur’ân-ı Kerîm dinlerken neden ağlıyorsun?”

Habib, tâ yürekten bir ah edip:

“A saf kimse, dedi, lisanım anlamıyor; ama, kalbim anlıyor. Ben her âyeti Nebiyy-i Zîşan Efendimizin mübarek ağzından dinlemiş gibi oluyorum. Artık nasıl ağlamam?”

Daha sonra Cenâb-ı Hak ona arabî lisanını da lutfetti. Gönlü mârifet nûrları ile doldu. Bilmediklerini bilir oldu. Ve kendisini tamamiyle Allah aşkının seline kaptırdı...

Aşkın gönüller alan güzelliği vardır. Aşk, Züleyhâ’yı kul köle eder. Aşk tamam olunca derde derman erişir.

Daha evvelce de ifade ettiğimiz gibi Habib-i Acemi (kuddise sirruh), köşkü, sarayı, güzel bahçeleri ve bütün servetini insanlara dağıtmıştı. Geriye zevcesi bir de hizmetçisi kalmıştı. Onlar da küçük bir hücrede hayatın yükünü çekiyorlardı.

Habib, Fırat kenarındaki kulübesinde gönül parlatmakla meşguldü. Mihrap kenarındaki mumlar gibi yanıyor, gözünün yaşı kurumuyordu. Candan, gönülden ah ediyor, Rabbi Kerîm'ine yalvarıyordu...

Bir gün akşam vakti yolları eline dolayıp zevcesinin yanına geldi. Tabii ki eli boştu. Zevcesi sordu:

“A Habib! Neyle meşgulsün ki, bir şey getirmedin?”

Ne desindi? Bir feryattır kopardı:

“Ah, dedi, öyle bir zâtın işini işlerim ki, gayet cömert. Onun kereminden utandım da bir şey dileyemedim! Bana: ‘Ey Habib, buyurdu, on gün sabret, on günlük ücretini birden vereyim!’ İşte sabredip duruyorum, a eli eteği düzgün kadın, sen de sabırlı ol.”

Evet, sabır acıdır da meyvesi tatlıdır. Ve sabır aydınlığın anahtarıdır. Sabır aynı zamanda Cennet hazinelerinden bir hazinedir, fakat sabredebilenler azdır.

Kadın bir tuhaf baktı Habib'in yüzüne... Gözlerinden iki damla yaş eteklerine düştü ve susup kaldı. Çünkü daha evvel saraylarda yaşıyor, nimetler içinde yüzüyordu. Her şey elinden uçup gitmişti. Habib dahi sürmeli ceylânlar gibi aşk ovasına kanat açmıştı.

Günler geceleri, geceler günleri takip ediyor, Habib'in aşkı da artıkça artıyordu. Yine Fırat kenarındaki mekânındaydı. Vecd ve istiğrak **haliyle** namaz kılmaktaydı. Bu hâli geçince:

“Ben, dedi, bu gece zevceme ne söylerim?”

Halbuki gerilerde bir şeyler olmaktaydı. Yüce Allah onu mahrum edecek değildi. Beyaz elbiseler giyinmiş bir adam Habib'in zevcesinin kapısına geldi ve kapıyı tıkırdattı. Kadın, kapının arkasına durup seslendi:

“Kimdir o?”

Beyazlara bürülü adam cevap verdi:

“A Hatun! Al şu öte beriyi. Her neye ihtiyacın varsa, hepsi burada mevcut.”

Kadın kınalı keklikler misâli çırpınarak sordu:

“Kim tarafından gönderiliyor?”

Kapıdaki cevap verdi:

“Bunları, Habib’in işlerine ve hizmetlerine karşılık verdiler. Ona de ki: ‘Sen işini artır, biz de aşını artıralım!’”

Kadın kapıyı açıp hayretli nazarlarla etrafa bakındı. Beyaz elbiseli adam çoktan yok olmuştu. Bu, belki bir melek, belki de Hızır Aleyhisselâmdı.

Gam seline değirmen olmuş kadıncağız sevinç ve saâdetle getirilenleri aldı. Güzel bir sofrı kurdu. Sonra üzerinde çeşit çeşit yemekler Habib’i bekliyordu. Derken Habib boynu bükük bir halde kapıda belirdi.

Yine eli boş gelmişti. Yine mahzundu. Zevcesine ne diyeceğini düşünüp duruyordu ki, kapı açıldı. Kadın sevinçle koştu:

“Ey Habib, dedi, senin işini işlediğin zat ne kadar keremli bir kimse imiş ki, beyaz elbiseler giyinmiş biriyle türlü nimetler gönderdi ve bir kese akçe verdi. Sana güzel yemekler hazırladım. Buyur evimize!”

Habib, bu sözleri duyunca tâ candan, yürekten bir ah etti. Güneşe hasret sabahlar gibi doğındü ve göz ırmağı eteklerine aktı da dedi ki:

“Rabbime on gün kulluk ettim bunca lütufta bulundu. Eğer daha fazla edersem nelere mazhar olmam ki!... Ey düşenlerin elinden tutan, garipleri barındıran Rabbim! Sana hamd ederim.”

Ve tekrar Fırat kenarındaki mekânına döndü. Aşk, şevki, vecdi büsbütün artmıştı. Kulluğu da bir güzel kulluktu. Çok kere yana yakıla şöyle diyordu:

“Yâ Rabbi! Kalbi Seninle hoş olmayının kat’iyyen gözü parlayıp ışıldamaz!”

Habib-i Acemi Hazretleri dünya dolu malı bırakıp fakirliği ve dervişliği seçmişti. Daha önce sultanlar gibi yaşıyordu, köşkü, sarayı, hizmetçileri ve daha neleri vardı. Bir de cârîyesi bulunuyordu.

Cârîye, nazlı, edalı güzel biriydi. Sanki dünya perilerinden bir periydi. Öyleydi de Habib ona bir kere nazar etmemişti. Bir gün, o selvi boylu, gümüş bedenli cârîye kapıda Yüce Şeyhle yüz yüze geldi.

Habib:

“Ey Hatun, dedi, kimsin, nesin sen?”

Ay yüzlü cârîye nazlı kuşlar gibi çırpındı da dedi ki:

“Ey Âlem Şeyhi! Otuz yıldır senin evindeyim, beni nice bilmezsin?”

Ondan şu cevabı aldı:

“Bilmem!”

“Nasıl bilmezsin?”

“Şundan bilmem ki, benim Rabbimden gayri kimsenin yüzüne nazar kıldığım yoktur! Ben hep onun aşkı ile mest olarak geziyorum. O benimle, ben O’nunlayım!”

“Bu nice iş ey Âlem Şeyhi?”

“Ben ol da bil!”

Evet: Onların âlemini bilmek için o âleme sefer etmek gerekir. Denizlerde nice inciler vardır, fakat denizi karşıdan seyredenlere inci nasip olmaz. Yine her denize dalan da inci elde edemez. Er oğlu er gerekir. İşte aşk-ı ilâhînin kokusunu canda duyanlardır ki onlara uzaklar yakın olur.

Gayb Âlemindeki ay onlara gizli kalmaz. O büyükler, güzellik ırmağından testi testi su doldurup âlemi sularlar. Aşk yolunun susuzlarına sakalık etmek herkesin kârı değildir. Çünkü kuyunun dibinde yüzlerce Yûsuf, Yakub’u derde düşürmüştür.

Aşk yükünü çekmek kolay olmaz. Bu yola İsmail gibi Kurban olmak gerekir. Sen, Halil’in bıçağına boynunu uzatmadıkça ilâhî imdat eli sana uzanmaz. İsmail’i, İbrahim’i gör de ibret al... Biri ateşe, biri bıçağa kanat açtı da Allah’ın lütuf ve ihsanı ânında onları kuşatıverdi.

Bir gün Habib’in huzuruna gelip:

“Ey seçilmiş er, dediler, Allah’ın rızası hangi şeydedir?”

Buyurdu ki:

“İçinde nifak tozu bulunmayan kalblerde!”

Bir başka gün de ellerini ulvilik âlemlerine açtı, içli içli ağladı. Sonra şöyle dedi:

“Allah’ım! Seninle dost olmayan, hiçbir kimseyle dost olamaz!”

CENNETTE BİR KÖŞK

Âşıkların âlemi bir başka âlemdir demiştik. Sen naz uykusunda uyurken, onlar Yâr ile sohbet ederler. Senin başına dünyanın gam toprağı saçılırken, onların başına göklerden mevc mevc rahmet iner. Onlar kâh Kâbe mumu gibi yanar, kâh kara gözlü ceylânlar gibi çırpınır. Kâh bir dertlinin yarasına merhem olur.

Bir gün, Habib'in huzuruna Horasanlı bir adam geldi. Elinde on bin dirhem vardı:

“Ey Yaradılışı büyük Pîr, dedi, şu parayı al. Ben zevcemle beraber hacca gidiyorum. Para sizde dursun, eğer bana uygun bir ev bulursanız, bu para ile hemen sahip olunuz. Zira Basra’da mekân tutmak istiyorum!”

Horasanlı parayı bırakıp Kâbe yoluna revan oldu. O gittikten nice zaman sonra Basra’da kıtlık meydana geldi. Habib derhal kendisine emanet edilen parayı fakir fukaraya dağıttı ve şöyle dedi:

“Horasanlı benden bir ev almamı istemişti. Buna mukabil ben ona Cennet’te bir köşk alıyorum. Eğer razı olursa ne güzel. Razı olmazsa emanetini geri veririm!”

Yüce Şeyhin bu hâli size tuhaf gelmesin. Kur’ân-ı Kerîm’de bunun örneği vardır. Allahü Teâlâ Cennet mukabilinde mü’minlerin canlarını ve mallarını satın almıştır. Allah’ın rızasını talep ederek malını o yola dökenlere elbet karşılığı kat kat verilecektir. İşte Habib-i Acemî Hazretleri bu sebeple Horasanlı’nın parasını muhtaçlara dağıtmıştır. Bir mazlumu sevindirmek, bir yetimin gözyaşını dindirmek az şey mi?

Evet, gün geldi, Horasanlı Hac’dan döndü ve derhal Habib’in huzuruna çıktı:

“Ey erlerin başı, dedi, ben, on bin dirhemim sahibiyim. Bana ev almış iseniz onu istiyorum. Yok almamış iseniz on bin dirhemi iade ediniz ben kendim alayım!”

Habib dudaklarına tatlı bir tebessüm kondurdu ve dedi:

“A hünerli kişi! Sana öyle bir ev aldım ki, dünyada misli yok. Bahçesinde ağaçlar, meyveler, ırmaklar bulunmaktadır. Köşkünün duvarları altın kerpiçlerle örülmüştür. Oraya girene ölüm de erişmez.”

Horasanlı bu habere sevindi. Ve dedi:

“Sen ne iyi kardeşsin! Şimdicek gidip hanıma müjde vereyim!”

İzi üstüne zevceninin yanına döndü. Üveyik kuşları gibi çırpınarak dedi ki:

“Sana müjdeler olsun! O Kerîm zat, bizim için sultanlara mahsus azamette ve güzellikte bir köşk satın almış. Artık sevinebilirsin...”

Horasanlı, Habib-i Acemî Hazretlerinin gerçekten Basra’da bir köşk aldığını zannediyordu, iki üç gün sonra tekrar şanlı velînin huzuruna can attı ve köşkün anahtarını istedi. Habib-i Acemî gün kadar aydın bir yüzle ona gülümsedi. Basra halkının çektiği sıkıntıları, ızdırapları, yokluk ve sefilliği tek tek anlattı. Buna mukabil Cennet nimetlerinin ebedî güzelliğini dile getirdi ve dedi:

“Ey Horasanlı Kardeş! Senin için Rabbimden, Cennet’te bir köşk aldım ki, güzelliği hayâlî bile dondurur. Sofaları, nehirleri bir başka güzeldir. İçinde ceylân gözlü huriler vardır. Nasıl razı oluyor musun?”

Adam başını yere eğip bir müddet düşündükten sonra dedi ki:

“Bir şartla bu alış veriş kabul ederim! Söyle ki, bu Cennet köşkünün senedini de bize vermelisin. Bize bir senet yaz!”

Habib:

“Kabul, dedi. Sizin için hemen bir senet yazıyorum! ve şöyle yazdı: Bismillâhırrahmanırrahiym. Bu, Ebû Muhammed Habîb-i Acemî’nin, Azîz ve Celîl olan Rabbinden, şu Horasanlı için satın aldığı senedir. Habîb-i Acemî, bu zat namına Rabbinden on bin dirheme Cennet’te öyle bir köşk satın aldı ki, o köşk, nehirleri, ağaçları, sofaları ve daha nice güzel sıfatları vardır. Rahman olan Allah bu güzel evi bu Horasanlı’ya verecek, böylece Habîb’i on bin dirhem borçtan kurtaracaktır.”

Horasanlı Hacı, Şanlı Şeyhin yüzüne saf saf baktı:

“Ver, dedi, bu şartla senedi alıyorum!”

Ve hemen zevcesinin yanına döndü. Hâle bakınız ki kırk gün sonra ecel gelip onu bu dünyadan aldı. Son nefesinde şöyle vasiyet etti:

“Bu senedi benim kefenime ilişiriniz ve beni bununla beraber kabre koyunuz!”

Vasiyeti aynen yerine getirildi. Habib-i Acemî’nin Cennet senediyle kabre konan adamın mezarı üstünde şu yazının pırıldadığı hayretle görüldü:

“Ebû Muhammed Habîb-i Acemî’nin, Aziz ve Celîl olan Allah’tan şu Horasanlı için on bin dirheme satın aldığı köşkün beratıdır. Şüphesiz ki Allahü Teâlâ, Horasanlı’ya Habîb’in arzu ettiği köşkü verdi ve Habîb’i on bin dirhem borçtan kurtardı.”

A dostlar! Allah, azze ve celle her şeye kadirdir. O, hiçbir zaman dostlarının elini boş döndürmez. İbrahim Nebi için ateşler üzerinde güller destelediği gibi, Musa'ya da denizlerde şoseler vücuda getirdi. Hâtemü'l-Enbiyâ (sallallahü aleyhi Ve sellem) Efendimizin mübarek ellerinde çeşmeler çağlatması, yine o ellerde taşların dile gelip şهادette bulunması hep Cenâb-ı Hakk'ın keremiyledir. Yine senin dünya çemenine gelişin kendi yiğitliğinden değil, Allah'ın lutfü ile. Sen bir verirsin, o buna karşılık bin ihsan eder. Dünya mülkü onun olduğu gibi Cennet de onundur. O, dilediğini işlemekte tek hükümdardır. Sadece onun dediği olur.

“Allah'ın şânı, bir şeyin olmasını dilediği zaman, ona sadece “OL!” demektir; o olurur.”^[29]

Evet: Horasanlı'nın kabri üstünde ilâhî pırıltılar aksettiren bir kâğıt belirmişti. Derhal o kâğıdı Habib-i Acem'e ulaştırdılar. Habib bunu görünce büsbütün sevdalara gark oldu. Kâğıdı yüzüne gözüne sürerek okuyor, ağlıyor ve şöyle çılgık koparıyordu:

“Bu Rabbimden bana berâttır!”

Aşk perisi herkesin konağını mekân tutmaz. Gönüllerde bir başka gönül arar. Saf, duru, temiz. Sadece Allah nûru ile pırıldamış sîneler ilâhî aşka mazhar olur. Âşıkların derdi, gamı sadece Allah'tır.

“Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler.”

Bu güzel aşka nice başlar kurban edilmiştir.

Hazret-i Mevlânâ ne hoş söz eder:

“A aşk, öylesine büyüksün, yücesin ki göklere bile sığmıyorsun, yalnız ne haldir bu, şu benim görünmiyen gönlüme nasıl sığmadasın?

Zamana bakıp şöyle mi desem?

Aşkın sade adı var: Eyvah, yine can esir,

A adı güzel Yûsuf! Nefsine insan esir!..

“Kapında bir gedâ-yı hâkisârım yâ Resûlallah,

Garîbim, bîkesim hayrân ü zârım yâ Resûlallah!...

Yasin Sûresi, 36/82.

Yasin Sûresi, 36/82.

TAİF'İN BÜYÜĞÜ

Âlemde nice erler, nice âşıklar vardır. Eğer o erler olmasaydı toprakta gül bitmezdi.

Ay, yıldızlar içinde nasıl parlarsa Allah âşıkları da bütün insanlar arasında öyle parlar. Onların gönüllerinde, muhabbet ırmakları çağlar. O gönüllerden dökülen katreler toprakta Cennet çemeni meydana getirir.

İnsanların ekserisi Cennet'i arzu eder, Cennet'in hürisine, Cennet'in dilberine gönül kaptırır. Fakat Allah âşıkları Allah'tan yine Allah'ı isterler.

Bu yola nice canlar kurban edilmiştir. Zaten herkes aşktan nasipli de değildir. Lâleyi görmez misin ki, yürekler yakan bir ah ile yerden biter. Onun başına konan külah aşkın nişanesidir. Lâle yaprağına renk veren, sümbülü kıvrım kıvrım eden aşktır.

Biliyorsunuz. Allah'ın Resûlü bir zamanlar Taif'e gittiler. Gittiler ve taşlandılar. O kadar, o kadar ki ölümden beter hâle geldiler ve aziz canlarını kâfirlerin elinden zor kurtardılar. Bir bağ evine sığındıklarında Cibrîl-i Emîn beraberinde bir melek geldi ve dedi:

“Ey Allah'ın Resûlü! İşte şu melek dağlara müvekkel olan melektir. Senin emrine verilmiştir. Emret de dağları kâfirlerin başına uçursun ve onları helâk etsin!”

Rahmet Nebi (sallallahü aleyhi ve sellem), bin türlü ızdırap içinde kıvrandığı halde şöyle buyurdular:

“Ben helâk edici değil, rahmet olarak gönderildim. Ümit ederim ki, bunların nesillerinden Allah'ı Tevhid edenler çıksın.”

Şefkat Peygamberi, Rahmet Peygamberi olmanın şîârı. Her nefis buna takat getiremez. Çünkü o Dürr-i Yektadır. Yani Tek incidir.

Yaratılmışlar içinde onun benzeri ve misli yoktur. O Habib'dir. Allah'ın Sevgilisi olmak her şeyin üstündedir.

Evet: Zaman ırmağı nice günleri ve geceleri alıp götürdü. Nice karanlıklar İslâm'ın nûru ile aydınlık sabaha erdi. Tâif de bu nûrdan nasibini alacak, Rahmet Nebinin duası tecellî edecekti.

Urve bin Mes'ud Tâif'in seyyidiydi. Işık çağlayanına kendisini ilk kaptıranlardan biriydi. Hicrî dokuzuncu yılda Tâif'den çıkıp Nûr Şehri Medine istikametinde yola koyuldu.

Bir sülün, bir kuş kadar hafıftı. Sevgilinin huzuruna gidiyordu. Bütün âlemlerin ve âdemlerin efendisini görecekti, İslâm'a can atacaktı. Çünkü yüreğine yaman bir ateş düşmüştü. Bunca zaman niye nûr deryasına atılmamıştı. Niye Sevgilinin ay yüzüne nazar kılmamış, niye bu sonsuz nûrdan mahrum kalmıştı?...

Sanki dertli yüreğinden şu çığlıklar yükseliyordu:

**Gözümde tuttun kaç yıl, ey kurbanı olduğum Yâr,
Bu gamlı gönülleri sen edersin bahtiyar!**

**Senin kapına gökler, Peygamberler başvurur,
Aşkından mahrum yürek titremez yavaş vurur!**

Evet, yürek yakan aşk herkesin nasibi değildir. Urve kızgın çölleri, geçit vermez dağları aşır Sevgilinin diyarına ulaştı. Derhal kendisini Allah Resûlünün mübarek huzuruna attı:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, bana İslâm'ı anlat. Ben bu nûrdan, ben bu rahmetten nasıl uzak kalmışım?”

Ve yüksek huzurda Kelime-i Şehadet'i heceleyerek Müslüman oldu. Gönül toprağına ilâhî rahmetin katreleri düşünce de bütün dünyası değişti. Sadece kendi Müslüman olmakla iş bitmezdi, herkesin îman ile şereflenmesini ve ebedî kurtuluşa ermesini istiyordu.

Cahilin canı bu aşktan, bu zevkten, bu rahmetten mahrumdu. Cahil, Haktan yüz çevirmenin gamını gönlünden söküp atamazdı.

Urve (radıyallahü anh) ilk önce kendi kabilesini felâket çukurundan çıkarmak istiyordu. Çünkü herkes onu dinler, ona inanırdı. O, kavminin efendisiydi. Hattâ Nebiler Sultanı Tâif'lileri İslâm'a davet ettiğinde “Sen de kimsin? Olsa olsa Peygamberlik Urve'ye gelir!” demişlerdi. Kavmi arasında onun kadar sevilen kimse yoktu.

Ümit ediyordu ki yine kendisini severler, sözünden dışarı çıkmazlardı. Allah aşkını seçip, Muhammedî sevda ile mest olunca şer ve kötülük düşünemiyordu.

Günlerden birinde kendisini yine Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem)'in huzuruna attı. Dizin dibine oturdu, gözlerini öne dikip masum bir tavırla:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, izniniz olur mu, gitsem kavmimi Allah'ın dinine davet etsem? Ümit ediyorum ki beni dinler, bana itaat ederler.”

İki Cihanın Saâdet Güneşi Tâifliler'in ne belâlı bir kavim olduğunu biliyordu. Onlardan çektiğini hiç kimseden çekmemişti. Başına atılan taşları unutamıyordu. Bu sebeple endişelendi, Urve hesabına korkuyordu:

“Ey Urve, buyurdu, onların seni öldürmesinden korkarım!”

Urve'nin can kuşu sevdâ ile kanat vurmaktaydı. Saf ve duru gönlü kavminden öyle bir şey beklemiyordu. Dudağının mercanı bal akıtan bir petek gibi dedi ki:

“Anam babam sana feda olsun, Ey Allah'ın Resûlü, onlar beni öz evlâtlarından daha ziyade severler. Uykuda bulsalar uyandırmaya kıyamazlar.”

Kâinatın Efendisi tatlı bir tebessümle buyurdular ki:

“O kadar çok mu istiyorsun bu işi?”

Urve hemen atıldı:

“Evet, ey Allah'ın Resûlü!”

“Peki, gitmek istiyorsan git, fakat dikkatli ol, ihtiyatlı hareket et!”

“İnşaallah, öyle yaparım, ey Allah'ın Resûlü!”

Urve Hazretleri Ay gibi parlamış, su gibi durulmuş olarak ve gönül gönül çırpınarak Allah'ın Resûlüne veda etti ve hemen yola revan oldu.

Güllerin dallar içinde gizlenen kokusunu âşıklar sezer. Aşk lâlenin başında bir topak renk olup kalır. Aşk güneşi, binlerce dalın, binlerce yaprağın arasında gülün başına tarak tutar. Hazret-i Urve de güller diyarından ilâhî müjdelerle kavmine gidiyordu. Nice günlerden sonra Tâif'e vardı. Doğruca evine gitti. Geceleyin geldiği için kimse onun farkında değildi.

Sabah bahçelere çadır kurup aydınlık her kapıda mekân tutunca kavmi uzun zaman kendilerinden ayrı kalan Urve (radıyallahü anh)'nin huzuruna doldu ve onu câhiliye selâmı ile selâmladı. Hazret-i Urve dudaklarına tatlı bir tebessüm kondurup dedi ki:

“Ey İnsanlar! Bundan böyle ben o selâmı tanımıyorum. Siz beni ‘**Esselâmü aleyküm**’ diyerek Cennetliklerin selâmıyla selâmlayınız!”

Tâifliler, başlarına yıldırımdan bir kamçı inmiş gibi sarsıldılar. Ondan, efendilerinden böyle bir şey beklemiyorlardı. İlk defa bu selâmı duyuyorlardı. Hemen sordular:

“Bu ne demek oluyor, ey Urve?”

Ay Yüzlü Sahabî:

“Ey Kavmim, dedi, siz beni herhangi bir kötülükle suçlayabilir misiniz? Benden size şer erişir mi?”

Hep birden:

“Hayır, dediler, çünkü Sen bizim büyüğümüzsün!”

Urve (radiyallahü anh) nûr gündüzü yüzünü onlara tuttu da dedi ki:

“Ey Kavmim! Benim İslâm’a girmemin sebebi onda bulduğum hakikattir. Başkasının görmediği şeyi ben onda gördüm. Geliniz, hep birlikte öğütlerimi dinleyiniz. Yemin ederim ki, size takdim ettiğim hakikatlerden daha üstün bir haberi hiçbir elçi kendi kavmine getirmemiştir!...”

Tâifliler’in ümit dağlarına kar yağmıştı. Onlar başka şeyler bekliyordu. Işığa düşman geceler gibi nûr ve aydınlığa kinleri vardı. Kan çukuruna dönmüş yürekleri merhamet de bilmiyordu. Sanki gam seline değirmen oluvermişlerdi.

Kiriş tutmaz çeneler oynuyor, dillerden en kötü kelimeler dökülüyordu. Efendilerine, kendi evlâtlarından daha ziyade sevdikleri büyüklerine bu kere kin okları atıyorlar ve şöyle diyorlardı:

“Olmaz, ey Urve! Bu hiç olmaz!.. Biz seni tamamen değişmiş görüyoruz. Sen artık eski Urve değilsin. Bizi de mi helâke sürükleyeceksin?”

Allah aşkını ve Peygamber muhabbetini seçen ve İslâm ile hayat bulan Hazret-i Urve onlara Cennet müjdeleriyle gelmişti. Cehennem’i mekân tutan ve İblîs’in ardınca giden Kavmi ise söz dinlemiyordu. Ama yine de söylemeliydi. Gittikleri felâket çukurundan bunların haberi yoktu. Putlara bakan gözleri karanlığa âşinâ olmuştu. Güneşe nazar etmek işlerine gelmiyordu.

Kâfirlerin hicran gecesi sabah bilmezdi. Onlar Cehennem’in kenarında çadır kurmuşlardı. Bir gün ölüm seli gelecek hepsini ateş çukuruna sürükleyecekti... Fakat bilen nerede?

Urve (radiyallahü anh) bütün bunları düşündü, sonra sesine tatlılık ve yumuşaklık vererek:

“Ey Kavmim, dedi, siz azdırıcı Şeytana tâbi olmayın, çünkü Şeytan, Âdemoğlunun ezelî düşmanıdır. Allah’a ve onun Resûlüne inanın, benim öğütlerimi tutun. Ben size güzel haberlerle geldim.

Ey gama, gussaya batanlar! Gelin, gelin gamdan âzâd olun.”

Ne gezer!.. Gam çivisi adamların yüreğine saplanmıştı. Öfke ile haykırdılar:

“Ey Urve! Zaten senin ilk gelişinde Lat’a uğramadan, yanında saçını kesmeden doğruca evine gitmen bizi şüphelendirmişti. Artık bu işi kan temizler. Sen bizi dâvet etmeyi bırak da eski dinine dönmeye bak...”

Urve Hazretlerinin yüzünde birden celâl şimşegi belirdi ve avaz avaz bağırdı:

“Siz beni ölümle, kanla korkutamazsınız! Yine söylüyorum: Müslüman olun, Müslüman olun!.. Müslüman olun da kurtulun!.. Bahçelere baharlar geldi haberiniz yok. Cennet yolları açıldı bilmiyorsunuz. Bu korkunç cehalet sizi ateşe düşürür!”

Canında körlük olan müşrikler öfke ve kinle huzurdan ayrıldılar. Yürekleri kin şimşegiyle doluvermişti. Urve’yi kendi hâline bırakacak değillerdi. Hemen şeytanca bir plânın hazırlığına giriştiler.

İblîs’e gün doğmuştu. Akılsız insanlar bulundukça onun saltanatı sürecekti. O insanın ezeli düşmanı idi. Bir kan gibi insanın damarında geziyordu. Hangi kâfir yakasını onun elinden kurtarabilmişti ki...

Gün ağdı. Gecenin karanlığı perde perde dünya üzerine indi. Tâif’i sessizlik bürüdü. Hazret-i Urve (radiyallahü anh) evinde seher çağına kadar Rabbini zikretti. Tan yeri ağardığında evinin damına çıktı. Ve ilk defa Tâif semalarında ezan sesi yankılar yapıyordu. Urve sesinin en tiz perdesiyle sabah ezanı okumaktaydı:

“ALLAHÜ EKBER, ALLAHÜ EKBER!”

Bu ulvî nida kafirlerin beynine yıldırım gibi iniverdi. Derhal yataklarından fırladılar... Sirtına ok saplanan çılgın boğalar misâli sokaklara döküldüler. Herkesin elinde yay ve ok. Ve her dudakta aynı kelime:

“Koşun, koşun, yaşatmayın onu!”

Kafası kanayan kâfirler Hazret-i Urve’nin göğsüne nişan aldılar...

Ve ok yağmuru!...

Oklar vızıldayarak uçtu ve o büyük kahramanın göğsüne saplandı. Şanlı Sahabînin vücudunda ok girmedik yer kalmamıştı. Şimdi bedeninin her noktasından kan fişkırıyordu. Fışkıran kanları avuç avuç alıp kavmine gösterdi ve dedi:

“Ey Kavmim! Yemin olsun ki, bu benim için bir şereftir. Şehîtlik Allahü Teâlâ’nın bir lütfudur ki, herkese nasip olmaz. Allah birdir. Eşi, ortağı, misli yoktur.

Mülk O’nundur. Hamd ona mahsustur. Muhammed Aleyhisselâm, Allah’ın kulu ve Resûlüdür.

Şimdi ona olan îmanım bir kat daha güçlendi. Çünkü başıma gelecekleri bana O haber vermişti. Siz vaktiyle O’nu da taşa tutmuştunuz. Sizden vefa beklemek beyhûdedir.

Ey akrabalarım! Sizden tek ve son bir arzum vardır: Beni Allah Resûlünün saflarında cenk eden ve şehid olan sahabîlerinin yanına gömünüz. Onlarla beraber olmak istiyorum! Kim onların sarayının camına taş atarsa Şeytan ona yâran olur/Ben Rabbime gidiyorum, elbet siz de ölecek ve her işinizden hesaba çekileceksiniz. Düşünün, yarın ne cevap vereceksiniz?”

Allah aşkının seline kapılan Hazret-i Urve daha fazla konuşamadı. Allah yolunda dökülen kanı ile yere düştü. Dudaklarında tatlı bir tebessüm donuvermişti.

Urve (radıyallahü anh), Allah yolunda öldürülenlerin ne ilkiydi ne de sonu. İman ile küfrün cengi tâ kıyamet sabahına kadar sürecektir. Müslüman bu savaşta ölse de zafer onun, hayatta kalsa da. Ölse şehid, hayatta kalsa gazidir. Yani Allah yolunda cenk eden hiçbir er mağlup sayılmaz. Hattâ o cengâverin ölümü hayatta kalmasından daha da kıymetlidir.

Evet: Allahü Teâlâ Cennet karşılığında mü'minlerin mallarını ve canlarını satın almıştır.

Kavmi tarafından şehîd edildiği Nebiler Sultanına ulaşınca Allah'ın Resûlü, Urve için üzüldüler. Ve onu eski tarihlerde insanları Hakk'a çağıran bir elçiye benzeterek buyurdular ki:

“Urve'nin hali Yâsîn sahibinin (Habîb-i Neccar'ın) hâline benzer. Yâsîn sahibi de kavmini Allah'a çağırmış ve kavmi tarafından şehîd edilmiştir. Allah'a hamd olsun ki, ümmetinden Yâsîn sahibine benzer birisini çıkardı.”

Şimdi söz oraya gelmişken Habib-i Neccar'ın başına gelenleri de kısaca nazara verelim:

Habib-i Neccar da Putları inkâr edip Allah yolunu seçmişti. Hazret-i İsa iki havarisini Antakya taraflarına insanları irşada göndermişlerdi.

İki elçi kuşlar gibi uçarak Antakya civarına kadar vardılar. Orada koyun güden bir adam gördüler. Ona sokulup:

“Allah'ın selâmı üzerine olsun!”

Dediler. İşte bu zât Habib-i Neccar'dı. Kendisine selâm veren yabancılara derin derin bakıp sordu:

“Siz kimlersiniz?”

“Biz, dediler, elçileriz. Hazret-i İsa'nın gönderdiği elçiler. Şu şehrin insanlarını puta tapmaktan men'edecek, Allah'ın emrini bildireceğiz.”

Habib-i Neccar'ın yüreği yuvadaki yavru kuşlar gibi çırpındı ve dedi:

“A iyi adamlar! Dâvanızın doğruluğuna alâmetiniz var mı?”

Cevap verdiler:

“Evet. Biz Allahü Teâlâ’nın izniyle hastaya şifâ verir, âmâların gözünü açarız. Çünkü biz sâdıklardanız!”

Habib-i Neccar’ın heyecanı büsbütün artmıştı. Yüzünde ışıklar benek benek gezindi. Nasıl sevinmesin ki bahtına gün doğmak üzereydi. Tatlı ve duru bir lisanla dedi ki:

“Ey mânâ erleri, ey temiz canlar!..

Benim çok hasta bir oğlum var. Onun derdine hiçbir tabib derman bulamadı. Eğer sözünüzde sâdık kimselerseniz ben size îman ederim!”

O güzel huylu Hak Elçileri:

“Sen, dediler, onu bize getir. Allah’ın izniyle neler yaptığımızı göreceksin!”

Habîb-i Neccâr, yüksek dağ tepesinden akan ırmaklar misâli çağlayarak koştu ve hasta çocuğu alıp getirdi:

“İşte, dedi, derdi derman bilmez oğlum!”

Elçiler derhal mübarek ellerini uzatıp felçli çocuğun vücudunu meshettiler.

O da ne?

Yatalak çocuk birden ok gibi yerinden fırladı. Yüzünde güller açmış gibi bir saâdetle doldu. Kendisinde dertten ve hastalıktan eser kalmadı ve çığlığı bastı:

“Oh, oh! Yürüyorum! Hiçbir ızdırabım yok!”

Habib-i Neccâr, bir başka saâdetle doldu da dedi ki:

“Sizler şahid olunuz! Allah’a ve onun elçilerine inandım!

Gerçekten Habib rahmete gark olmuştu. Bu yüce devlet herkese nasip olmazdı.

Evet:

**Aşkın ateşiyledir şebnemin nûrlanışı,
Sevdayı yüreğinde Habib’ler gibi taşı!..**

Elçiler tekrar yola koyuldular ve şehrin meydanına kadar vardılar. Bir belâlı şehir ki, herkes mankafalı putlara tapıyordu. Gam durağı cihanda bundan büyük dert olmazdı. Ne var ki derdi de dermanı da bilen yoktu.

İhtiyar dünya neler görüp geçirmişti. Âdem’in nesli nice felâketlere kapı açmıştı. Yine bir çılgınlığın eşiğinde bulunuyorlardı.

Şeytanın elinde kıvrım kıvrım bükülen insanlar sokakları doldurmuştu. Elçiler yüksekçe bir yere çıkıp nida ettiler:

“Biz size gönderilmiş Hak Elçileriz. Allah’a ve onun Resûlüne îman ediniz!”

Kâfirlerin kin ve nefret kokan nefesi elçilerin yüzünü yalayıp geçti. İnanmak mı? Ne gezer. Hemen meydan meydan bağırdılar.

Şimdi bu hâdiseyi Kur’ân-ı Kerim âyetlerinden takip edelim:

“Siz, ancak bizim gibi bir insansınız (Bize bir üstünlüğünüz yok). Hem Rahmân bir şey (kitap) indirmemiştir. Siz, sırf yalan söylüyorsunuz.”

Elçiler, inkâr kuyusundaki kâfirlere karşı Allah’ı şahid tutarak:

“(Ey İnsanlar), dediler, Rabbimiz biliyor ki biz gerçekten size gönderilmiş elçileriz. Bize düşen, ancak apaçık bir tebliğdir (sizi inandırmak vazifemiz değildir)”^[30]

İnsanın kafasının büyük olması bir şey ifade etmez, o kafanın içinde akıl bulunmalıdır. Beyinsiz kâfirlerin cevabı şöyle oldu:

“Doğrusu biz, sizinle uğursuzlandık. Eğer (bu sözünüzden) vazgeçmezseniz, muhakkak sizi taşla öldürürüz ve herhalde size bizden çok acıklı bir azab dokunur.”

O belâlı, o hünersiz, o dert adamlar kendilerinden hiçbir karşılık beklemeden Allah emrini tebliğ eden elçileri taşla kafalarını ezip öldürmekle tehdit ediyorlardı. Azdırıcı Şeytan onları kan çukuruna yuvarlamıştı. Hak Elçilerinin gelişini uğursuzluk sebebi sayıyorlardı. Zaman mekân boyunca bütün kâfirler uğursuzluğu Hak dâvetçilerinde görmüşlerdir.

Onların yüreğinde Cehennem kuyuları kaynadığı için Hak tarafına meyletmek yoktu. Güzel Elçilerin işi zordu. Bu dümensiz kafalara ne denirdi?

“Dediler ki: Sizin uğursuzluğunuz kendi yanınızdadır. Size nasihat edilirse mi? Hayır, siz haddi aşır taşanlar güruhusunuz.”^[31]

Kin dağı birden infilâk etti. Her taraftan elçilerin üzerine taşlar yağmaya başladı. Her ağızdan aynı çığlık yükseliyordu:

“Bu yabancılara ölüm! Bunları yaşatmayın!”

Ölüm, Allah yolunda olunca ne güzel. Ölümün böyle bir zamanda geliş hoştur. Kâfirler mukadder olan ölümden korkup kaçarken Allah âşıkları ölümü bayram bilir. İnsan ölümden kaçmakla kurtulamaz ki. Kurtuluş, ölüme koşmaktır. Kim Rabbine kavuşmayı dilerse, Rabbi de onu rahmeti ile karşılar.

Evet: Şehrin öbür ucunda olan Habib-i Neccâr, Hak elçilerine edilen ezâ ve cefâyı duyar duymaz şahinler gibi süzülüp geldi. Meydanı dolduran ve elçileri taşa tutan mecnunlar güruhunu yararak ilerledi, sesinin en yüksek perdesiyle çağıladı:

“Yâ kavmit tebitül mürselîn. İttebi’û men lâ yes elüküm esren vehüm mühtedûn. / Ey Kavmim, uyun o gönderilmiş olanlara... Uyun sizden hiçbir ücret istemeyen o kimselere (ki)... Onlar hidâyete ermiş (zâtlar)dir!”

O yüksek ruhlu insan böylece kavmine şefkat gösteriyor ve o Elçilerin Hak dâvetçileri olduğunu, onlara tâbi olanların selâmet bulacağını hatırlatıyordu. **“İttebiû men”** Uyun o kimseye ki **“Lâ yes elüküm ecren”** Sizden bir ücret istemez. Yani dünya ile alâkalı bir maksat ve karşılık talep etmez. Onların ecri ve mükâfatı Allah katındadır.

Şeytanın güttüğü kâfirler güruhu Habib-i Neccâr’dan bu sözü duyunca kara dumanlı korkunç geceden daha beter bir hal aldı. Meydanda fıkırdayan kalabalık uğuldadı:

“Vay, sen de mi onların dinindensin?”

Habib-i Neccâr ne diyecekti? En güzel olanı söyledi ve dedi:

“Hem bana ne oldu ki, ben Yaradana ibâdet etmiyeyim? Hepiniz de döndürölüp ona götürüleceksiniz.”^[32]

O halde siz ey Kavmim! O sizi yaratan Rabbinize niye ibadet etmeyesiniz. “Ve ileyhi türceûn.” Halbuki hep döndürölüp O’na götürüleceksiniz.

Evet: Dünyada ebedî kalabilen hiç kimse yaratılmamıştır. Her nefis ölümü tadacak, her can ten kafesinden uçacaktır. Zâlimlerin elinden gelse hiçbir zâlim ölmek istemezdi. Ama herkes döndürölüp O’na götürülecektir. Ben gitmem diyebilen bir arslan henüz yoktur.

Habib-i Neccâr, böylece ölümü ve hayatın sonunu da hatırlatarak kendi îmanını açığa vuruyor, benim gibi siz de o elçilere uyun demek istiyordu.

“Hiç ben O’ndan başka ilâhlar edinir miyim? Eğer O Rahman bana bir keder murâd ederse, o tanrıların şefaati bana hiçbir fayda vermez ve onlar beni (bana isabet edecek azaptan) kurtaramazlar.”

Onun gönül deryası aşk ve îmanla dalgalanıyor, “Ben Rabbinden başkasına kulluk mu ederim?” diyordu. Rabbinin yolunda can fedâ etmeye de hazırdı. Yine sözüne devamla şöyle dedi:

“Şüphe yok ki, ben sizin Rabbinize îman ettim. Artık bunu işittiniz.”^[33]

O böylece Hak elçilerini şahid tutuyordu.

“Haberiniz olsun ey Elçiler! Ben sizin Rabbinize gerçekten îman ettim. Şimdi beni duyun da şahid olun. Ahirette de Rabbimin huzurunda bana şahitlik edin...”

Kâfirler her taraftan cefâ taşı atıyor, o güzel inanlı ve yüksek ruhlu insanı öldürmek istiyordu. Kılıçlar, mızraklar, oklar birbiri ardınca Habib-i Neccâr’ın vücuduna girip çıktı. Ve Habib, ismi gibi sevgili oracaktı şehîd edildi. Ve ona:

“Gir Cennete!”^[34]

Denildi. Habib, Allah aşkını ve kulluğu seçmişti, Rabbi de onu Cennetle mükâfatlandırdı. Bu büyük mükâfata mazhar olunca: **‘Kâle’ ‘Dedi ki: Yâ ay! Bu ne güzelmış! Ne hoşmuş, ne devletmiş!...’**

Leyte kavmî ya’ lemûne / Keşke kavmim bilselerdi. **Bima gafereî Râbbi** / Rabbim bana ne büyük mâğfîret buyurdu da, **‘Ve cealenî mine’l mükremîn** / Beni böyle ikram edilen kullarından kıldı.”

Bu büyük Hak kahramanı ölürken bile kâfir kavmine Allah’ın rahmetinin genişliğini hatırlatıyor ve onun yolunda ölenlere verilen mükâfatı dile getirerek “Keşke kavmim bilselerdi” diyordu. Ama onlar bilmiyordu. Bilmediklerini dahi bilmiyorlardı. Bir gün bileceklerdi. O zaman da bunun kendilerine bir faydası dokunmayacaktı. İblis’in güttüğü bu bedbaht müşrikler Habib-i Neccâr’ı şehîd etmenin bedelini çok pahalıya ödediler. Yüce Allah’ın azabı onları kuşatıverdi.

İşte Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem) Efendimiz, Urve Hazretlerinin kavmi tarafından şehîd edilmesini Habib-i Neccâr’ın şehid edilmesine benzetmişlerdi. Bu şehîdler ne ilk ne de sondu. Dünya üzerine güneş doğup battıkça Allah yolunda can fedâ edenler de elbet olacaktı. İnsana ölümün o türlü gelmesi ne hoştur...

**Her cana ki ölümü takdir etmiştir Ezel,
Allah sevdası ile ölüvermek ne güzel!**

Yasin Sûresi, 36/16-17.

Yasin Sûresi, 36/19.

Yasin Sûresi, 36/22.

Yasin Sûresi, 36/25.

Yasin Sûresi, 36/26.

Yasin Sûresi, 36/16-17.

Yasin Sûresi, 36/19.

Yasin Sûresi, 36/22.

Yasin Sûresi, 36/25.

Yasin Sûresi, 36/26.

NE İDİ NE OLDU?

Dünya çemeninde bir fidan gibi boy veren insanoğlu türlü dağlara kazma vurur. Kâh Ferhat gibi dağları deler, kâh Mecnûn misâli çöllere düşer. Kâh düşmanlıkta şeytanla yarış eder. İnsanın toprağı nice dertlerle yoğurulup hamur edilmiştir.

Umeyr bin Vehb de düşmanlıkta ve Allah Resûlüne kin gütmekte İblisten beterdi. Müslüman olmadan önce, yani Cahiliye devrinde adı ‘Şeytan adam’dı.

Meleği küstürüp Şeytanı sevindirmekte bir taneydi. Bir gün Safvân b. Umeyye ile kafa kafaya verip yaman bir plân yaptılar.

Kâinatın Nûrunun mübarek vücudunu ortadan kaldıracaklar, onun hayatını söndüreceklerdi. O yaşadıkça bunlara dünyada huzur yoktu. Onun dini dünyayı tuttukça Şeytanın saltanatı yere geçiyordu. Şeytan ise mağlubiyeti kabul etmezdi.

Kafası kaynayan iki adam şeytanın değirmeninde döne döne kin yumağı hâline gelmişlerdi.

Sinsi plân şu:

Umeyr b. Vehb Müslüman gibi görünecek, Medine’ye gidecek, Müslümanların arasına karışacak ve fırsatını bulur bulmaz Allah’ın Resûlünü öldürecek. Buna karşılık Safvân b. Umeyye ona nice develer verecek, onu zengin edecekti...

Umeyr, kılıcını eline alıp:

“Gel, dedi, seni elmas gibi pırıldatayım. Çünkü büyük bir iş göreceksin!”

Kılıcını güzelce biletti ve hemen Medine istikametinde yola revan oldu. Gidiyordu ya kendisini nelerin beklediğinden habersizdi.

Peygamber diyarına geldiğinde:

“Ben, dedi, Müslüman oldum! Allah Resûlüne biat etmek istiyorum. Beni onun huzuruna götürünüz!”

Huzura götürüldü. Mescititte sahabîlerin nazarları altında bir yere ilişti. Şanlı sahabîler ona kat’iyyen itimat etmiyor, onu Kâinatın Efendisi ile yalnız bırakmıyordu. Hepsi etten bir kale gibi Nebiler Sultanının etrafında halka halka olmuştu. Umeyr, bu Hak kahramanları arasında ona bir zarar eriştiremezdi. Yalnız, tek başına kalmak ve mel’ûn plânını uygulamak

istiyordu. Umeyr Mescide girdiğinde Rahmet Nebinin şu sualine muhatap oldu:

“Niçin geldin?”

Umeyr, ipe boncuk dizer gibi peş peşe yalanları dizdi, söyledi, söyledi; fakat, hiçbirine Peygamber-i Zîşanı inandıramadı. Belki de daha bir sürü yalan da söyleyecekti. Ama olmadı. Allah’ın Resûlü mesafelere saâdet bahşeden gözlerle ona baktı da buyurdu ki:

“Madem ki sen doğruyu söylemiyorsun, o halde ben söyliyeyim: Ey Umeyr! Sen Safvân ile şurada şöyle şöyle konuştun ve beni öldürmek için geldin. Buna karşılık da Safvân’dan şu kadar deve alacaktın, öyle değil mi?”

O lâhza Umeyr’in canı dudağına geldi, yüreğine zehirli hançerler saplanmış gibi titredi ve hemen Resûl-i Kibriyanın mübarek ellerine sarıldı, gözlerinden yaşlar akıtarak:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, gerçek söylersin. Ben sana düşmanlıkla dolu idim. Ama şimdi dünyada senden daha ziyade sevdiğim hiçbir kimse yoktur. İşte huzurunda Müslüman oluyorum: Eşhedü enlâ ilâhe illallah. Ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlüh.”

Umeyr, avlamaya gelmişti, fakat kendisi avlanmıştı. Bundan sonra öyle bir aşk ve îmana büründü ki akıllar bile hayret etti. Gecesi gündüzü hep ibadetle geçiyor, gözlerinin yaşı kurumuyordu. Sahabe arasında ona “Ruhbanü’l-İslâm” adı verilmişti...

Evet: Ne idi, ne oldu? Devlet topunu çelmek herkesin nasibinde yoktur. Gönül toprağındaki can sebzesine Muhammed’in muhabbet damlası düşmedikçe de kimseye ululuk ve Cennet yoktur. Ölüm herkese vardır da, herkes Cenâb-ı Muhammed’in havzından su içemez. Yine kişi O’na tabi olmadıkça Allahü Teâlâ’yı sevmesine ve Allah’ın da onu sevmesine imkân yoktur.

Hasılı: Allah kapısına Cenâb-ı Muhammed’in mührünü taşıyan dilekçe ile varacaksın ki devlet elde edesin.

Hazret-i Mevlânâ, onun vasfının bahçelerini anlatırken bir hoş, bir güzel söyler ki, artık ben ne diyeyim? Gönül Sultanı şu incileri saçar:

“Yek dehanı hahem, be pehai felek,

Ta be guyem, vasfı an reşki melek.”

(Ben Allah’tan dünya büyüklüğünde bir ağız isterim ki, o ağızla, meleklerin bile vasfını tasvirden âciz olduğu Hazret-i Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)’i öveyim, anlatayım.”

İnsan kelâmı O’nu övmeye acizdir. O’nun güzelliğinin bahçesinde Âdem boy vermiştir. O’nun ululuğunu müjdelemek için Hazret-i İsa göklere çıkarılmıştır.

O’nun şefkat nazarı kime dokunsa, o kişi iki cihanın da saâdet baharını elde eder.

Şimdi hâli görünüz:

Ensar’dan Cüleybib isimli bir Müslüman vardı. Nebiler Sultanının sevgi ve muhabbetine mazhar olmuştu. Zaten o herkese karşı bir şefkat pınarıydı. Herkesi şefkat kanatlarının altında gölgelendirirdi. Bir yetim, bir mazlum, bir garip gördü mü yüreği yanıverirdi.

Cüleybib’in bir eksiği vardı. Aşkla, îmanla, muhabbetle doluydu da, bekârdı. Hâlini Allah’ın Şerefli Resûlüne arz etti. Peygamber-i Zîşan onu evlendirmek istedi. Yine Ensardan birinin kızına tâlip oldu. Kız babası sahabî:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, annesiyle bir konuşayım!”

Derhal zevcesinin yanına döndü ve:

“Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem kızımızı istiyor, ne dersin?” diye sordu. Kadın bu habere pek sevindi. Ak çiçekli gül dalları gibi titreyerek dedi ki:

“Ne güzel, memnuniyetle!”

Kadıncağz kızını, Nebiler Serverinin kendisi için istediğini zannetmiş, bundan sevinçlere gark olmuştu. Sonradan Cüleybib (radıyallahü anh) için istendiğini öğrenince:

“Hayır, dedi, kızımı bu durumda veremem!”

Kız anası böyle diyordu ya, kız ne diyecekti? Bütün bunları duyan asaletli ve îmanlı kız derhal annesinin karşısına dikildi ve dedi:

“A, a a!... Allah’ın Resûlünü mü reddediyorsunuz? Beni Cüleybib’e verin. Çünkü Resûl-i Ekrem hiçbir zaman benim zararımı istemez.”

İşte Allah ve Resûlüne teslimiyet. Kendisi gibi ahlâkı da güzel hanım kız, anne babayı ikaz etmiş oluyordu. Baba hemen Kâinatın Efendisinin mübarek huzuruna döndü:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, kızımızı Cüleybib’e veriyoruz. Gönlün şâd olsun.”

Hiç zaman geçirilmeden hazırlıklar tamamlandı ve düğün yapıldı. Cihan toprağı üzerine bir saâdet yuvası daha kurulmuştu.

Yıldız dolu semanın altında günler akıp giderken az bir zaman sonra Allah’ın Resûlü gazaya çıkmak için sahabîlerine hazır olmalarını emir

buyurdu.

Cüleybib (radıyallahü anh) yeni evliydi. Öyleydi de cihad ordusundan geri kalamazdı. Derhal kendisini İslâm mücahitlerinin arasına attı ve Allah Resûlüyle beraber gazaya gitti. Peygamber ordusu billûrdan bir ırmak misâli düşman üzerine aktı. Ve müthiş cenk...

Yine Hak ile bâtılın, îman ile küfrün savaşı vardı. Hazret-i Cübeybib'in kılıcı kâfirlerin ciğerine girip çıkıyor, nicelerini cansız yere düşürüyordu. Bu savaşta kahramanlığının ufkuna yükselmişti. Sonunda daha büyük bir mükâfata mazhar oldu. Cennetler ona kucak açmıştı.

Gazâ bittiğinde Nebiyy-i Zîşan (sallallahü aleyhi ve sellem) Cüleybib'i göremedi ve dedi:

“Cüleybib nerede? Onu göremiyorum, araştırın ve bana haber getirin!”

Sahabîler bir ok gibi fırlayıp etrafa dağıldılar. Onu yedi kâfirin yanında buldular. Şanlı şehid onları öldürmüş, sonra da kendisine ebediyetin kapısı açılmıştı. Gelip Kâinatın Efendisine haber verdiler. Allah'ın Aziz Peygamberi Cüleybib Hazretlerinin başına vardı. Onu kanlara bulanmış bir halde gördü:

“Bu yatan bendendir, ben de ondanım!”

Buyurdu. Sonra da onu kendi mübarek eliyle oracıkta toprak ananın koynuna verdi.

Cüleybib (radıyallahü anh), Allah ve Resûlünün muhabbetini seçmiş ve Allah yolunda öldürülmüştü. Onun ölümü aslında ölüm değil, Cennetlere kanat açmaktı.

Gerilerde ise hanımı yolunu gözlüyordu. Cihan toprağında lâle gibi boy vermiş bu pak yüzlü İslâm hanımı efendisinin şehid olduğunu öğrenince bir başka saâdetle dolup taşıtı da dedi ki:

“Ey göklerin ve yerlerin Rabbi, ey gariplerin Mededkârı, sana hamd ederim. Beni de şehid hanımı kıldın.”

Yine bu has hanıma herkesin gıpta edeceği bir devlet baş gösterdi. Onun hakkında Allah'ın Resûlü şöyle duâ buyurdu:

“Allah'ım! Onun üzerine hayırlar yağdır. Hayatı boyunca sıkıntı yüzü gösterme, onu keder ve gamdan âzâd eyle!”

Âlemde Peygamber duâsına mazhar olmak herkese nasip değildir. O Allah ve Resûlünü sevdi, Allah ve Resûlü de onu sevdi. İnsan için işte devlet budur.

A hünerler elde etmek isteyen kişi! Asıl hüner Allah aşkında pişmek ve Allah'ın rızasını kazanmaktır. Dünyaya meyledenler ve dünya dolu dertlerle

günlerini geçirenler yine bin türlü dertle ölüp gideceklerdir.

Allah derdi çekenler ise gözlerini yumdukları an nimetler denizine dalacaklardır.

DELİ GÖMLEĞİ İÇİNDEKİ VELİ

Ey gülistanında kuşların dem çektiği insan! Dinle de ibret al. Ârifler Sultanı ve Velîler Serdarı Bâyezid-i Bestam Hazretleri bir gün, bir tımarhanenin önünden geçmekteydi. Bir lâhza durup etrafa nazar etti...

O da ne?

Akıldan el çekmiş deliler bir tabibin başına üşüşmüş, ondan dertlerine ilâç arıyorlardı. Tabib de fıkırdayan delilere ilâç yapmakla meşgul bulunuyordu.

Gönül Hira'sında hasret bülbüllerinin “**Allah**” diye çığlık attığı mânâ büyüğü tabibe:

“Ey iş bilen Tabib, dedi, günah illetine uğrayanlara da bir ilâcın, bir devan var mı?”

Tabib'i bir düşüncedir aldı. Tek kelime söyleyecek takati kendinde bulamadı. Tam o an, orada zincirlerle bağlı delilerden biri hemen kuşlar gibi çırpındı da dedi ki:

“Ey Pâk Yüzlü Şeyh! Size o derdin devasını biz târif edelim mi?”

Ârifler Sultanı hayretle baktı ve dedi:

“A belâlara uğrayan, ne imiş o ilâç?”

Delinin yüzünde ışıklar nokta nokta gezindi. Sonra hüner ve hikmetle söz söylemeye koyuldu:

“Ey Temiz canların Pîri! Tevbe kökünü istiğfar yaprağı ile karıştırırsın, gönül havanına koyarak Tevhid tokmağı ile güzelce döversin. İnsaf eleğinden eledikten sonra gözyaşıyla hamur edersin. Aşk ateşiyle pişirirsin. İçine bir miktar da muhabbet balı katarsın. Kanaat kaşığı ile sabah akşam birer kâşık yemeye devam edersin. Umulur ki artık, hiçbir şeyciğin kalmaz.”

Zincirlerle bağlı delinin bu sözleri zehirli hançer gibi koca sultanın yüreğine saplandı ve gözleri yaşlarla doldu. Allah dostlarının nerelerde olduğunu kimsenin bilemeyeceğini düşündü. İnsan gözü çok kere aldanır. Senin hiç kıymet vermediğin nice kişiler vardır ki, Allahü Teâlâ onları dost edinmiş, başına saâdet tacı kondurmuştur. Onlara mahzun olmak da yoktur.

Evet:

**Yanağını yere koy, Rabbini büyük tanı,
İşte ey kuzum, O'dur: Sultanların Sultanı!**

BEN ONUN MİSAFİRİYİM

Âlemde öyle işler olur ki akıl bile hayretinden parmağını ısırır. İşte bu genç adamın aşkı da onlardan... Cenâb-ı Hak bir kulunu murâda erdirmek istedi mi artık kim ne yapabilir ki?...

Bir zaman İmam Şiblî'nin dervişleri Hacca gideceklerdi. Dervişler yol azığını tamamladılar. Ayakkabı almak için bir dirhem eksik kaldı. Hıristiyan bir genç kendisini Yüce Şeyhin huzuruna attı ve dedi:

“Ey Ulu Pîr! Beni de beraberinde Hacca götürürsen, sana bu dirhemi veririm, sen de dervişlerinin eksiklerini tamamlarsın!”

Şiblî Hazretleri:

“Ey genç adam, dedi, Sen Hacc yapmaya henüz ehil değilsin ki...”

Genç neş'eyle güldü:

“A yolların meş'alesi! Sizin kervanınızda hiç merkep yok mu? Beni de yük taşıyan bir merkep yerine koyunuz!”

Genç adamın bu sözü ve ihlâsı Şiblî Hazretlerinin hoşuna gitti ve onu kervana aldı... Kervan da bir zaman sonra yola revan oldu...

Yol Yâre giden bir yoldu. Aşkın alevi yüreklerde cevelân ediyordu. Yüzler sevinç nûruyla pırıl pırlıdı. Yolları ellerine dolayıp dağları aşarken, Şanlı Şeyh ondan sordu:

“Ey genç, halin nicedir?”

Genç, ibibik kuşları gibi çırpındı da dedi ki:

“Efendim, sevincimden gözüme uyku girmiyor. Yüreğim küt küt vuruyor. Böyle bir kafile ile Allah evine gittiğim için gönlümde muhabbet ırmakları çağlıyor. Bilmem ki daha ne desem?”

Kervan bir yerde mola verecek olsa, o genç hemen hizmete koşuyor, yerleri süpürüyor, dikenleri temizliyor, dervişlere iş bırakmıyordu... Sonunda ihrâm yerine vâsıl oldular...

Herkes sünnet üzere ihrâma girdi. Genç adam da tıpkı onlar gibi giyindi. Temiz, beyaz bir güvercine, aşk ile kanat vuran bir şahine döndü.

Uçuyor muydu, yerde miydi, gökte miydi? Bir tatlı haz ile gidiyordu. Böylece, Allah'ın kudsî evi Kâbe'nin kapısına kadar geldiler. İmam Şiblî

ılık nazarlarla o gence baktı:

“Ey çocuğum, dedi, belinde Zünnâr olduğu halde Kâbe’ye girmene müsaade edemem. Yani önce Müslüman ol!”

Gencin gözleri şebnem damlası yaşlarla doldu, sevinç ve saâdetle Rabbine yüz tuttu:

“Yâ Rabbi, Yâ Rabbi! Bu ne iş? Şiblî, Senin evine girmeme izin vermeyeceğini söylüyor! Ya ben buraya kimin için geldim?”

O lâhza gâipten bir ses çağıladı:

“Ey Şiblî!... Onu tâ Bağdat’tan buraya sen değil, biz getirdik. Onun kalbine aşk ve muhabbet ateşini biz koyduk. Lütuf inciriyle evimize kadar onu biz çektik... Sen mâni mi olacaksın? Ey Vefâlı dost, sen içeri gir. Sana olan ikramımı âlem görsün!”

Ay yüzlü kutlu hacılar güzel Kâbe’ye girdiler. Güzel genç de gönül gönül çırpınarak içeri süzüldü ve tavafa başladılar. Herkes bu gencin haline hayrandı. Namazlar, zikirler, dualar bittikten sonra hacılar kapının yolunu tuttu ve dışarı çıktı. Şiblî Hazretleri baktı ki genç adam yine Kâbe’de, yine hıçkırıklarla Rabbine niyazda. Ona seslendi:

“Ey devleti elde eden, dışarı gel!”

Murâdının incisini can ipine dizen o talihli genç, aşk ve muhabbetten mest bir halde cevap verdi:

“A meydan Pâdişâhı, Zamanın Kutbu! O beni dışarı bırakmıyor. Ne kadar gayret etsem çıkış kapısını bulamıyorum. Bilmez misin ki, ben O’nun misafiriyim? Şimdi hangi bir ikramını sayayım? Beni îman devletine erdirdi, gönlümü aşkı ile diriltti, muhabbetinin seline beni gark etti. Ben, şimdi ben olmaktan çıktım. Hep O’nunlayım. O da benimle!”

İmam Şiblî (kuddise sirruh), ta candan, ta gönülden taşıtı da dedi ki:

“Onun kereminin rüzgârı taşları ayna yapar. O lutfedince, böyle lutfeder. Sana müjdeler olsun!”

Âlemde âşıklara kimse denk olamaz. Bir kulunu Rabbi sevdi mi artık onun başına saâdet tacını kondurur. Kâh onu dağlardan aşırır, kâh muhabbet deryalarına düşürür. İnsana ölümün bu haldeyken gelmesi ne güzeldir.

Artık buna ölüm denmez, sevgili ile bayram etmek denir.

Zira ten fânidir, fakat can bakîdir. Cânâna kavuşacak olan candır. Öyle temiz canı elde ettinse o can Cennetlerde uçup duracaktır.

Şimdi söz Hazret-i Mevlâna’nın. O, kendisine “**Aşk nedir?**” diye sorana “**Ben ol da bil**” demiştir. Çünkü aşk söz ile anlatılamaz Ancak yaşamakla bilinir.

“Yağ konmuş, fitili tutuşturulmuş kandil, kırık boynu ile hem yanıyor, hem de yavaş yavaş, yumuşak yumuşak “Sen de böyle ol” diyordu.”

“Mum hem yanıyor, hem de ağlıyordu. Kendini ateşe, ızdıraba vermişti, fakat gözyaşları dökerken etrafa ışık saçıyordu.

Bana da, “Benim gibi ol, sen de Hak derdiyle böyle yan yakıl, böyle eri, tüken!” demekteydi.”

“Derya eteğini incilerle doldurmuş, baş köşeye çekilmiş, içimdeki incileri belli etmemek için kendisini acı göstermeye kalkışıyor, bana, “gösteriştin kaçın, sen de benim gibi ol!” demek istiyordu.”

“Bahçede bulunan “gül” yanağını, yüzünü, tozlardan, kirlerden arındırmış gömleğini yırtmış, gülüyor, “Sen de benim gibi ol!” diyordu.”

“Hazret-i Âdem tam kırk yıl, özürler getirdi. Günahının bağışlanması için yas tutup ağladı. O da çocuklarına “Siz de babanız gibi olun” diyordu.^[35]

“Sus, sabret! Dağdaki şu kayaya bak da ibret al. O bile hiçbir şey söylemiyor, o bile susmakda, fakat ağlamakda... Adeta o da, “ey insanoğlu sus, ağla!” demek istemedi.”

A dostlar! Ne diyeyim ki, insanoğlu ağlamayı unuttu, fakat dilini tutmayı öğrenemedi. Diller ne güzel konuşur, fakat kalbler onu yalanlar. Gözler bakar, fakat gönüller uyur. Eğer murâdımız hep uyumaksa, o zaman Allah rahatlık versin.

Evet:

**Gelmiş olsa bin bahar, taşlar yeşermez yine,
Ey adam, toprak ol ki, güller dolsun eline!**

Divân-ı Kebir

Divân-ı Kebir

BU AĞLAMAK DA NE?

Cenâb-ı Hakkın adalet güneşi bir gönüle ışıklar saldı mı, artık o gönlün sahibinde bir başka hâl zuhûr eder. Onun âlemi bir güzel âlem olur ki kimseler bilmez.

Çeştiye yolunun büyüklerinden Hübeyret'ül Basrî de Hak aşkıyle yürek yakanlardan ve çok ağlayanlardandı. Küçük yaşta Kur'ân-ı Kerîm'i ezberlemiş, nice Velînin hizmetinde bulunmuştu. Yine güzel âdetlerinden biri de her gün Kur'ân-ı Kerîm'i iki defa hatmetmekti.

Çok ibadet eder, çok ağlar, gözünün yaşı hiç kurumazdı. Yine bir gün gözyaşları içinde duâ ediyordu. Ansızın gaipten bir ses işitti:

“Ey Hübeyr, deniyordu, seni bağışladık. Git, Huzeyfet'ül Mer'âşî'nin hizmetinde bulun!”

Hübeyr hemen yollara düştü. Rüzgârların savurduğu kuru yapraklar misâli gidiyordu. Nihayet Şeyhin kapısına vardı ve tokmağı vurdu:

“Tak tak tak!”

İçeriden soruldu:

“Kimdir o?”

Cevap verdi:

“Size gönderilen biri!”

Kapı derhal açıldı ve içeri alındı. Pîr Hazretlerinin sıcak nazarları gönlüne aktı, aşkı, şevki büsbütün ziyadeleşti ve dayanılmaz bir hal aldı. O kadar ki gözü hiçbir şeyi görmez oldu. Canla başla şeyhin hizmetine koştu. Bir sene dolmadan da murâdının incisini elde etti.

Aşk, bahçelere güller hediye ettiği gibi ona da yanan bir gönül bağışlamıştı. Dünya güzeline bakacak gözü yoktu. Hak korkusundan yüreği titrer, gözündeki yaşlar toprakları ıslatırdı. Onu görenler:

“Artık ba hayattan geçmiş, hemen ölür!”

Derlerdi. Yani dünyadan tamamen yüz çevirmiş, Hakkın sevdası, halkın sevgisinin önüne geçmişti. Çok talebeler yetiştirdi. Çok velîler onun feyiz ırmaklarında yüzerek saâdet sahiline vardılar.

Onun en meşhur talebelerinden Uluvv-i Dîneverî şu hâdiseyi anlatır.

Huzeyfet-ül-Mer'âşî Hazretleri bir gün bir memlekete gitti. Halk kendisini karşılamak için toplanmıştı. Halkın cıvıl cıvıl kaynadığını

görünce, Allah korkusundan ağlamaya başladı. Yüreği garip kuşlar gibi titriyordu. Onun bu türlü titrediğini ve gözyaşlarına boğulduğunu gören biri:

“Ey ulu kişi, dedi, niçin bu kadar ağlayıp sızlamadasın? Yüce Allah’ın, Rahîm, Kerîm, Gafûr olduğunu bilmez misin?”

Şeyh Hazretleri ıslak gözlerle adama nazar etti de dedi ki:

“A pak yüzlü! Allahü Teâlâ, **‘Ferikun filcenneti ve ferîkun visseîr/bir fırka Cennet’te, bir fırka Cehennem’dedir.’** buyuruyor. Ben acaba, bunların hangisindeyim. Bunu bilemediğim için ağlıyorum.”

Adam bu kere daha da ileri gitti:

“Senin kendinin ne olduğundan haberin yok, nasıl başkalarına yol gösterir, insanları irşâd edersin ki. Bu nice şeyhliktir?”

Şeyh Hazretleri beynine yıldırımından bir kamçı inmiş gibi sarsıldı, yaman bir nâra attı ve kendinden geçip hemen yere düştü. Bir zaman ölü gibi hareketsiz kaldı. Kendine geldiğinde herkesin duyabileceği gaipten bir ses aksetti:

“Ey Huzeyfe! Biz seni dost edindik, kıyâmet günü de Cennetlikler arasına koyacağız. Cemâlimiz ile de şereflelendireceğiz. Sana müjdeler olsun!”

Bu nidanın heybetiyle nice kâfir oracıkta Müslüman oldu. Şeyh Hazretleri de yüzünü gözünü topraklara sürdü ve Allah aşkından mest bir hale geldi...

Evet:

Çok kere ifade ettiğimiz gibi aşk sözle değil, gönül yanışı iledir. Aşk-ı İlâhînin kokusunu canda duyanlar işte böyledir. Kimin derdi Allah olursa, ona âlem hayran ola.

Bugün Âdem’in evlâtları dünya sevdasına gark olmuşlardır. Beş para etmez dünya için kanlar dökülmekte, dünya için Cennetler fedâ edilmektedir. Hüsrana kapı açanlar yarın kendilerini ateş deryalarında bulacaklardır.

Ne hoş denmiştir:

“Gizli derdi olmayan adamın teni vardır ama canı yoktur. Eğer can istiyorsan sonsuz bir aşk ve hummalı bir çırpınış iste!”

Eyvah ki bizim kuşumuz tuzağa düşmüştür, kanadını kedilerin kaptığı kuş bir daha yükseklerde uçamaz.

ÂŞIKLAR SEVDİKLERİNİN KELÂMINA DOYMAZLAR

Hak aşkının ve Allah sevgisinin alâmetlerinden. biri de Allahü Teâlâ'nın kitabını okumaktır. Çünkü sevenler ona doymazlar. Hattâ Hadîs-i Şerifde: **“Kim Rabbi ile konuşmayı seviyorsa Kur’ân okusun!”** buyurulmuştur.

Hadis âlimlerinden Hennâd Bin Serî Hazretleri de Kur’ân okumaya doymazdı. İlmi pek yüksek, ahlâkı pek yüceydi. Ahmed bin Hanbel Hazretlerine:

“Ey İmam! denildi, Kûfe’de hangi âlimin rivayetlerini yazalım?”

Şanlı İmam buyurdu ki:

“Sizin Hennâd bin Serî’ye yapışmanız lâzımdır!”

Kuteybe de: “İmâm-ı Şafî’nin hocası olan Vekî’nin, Hennâd’ı ta’zim ettiği kadar başka birini ta’zim ettiğini görmedim” demiştir.

İşte o bu türlü bir saâdetin de sahibi. Sırtını yataktan kaldırmayan tembel adam elbet bu devleti elde edemez. Büyükler ömürleri boyunca başı kesik mumlar gibi yanmışlar, gece gün, her lâhza kullukta karar kılmışlardır.

O büyük âlimin halini şöyle hikâye ederler. Ahmed bin Seleme Nişâbûrî’den:

“Hennâd, çok ağlar ve çok ibadet ederdi. Bir gün Kur’ân-ı Kerîm okumasını bitirdikten sonra, tekrar abdest alıp mescide gitti. Zevâle kadar namaz kıldı. Ben de onunla beraber mescidde idim. Sonara evine döndü. Tekrar abdest alıp mescide geldi ve bize imam olup namaz kıldırdı.

Daha sonra ikindi vaktine kadar namaz kıldı. Bu sırada Kur’ân okurken sesini yükseltiyor ve hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordu. İkindi vakti girince bize yine namaz kıldırdı. Bundan sonra da Kur’ân-ı Kerîm’i alıp okumaya başladı. Akşam namazına kadar okudu. Yine gözleri yaşlı idi.

Komşularından bazılarına: “İbadette ne sabırlı kimse!” dedim. Cevaben dediler ki:

“Bu, onun 70 seneden beri devam ettiği gündüz ibadetidir. Sen onun gece ibadetlerinin nasıl olduğunu bir görseydin! Hayret ederdin. O, hayatı boyunca evlenmedi ve eğlenmedi. Onun için Ona, ‘Kûfe’nin garibi’ denilmiştir.”

Evet: Bu büyük âlim Kûfe’de garip, Allah indinde “Habib”di. Ne mutlu ona. Kendi rızâsı uğrunda bu türlü mücahede edenleri Allahü Teâlâ mahrum bırakır mı? Zaten Hak âşıklarının sevinci ve gamı sâdece Allah’tır. Ne dünya, ne âhîret onları Allah’tan gafil kılmaz.

Yine sultan velîlerden ve yolun büyüklerinden Mâlik Bin Dinar (rahmetullahi aleyh) şöyle demiştir:

“Ben şunu temenni ederim ki, Kıyâmet Gününde Allah, azze ve celle bana: **“Yâ Mâlik!”** diye hitap buyursun, ben de, **“Lebbeyk!”** diyeyim. Sonra huzur-u izzetinde bir kere secde etmekliğime izin versin de bileyim ki, benden razı olmuştur, sonra da “Ey Mâlik! Artık sen bugün toprak kesil!” diye ferman buyursun.”

A dostlar! Can ne ki? Can O’nun kapısında değersiz bir topraktır. İşte O’nun âşıkları, o kapıda kendilerini hep böyle görürler ve bir lâhza o kapıdan yüz çevirmezler...

Bu toprakta güller biter, yasemenler açılır, sümbüller boy verir. Çok kere görülmüştür ki gül buluttan su içer. Kuru ağacın dalımnda kırmızı güller Yaratan Yüce Allah, arıya da bal ihsan etmiştir. Yine kullarından bazılarına öyle bir gönül vermiştir ki, göklerden daha geniştir.

Cenâb-ı Hakk’ın nazar ettiği ve ma’rifetinin nûru ile pırıldattığı pâk gönüller de işte bunlardır. Dünya sevgisinden arınmış Hak muhabbeti ile hayat bulmuş gönül sahiplerine müjdeler olsun.

Fudayl bin İyad Hazretlerinin küçük, Cennet mumu gibi pırıl pırıl bir çocuğu vardı. Bir gün onu kucağına aldı, kokladı, sevdi. Çocuk, hiç de kendisinden umulmayacak bir kemâl ile sordu:

“Ey benim babam, beni sever misin?”

Fudayl (rahmetullahi aleyh):

“Evet, yavrucuğum, dedi, severim! Sen hiç sevilmeyecek çocuklara benzer misin?”

Çocuk tekrar sordu:

“Allahü Teâlâ’yı sever misin?”

Cevap verdi:

“Elbet severim, iki gözümün nûru! Allah sevilmez mi?”

Çocuğun dudakları bir yay gibi gerildi de dedi ki:

“Peki, bir gönüle iki sevgi nasıl sığar?”

Ay yüzlü Sultan Velî, birden değirmen taşları gibi dönmeye başladı ve yaman bir feryâd kopardı:

“Bu söz Hak Teâlâ’dandır!..”

Derhal yüzünü gözünü topraklara sürdü. Görseydin canı uçmuş, gitmiş sanırdın.

Aşk kuşu her ağaca yuva yapmaz. Kâbe kuşu da gelip viranelere konmaz. Kuşlar bile gülistan ararsa, sevgili neler istemez?...

Dünya dolusu insan bir aldanış içindedir. “Benim evim, benim sarayım, benim arabam, benim çocuğum, benim şuyum, benim buyum!” deyip durmaktadır. Yani, dünya denilen ağılın içinden çıkmak murâdı hiç yoktur. Fakat, yarın bu dünya onu kucağından atıverecektir. Ve onun nedâmet günü başlayacaktır.

Ben derim ki: Hak derdine düşenler, dermanı baştan yakalamışlardır. O dert var ya, bir gün olur seni sevgiliye ulaştırır.

Velîler Sarayının Sultanı Sırrı Sakatî (kuddise sirruh), bir gün yollara düşüp dağlara çıktı. Orada tenhalara çekilmiş bir adam gördü. Yanına varıp selâm verdi ve dedi:

“Kimsin, nice bir kişisin?”

Garip ve yalnız adam, başını bile kaldırmadan inledi:

“**Hûûû!**”

“Ne işlersin?”

“**Hûûû!**”

“Ne yer, ne içersin?”

“**Hûûû!**”

“Yoldaşın kimdir?”

“**Hûûû!**”

“Ey Pâk yüzlü! ‘**Hûû**’ demekten murâdın Allah mıdır?”

Aşk-ı İlâhînin kokusunu canda duyan adam Allah ismi anılıverince vecde geldi, bir çılgılık attı ve yere düştü. Az zaman sonra da ruhunu teslim ediverdi.

Bazı kere aşka kurban gidenler de vardır.

Yunus boşa feryat koparmamıştır:

“**Aşkın aldı benden beni,**

Bana seni gerek seni.”

Bu aşkın hoşluğu, güzelliği, duruluğu, paklığı o kadar ileridir ki, insan kelâmı bunu hakkıyla ifade edemez. Ancak yaşamakla bilinir.

Cenâb-ı Mevlânâ (kuddise sirruh), yana yakıla şu incileri saçar:

“**Ey İlâhî sevgi, sen öyle güzelsin, öyle hoşsun ki... Ey Allah’ım! Sen ne büyük bir varlıksın? Ne eşsizsin, Sen ne âlemsin, bunca zamandır sana münacaatta bulunuyorum, sayısız eserlerini, kudretini, yaratma**

gücünü hissediyorum, söylüyorum, bitiremiyorum. Bu övüşlerden Sen, yüzlerce defa daha üstünsün.”^[36]

Aşk pergeli insanın başında bir acaip döner, ilâhî aşkın seline kapılanlar ömürler boyu mest bir haldedirler. Her şeylerini bu yola fedâ kılarlar. Zaten âşık adam Hak fedâisi demektir. Canı, mukaddes Sevgiliye fedâ kılmayanı sen âşık sayma. Bunu Fuzûlî çok güzel dile getirir ve der ki:

**“Âşık oldur kim kılur cânın fedâ cânânına
Meyl-i cânân etmesin her kim ki kıymaz cânına.**

**Cânını cânâna vermektir kemâli âşıkın
Vermeyen cân i’tirâf etmek gerek noksânına.**

**Vasl eyyâmı verip cânâne cân râhat bulan
Yeğdir andan kim salar cânın gam-ı hicrânına**

**Aşk resmin âşık öğrenmek gerek pervânedен
Kim yanar gördükde şem’in âteş-i sûzânına**

**Aşk derdinin devâsı kaabili dermân değil
Terki cân derler bu derdin mu’teber dermânına.”**

Yaşayan bilir demişler. Denizin kenarında durup ona bakmak başka, denize dalıp inciler elde etmek bir başkadır. Deniz kenarındaki adam ömür boyu ona baksa eline havadan başka bir şey geçmez. İşte aşk da böyledir.

Yanmadıkça, gönüle O’nun derdi düşmedikçe, aşk gazeli söylemek beyhûdedir...

Evet:

**İnsanda ten var, can var. Fakat Hak aşkı hani?
Selmân, Ebû Zer gibi, yüce, Pâk aşkı hani?
Duyarlar mı ki beni, matem tutup ağlasam,
Ey gül, şu yüreklerin bir sıcak aşkı hani?...**

Divan-ı Kebir

Divan-ı Kebir

BİN BAŞIM ONA KURBAN OLSUN

Mâşûk her zaman âşıklardan vefa bekler. Sözle “Ben âşığım!” demek kolaydır. Fakat Sevgili zaman gelir ki can ister. Zaten candan geçmedikçe gerçek aşk da ele geçmez, mahbube de insanın yüzüne nazar kılmaz...

Ben size “Âşıklar su içmezler!” demem. Onların gönlüne pınarlar akıtsan içtikçe susuzlukları daha da artar.

Âlemde hüsrân tarlasına kamış dikenlerin bu yolda nasipleri yoktur. Bu yol, çilelerle ve ızdıraplarla doludur. Herkesin kârı da değildir.

Şimdi hâli görünüz:

Bir gün, büyük hadis âlimi Ahmed bin Nasr apar topar Halifenin huzuruna getirildi. Çünkü Halifenin sakat inancına değil, ehl-i Sünnet İmamlarının görüşlerine değer veriyordu.

Vâsık’ın aklını fena çelmişlerdi. Oturduğu hilâfet makamına hiç de yakışmayan bir tavırla büyük âlime sordu:

“Ey hocazâde, söyle bakalım, Kur’ân’ın meydana gelişi nasıldır?”

Can gözüne hikmet sürmesi çekilen Ahmed bin Nasr Hazretleri:

“Ey Vâsık, dedi, lâfı evirip çevirme!.. Doğru söyle! Sen bu sözlerinle Kur’ân-ı Kerîm’in mahlûk olup olmadığını soruyorsun değil mi? Hemen söyleyeyim ki, Kur’ân-ı Kerîm mahlûk değil, Allahü Teâlâ’nın kelâmıdır. Yüce Allah’ın ilmi nasıl ezeli ise kelâmı da öyledir. Aklını başına devşir.”

Aklını başına devşirmek nerde? Vâsık, karanlık kuyulara yol arıyordu. Kötü kötü güldü de dedi ki:

“Peki, Allah’ın cemâlini görmek hususunda fikrin nedir?”

Belâlı şeytan onun yüreğine vesvese hortumunu sokmuştu. Kulağına durmadan üfürüyordu:

“Allah’ı görmek mümkün olmaz. Sen bunda karar kıl!”

Büyük âlim gün kadar aydın yüzünü ona tutup:

“Ey Vâsık, dedi, gökteki ayı gördüğün gibi, aynı açıklık ve berraklıkla âhiret yurdunda Allah, azze ve celle kullarına cemâlini gösterecektir. Nasıl ki ay’ı görmekte bir zorluk yoksa O’nu görmek de böyle olacaktır. Bundan şüphelen olmasın!”

Vâsık, oturduğu hilâfet makamından bir ok gibi fırladı ve bağırdı:

“Ey adam! Yalan söylüyorsun!”

Büyük mücahid:

“Asıl, dedi, Sen yalan söylüyorsun. Dilini tut ve otur. Ve insanların felâketine sebep olma.”

Vâsık, ondan böyle bir karşılık beklemiyordu. Şaşkınlığından gözleri fırladı döndü de dedi ki:

“Nasıl olur da, Allah âhirette kullarına görünecektir diyerek, onun bir cisim ve vücut sahibi olarak görülebileceği iddia olunur? Ben, böylece kendisine maddî vücut uydurulan Allah’a inanmam!.. A adam, sen inanır mısın?”

Büyük âlim, âlemlerin Rabbinin böyle maddî bir cisimden, dünyevî ölçülerle var olduğu farz edilen bir vücuttan münezzehe olduğunu, akıl ve idrâkin, hayal ve tasavvurun O’nun semtine varmaktan çok çok uzak bulunduğunu; Cennet yurdunda ne şekilde görüleceğinin bu maddi ölçüler ve kıyaslarla bilinemiyeceğini, o âlemi yaşanan bu âleme kıyas etmenin büyük bir hata olduğunu anlatmak için davranıyordu ki... İş birden kaynar su halinde fıkırdadı ve düştüğü yeri yakar bir felâkete dönüştü. Akıllar da çoktan başlardan gitmişti...

Mücahid âlim, bütün bunları delilleriyle izah etmeye fırsat bulamadı... Ona bu imkân verilmedi. Sözleri, yanılmış ve Halifeyi de yanıltmış kimselerce hemen kesildi ve derhal hüküm verildi:

“Bunun idamı vacip olmuştur!”

Belâlı taassup insanı nerelere sürüklüyor. Güya bunlar İslâm adına fetva veriyorlar. Öyle bir fetva ki, Ehl-i Sünnet âlimleri tırpana havale ediliyordu.

Yine akıl ve idrâki donduran manzara... Vâsık, o yüce makama lâyık olmayan bir tavırla ölüm fermanı verenleri alkışladı... Anlamıştı ki, bu ehl-i Sünnet âlimi, ancak ölüm yoluyla susturulabilir...

“Ona ölüm!” diye haykırdı...

Halbuki Allah’ın kitabı ellerdeydi. Allah Resûlünün mübarek hadisleri de vardı. Ve daha neler vardı. Vardı ya, zahmet edip de bir kere ilâhî kaynağa bakmak kimsenin hatırına gelmiyordu. Kin şimşegi, din şimşeginin önündeydi.

Aziz ve Celîl olan Allah buyuruyordu ki:

“Yüzler (vardır) o gün ter-ü tazedir. Rablerini göreceklerdir.”^[37]

Yani o yüzler ışıltı ışıltı, pırıl pırıldır. Çünkü Rablerinin mübarek cemâline mazhar olmuşlardır. Mutezile’nin dediği gibi değildir. İşte Mutezile fırkası

bu hatalı görüş sebebiyle büyük âlimi ölüme mahkûm ediyordu.

Kâinatın Efendisi de açıkça beyan buyurmuşlardı:

“Siz birbirinizle itişmeyerek şu ayı nasıl görüyorsanız, muhakkak Rabbinizi de (öylece) ayan beyan göreceksiniz.”^[38]

İşte bütün şüphelerin başını koparacak ulvî ölçü. Ama, kara inat ve belâlı taassup bir kere kelle yemeye koyulmuştu... İşin en fenası da, Vâsık cellâtlığı da üzerine almış bulunuyordu:

“Çabuk, çabuk, diyordu, bana cellâdın palasını getirin. Yere de bir keçe serin!”

Allah aşkını seçen ve başını bu yola kurban edecek olan mücahid âlim, Vâsık’a acıyarak bakıyordu. Cehalet ne kadar kötü bir şeydi. Bir de cahil olduğunu bilmemek daha da beterd...

Vâsık’ın emriyle yere keçe serildi ve kanlı pala, başlar koparan, ocaklar söndüren, zâlim ellerde kan kusan pala Vâsık’a verildi.

Vâsık, vahşî bir iştiha ile kıkır kıkır güldü:

“A adam! İşte sonun geldi. Ne kötü bir son!”

Ahmed bin Nasr Hazretleri beyaz zambaklar gibi güldü ve:

“Hayır, dedi, kötü son değil, ne güzel bir akıbet! Lâ ilâhe İllallah!”

Ve Allah’tan başkasına eğilmeyen başını kanlı palaya uzattı. Rabbi uğrunda şehîd olacağı için sevinci sonsuzdu. Gönlünün tâ derinliklerinden gelen bir sesle çağıladı:

“Ey vefasız, hünersiz adam! Ey derdin tâ kendisi!... Allah için bir başın ne değeri olur ki? Bin başım olsa yine de hiç çekinmeden onun aşkına kurban ederdim. Haydi davran!”

Vâsık, akıldan, iz’andan, insaftan el yummuştu. Öfke ile soluyarak palayı, havaya kaldırdı ve şiddetle mücahid âlimin boynuna indirdi. Bir vuruşta o başı gövdesinden ayırdı.

Ahmed bin Nasr Hazretlerinin başı bir top gibi yere düşüp yuvarlandı.

Şimdi Şeytan sevinebilirdi. Vâsık, Şeytanı daha da sevindirmek istiyordu. Öfkesi henüz sönmemişti. Çılgınca bağırdı:

“Ohh! Öldürdüm onu!... şu kelleyi bir mızrağın ucuna takın ve sokak sokak gezdirin. Halk görsün ve sebebini öğrensin!... Sonra da mızrak yere çakılsın, başına da bir asker konsun. Kesik baş rüzgârın tesiriyle kible cihetine dönecek olursa, hemen başka tarafa çevrilsin!”

Dünya, çok kimsenin arabasının tekerine taş koymuştur. Fakat böylesini az görmüştür. Hilâfet makamında oturan bir adamın bu kadar alçalması ve bir âlime karşı bu derece zulmü reva görmesi akıl kârı değildir.

Vâsık'ın iğrenç emri derhal yerine getirildi. Dudaklarında tebessümler düğümlemiş kanlı baş mızrak ucunda sokak sokak gezdirildi. Sonra bir yere çakıldı...

Sessizliği yutmuş bir gece... Nöbet bekleyen askerlerin hayretli bakışları arasında bir şeyler oluyordu...

Hayret ki, ne hayret!...

Allah aşkına kurban edilen mübarek baş gece vakti kendi kendine kıbleye döndü ve Yâsîn Sûresi'ni baştan sona kadar tane tane okudu...

Nöbet bekleyen askerler çılgık çılgıca koşmaya başladı:

“Vallahi, o baş kendiliğinden kıbleye döndü ve baştan sona Yâsîn'i okudu. Biz, zâlimlerin kopardığı bir başı niye bekleyelim? Niye başkası hesabına Cehennem'in kenarında gezinelim? Allah zalimleri sevmez!”

Evet: O mübarek baş Allah aşkına kurban edilmişti ve şimdi bir ibret olarak Allah'ın kelâmını okuyordu. Ne var ki, zalimler ibret almayı bilmezler.

Ölümün böyle gelişi görünüşe göre belki ürkütücüdür, fakat en hoş ölüm de budur. O baş gövdesinden koptuğu andan itibaren başın sahibi Yâr ile bayram etmeye gitmiştir. Ona acımak değil, ancak gıpta etmek gerekir. Allahü Teâlâ, kendi rızâsı uğrunda mücahede edenleri hiçbir saâdetten mahrum etmez.

Âşıklar ne güzel demişlerdir:

“Ey Hak yoluna düşen kişi! Aklını bağına al, gaflet uykusundan uyan da, düşünceden de kurtul, hayâlden de... Yâ Rabbi, şu bizim uykuya dalanlarımıza bir davulcu gönder!”

Daha ne denir ki? Davulcu değil, şu insanlara top atılsa yine de uyanmak akıllarına gelmez. Öyle kimseler vardır ki, ancak ölünce uyanacaklardır. Yâ Rabbi, bize merhamet buyur, gecemize hayırlı bir sabah ihsan et!...

Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleri bir gün şöyle dedi:

“Ayık olmayı, ölüm ânına bırakmayın... Ölümünden önce gözlerinizi açın ve candan uyanın!.. Bilesiniz ki, o anda uyanmanız sizi felâketin kucağından çekemez!”

Aşk meydanına at sürmek herkesin kârı değil, erlerin işidir. Bu gam durağı cihanda öyle kullar da vardır ki, melekler bile onlara gıpta eder.

Mâlik bin Dînâr (kuddise sirruh), bir gün bir çocuğa rastladı. Çocuk ama sanki Hızır'ın elinden âb-ı hayat içmiş gibi. İç gözleri mâ'rifet sürmesiyle cilalanmış bahtiyarlardan...

Kâh toprakla oynuyor, kâh gülüyor, kâh ağlıyor, kâh gözünün yaşını sıcak topraklara saçıyordu. Belli ki yaman bir derdi vardı. Mâlik Hazretleri, “Şuna selâm vereyim” dedi. O daha içinden böyle karar verir vermez nefis baş kaldırdı:

“A Mâlik, işin mi yok? Koca velî bir çocuğa selâm mı verir?”

Mâlik bin Dînâr (rahmetullahi aleyh) derhal:

“Ey berbat nefis, dedi, Allah’ın Resûlü, büyüklere de selâm verirdi, küçüklere de... Sen kim oluyorsun da, kendinde bir varlık görüyorsun? Yuh olsun sana!”

Hemen vardı, çocuğu selâmladı. Güzel çocuk Mâlik’in selâmına en güzel şekliyle mukabelede bulundu:

“Ve aleykesselâm ve rahmetullahi veberekâtüh, ey Mâlik bin Dînâr!”

Şanlı Velî hayret ve dehşetle sarsıldı:

“Ey Yavrucuğum, dedi, bugüne kadar beni hiç görmediğin halde nasıl tanıdın da bana ismimle hitapta bulundun?”

Çocuk yanağına tombul bir gülücük kondurup dedi ki:

“A Pâk yüzlü! Ruhum, ruhuna melekût âleminde mülâki olduğunda... Şimdi de Hayyü Kayyûm olan Allah sizi bana tanıttı.”

“Peki, ey çocuğum! Akıl ile nefis arasındaki fark nedir?”

“Seni bana selâm vermeden men eden nefisindir, selâm verdiren de aklın!”

“Derdin nedir ki, toprakla oynamadasın?”

“Çünkü biz ondan yaratıldık, yine ona döneceğiz!”

“Görüyorum ki, onunla oynarken bir gülüyor, bir ağlıyorsun. Bunun hikmeti nedir?”

“Rabbimin azâbı gözümün önüne gelince ağlıyor, rahmetini hatırlayınca da gülüyorum!”

“A başımın övüncü! Senin ne günahın olur ki ağlıyorsun? Asıl ağlayacak olan bizleriz. Öyleyken biz kendimizi unuttuk!”

Bunun üzerine o işve fidanı çocuk ıslak gözlerine Mâlik Hazretlerine dikip dedi ki:

“Böyle deme Yâ Mâlik! Her vakit görüyorum ki, annem ateş yakarken büyük odunları küçükleriyle tutuşturuyor. Artık ben Allah’ın azabından nasıl emin olabilirim?”

İşte kendi küçük, akli büyük yavru... Bugün günahına ağlayanlar yarın güleceklerdir. Bugün Hak derdi çekenler, yarın hiçbir derde mübtelâ olmayacaklardır. Bugün Aşk-ı İlâhî ile yüreklerini yakanlar, yarın Firdevs

Cennetlerinde safâ sürececek, Rablerinin mübarek cemâline mazhar olacaklardır.

Evet:

**Aşk denizine dal da kuğu gibi yüzer ol,
Niye ümidin kırık? Selmân ol, Ebû Zer ol!**

Ebû Zer (radiyallahü anh) ölüm yatağında yatıyordu. Onun şöyle dediği duyuldu:

“Ey ölüm, çabuk gel! Canım Rabbine kavuşmak sevdasıyla çırpınıyor!”

Âşıklar böyledir a kardeş!... Onlara ölümün gelişi ne hoştur. Onlar ölümü bir bayram sevinci içinde karşılarlar.

Kadirî yolunun büyüklerinden Ebû Midyen Mağribi (kuddise sirruh) sevdalara gark olmuş bir velîydi. Çok kere şöyle buyururdu:

“Hakk ile huzur Cennet’tir. O’ndan ayrılmak, ateştir. O’na yakınlık lezzettir. O’na karşı yabancılık ölümdür.”

O ömrünü Bicâye’de geçirmekteydi. Yaşı seksene merdiven dayadığında Vaktin Sultanı kendisini Tilmisan’a istedi. Hattâ mecbur tuttu:

“Gel, gel, a pak yüzlü Pîr, diyordu, gel ki, gözümüz gönlümüz feyzinle rûşen olsun!”

İç gözlerine hikmet sürmesi çekilen büyük velî kalkıp gitti. Tilmisan’a varır varmaz, birden değişti. Başını yükseklere tutup:

“Bizim, dedi, Sultanla işimiz yok!... Bu gece kardeşleri ziyaret etmek dileriz!”

Derhal bineğinden indi. Nûr gündüzü yüzünü kibleye çevirdi. Kelime-i Şehâdet getirdi. Sonra ışıklar dolu gözlerini mesafelere dikti ve dedi:

“İşte geldim... İşte geldim!”

Sonra dudaklarında şu mübârek âyet çağıladı:

“Rabbim, sana acele geldim, tâ ki râzı olasın!”^[39]

Ve şöyle devam etti:

“ALLAH HAYY!..”

Sonra mübarek ruhunu Rahmân’a ısmarlayıp son uykusuna dalıverdi. Bir kuş kafesinden nasıl uçarsa, o da dünyadan öyle uçtu. Tâ ki Rabbi râzı ola!...

Aşk böyledir. Aşk insanı pişirir, sonra maksuduna ulaştırır. Aşkın yakışı, ateşin yakışına da benzemez. O yakar, fakat bunun neticesinde acılar

tatlılaşır. Toprak bile altın kesilir. Ama, gerçek mânâdaki aşk yapar bütün bunları. Yani İlâhî aşk...

Koca Fuzûlî, Mecnûn'u şöyle konuşturur:

**“Ey dil ki ederdin âh u nâle
Dâim nigerân olup visâle.**

**Ha devlet-i vasl u zevk-ı dîdâr
Billâh dahi etme nâle vü zâr.**

**Ey dîde döküp sirişk-i gül-gûn
Her dem der idin ki kanı Mecnûn?**

**Manzurun oluptur ol semen-ber
Kıl makdemine nisâr-ı gevher**

**Ey cân ki çekerdin intizârı
Görmek isteyip hemîşe yârı**

**Yetdin ana gel çık imdi tenden
Git yâra kes ihtilâtı benden.”**

Ey gönül! Ağlayıp inleyerek dâima kavuşma yolunu gözlerdin.

İşte sana, vuslâta ermenin devleti ve yüzünü görmenin zevki!

Billahi artık ağlayıp inleme!

Ey göz, gül renginde gözyaşı dökerek her ân “Hani Mecnûn?” derdin.

Sana görünen işte o yasemen göğüslüdür! Ayağına inciler ve cevherler saç.

Ey cân! Dâima sevgiliyi görmek dileyip yollara bakardın!

İşte ona ulaştın. O halde çık benim tenimden!

Benden ayrılıp Sevgiliye git.

Evet: Sevgiliye gitmeyen canın insana bir faydası olmaz. Âlemde “Leylâ ve Mecnûn” aşka misâldir. Nasıl ki Cenab-ı Yûsuf ve Züleyhâ dillerde destan ise... Nihayet bu mecâzi aşklar sonunda Hakiki aşka inkılap etmiştir. O kadar, o kadar ki, bir zamanlar Hazret-i Yûsuf için deli dîvane olan Züleyhâ, ilâhî aşkın lezzetini tadınca Yûsuf Aleyhisselâm'dan kaçır olmuştur.

Leylâ'nın derdiyle çölleri kendisine mekân edinen kederli Mecnûn da Mevlâ'yı bulunca, Leylâ'nın yüzüne dönüp bakmamıştır. Leylâ da yine Rahman'ın kokusunu alınca Mecnûn'u hatırlamaz bir hâle gelmiştir...

Yâ Rabbi, Yâ Rabbi! Bizi âşıkların yüzü suyu hürmetine af buyur. Yâ Rabbi, bizim bir sermayemiz yok, ümidimizin gül bahçesi rahmetinle yeşerecektir. Sana hamd olsun!...

Kıyamet Sûresi, 75/23-24.

Buhârî, Mevâkîf, 16; Müslim, İman, 81; Tirmîzî, Cennet, 16-17.

Tâhâ Sûresi, 20/84.

Tâhâ Sûresi, 20/84.

Buhârî, Mevâkîf, 16; Müslim, İman, 81; Tirmîzî, Cennet, 16-17.

Kıyamet Sûresi, 75/23-24.

BİR MÜJDE Kİ

Bilirsiniz ki Kâbe kuşu her ağaca konmaz. Muhabbet kuşları da yuva yapmak için gül dalı arar. Bülbul ömür boyu gülün derdiyle yürek paralar.

Âşıkların işi de hiç kimsenin işine benzemez. Şahin yükseklerde uçar, fakat âşıkların ufkunu aşamaz.

Şimdi olacakları hep beraber görelim:

Habeşli, kömür gibi siyah bir yüze mâlik olan Esved, bir gün, Nebiler Sultanının huzuruna can attı. Gönlüne onun muhabbetinin damlası düşmüş bulunuyordu. Yüreği yavru güvercinler misâli çırpınmadaydı.

Taraf taraf nûr cümbüşü içinde kendisine nazar eden Allah'ın Resûlüne:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, size bir şey soracağım. İzniniz olur mu?”

Varlığın Nûru:

“Buyur, dediler, sor... Ne dilerse onu sor!..”

Siyah incinin, yani Habeşli Esved'in yüzünde çiçekler demetlendi. Dudakları kıvrım kıvrım açıldı da dedi ki:

“Ey Allah'ın Resûlü! Ey herkesin Sultanı! Allah beni Size fedâ kılsın! Siz hem Nebîlik, hem renk, hem da yaratılış cihetinden bize üstün kıldınız. Allahü Teâlâ sizi müstesna bir varlık olarak yarattı.

Ne buyurursunuz? Ben de sizin îman ettiklerinize îman etsem, sizin işlediğiniz güzel amelleri işlesem, Cennet'te sizinle beraber olabilir miyim?”

Esved'e bakın hele! Hangi aşkın teline mazrap vuruyor? Cennet'e girmekle teselli bulmuyor da, bir de orada Allah'ın Resûlüyle beraber olmak sevdasını taşıyor... Âşık adam onsuz Cennet'i ne yapsın...

Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem), derinler derini, nâmütenâhî derin nazarlarını ona diktiler ve dediler:

“Evet, olursunuz!”

Esved, kara gözlü ceylânlar gibiydi. Dili Kelime-i şehâdeti heceliyor, yüreği ebedî incilerle doluyordu. Sevinci, saâdeti, huzuru bir başka güzeldi.

Onun bu harikulade hallerine bakan Kâinatın Efendisi bir başka müjde vermekte gecikmedi:

“Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Esved'in Cennet'teki beyazlığı bin yıllık yoldan görülüyor!”

Şimdi olacakları görün. Bu ebedî müjdeyi alan Esved Hazretleri öyle bir saâdet heyecanına kapıldı ki, gözyaşlarını tutamadı. Ne oluyordu ona? Birden yere serildiği görüldü. Az sonra da ruhunu teslim ediverdi.

Nice bir ölümdü bu? Ölümün böyle gelmesi ne hoştu.

Esved'in haline herkes hayran kaldı. Dahası var. Namazını Allah'ın Resûlü kıldırđı ve kendi mübarek elleriyle Esved'i kabre koydu.

İşte buna aşkın mükâfatı derler.

KİN DİYARINDAN DİN DİYARINA

Akıl dağlarını yerinden oynatan bir hadise. Bu kere İkrime'den söz edeceğiz. İkrime deyince biraz düşünmek, hem de iyice düşünmek gerekir.

İkrime, İslâm'ın en büyük düşmanı ve zamanın Firavun'u Ebû Cehil'in oğluydu. İslâm'a ve Allah'ın Aziz Peygamberine, babası nasıl kinle dolu ise İkrime de öyleydi.

Baba ve oğulun yüreği sanki Cehennem kaynıyordu. Bunların elinden hiçbir Müslümana rahat yüzü yoktu. Kim İslâm'a can atarsa ilk önce karşısında Ebû Cehil ve İkrime'yi buluyordu. Şeytan da bunların ortağıydı...

Hasılı şer olan her yerde başı bunlar çekerdi. Elbet bunların başını da bir gün bir yere çekeceklerdi.

Ebû Cehil'in canı Bedir'de Cehennem'e gönderilmişti. İslâm'ın şevket devri başlamış, Peygamber ordusu billûrî bir ırmak gibi Mekke içlerine akmıştı. Ne var ki, İkrime daha şer cephesindeydi ve düşmanlığı devam ediyordu. Artık Mekke İslâm'ındı. Artık ona Mekke'de durmak ölüm demekti.

Derhal başını alıp Yemen istikametinde yollara düştü. Nûrdan, vefadan, huzurdan, rahmetten kaçıyor. Kaçmasaydı, diğerleri gibi o da İslâm'ın rahmet pınarında yıkanacak, arınacak, en büyük huzuru bulacaktı...

Yalnız kaçarken, arkada birini bırakmıştı. Bu Ümmü'l-Hakem'di. İkrime'nin hem zevcesi, hem de amcasının kızıydı. Vefalı bir hanımdı. Sırf vefa borcunu ödemek için ve belâ girdabındaki İkrime'yi kurtarmak için tâ Yemen'e kadar gitti.

Yola çıkmadan önce Nebiler Sultanının huzuruna varıp:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, İkrime, kendisini öldüreceğinizden korktuğu için Yemen'e kaçtı. Ona eman verir misiniz?”

Rahmet Nebinin dudaklarından müjdeler döküldü:

“Ona eman verilmiştir!”

Ümmü'l-Hakem kanatlı kuşlar misâli uçarak Tihame sahilinde İkrime'ye ulaştı ve ona ebedî müjdeyi verdi:

“Ey amca oğlu! Senin için bir devlet baş gösterdi. Sana eman verildi. Haydi, kin diyarından din diyarına dön!”

İkrime, önce duyduklarına inanamadı. Çünkü Allah Resûlünün huzuruna çıkacak yüzü yoktu. Onu çok inciltmiş, mazlum Müslümanlara kan kusturmuştu. Hattâ O’nun geçeceği yollara dikenler serpilecekse, herkesten evvel bu işe o koşmuştu. Her kötülüğün başında o ve babası vardı.

Böyleyken? Nasıl affa uğradı?...

İkrime henüz Allah aşkının seline kapılamamıştı. Nebiler Sultanını da diğer insanlarla kıyas ediyordu. Akıl terazisine günahlarını koyduğunda, bunun bağışlanmayacağını görüyordu. Buz dağı pamuk haline gelebilir miydi?...

“A amcamın kızı, a pak yüzlü kadın, diyordu, ben bunca günahla onun huzuruna nasıl varırım?”

Kadının dudakları kıpır kıpır oynadı da dedi ki:

“Ey İkrime! O herkes İçin rahmettir. Onun şefkati seni de içine alır. Hiç tasan olmasın.”

Nihayet İkrime’nin ümit gecesi sabaha kavuşacaktı. Hemen yola revan oldular ve kendilerini Mekke’ye attılar.

Hiç vakit kaybetmeden Rahmet Nebinin kapısına vardılar. İkrime yüksek huzura girdi. Başı önde, gözleri yerde. Kâinatın Efendisi, kendine yakışır büyüklükle ve tebessümlerin en güzeliyle ona hitap buyurdu ve kendisini kucakladı:

“Ey hicret yolcusu, merhaba!”

O lâhza, İkrime’nin bütün dünyası değişiverdi. Derhal Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem)’in mübarek ellerine sarıldı ve hıçkırdı:

“Duâ et, Ey Allah’ın Resûlü! Ve bütün yaptığım düşmanlıklar için benim namıma istiğfar et!”

Varlığın Tacı, ellerini ulvîlik âlemlerine kaldırdı ve duâ etti.

İkrime’nin gönlü de lâhzada tutuştu. Yüksek dağ eteğinden akan sular gibi çağladı. Böyle bir vefâ, böyle mürüvvet, böyle şefkat beklemiyordu.

En taşkın vecd haliyle:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, beni neye davet ediyorsun?”

Nihayetsiz olan Mülkün Seyyidi ve Kevser Havuzunun sahibi buyurdular ki:

“Seni Allah’tan başka İlâh olmadığına ve benim Allah’ın Resûlü olduğuma şehâdet etmeye: namaz kılmaya, zekât vermeye ve şöyle şöyle hareket etmeye davet ediyorum!”

İkrime'nin can kuşu artık saâdet tuzağına düşmüştü. Kara gözlü ceylânlar gibi hoş nazarlarla baktı da dedi ki:

“Ey güzelliklerin kendisinde toplandığı ve ihsanın kaynağı! Allah'tan başka İlâh olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın kulu ve Resûlü olduğuna şehâdet ederim.”

Böylece ona Cennetin yolu açılmış, kin diyarından din diyarına sefer etmişti. Daha da ileri giderek:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, bundan böyle, sana ve İslâm'a düşmanlık uğruna ne kadar mal sarfettiysen, İslâm için bunun iki mislini harcayacağıma söz veriyorum.”

Zaman İkrime Hazretlerinin lehine işliyordu. Sahabîlik devletine mazhar olmuş, gözleri bulutlar gibi yaşlar akıtmaya başlamıştı. O kötü, kavgacı, vurucu, kırıcı adam gitmiş, melek misâli bir kişi meydana gelmişti.

Gönül tarlasındaki çiçekler Cenâb-ı Hakk'ın inayet bulutlarından su içiyordu. Çok kere Kur'ân-ı Kerîm'i eline alıyor, alnına koyuyor, öpüyor, hıçkırı hıçkırı ağlıyor ve şöyle feryat koparıyordu:

“Rabbimin Kelâmı, Rabbimin Kelâmı!”

Zaman nice günleri insanların elinden alıp götürdü. Fakat İkrime'nin aşkı arttıkça arttı. Nebiler Sultanına verdiği sözünde durdu. Zaten kendisi iyi bir kumandandı. Servetini Allah yolunda harcadı. Şimdi sıra canını vermedeydi...

Yermük'te murâdına erecekti. Yermük Muharebesine hanımı ve oğluyla beraber katıldı.

İman ve küfrün cengi başladığında atından inip düşman safları içine doğru koştu ve önüne gelen kâfiri devirdi. Kar makinesi gibi safları yararak gidiyordu ki, Hazret-i Halid Bin Velid'in sesi çağıladı:

“Böyle yapma Yâ İkrime! Senin ölümün Müslümanlar için büyük kayıp olur!”

İkrime (radıyallahü anh)'in sesi ortalığı çınlattı:

“Bırak beni ey Halid! Senin Resûlüllah ile güzel bir geçmişin var. Halbuki ben ve babam, Allah'ın Resûlüne en çok eziyet edenlerdendik... Bugün onu canımızla ödeyelim. Çünkü verilmiş sözümüz vardır!”

Çok kere ifade ettik, “Aşk sözle olmaz, yaşamakla olur.” Âşık adam can derdi bilmez. Onun sevgisinin çölünde Mecnûn olmadıkça aşktan nasıl dem vurulur?..

Aşk meydanına at süren İkrime Hazretleri, yüzünü İslâm cengâverlerine döndürüp haykırdı:

“A Vefalı dostlar! Kim ölünceye kadar savaşmak için söz verecek?”

İslâm mücahitleri hep bir ağızdan bağırdı:

“Biz söz veriyoruz!”

“O halde peşinden koşun!”

“Bismillah, Yâ Allah, Allahü Ekber!”

Ve birden meydan ateş seli halini aldı. Kılıçlar, mızraklar, oklar yıldırım gibi işliyordu. Yere düşen kâfirlerin feryadı yürekleri ürperdiyordu:

“Öldüm!”

İkrime (radiyallahü anh) de öldürücü bir yara almıştı. Başbuğ Hazret-i Halid nefes nefese geldi. İkrime’nin başını dizine, İkrime’nin oğlu Amr’ın başını da ayağı üzerine koydu ve yüzlerini okşamaya başladı. İkrime’nin zevcesi de başucunda gözyaşlarını tutamıyordu. Büyük bahadır ona:

“Sakın ağlama, dedi, ben zaferi görmedikçe ölmeyeceğim!”

Bir müddet sonra çadıra amcası Hişam girdi ve dedi:

“Müjde, ey İkrime! Allahü Teâlâ bize zafer verdi!”

İkrime Hazretlerinin yüzünde görülmemiş bir ışık pırıldadı, adetâ vücuduna yeniden can geldi ve:

“Çabuk, dedi, beni ayağa kaldırın! Çünkü içeriye Allah’ın Resûlü girdi.”

Ve Hâtemü’l-Enbiyâ’nın ruhaniyetine hitaben şunları söyledi;

“Ey Allah’ın Resûlü! Sana verdiğim sözümde durdum mu? Ahdimi yerine getirdim mi? Şu anda sana geliyorum!”

Peşinden, lâhza geçirmeden bir âyet okudu:

“Canımı Müslüman olarak al! Ve beni sâlihler zümresine kat.”^[40]

Ve hemen ruhunu teslim ediverdi. İşte beklenen saâdet. Ölümün böyle gelmesi ne hoştur.

A kişi! Eğer aklının gözü varsa âşık adamı ölmüş bilme. Onun ölümü, Yâr ile bayram etmesidir.

İkrime bu devlete, bu saâdete sıdkı ve aşkı ile ulaşmıştır. Çamur deryasından çıkıp elmasların arasında yuva yapmak erlere mahsustur. Erler baş gözlerini yumsalar bile can gözleri her zaman açıktır.

Rüyada gül toplayan adam, uyanınca elinin boş olduğunu görür. Aynen onun gibi dünya sevdasıyla dopdolu olanlar da nedâmetten başka bir şeyle karşılaşmazlar. Bu dünyadan korkmak gerekir ki, nice bahadırları değirmeninde öğütmüştür. Bundan vefâ bekleyen aldanır. Bunun güzeline gönül kaptıran, gönlünü bir daha yerinde bulamaz. Ve kendisine yazık eder!...

Yûsuf Sûresi, 12/101.
Yûsuf Sûresi, 12/101.

GECE NASIL BİTTİ?

Bazı kere insanlar istemiyerek de olsa gülistana gam fidanı dikerler. Bazı kere de gülün başına balta vururlar, insanlar bir olmadığı gibi, aşkları ve muhabbetleri de başka başkadır.

Hicrî 118’de Horasan illerinde dünya bahçesine gelen Abdullah bin Mübarek gençliğinin henüz başında ve pırıl pırıl bir delikanlı iken, yaman bir sevdaya tutuldu. Gönلünü bir güzele kaptırdı. Gönül elden gidince can ne yapsın?.. Mecnûn’u çöllere düşüren aşk, bu kere genç Abdullah’ı akıldan etmişti. O yasemen göğüslü, gelincik gülüşlü güzelin derdi bir dağ gibi gönلüne oturmuş bulunuyordu...

Gönül onu peşine çekiyor, o ise gönül ipine bir bıçak vurup ümidini kesemiyordu. Belki bu mecâzi aşk, hakikî aşka kapı açacaktı...

Nihayet bir kış gecesi, soğuk ve tipiye aldırmadan mahbubenin evinin duvar dibine kadar sokuldu. O, ay yüzlü sevgili de evin damına çıktı...

Yâr vefâ gösterince âşık nelere katlanmaz ki... Arslanın pençesine av olmuşsanız, artık elinizdeki yaraya merhem sürmeye gerek yoktur.

Gamlı, fırtınalı, tipili gece Abdullah’ın umurunda değildi. Ay parçası sevgili gecenin zülüflerine tarak vuruyordu. Her iki sevgili tâ seher çağına kadar birbirlerini seyredip durdular. Bunca zaman nasıl da akıp gitmişti, gece nasıl sabaha kapı açmıştı, bilemiyorlardı.

O da ne?

Minarelerde sabah ezanları çağlıyordu. Upuzun gece, sanki bir saniye gibi gelmişti. Abdullah, önce yatsı ezanı okunuyor zannetti.

Ne var ki az sonra, sabahın karanlığı yırtan aydınlığı ufukları yarıverdi. Anladı ki, okunan ezan, sabah ezanıdır. Hemen içine bir başka alev düştü, yüreğinden bir feryattır koptu ve kendi nefesine hitap etti:

“Ey Abdullah! Yazıklar, yazıklar olsun sana!.. Bütün bir gece hevâ ve hevesine tâbi oldun da bıkmadan, usanmadan bu soğukta ayakta durdun. Rabbinin huzurunda bir geceyi ayakta geçirdiğin oldu mu hiç? Eğer imam, namazda uzun sûre okuyacak olsa deliye dönerdin. Nerde kaldı din, nerde Müslümanlık, nerde Rabbine vefâ? Vah, vah, vah! Bu ne akılsız baş böyle?...”

Evet, fırtınalı gece çabuk bitmişti. Geceyle beraber Abdullah'ın divâneliği de sona eriyordu. O lâhza yüreğine nedâmet şimşekleri düştü ve Yüce Allah'ın dergâhına yüz tuttu ve hıçkırdı:

“Rabbim, Rabbim! Ben sana dönüyorum, benim tevbemi hemencecik kabul buyur. Beni, senin derdini çeken bahtiyarlardan eyle. Hep kendinle meşgul et ki, bir başkasını anmaya mecalim kalmasın!”

Abdullah'ın işi şaşılacak işlerdendi. Geceler boyu o hurî yüzlü dilberle sohbet et, sabah olunca da başına nedâmet toprağı saç. Züleyhâ'nın Hazret-i Yûsuf'a hayret etmesi gibi, o Ülker gibi güzel de hayretle yaman bir nidâ koyverdi:

“Vay başıma gelene! Abdullah, benden bir vefasızlık mı gördün, niye birden yüzün başka tarafa döndü? Ben yine burdayım. Ben yine gönül iline âfet salan dilberim. Hele bir başını kaldır bir yüzüme bak. Bak ki benden razı olduğumu bileyim!”

Abdullah bin Mübarek'in artık ona bakacak hâli yoktu. Mecâzi aşk, hakikî aşka, Hak aşkına inkılâp edivermişti. Şimdi gözünde ne ay yüzlü dilber, ne de dünya vardı.

Oracıkta nefsin ayağı kırılmış, gözüne de diken batmıştı. Artık nefis hesabına yapacağı bir şey bulunmuyordu:

“Ben, dedi, gidip aşk mahallesine çadır kurayım!”

Ve arkasına bir kere dönüp bakmadan başını alıp gitti. Evin damındaki güzel ay gibi yükseklerde ışıklar saçıyordu. Mum nasıl kendini yakarsa, o da öyleydi. Ona da bu yanış çok görülmez. Belki bir gün gerçek aşkın seline kapılması mümkün olur.

Abdullah bin Mübarek o gece ayakta sabah etmişti amma, bahtına da gün doğmuştu. İçinde damar damar gezen ve ciğerlerine işleyen soğuk şimdi yerini asûde bir bahara bırakıyordu.

İbn-i Mübarek hiç zaman kaybetmedi. Derhal Mevr'den Bağdat istikametinde yola revan oldu. Oradan da Mekke'ye kanat açtı. O kudsî mekânda Tâbiîn'den pek çok kimselerle görüşüp feyz aldı.

İlim, hikmet, mârifet ve tasavvufta o derece ilerledi ki, ona ‘Ulemânın Şahı’ unvanı verildi.

Başlıca vasıfları:

İlim,

İrfan,
Zühd,
Takvâ ve verâdır.

Takva ve verâi dillere destandı. Onun şan ve derecesini anlamak için şu kâfidir ki, Hanbeli mezhebinin büyük İmamı Ahmed bin Hanbel Hazretleri onun sohbetlerinde bulundu ve ondan nice nûrlar devşirdi...

İşte aşkın insanı getirdiği yer... Onun hakkında zamanın büyükleri şöyle demişlerdir:

“Yeryüzünde Abdullah bin Mübarek gibisi yoktur. Allahü Teâlâ yarattığı her güzel hasletten ona da vermiştir.”

O Yaratılışı büyük Velî geceler boyu ibadet eder, az konuşur ve daima okurdu. Eli de cevherler saçan bir eldi, kapısı her düşküne açıktı.

Zamanların ve devirlerin Yüz akı ve Velîler Sultanı Süfyân-ı Sevri (rahmetullahi aleyh), çok kere onu gıpta ile anar ve şöyle derdi:

“Bütün ömrümde, tek bir sene Abdullah bin Mübarek gibi olmayı arzu ettim. Ne yazık ki, üç gün bile öylesine gücüm yetmez.”

Bir gün yolda bir köle gördü. Zavallının üstünde sadece bir gömlek vardı, soğuktan titreyip duruyor, dişleri birbirine vuruyordu.

Ona sokulup:

“Ey genç adam, dedi, neden efendine söylemezsin? Sana bir elbise alsın da böyle titreyip durma. Baksana soğuk ciğerine işlemiş!”

Kölecik titreyen dudaklarını araladı ve derin nazarlarla karşısındaki adama baktı da dedi ki:

“A efendim, ne söyleyeyim? O, eksikimi, fazlamı zaten görmekte. O, beni açıkça gördükten sonra ben ne diyeyim? O, benim halimi benden iyi bilmekte, ne isteyeyim ondan?”

Abdullah bin Mübarek, o Zamanın Zîneti ve Mânâ Pîri, bu sözü duyuverince can evinden bir ateştir çıktı. Bir feryattır kopardı ve hemen kendinden geçip yerlere döşendi. Öyle bir söz eri, Hak yolun rehberi, sükût içinde yerlere yıkıldı kaldı. Az sonra kendine geldiğinde:

“Şükür, şükür, dedi, bize bir kılavuz zuhûr etti. Ey hakikat yolunu görenler! Yolu bu Hintli köleden öğrenin. Sahibine sadakat nasıldır işte görün.”

Evet: Dünya dolusu insan yine dünya dolusu şikayetlerle güne başlar. Bir kere demez ki “beni Rabbim görüyor, benim her halimi biliyor, öyleyse bu gam niye?”

Bir köle, âciz bir adama nasıl sadakat gösteriyor da “O benim eksiğimi, fazlamı bilmekte” diyor. İşte olacaksınız, Allah aşkında böyle olunuz.

Baş gözü bakıp can gözü uyuyanlar bu sırrı bilemez. A tembel nefsim! Ne zaman gayrete gelecek, ne vakit ayrılık kayasını aradan çıkaracaksın?

Her nefes, her lâhza Rabbinin nimetlerine mazhar oluyorsun. Hani şükrün, hani kulluğun? Belki sen görmüyor, anlamıyorsun ama, O, “Sana verecek yaprağım var; gel gül bahçesine, eteğine dökeceğim incilerim var; gel dergâhıma” demektedir.

Şimdi söz Cenâb-ı Mevlânâ’nın. O söyleyince hoş söyler:

“Ay ay yüzlü, bir gecelik uyumasan ölümsüzlük definesi, yüz gösterir sana.

Bu gece inat et de yastığa baş koyma; yatma da kutlulukların bağışlarını gör.”

“Bütün güzellerin cilvelendiği zaman, gecedir; fakat uyuyan, duyamaz bunu, hadi, uyuma!”

“İmrânoğlu Mûsa, gördüğü nûru, gece görmedi mi; geceleyin o ağaca doğru gitti de gel sesini duymadı mı?”

“Ahmed (sallallahü aleyhi ve sellem), geceleyin mi’rac etmedi mi? Burak, onu, geceleyin göklere götürmedi mi?”

“Gündüz, geçim için; geceyse aşk için; hani, seni kötü göz görmesin diye.”

“Halk uyudu gitti; fakat âşıklar, bütün gece, Cenâb-ı Hak ile söyleşmede.”

“Allah Teâlâ, Dâvûd’a dedi ki: ‘Kim bizi sevme dâvasına girer de bütün gece uyursa yalandır dâvası; aşkı olana nereden uyku gelir?’”

“Çünkü âşık, gönlünün derdini sevgilisine söylemek için yalnızlık ister.”

EĞER BİZ DE UYURSAK...

Bir gün, Hazret-i Mevlâna bağlılarından birine dedi ki:

“Hazır ol, bu gece sana geleceğim!”

Ve gece olunca, Sirâceddin’in kapısına vardı. Sirâceddin onu sevgilerin en güzeliyle karşıladı:

“Buyur, ey canımın güneşi, ey benim efendim!”

Ay yüzlü Mânâ Pîri içeri girdi ve dedi:

“Sirâceddin, sen bana bakma, git yat!”

Emir, demiri keser demişler. Ne yapabilirdi ki? Baş kesip “Eyvallah!” dedi. Aşk padişahı Mevlâna hemen namaza durdu. Yüce Yaratıcının manevî huzurunda adetâ kendinden geçti. Mihrap kenarındaki başı kesik mum nasıl yanarsa, o da öyle yandı. O kadar ki sabah ezanları minarelerde çağlamaya başladı. Sirâceddin, bütün gece yatağında dönüp durdu. Belki şimdi bitirir diye düşünüyordu. Ne var ki, Koca Ârif hâlâ Rabbinin huzurundaydı. Artık Serâceddin dayanacak gücü kendinde bulamadı ve:

“Sultanım, Hünkârım, dedi, sabahlar oldu; oturun, bir nefes dinlenin, bir parça gözünüzü yumun!”

Mevlâna (kuddise sirruh), gözyaşlarından izler meydana gelmiş berrak yüzünü Sirâceddin’e döndürdü:

“İyi ama, dedi, eğer biz de uyursak, bu kadar uyuyana kim devâ kılar, kim imdat eder?”

A dostlar! Ben artık ne diyeyim? Biz kendimizi bilmediğimiz gibi, Mevlânâ’yı da başka yerlerde arıyoruz. Halbuki Mevlâna Hazretleri Hak yolda başını ayak yapanlardandı. Ve şöyle diyordu:

“Ben sağ olduğum müddetçe Kur’ân’ın bendesiyim. Muhammed Mustafa’nın yolunun tozuyum!”

Geçenlerde bir yerde okudum, akıllı kıt ve irfanı yok adamın birisi şöyle diyordu:

“Ben Müslüman değilim, ama Mevlevi’yim!”

Yuf olsun sana demezler mi? Mevlâna nerede, sen neredesin? Seni bu akılsız başın tepe üstü Cehennem’e düşürecektir.

Yâ Rabbi! Ben Senden Cennet toprağıyla yoğrulan bir beden, Uhud dağı gibi bir gönül ve faydalı bir ilim talep ediyorum. Âşıklardan ve sadıklardan

olamadımsa da senin Velîlerini sevenlerdenim. Onlar hürmetine günahlarımı mağfiret buyur. Çünkü âlemde benden kara yüzlü kimse yoktur.

O ÂLEM NE ÂLEMDİR

Bu sabah gönlümün sebzesine kimin bulutu su verecek diye düşünürken, yine âşıkların âleminde buldum kendimi. Bir de baktım ki, Şeyh Sâdi inciler saçıyor. Artık bu incileri almamak olmaz. İnci zamanla belki toza toprağa karışır, ama bu sözler kıyamete kadar parlayıp duracaktır:

“Hakîkî âşıklar cânân sevdasıyla candan; dost yâdiyle cihandan vazgeçmiş insanlardır.

Onlar yalnız Allah’ı bilir. O’nu yâd eder. O’nu yâd için halktan kaçarlar... Onları sâkînin güzelliği mest etmiştir. Şaraba ihtiyaçları yoktur. Binâenaleyh şarabı dökmüşlerdir. Dünya hiçbir zaman onları kendine bende edemez.

Onların derdine devâ etmek mümkün değildir. Çünkü dertlerine kimse vâkîf olamaz.

Seherlerde o kadar çok ağlarlar ki, gözyaşları, gözlerinden uyku sürmesini yıkar, bırakmaz.

Atlarını geceleyin o kadar sürerler ki, atları helâk olmuştur. Bununla beraber, seher vakti, çok geç kaldık diye bağırırlar.

Vahdetin hâlis şarâbını içen dünyayı da, ukbâyı da unuttur.”

Evet, onların gözünden her şey silinir. Yalnız bir şeyi unutmazlar. **“Allah onları sever, onlar da Allah’ı severler.”**

Yahya bin Muaz Hazretleri çok kere Rabbinin dergâhına yüz tutar, bulutlar gibi ağlar ve şöyle niyaz ederdi:

“İlâhî! Gece, ancak Sana münâcaat etmekle iyileşir. Gündüz ise, ancak Sana ibadetle güzelleşir. Dünyâ, ancak Seni zikretmekle, âhiret de, ancak Senin affınla güzel olur. Cennet de, ancak cemâlini görmekle saâdet bahşeder.”

...

Mânâ Yurdunun eşsiz sultanı ve Hak derdi çekenlerin önderi Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleri de bir başka aşkın çırasına yananlardandı.

Öyle ki, geceler boyu Kâbe mumu gibi yanar, tâ candan, ta yürekten Rabbinin anardı. Ebü’l-Feth Hirevî hikâye eder:

“Bir gece büyük mürşidin yanında yattım. Gecenin evvelinde namaz kıldı. Namazı çok uzun sürmedi... Sonra gecenin üçte biri geçinceye kadar Rabbini zikretti. Mübarek dilinde, Allahü Teâlâ’nın mübarek ve güzel isimleri:

**“Yâ Mukîtü,
Yâ Şehîdü,
Yâ Hasîbü,
Yâ Musavvirü,
Yâ Rabbi,
Yâ Re’ûfü,
Yâ Bâriü,
Yâ Hâliku...”**

Demedeydi... Bir an gördüm ki, zaîflemiş, küçülmüştü. Bir an da geldi ki, kendisini dağlar gibi büyük ve heybetli gördüm. O gönül sultanı bir büyüyor, bir küçülüyordu. Sonra, yükseliyor, yükseliyor, gözümden kayboluyordu. Sonra ayakta namaz kıldı. Uzun sûreler okudu. Gecenin üçte ikisi böyle geçti...

Sonra müteveccih, müşâhid ve murâkib olarak oturur, tâ sabah vakti erişinceye kadar öylece dururdu.

Sonra duâ eder, Rabbinin dergâhına yüz tutar, yalvarır, yakarır hâlini Rahmân’a arz ederdi. Bütün bu haller olurken, kendisini, bakan gözlerin takat getiremeyeceği bir nûr kaplardı. Yanında şu sesler peş peşe duyulurdu:

“Esselâmü aleyküm, esselâmü aleyküm!”

Kendileri de bu selâma mukabele ederlerdi. Bu hal sabah namazına çıkıncaya kadar sürerdi.

A gam köyüne çadır kuran insan! Allah’tan korkan bir gönül iste, bil ki, Allah’tan korkan gönül artık başkasından korkmaz olur. Yine Allah’tan, onun sevgisiyle çağılayan bir gönül iste. O’nu seven gönül, bir başkasını sevmeye kendinde mecâl bulamaz. Yine, Allah’tan, Hakkı zikreden bir dil iste. Onun zikriyle tatlanan diller başkasını anmaya fırsat bulamaz.

Aşk Cihanının pırıltılı Sultanı Seyyid Abdülkadir Geylânî (kuddise sirruh) buyuruyorlar:

“Kalbin en büyük ölümü: Allahü Teâlâ’yı anmaktan gafil olmasıdır. Kim ki kalbinin diri olmasını istiyorsa, ona Hakkın zikriyle cilâ versin!”

Bize şöyle demek düşer:

“Rabbim, güzel adını haz ile çağırırım.

**Gündüz, gece, kış, bahar, yaz ile çağırırım.
Benim ümit gözüme hikmet sürmesini çek,
Kapının eşiğinde naz ile çağırırım!”**

“VALLAHİ KAZANDIM, GİTTİ”

Allah yolunda olan kişinin kaybetmesi yoktur. O dâima kazanır. Çünkü ölse şehitlikle taçlanır, kalsa gazilikle şereflenir. Allah aşkını ve Resûlünün muhabbetini seçenler daha ilk adımda murâdının incisini almış olurlar.

Amir bin Führeyre (radıyallahü anh) de, bütün tehlikelere ve çilelere rağmen Allah aşkını seçmişti. O tıpkı Hazret-i Bilâl gibi bir köleydi. Öyleydi de, akıllı büyüktü, yüreği sağlandı. İslâm’a ilk can atan, İslâm’ın şefkat kucağına koşanlardandı. Amir, Nebiler Sultanı, Erkam’ın evinde bulunduğu sırada huzura gelmiş ve oracıkta îman etmişti.

Sevinci büyüktü. Çünkü Rahmet Nebinin şefkat nazarları yüreğini kuşlar gibi çırpınır bir hale getirmişti. Kâfirlerin de sevinci yüzlerinden okunuyordu. Zira kendilerine bir kurban daha bulmuşlardı. Amir kimsesiz, garip bir köleydi. Müşrikler için bundan iyi eğlence mi olurdu...

Kâfirlerin kalın kafası şeytanî şeyleri düşünüyor, işin îman ve hikmet tarafını kavrayamıyordu. Onların gözünde bir kölenin böcek kadar değeri yoktu. Her istediğimizi yaptırırız zannediyorlardı...

Ve bir gün zulüm okları Amir bin Führeyre Hazretlerinin göğsüne dayandı. Ondandır îmanını istiyorlardı. Felâket gelip kapısına çadır kurdu. Her kötülüğü ve her işkenceyi denediler. Cevap:

“Allah birdir. Muhammed Aleyhisselâm Allah’ın kulu ve Resûlüdür!”

Sen misin müşriklerin yüzüne karşı bunu söyleyen? Ona akla hayâle gelmedik işkence yaptılar. Müşriklerin zulmü arttıkça onun da aşkı kuvvet buluyor, yürekteki îmanı dağ gibi büyüyordu.

Yine bir gün onu Hazret-i Bilâl ile birlikte bir ipe bağladılar. Dağdan inmiş canavar misâli Mekke sokaklarında sürüklediler.

Müşrik çocuklarının elinde iki seçilmiş inci... Kimi yüzlerine kum atıyor, kimi ipi çekiyor, kimi elindeki değnekle vuruyordu. Onların dilinden sadece şu kelimeler dökülüyordu:

“Ehaddir, Ehaddir! Birdir, Birdir!”

Allah aşkını seçen bu büyük kahramanların yüreğinden îmanı koparıp almak kâfirlere nasip olmamıştı.

Hayret ediyorlardı. Bu köleler nasıl bu kadar tahammül gösteriyorlardı. Çünkü yapılan işkenceye ve zulme insanın takati yetmezdi. Ama onlar bir dağ gibi karşılarında duruyordu.

Sonunda Sıddikiyet ve Teslimiyet örneği Hazret-i Ebû Bekir (radıyallahü anh), bu iki müstesna sahabîyi müşriklerin kanlı pençesinden kurtardı. Onlar sabırlarının mükâfatını böylece görüyorlardı.

Zaman onlardan yanaydı. Allahü Teâlâ onları iki cihanda da zafere erdirecekti. Nitekim öyle de oldu. Müslümanlık bir çığ gibi büyüdü ve Medine İslâm'ın karargâhı haline geldi. İslâm'ın şifa taşıyan kılıcı Bedir cenginde bilendi ve kafası kanayan kâfirler şaşkınlığın girdabından çıkamadan Cehennem'i boyladı.

Amir bin Führeyre (radıyallahü anh), Bedir ve Uhud cenginde Nebiler Serveriyle beraber bulundu. Nice kâfirin ciğerini delerek üstün kahramanlıklar gösterdi. Gazi olarak Medine'ye döndü.

O aynı zamanda Kur'ân-ı Kerîm'i en güzel okuyanlardan biriydi. Suffe ashabındandı. İş gücü ilim ve ibadetti. Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem)'in vahiy kâtipleri arasında bulunmak gibi bir devletin de sahibiydi...

Vücudu sanki Cennet toprağıyla yoğurulmuş bir bedendi. Aşkı da ne güzel aşktı öyle. Aşk bağgelere baharlar hediye ettiği gibi, ona da yücelikler bahsetmişti.

Uhud savaşı olmuş, aradan dört ay geçmişti. Necid bölgesinde mekân tutan Amiroğulları kabilesinin başı Ebû Berâ, Kâinatın Fahri'nin mübarek huzuruna geldi:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, kavmime İslâm'ı öğretmeleri için birkaç sahabî istiyoruz, izniniz olur mu?”

Varlığın Sebebi olan Cenâb-ı Peygamber göndereceği sahabîleri himaye etmesi için Ebû Berâ'dan söz aldı. O da söz verdi. Sonra Suffe Ashabından kırk, bir rivayette yetmiş kişiyi irşad heyeti ve Kur'ân muallimi olarak gönderdi. Bu şanlı sahabîlerin içinde Amir bin Führeyre (radıyallahü anh) de vardı...

Sahabîler Allah'ın Resûlüne veda ederek yola revân oldular. Heyet, Bi'r-i Maûne (Maûne Kuyusu) mevkiine vardığında konakladı. Kâfirlerin yüreğini de Şeytan avucunun içine aldı ve dedi:

“İşte size fırsat! Muhammed'in sahabîlerini katlediniz, böylece şanınız artsın!”

Hainlerin başını Ebû Berâ'nın yeğeni Amir bin Tufeyl çekiyordu. Amcasını dinlemedi ve hemen çevredeki kabilelerden adam toplayarak

istirahat halinde bulunan sahabîlere saldırdı.

Sahabîler böyle bir şey beklemedikleri için gafil avlandılar. Ve 39 sahabî kâfirler eliyle şehid edildi.

İşin en can alıcı tarafı şuydu: Cebbar bin Sûlmâ isimli kâfir mızrağını büyük mazlum Amir bin Fûheyre Hazretlerinin göğsüne sapladı. Ve ondan şu nidâyı duydu:

“Vallahi kazandım, gitti!”

Ve Amir (radıyallahü anh) şehid edildiğinde, kanatlanmış kuş gibi göğe yükseldi.

Ona mızrak vuran kâfir hayret ve dehşet içinde kaldı. Bu nice işti böyle? Derhal koştı ve bunun hikmetini sordu. Sahabîlerden Dahhak Hazretleri şu karşılığı verdi: “Amir Cenneti kazandı.”

Amir, vaktiyle Mekke müşriklerinden çok çekmişti. Yine bir müşrik mızrağı ile ömür defteri duruluyordu. O, bütün kalbiyle Rabbini sevmişti, Rabbi de onu Cennet’le mükâfatlandırıyordu. Ve cesedini de melekler göklere yükseltmişti.

Mübarek şehidin cesedi göklere yükselirken, geride bir başka şey oluyordu. Onu şehid eden Cebbar bin Sûlmâ:

“Vah bana, dedi, bu mübarek insana nasıl da kıydım? Hemen Müslüman olmalıyım!”

Ve oracıkta Kelime-i şehâdet getirerek Müslüman oldu. Hâsılı Amir Hazretlerinin ölümü de yine bir adamı Cehennem çukuruna düşmekten kurtarıyordu...

Amir (radıyallahü anh)’in şehadet haberi Resûl-i Zîşan efendimize ulaşınca, şöyle buyurdular:

“Melekler onun cesedini göğe yükselttiler ve defnettiler.”

Allah aşkına kurban olan Amir bin Fûheyre (radıyallahü anh) o demde 40 yaşlarındaydı. Ne güzel son değil mi? Sen yüreğinde cânân aşkını taşırsın da, O ebedî Yâr seni bin türlü safâ ile yüce katına almaz mı?..

A şekere benzeyen dost! Güzellik Yûsuf’u hiçbir zaman Yakub’un gözünden kaybolmaz. Züleyhâ da ona yanar, Yakub da. Öyle bir güzelin zindan derdi çekmesi nice şeydir?...

Deniz balığın cihanıdır. Sen ona toprak üzerinde binlerce dünya bağışlasan, o yine denizi arzulayacaktır. İşte İlâhî aşkın kokusunu canda duyanlar da böyledir.

Siz getirip Nil Nehri’ni onların yanan yüreğine akıtsanız, o yüreğin harareti yine sönmeyecektir.

SAHRALARI MEKÂN EDİNEN VELÎ

Nefis tuzağından kaçıp kurtulan kuş bir başka tuzağa asla düşmez. Hak aşkına yanan gönül de bir başka güzele meyletmez. Çünkü bütün güzelleri Yaratan Allah aşkın da en güzeline lâyıktır. Onu bulan neyi kaybeder, onu bulamayan neye mâlik olur ki?

Sultan Velîlerden Ebü'l-Hüseyin Nûrî bütün ömrünce o aşkı yüreğinde taşıdı ve mest bir halde gezdi. O kadar ki, aşkının yakıcılığından kendisini sahralara attı...

İnsanlar derde devâyı tabiblerde arar. Bilmezler ki tabibler de bir başka tabibe muhtaçtır.

Bir gün, Zamanın Ulusu ve Velîler Başbuğu Hazret-i Cüneyd-i Bağdadî, onun sahradaki hücreğine gitti.

O da ne?

Nûrî'nin yüzü limon gibi sararmış ve hal galib olmuş... Ve çevre çevre nûr kendisini istilâ etmiş... Cüneyd bile bu manzaraya daha fazla tahammül edemiyerek hemen kendinden geçip yere düştü...

Nûrî Hazretlerinin dudakları bir yay gibi gerildi de dedi ki:

“Ey Cüneyd, ey vefalı dost!.. Otuz yıldır benim keder ve gussam artmıştır. O'nun heybeti benim içimde belireli ben benliğimden tamamen soyunmuşum!”

Bazı kere de şöyle inlediği olurdu:

“Ey Yaradanım Allah! Ben Sana âşıkım demezem... Âşık adam can taşımaz!”

Onun harikulâde halleri ve şaşılacak işleri vardı. Hep mest ve hayran gezerdi. Yine bir gün sahrada dolaşıyordu. Derken ayağına diken battı ve yaradan kanlar aktı... Fakat asıl şaşılacak şey de ondan sonra zuhûr etti.

Akan ve yere düşen her damla kanda “ALLAH” ismi pırıldıyordu.

Ondan soruldu:

“Ey Yaradılışı büyük Pîr! İnsan nasıl huzur bulur?”

Buyurdular ki:

“İnsan, mahlûkları, eşyayı görmekle değil, bunları görünce, bunları Yaratan Zâtın büyüklüğünü ve sonsuz kudretini düşünmekle huzur bulur.”

Yine ona:

“Ey Kutb-u Zaman, dediler, tasavvuf nedir?”

Buyurdular ki:

“Tasavvuf, insanı Allahü Teâlâ’dan uzaklaştıran şeylerin hepsinden el çekmek ve Allah ile olmaktır.”

A adam! Sen Yakub olmadın ki Yûsuf’un hasretini bilesin. Züleyhâ olmadın ki, aşkın şarabını içesin. Nûrî olmadın ki, nûra mazhar olasın...

O Sultan Velî bir gün yolda bir kör gördü. Kör oturmuş, ağzını açmış, Allah demedeydi...

“Allah, Allah!” diyordu da, gönülden, yürekten değil, sâdece dili ile...

Şeyh Nûrî (kuddise sirruh), o kör ve kalbi katı adamdan Allah adını duyunca sabredemedi, yanına koştu ve dedi:

“Ey adam! Sen O’nu ne bilirsin? Biliyorsan neden hayattasın ya?”

Bu sözü söyleyip öyle bir kendinden geçti ki, artık ben ne diyeyim? İştiyak çeken canı, bedeninden çıktı, ölüp gitti zannederdin.

O coşkunkluk, o mest, o safâ haliyle çölün yolunu tuttu. Cezbe ve iştiyak onu yumak yumak sarıvermişti. Yolda bir kamışlık vardı. “Yâ Allah!” diye bir nidâ koyverdi ve kendisini kamışların içine attı, bedeni yaralandı, her tarafı parça parça oldu. Bedeninden o derece kan aktı ki, nihayet akan kanlarla beraber ruhu da çıktı, gitti.

Gidip onu ömüştü her yanı kanlara gark olmuş gördüler. Bir şeyi daha gördüler.

O Hak erinin göğsünden akan kan, her kamışın üstüne “Allah” ismini yazıvermişti.

İşte gerçek mânâda âşıklar böyledir. Onların Velîsi Allah’tır. Onların gam ve gussası yine Allah’tır.

Ben size bir şey diyeyim mi? Dünya sevgisiyle dolan gönül, kırık saksı gibidir, ne saksıdır, ne çamur. Yani hiçbir işe yaramaz. Dünyada çamurun dahi işe yaradığı yerler olur...

Evet:

Bu bir yıkık köprüdür, bunda vefâ bekleme.

Gölgeden kısa sürer, zevk ü safâ bekleme.

Peri gibi güzeller, şahlar hep toprak oldu,

Bana yâr olur diye hiçbir defa bekleme!

VAH OĞLUM VAH!

Tabiîn devrinde Küfe’de yetişen Rebî bin Heysem de bir başka aşkın seline kanat açmıştı. O sanki bu dünyada değil, göklerin takvâ askerleri olan meleklerin arasındaydı. Bir hoş, bir güzel hali vardı ki, artık ben ne diyeyim?

Sanki bedeni Cennet toprağıyla yoğurulmuş bir bedendi. Can kuşu nefis tuzağından kurtulmuş gibiydi. Öyle kuşa melekler bile gıpta eder.

Bir gece annesi, onun ağlayarak sabaha kadar uykusuz kaldığını gördü. Sabah olur olmaz huzuruna vardı:

“Ey benim oğlum, dedi, ne oldu, yoksa birinin canına mı kıydın?”

Rebî (rahmetullahi aleyh), bu pâk yüzlü saf hatuna ılık gözlerle baktı da dedi ki:

“Evet, anne, öyle yaptım!”

Kadıncağız birden değirmen taşları gibi dönmeye başladı. Hem dönüyor, hem feryâd ediyordu:

“Vah, oğlum vah! Kimi öldürdün söyle! Söyle de bir çâre arayayım.”

Rebî Hazretlerinin dudakları usul usul kıpırdadı:

“Ey annem, telâş etme! Ben nefsimi öldürdüm. Kimseye bir zararım dokunmadı.”

Evet: Nefsin ölümü demek, îmanın şahlanması demektir. O insan bedeninde fıkır fıkır kaynadıkça, insana saâdet günü yok, belki azap geceleri vardır.

Onun aşkının kanatları sayılacak olsa, buna belki sayılar kâfi gelmez. O bir başka aşkı taşıyordu. Yüreğinde İlâhî korku, gözünde yaş eksik olmazdı.

Bir gün, Sahabî sarayının ksultanlarından ve Kur’ân-ı Kerîm’i en güzel okuyanlardan Abdullah İbn-i Mes’ûd (radiyallahü anh) ile demirciler çarşısına uğradılar.

O da ne?

Orada körüklerin üfürölüp ateşlerin alevlendiğini ve kızıl alevlerin kıvrım kıvrım boy verdiğini gördü. Ve hemen Cehennem ateşini hatırladı. Elini başına koydu, tâ yürekten bir çığlık attı ve yere düştü...

Görseydin ölmüş derdin...

İbn-i Mes’ûd Hazretleri, namaz vaktine kadar başı ucunda bekledi. Ne var ki, Rebî bir türlü kendine gelemiyordu. Onu hemen sırtına alıp evine getirdi

ve tam 24 saat baygın halde kaldı.

Tuzağa düşen bir kuş nasıl çırpınırsa, o da öyle çırpınıyordu. Cehennem'in şiddeti ve kıyâmetin dehşeti nerdeyse aklını başından almıştı.

Şanlı sahabî, onun bu haline gıpta ile bakar, başından ayrılmaz ve şöyle derdi:

“İşte Allah'tan böyle korkulur!”

A gönül! Zührenin bulunduğu göklerden başka bir de can göğü vardır ki, ona gökteki ay kandillik yapamaz. Onun ışığı sâdece Nûr-i İlâhîdir. Allah aşkına kapı açan can artık bir başka sâkinin suyuna ihtiyaç duymaz.

Sen Cenâb-ı Yûsuf'un kucağında gözünü açtıktan sonra, artık Mısır da senindir, şeker huylu Yakub da. Züleyhâ da köşkünü, sarayını ve bütün varını senin hizmetine verir. Sen Yûsuf'u avlamaya bak...

•••

Evet:

Ay yüzlü Rebî (rahmetullahi aleyh) candan da el yumuştu, tenden de. Durmadan, dinlenmeden nefsini hesaba çeker, onu bir lâhza kendi haline bırakmazdı. Hattâ evinin içine bir de kabir kazıyordu. Zaman zaman o kabre girer, uzanır, kabirde kalacağı günleri düşünürdü.

Nefsi az tembellik edecek olsa, kalbine katılık gelse, hemen kendi için kazdığı kabre iner, yanağını toprağa koyar ve öylece kalırdı. Sonra şu mübarek âyeti okurdu:

“Rabbim, beni geri gönder, tâ ki zayi ettiğim (ömrüm) mukabilinde iyi amelde bulunayım.”^[41]

Gece boyu bu âyeti tekrar eder, sonra nefsine dönüp derdi ki:

“Ey Rebî! İsteddiğin reddedilip geri dönemeyeceğin gün gelmeden, Rabbin rızası için amel et bakalım! İşte şimdi geri çevrildin, bunu ganimet bil. İleride geri dönemeyeceğin günler de gelecektir. Sen o günün işini bugün yap, işi yarına bırakırsan, yarın felâketin olabilir.”

Bir gün dostları onun huzuruna geldiler ve dediler:

“Ey Rebî, ey Vefâlî dost! Allah için söyle, nasıl sabahladın?”

Rebî Hazretleri kara gözlü ceylânlar gibi titredi de dedi ki:

“Zayıf ve günahkâr olduğumuz halde sabahladık. Rızığımızı yiyor ve ecelimizi bekliyoruz.”

Âlemde öyle insanlar vardır ki, kocasının evine gidecek gelin gibi âhiret için hazırlanır. Niceleri de vardır ki, hiç ölmeyecek gibi dünyaya tapar. Yine

niceleri gönlünü bir faniye kaptırır da hayatı kendine zindan eder. Kedilerin sokakta buluşması gibi sokakta başlayan bu nefsanî ihtiras, çok geçmeden yine sokakta son bulur. Bu aşk, bu sevgi değil, insan için belâ girdabıdır. Bu belâ çok canları almıştır... Sevgilim bana yüz vermedi diye intihar edenlerin haddi hesabı yoktur.

Sen öyle bir Yâre gönül ver ki, ölüm seni ondan ayırmasın!...

Yol var, Yâre götürür,

Yol var, nâre götürür!..

Mü'minûn Sûresi, 23/99-100.

Mü'minûn Sûresi, 23/99-100.

ALLAH'IM BENİM ETİMİ KORU!

Âlemde şekerin lezzeti ayrı, hurmanın tadı ayrıdır. Üzüm yine bir başka tadı taşır. Âşıklar da öyle... Allahü Teâlâ'yı candan yürekten sevenler dünya güzeline dönüp bakmazlar. Dünya onların arabasına taş koyamaz.

Âsım bin Sâbit (radiyallahü anh) İslâm ile hayat bulduktan sonra bir başka güzelliğe bürünmüştü. Hayatı boyunca hiçbir kâfire dokunmamaya ve kâfirlerden hiçbirini de kendine dokundurmamaya karar vermişti.

Müşriklerin necis eli onun bedenine değmemeliydi. Ölmüş bile olsa, ölüsüne de onların eli uzanmamalıydı. Cenâb-ı Hak'tan hep bunu temenni ederdi.

Onun gönlü ilâhî nûrların harman olduğu bir gönüldü. Allah aşkını ve Resûlullah muhabbetini seçmişti. Bu aşk kâfiydi ona. Âlem incilerle cevherlerle dolsa onun umurunda değildi. Kılıcını Allah emrine vermiş, Bedir savaşında nice kâfirin ciğerini delmişti. Uhud günü de gelip geçmişti...

Ve Uhud savaşı sonu kâfirlerden bir cemaat Nebiler Sultanının huzuruna çıktı. Bunlar Adel ve Kare Kabilesine mensuptu. Habis niyetlerini gizli tutup:

“Ey Allah'ın Resûlü, dediler, bize İslâm'ı öğretecek muallimler göndermeni arzu ediyoruz!”

Resûl-i Zîşan (sallallahü aleyhi ve sellem) Efendimiz, Âsım'ın kumandasında onlara bir heyet gönderdi. Yüreklerini Şeytanın avuçladığı adamların niyeti kötüydü. Müslümanları tuzağa düşürüp Mekke müşriklerine para mukabilinde satacak, havadan servete konacaklardı.

Sahabîler heyeti Recî mevkiine ulaştığında birden etrafları kılıçlı bedevilerle sarıldı. Yüzlerindeki maske düşmüş, Şeytanın oyun taşı ayaklarına dokunur olmuştu. Teklif:

“Biz sizi öldürmek istemiyoruz. Niyetimiz sizi Mekkelilere satıp, onlardan birtakım mükâfat ve menfaat elde etmektir. Bize teslim olun!”

Teslim olmak mı? Gönülleri Cehennem kaynayan bu zâlim kâfirlere güvenilir miydi? Hayır!...

Hazret-i Asım ve arkadaşları yüksekçe bir yere çıktı. Asım şöyle haykırdı: “Ben, müşriklerin himayesini hiçbir zaman kabul etmemeye yeminliyim. Vallâhi, ben kâfirlerin himâyelerine ve sözlerine kanarak inmem ve asla teslim olmam!”

Ve Rabbi Kerimine şöyle niyaz etti:

“Allah’ım! Resûlünü durumumuzdan haberdar kıl!”

Sonra gönlü kara müşriklere ok atmaya başladı. Ok attığı sırada da gönül yakıcı şiirler söylüyordu:

“Ölüm hak, hayat boş ve geçicidir.

Mukadderatın hepsi başa gelicidir.

İnsanlar, er geç Allah’a rücû edicidir.

(Ey Kâfir oğulları), eğer ben sizinle çarpışmazsam, anam beni yitirsin.”

Şanlı Sahabînin çantasında yedi ok vardı. Attığı her ok müşriklerden birini Cehennem’e gönderdi ve kâfirlerin çılgılığı vadiyi doldurdu:

“Öldüm!”

Nihayet son okunu da attı ve yine bir çılgılık: “Öldüm, mahvoldum!”

Ne var ki, kâfirler öldürmekle bitmiyordu. Bu kere, müşrikleri mızrağıyla delik deşik etti. Mızrağı kırılınca da kılıcını sıyırdı. Kılıcın kınını kırıp attı ve nûr gündüzü yüzünü Yüce Yaraticısının dergâhına tuttu:

“Allah’ım, dedi, ben, günün başında, Senin dinini korudum. Sen de, günün sonunda benim etimi koru! Cesedime müşrikleri dokundurma!”

Kanlı timsahların nazlı ceylânlara saldırması gibi müşrikler de ona saldırıyordu. En sonunda, iki ayağından yaralanıp yere düştü...

Onunla beraber yedi arkadaşı da Lihyân oğulları tarafından şehîd edildi. Bu îman fedâileri kâfirlerin zâlim oklarına hedef olmuştu.

Müşriklerin kin kuyusu yüreği sevinebilirdi. Âsım bin Sabit (radıyallahü anh)’in başını kesip Sa’d bin Şüheyd’in kızına götürecektir ve ondan mükâfat alacaklardı. Kâfir kızın kını büyüktü. Çünkü Âsım Hazretleri, Şanlı Bedir’de bu kızın müşrik babasını öldürmüştü. Sülâfe isimli kız da ancak Âsım’ın başının kesilip kendisine getirilmesi halinde mükâfat vereceğini vaad etmişti.

Kâfirlerin hesabı öyleydi, fakat Allahü Teâlâ’nın takdiri nasıldı? Kendi rızası uğrunda can veren kulunu onlara bırakır mıydı?...

Hüzeylli kâfirler sevinç çılgınlıkları atarak Âsım’ın başucuna geldiler. Ve başını kesmek için davrandılar...

O da ne?

Birden binlerce arı Hazret-i Âsım'ın etrafında halkalandı. Arı topluluğu bulut karaltısını andırıyor, mübarek şehîde yaklaşmak isteyenleri hemen iğneliyordu.

Ne kadar uğraşılsa da, şanlı sahabînin vücudundan bir parça bile koparamadılar ve dediler:

“Acele etmeyelim, akşam olsun. Arılar gittikten sonra gelip başını keseriz ve murâdımıza ereriz!”

Ancak ümit ettikleri dağlara da kar yağdı. Akşam vakti olunca Yüce Allah hiç yoktan bir yağmur yağdırdı, yağmurla meydana gelen sel, Âsım bin Sabit Hazretlerinin cesedini alıp götürdü...

Müşrikler başlarına pişmanlık toprağı saçarak ve elleri boş olarak yurtlarına döndüler.

Âsım b. Sâbit (radıyallahü anh) böylece aşk ve ihlâsının mükâfatını gördü. Müşriklerin kirli elleri ona dokunamadı. Yüce Allah onu muhafaza buyurdu.

Aşk cihanı bir başka cihandır. Âşıkların bu âlemi güzeldir. Yerde gezen karınca gökteki ay'a ulaşamadığı gibi, sıradan insanlar da pâk yüzlü âşıklara ulaşamazlar. Onların bir derdi vardır ki, tabibler devâ bilmez. Fakat bu dertle yanmak hoştur... Bunun içindir ki:

“Hoştur bana Senden gelen!”

Demişlerdir. Hazret-i Mevlâna şu incileri saçar:

“Kalk ey can, kalk ey cihan! Topraktan, toprak yurdundan uç, gökyüzündeki şu meş'ale bizin için dönüp duruyor.

Gönlünde dert olanın yolunu yağmur nerden vurur, çamur nasıl onu yoldan alıkor, o ancak aşkta konaklar, başka konağı (başka durağı) yoktur onun.”

“Âşıkların işine akıl ermez, dertlerine devâ olmaz, onlara dert, zaten en zararlı devâdır; aşka düşmeyen, aşk vadisinde konaklamayan kişileri doğru yolu bulmuş, murâdına ermiş saymayın.”

“A dostlar! Ye'se düşmeyin, zahmetten sonra rahmete kavuşursunuz; ancak, sevgiden başka bir elbise giymeyin, sevgiden başka bir libasa bürünmeyin.”

YÂ RABBÎ, BENİ YATAĞIMDA ÖLDÜRME!

Dedik ya, aşk meydanına at sürmek herkesin kârı değil, erlerin işidir. O mânâ ceylânı herkesin kucağına atılmaz, Hira gibi hikmete açık bir gönül ister. Muhabbet cihanına çadır kuran âşıklar insanlığın yüzakı olmuşlardır. Şekerin sirke küpünde işi yoktur, onun yeri helvanın gönlüdür. İşte gerçek âşıklar da böyle...

Yine şanlı ve bahadır bir sahabînin aşkından pırıltılar sunacağız. Bir avuç içi kadar küçücük yüreklerde Uhud dağı gibi büyük arzular vardır.

Berâ bin Mâlik (radıyallahü anh)'in yüreğinde de yaman bir alev boy vermişti. Durmadan, dinlenmeden Allahü Teâlâ'ya yalvarır, duâ ederdi:

“Yâ Rabbî, ölüm beni yatağında yakalamasın!”

Âlemde nice insanlar da vardır ki kadife yataklar, ipek yorganlar içinde son nefeslerini vermek isterler. Yine çok kimse vardır ki, ölmeyi hiç arzu etmez. Fakat ölüm onu bu dünyadan koparır alır...

Berâ bin Mâlik, meşhur sahabî Enes bin Mâlik Hazretlerinin kardeşidir. Her iki kardeşin bahtına öyle bir gün doğmuştu ki, artık ben ne diyeyim?

Onlar daha küçük yaşta Nebiler Sultanının hizmeti ve nûru ile şereflenmişlerdi. Ondan aldıkları feyiz ve hikmetle pırıldamışlar, yıldızlar arasında ay nasıl ışık saçarsa, o güzide kardeşler de nûr salkımlarını etrafa saçmışlardı.

Berâ bin Mâlik Hazretlerinin bir başka vasfı da kahramanlıktı. Şecaat ve cesareti herkesi hayran bırakıyordu. Cenk meydanlarında nice kâfirin canını Cehenneme göndermişti. Hemen bütün savaşlarda Allah Resûlüyle beraber bulunmuştu. Rahmet Nebinin ötele re seferinden sonra da kahramanlığını büyüterek ve daha da ileri giderek:

“Allah'ım, derdi, beni yatağında ölüme teslim etme!”

Yani onun bütün arzu ve iştiağı Allah yolunda şehîd olmaktı. Elbet bir gün murâdının incisini elde edecekti.

Cenge giderken bir gün Medine halkına şöyle nidâ etmişti:

“Ey Medine ahâlisi! Bugün artık Medine'nizi yok farz edin. Malınızı mülkünüzü yok bilin. Bugün, sizin için sadece Allah'ın rızası vardır. Cennet

vardır.”

Yalancı Peygamberin vücudunu ortadan kaldırmak için giden İslâm mücahitlerinin arasında Berâ bin Mâlik (radiyallahü anh) de vardı. Bu savaşta öyle şevk ve şecaatle kılıç salladı ki kendi vücudu bile seksen küsur yara aldı. Yaralarının tedavisiyle bir ay müddetle, İslâm ordularının başbuğu ve Allah’ın kılıcı Hazret-i Hâlid bin Velid (radiyallahü anh) meşgul oldu.

Sesi de seslerin en güzeliydi. Zaman zaman da şiirler söyler, gönülleri coştururdu. Kardeşi Enes:

“A pâk yüzlü, derdi, ne zamana kadar böyle devam edeceksin?”

Berâ, ona öfkeyle karışık cevaplar verirdi:

“Sen benim yatakta öleceğimi mi sanıyorsun. Allah’tan ümid ederim ki, beni yatağında ölüme teslim etmesin!”

Onun iştihak çeken canı ne güzel bir candı. Kuş olup Cennet fezasında kanat çırpma istiyordu. Bu sebeple yatakta ölmeyi kendi hesabına büyük bir musibet sayıyordu.

İşte devlet topunu çelmenin zamanıydı. Tüster Fethinde İslâm mücahitlerinin en ön safında yerini almıştı. Irmak bir an için tersine döner gibi olmuştu. Fakat gözler Berâ bin Mâlik Hazretlerindeydi. O, Kâinatın Efendisinin senâsına mazhardı. Suffe ashabındandı ve kahramanlığın tâ zirvelerinde bulunuyordu...

Rûhum ona Fedâ olsun. Allah’ın Aziz Peygamberi:

“Birçok dağınık ve tozlu saçlı kimseler vardır ki, Allah adına yemin ettiği zaman Allah onu yalancı çıkarmaz. İşte, Berâ bin Mâlik bu kimselerdendir.”^[42]

Buyurmuşlardı. Sahabî topluluğu belki de ondan bir himmet bekliyor, “haydi kendini göster” demek istiyordu.

Berâ (radiyallahü anh) Cennetin kokusunu almış mıydı ne? Birden “Yâ Allah!” deyip hücumla geçti. Herkes onun peşinden ileri atıldı ve az sonra İran ordusu bozguna uğradı. Ölümler arasında düşman kumandanı da vardı. Tüster İslâm mücahitlerince fethedilmiş, îman bayrağı kalelerin burcunda dalgalanmıştı.

Allah aşkını seçen ve Resûlüllah muhabbetiyle yürek dağlayan şanlı sahabî Berâ bin Mâlik, bu cenkte kahramanlığının ufkuna yükselmişti. O kadar ki, tam yüz kâfiri cansız yere sermiş. sonra da Hüzmüzan isimli bir İranlı’nın kılıcıyla en büyük arzusuna kavuşmuştu...

Hayatı boyunca: “Yâ Rabbi! Ölüm beni yatağında yakalamasın!” diye duâ ederdi. Rabbi de onun duâsını kabul buyurdu. Cephede bir kılıç

darbesiyle ve şehitlikle ötelere kanat açtı.

Kimdir o ki, aşkla, ihlâs ve îmanla istesin de Rabbi onu murâdına erdirmesin?...

A dünya davulunu dövüp duranlar! Davulun sesi uzaktan hoş gelir, ama kendisi o kadar hoş değildir. Hoş bir can, güzel bir âlem istiyorsanız, Allah aşkını seçenlerle beraber olunuz. Belki o türlü yanmaya takatiniz yetmez, hiç değilse onların gölgesinde bulunmayı devlet biliniz. Buna da imkanınız yoksa, düşmanlarla bir olup onların sarayının camına taş atmayınız...

Nice bedbaht adamlar vardır ki, eteğindeki zillet çamuruna bakmaz da velîlere gam oku yağdırır. Bunun sonu Cehennem şişinde kebab olmaktır.

Can şehri, cihan şehrine benzemez. Canın Allah aşkı ile pişmesi iki âlemde de güzeldir.

Bir düşün: Senin Allahü Teâlâ'yı sevmen mi güzel, yoksa Allah'ın seni sevmesi mi daha hoştur?

Bir bak, bir gör ıssık sultanlar ne diller dökerler:

“Zemane de güzelimin bahtı da aslâ uyumaz, benim gözlerime de aslâ uyku girmez; ey güzelliği dünyaya mum olan, gözlerim o muma leğen kesilmiştir.”

“Göz de, gönül de aşkınla uykudan, yemekten kesildi, sevginle beslendi, gelişti; ikisi de selvi gibi, ağza ihtiyacı olmadan Senin lütuf ve kerem suyunu emiyor.”^[43]

A iyi dostlar! Âşıkların sözü yanında benim kırık dökük kelimelerimin ne değeri olur ki? Ben sadece şöyle derim:

Örnek olmalı yavrum: Ömer, Murtazâ sana.

O zaman nûr indirir, bu mavi fezâ sana.

Aşk kuşu her ağaca gelip de yuva kurmaz,

Rabbinin katındadır nimet ve rızâ sana!

Tirmizî, Menâkıb: 54.

Mevlana Celaleddin, Divan-ı Kebir, C.1.

Tirmizî, Menâkıb: 54.

Mevlana Celaleddin, Divan-ı Kebir, C.1.

AKŞEMSEDDİN'İ ÇEKEN ZİNCİR

Îlâhî ma'rifet yolunun büyük mürşidi Akşemseddin 1390 tarihinde Şam'da dünya bahçesine geldi. Sonra kader onu Anadolu'ya attı. Amasya'nın Kavak nahiyesinde mekân tuttu. Okuyup müderris olduktan sonra Osmancık'a tâyin edildi. Sonra Halep yollarına düştü...

Yolların biteceği, bir yerde düğümleneceği yoktu. Yüreğinde yaman bir sızı vardı. Devâ aradıkça dert ziyadeleşiyordu. Halep'te ilk gecesi idi.

Daha Şeyh Zeyneddin Hafî'yi bile görmek mümkün olmamıştı. Şeyhe karşı yürüdükçe hicranı büsbütün artıyordu. Namaz, zikir, duâ ve tazarrudan sonra yatağına uzanıverdi. Zaten yorgundu. Ne kadar uyudu bilinmez...

Bir rüya gördü. Boynuna bir zincir geçirilmişti. Öyle bir zincir ki, bir ucu uzaya uzaya tâ Ankara'ya varmaktaydı. Zincirin halkası Hacı Bayram-ı Velî'nin elindeydi...

Demek ki Hacı Bayram'dan kurtuluş yoktu. O kaçtıkça, öbürü kovalıyordu. Bunca yolları, bunca dağları aşıp gel, bal alacak çiçeği buldum derken gönlüne zincir vurulsun... Bu nasıl işti böyle?..

Rüyanın kollarında beyaz bulutlar gibi akarken nihayet uyanıverdi.

O da ne?

Değirmen taşları misali dönmeye ve feryâda başladı:

"Ah, ah! Geçen günlerimin hangisine yanayım? Bize bu diyarda nasip yok!"

Sabah olur olmaz tekrar geldiği yollara düştü. Tek istikamet Ankara, Hacı Bayram dergâhı...

Âşıklara mâşukun böyle cilveleri de vardır. Baş kesik mumlar gibi yana yana erimedikçe vuslat nerede görülmüştür.

Ak hoca, başına dumanlar çökmüş dağlar gibi dertle doluydu. Yüce dağ eteklerinden akan coşkun sular misâli başını taştan taş vura vura menziline ulaştı. Mevsim yaz, vakit hasat vakti, dem safalı ve huzurlu bir demdi. Hacı Bayram yârenleriyle tarladaydı.

Dervişlerin kimi ekin biçiyor, kimi bağ bağlıyor, kimi Hû çekiyor, kimi de Şeyhin etrafında dönüyordu.

Yeni gelen yabancıya bir lâhza bakan olmadı. Bu garibe:

“A yabancı, sen de kimsin?”

Diye kimse sormuyordu... Nihayet yemek faslı başladı. Hacı Bayram kendi eliyle pişen yemekleri dervişlere pay etti. Öyle ki köpeklerin bile çanaklarını doldurdu.

Gurbet kuşu yine açıkta kalmıştı. Ne tabağı, ne kaşığı, ne de bir dilim ekmeği vardı. Gariplik yine boynunu büküvermişti. Bu nice işti böyle?

Şaşılacak bir şey daha göze çarpıyordu. Sultan Velî, o cömert, o kerem eliyle köpeklerin çanaklarını dahi yiyeceklerle doldurmuştu da bir lâhza dönüp garip adama bakmamıştı. Sonra da gidip dervişlerinin arasına oturuverdi:

“Yâ Hak, Yâ Rezzâk, Yâ Fettâh, Yâ Tevvâb, Yâ Lâtîf!”

Dedi ve Besmele çekip yemeğe başladı.

Tâ Halep diyarından kalkıp gelen Köse’ye bu sofradan da nasip yoktu. Bu kerem sofrası, gönlü ak kişilerin ve duru ellerin sofrasıydı...

Öyle ya, kendisi henüz derviş bile değildi. Belki dervişliğe de lâayık değildi. O da gider, bu kapının köpekleriyle beraber yedi. Bu kapının köpekleri bile kendi nefsinden iyi olmak gerekti.

Ve öyle de yaptı.

Koca müderris, bilginler bilgini, tabibler tabibi şimdi Hacı Bayram-ı Velî’nin köpeklerinin çanağından yiyordu. Demek ki ona bu lâayık görülmüşü...

“Ben bu yolda gam Yakub’uyum, Yûsuf’un cilvelerine, Züleyhâ’nın sitem oklarına sabretmeliyim!”

Diyordu ki, Hacı Bayram-ı Velînin yüce gönlünden bir feryattır koptu:

“Bu kadar cilve yeter, köse işinin eriymiş!”

Sonra, ışıklar dolu gözlerini yabancıya dikip haykırdı:

“Hey Köse! İşte şimdi beni avladın!.. Beri gel hele, zincir zoruyla gelen misafir de ancak böyle ağırlanır!”

Akşemseddin o lâhza Kâbe Kuşları gibi Şeyhin kucağına uçtu ve eteklerine sarılıp hıçkırdı:

“Toprak olsam da aşkla gam Yakub’uyum! Ey güzellik Yûsuf’u, Züleyhâ gibi aşkla eteğine sarılıırım. Gönül kapan sevgilinin aşkı, beni benden aldı da sana getirdi. Ey Allah dostlarının efendisi, bu hakîr köseyi kapından dûr etme! Ey güleç bahçemiz, ey ballar dolu peteğimiz! Ey eşi bulunmaz Tabib!... Biz eli ayağı olmayan hastalarız. Sen gönül yaramıza yüzlerce şifâlar veren melhemsin.”

İşte bundan sonradır ki, Köse Molla'nın bahtına gün doğdu. En kısa zamanda murâdının incisini elde etti ve Ak Şeyh olarak İstanbul fethinde başı çekti. Padişahlar, önünde el pençe divan durdu.

O, Allah aşkını seçti ve Rabbini tâ candan sevdi, Rabbi de onu Fâtih gibi bir Hünkârın hocası kıldı...

Dünya değirmeni durmadan döner, bunun arkına düşen mutlaka un olur. Ölüm, ölüm!.. Herkesi, her uçan kuşu bulur. Fakat âşıkların sonu ne hoştur.

Fetihten nice zaman sonra Akşemseddin Hazretleri Göynük'ü kendisine mekân edindi ve orada 1459 senesinde Rahmân'a yürüdü. Hem nasıl yürüyüş?

Bir gün küçük oğlu Hamdi Çelebi ile idi. Ona şefkatle nazar edip:

“Bu küçük oğlum yetim, zelîl kalır; yoksa zahmeti, mihneti çok dünyadan göçerim. Hem dünyadan vefâ ummak ahmaklıktır!” dedi.

Zevcesi, yanağına tombul bir gülücük kondurup naz ve lâtife ile karışık olarak:

“A efendi, dedi, göçerim, göçerim dersin yine göçmezsin!”

Bunun üzerine Ak Şeyh derhal yerinden kalktı ve dedi:

“O halde göçeyim, a hatun!”

Ve hemen mescide girdi. Etrafına dervişlerini ve sevenlerini topladı. Herkesle helâlleşti. “Yâsîn Sûresi'ni okuyun” dedi ve Rabbini zikrederek son uykuya dalıverdi...

Sanki kanatlı bir kuşun kafesten uçması gibi, can kuşu ten kafesinden kanat vurup çıktı...

Herkes, ama herkes hayretinden donup kaldı... Asıl hayret edilecek odur ki, insanlar âşıkların halinden ibret almazlar.

Yâ Rabbi! Bizi körlük belâsına uğratma, bize katından bir nûr, bir hikmet indir de nefs balığına yem olmayalım!

Yâ Rabbi! Âşıkların hürmetine gönlümüzdeki dünya dolu dertlere derman eriştir. Bizi kendinle meşgul et ki, bir başkasını anmaya ve aramaya mecâl bulamayalım!...

ÇOK SECDE EDEN KUL

Âlemde kuş vardır ki yuvayı yüksekte yapar, yine kuş vardır ki, onu bir kara kedi kapar. Yükseklerde olanlar hep gayret kanadıyla oralara çıkmışlardır.

Tembellerin eline nedâmetten başka bir şey geçtiği görülmemiştir. Gönüllerini günahların zehirli oklarına deldirenler de bir avuç nedâmetle kara toprağa karışmışlardır. Ama büyükler, âşıklar öyle mi?

Onlar geceye erdiklerinde “Merhaba ey şeker madeni!” derler ve gece boyunca Cenâb-ı Hak’ın dergâhında divan dururlar.

Onlardan biri de Tâbiîn’in büyüklerinden Ali bin Abdullah’tı. Pek ibadete, aşka düşküncü. O kadar ki, zamanında “Çok ibâdet eden” diyerek lâkaplandırılmıştı.

Ay gece yıldızlar arasında nasıl nazla, safa ile parıltılar saçarsa, o da bütün insanlar arasında öyleydi...

Bu ulu kişinin 500 kök zeytin ağacı vardı. Her gün, bir ağaç altında iki rek’ât namaz kılmak âdetiydi. Yine her gün bin rek’ât namaz kılar, Allah aşkının selinde yüzerdi.

O ne güzel kuldu Yâ Rabbi. Dünya gelini onun gönlünü kapamamış, kimse onu Hak aşkından başka bir şeyle meşgul edememişti. Evet, Yüce Sevgili “Secde et, yaklaş!” buyurmaktaydı.

Ey durmadan Ney üfleyen! Eline havadan başka ne geçer zannediyorsun? Hak derdiyle incele incele ip ol ki, kuyudaki Yûsuf’a ulaşabilesin. Can ipini gönül kovanı ile kuyuya sal da oradaki güzellik cihanını gör. Kervan Yûsuf’u almadan geçip giderse, hangi sermaye ile pazara çıkacaktır?

Çok kere görürsünüz ki, insanlar tüneller açarak menzile varmak isterler. Bir diyardan bir başka diyara varmak için dağlar delenler cennetlere de kapılar açılacağını düşünmezler. Hem Cennet’e, hem de Cehennem’e açılan kapılar burada iken açılır. İnsan ateşini de, bir tutam çiçeğini de bu dünyadan götürür...

İŞTİYAK ÇEKEN CANLAR

Canı Yaratan Allah, bazı canlara iştıyak ateşi de koymuştur. Can nedir ki, onun kapısının eşiğinde değersiz bir toprak... Toprakta güller bitiren, arıda balı, denizlerde inciye halk eden Allah ne yücedir.

O'nun aşkı, onun sevgisi ve muhabbeti ne hoştur. O'nun aşkıyla iştıyak çeken canlar ne mübarektir.

Şeker huylu Şa'vene geceler boyu Yüce Rabbinin dergâhına yüz tutar:

“İlâhî, derdi, en üstün iştıyakım Sana mülâkat; en büyük arzum ise beni mükâfatlandırmandır. Sen, öyle bir kerem sahibisin ki kapına geleni boş çevirmez, sana iştıyakı olanların şevkini boşa çıkarmazsın!

İlâhî! Şâyet ecelim yaklaştı ve amelim beni Sana yaklaştırmadı ise, bu, tamamen benim kusurumdur, bunu itiraf eder ve senden affını dilerim. Beni af buyur, ey Yaradanım!

Eğer affedersen, zâten Sen'den başka kim affedebilir? Şâyet azâp edersen, Sen'den daha âdil kim olabilir?

Yâ Rabbî! Ben nefsimi zulmettim. Artık ona Senin hüsn-i nazarın kalmıştır. Sen eğer hüsn-i nazarın ile onu mes'ûd ve bahtiyar etmezsen ona yazıklar olsun. Vah ona, vah!.. O zaman başkalarının Cennet'e girmesi ona bir fayda vermeyecektir ve o tutunacak dal bulamayacaktır!..

Allah'ım! Ben Sen'den ümidimi hiç kesmedim. Eğer Sen beni halk içinde rüsvay etmeği dileseydin, benim kusurlarımı gizlemezdin. Bana hidâyet ettiğin yoldan beni yararlandır!”

Vaktiyle adamın biri bir çocuğun peşine takılmış, “Oğlum, oğlum! diyordu, ben seni çok seviyorum. Niçin dönüp bana bakmazsın?”

Çocuk, kınalı keklik gibi bir edaya büründü de dedi ki:

“Ah, ah! Senin bu riyakârlıkların ne zamana kadar devam edecek?”

Adam, dertlendi, gamlandı, çırpındı:

“Hayır çocuğum, dedi, Vallâhi doğru ve samimîyim, hattâ sen bana, “öl” desen ben o lâhza ölürüm!”

Gün görmemiş inciler gibi pırıldayan çocuk kıkır kıkır güldü:

“Ey Sevdalı, ey hoş bahçenin hoş adamı! Sâdık yâr isen öl bakalım! Öl ki, Mecnûnluk nedir âlem görsün!”

Adam o lâhza derin bir nefes aldı ve hemen yere uzandı:

“İşte, dedi, buna sadâkat derler!”

Ve oracıkta ruhunu teslim ediverdi... Bir çocuk, âşıktan böyle vefa beklerse, Cenâb-ı Hak, aşk dâvası güdenlerden neler beklemez.

Evet:

Varsa eğer gönlünde Hak aşkına susamak,

Vuslata ermek için ölüm ona basamak!...

PEYGAMBERLERLE, ŞEHİTLERLE, SİDDIKLARLA SALİHLERLE OLMAK

Âlemde böyle bir devlet belki padişahların başına bile konmaz. Kişi padişah olur, saraylara, incilere, ordulara mâlik bulunur. Bütün bunlar mümkündür. Ama, eğer îman ve Allah muhabbeti yoksa, padişahlığın yarın ona bir faydası bulunmaz. Ölüm, onu bütün saltanatından ayırır ve onun felâket günü başlar...

Sözü bir esire getireceğiz. Esir pazarında satılırken kader onu Resûl-i Zîşanın karşısına çıkardı...

Rahmet Nebi (sallallahü aleyhi ve sellem)'in şefkat nazarı onu iplik iplik sarıverdi. O Şeker Huylu ve tatlı sözlü Cenâb-ı Ahmed, avuç dolusu para verdi esir Sevbân'ı satın aldı. Sonra da:

“Haydi, dedi, hürsün!”

Nûr-i Cihanın kerem bulutu Sevbân'ın gönlüne cevherler döküverdi. Sevbân bir anda gönlünün kıpır kıpır oynadığını gördü. Sevmiştii bu mübarek Zâtı. Daha ilk görüyordu, öyleydi ama, aklı olan ondan ayrılmazdı. Züleyhâ'nın Cenâb-ı Yusuf'a vurgunluğu gibi Sevbân'a da bir şeyler oluyordu. Bunu fark eden İki Cihanın Efendisi:

“İstersen, dediler, ailenin yanına dön, onlarla yaşa; istersen bizimle, Ehl-i Beytimizin arasında bulun. Seni bu hususta zorlamayız!”

Zaten Sevbân'ın bütün arzusu da bu idi. Hiç düşünmeden sular gibi çağladı:

“Ömrüm oldukça sizinle bulunurum!”

Bal ırmağı nasıl coşup köpürürse Sevbân'ın gönül denizi de öyle köpürmedeydi. Gönül sahipleri aşka düşerler. Gönünde aşk yarası olana padişah kılıcı zarar eriştiremez. Can gözüne sürme çekilen kimsenin baş gözü görmese de olur...

Sevbân Hazretleri Yemen'liydi. Şu Rahmânî kokuların buram buram tüttüğü Yemen'den. Veysel Karânî Hazretlerinin yurduydandı. Bunun talihi yaverdi. Veysel Karânî hayatı boyunca mest bir halde gezdi de Allah'ın Resûlünü dünya gözü ile görmek kendisine nasip olmadı. Fakat Sevbân saâdetin ocağına düşüverdi. Ay da, güneş de, zühre de bu güzel bahta gıpta ediyordu.

Sevbân (radıyallahü anh), Allah aşkını ve Peygamber muhabbetini seçmişti. Canla başla Nebiler Sultanının hizmetine ve emrine koşuyordu.

Arslanın dengi yeryüzünde bulunmaz, fakat arslan ne kadar kuvetli olsa da gökte uçan şahine erişemez. İşte Sevbân Hazretleri de aşk cihanında bir şahindi...

Rahmet Nebi'den ayrı kalmaya, onun kokusundan uzak olmaya kat'iiyen tahammül edemiyordu. Yüreğinde bir sızı dâima mevcuttu. Ayrılıktan korkuyor, hicran arkına düşmekten aklı uçacak gibi oluyordu.

Mevlânâ (kuddise sirruh), sanki şu incileri onun hesabına âleme saçmıştı:

“Ben güllere benziyorum, o bahçıvanım sanki. Canım onun yüzünden açıldı, fakat o canı da gene ona feda edeceğim.”

“Yaprak gibi yukardan aşağıya sallanır, oynar dururum; kucağından başka bir yere düşeceğim diye tir tir titrerim.”

Evet: Sevbân (radıyallahü anh)'ın gönül kuşu da durmadan titriyordu. Bir iş sebebiyle bir gün Âlemlere Rahmet olan Sultan Nebi'den ayrı kalmıştı. Ayrılık kayası araya düşüvermişti. Firkat şimşeginden yanan canı can olmaktan çok ötedeydi. Perişan bir halde Kâinatın Efendisinin mübârek huzuruna geldi...

Geldi ya, rengi hazan gülleri gibi solmuş, vücudu zayıflamış, gam oku yüreğine saplanmış, rüzgârların savurduğu kuru yapraklara dönmüştü:

“Ey can göklerinde bulunan sevgili, diyordu, canım iştiyakına düştü!”

Varlığın Tâcı ve İki Cihanın Efendisi ondan sordular:

“Bu ne hâl, neyin var, ey Sevbân?”

Âşık adam derdini devâya erdiremez ki. Onun devâsı mâşûkunun visâlidir. Sevbân usul usul ve tane tane konuştu:

“Ey Allah'ın Resûlü! Ne hastalığım, ne de ağrıyan bir yerim var. Benim derdim o ki, biz mübarek huzurunuzda gelip gittikçe cemâline bakıyor, yanında oturuyor, sohbetinde bulunuyoruz ve benim dünyam bir başka dünya oluyor. Ancak sizi görmediğim zamanlar hicranım katmerleşiyor, aşk ve muhabbetim dayanılmaz oluyor. Sonra âhireti düşünüyorum ve orada

sizi görememekten korkuyorum. Dünyada bir müddet göremeyince başımda dumanlar tütüyor da kendimi huzuruza zor atıyorum.

Siz Cennet'te diğer peygamberlerle beraber yüksek makamlarda bulunacaksınız. Ben Cennet'e girsem bile senin derecenden aşağı makamlarda bulunacağımdan dolayı, sizi orada görememekten, mübarek cemâlinizden mahrum olmaktan korkuyorum. (Bu korku işte beni bu hâle getirdi.)”

Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem), zât-ı şerîfine karşı bu türlü muhabbetle çağılayan Sevbân Hazretlerine henüz tek kelime söylecek zaman bulamadan aniden Cebrail (Aleyhisselâm) huzura geldi ve Rabbinden aldığı vahyi okudu:

“Kim Allah’a ve Peygambere itaat ederse işte onlar, Allah’ın kendilerine nimetler verdiği peygamberlerle, sıddıklarla, şehitlerle, iyi adamlarla beraberdirler. Onlar ne iyi arkadaşlardır.”^[44]

Göklerin ötesinden gelen bu ebediyet müjdesi Sevbân’ı taze baharlar gibi sevindirdi. Aşk, muhabbeti, iştıyakı büsbütün arttı ve gözleri pınar oldu...

Ona hem Cennet müjdesi, hem de Cennet'te Resûl-i Zîşanın mübarek dîdârına bakma müjdesi vardı. Aşkının ücretini daha dünyada iken aldığı gibi, ötelerde de bu sonsuz mükâfata mazhar olabilecekti...

Zaten O’nu sevip de ebedî nimetlerden mahrum olan görülmemişti. Onun aşkına kurban edilenler Cennet fezasında kuşlar gibi uçuyordu. Hazret-i Sevbân da murâdının incisini elde etmişti...

Evet:

**Aklını başa devşir, sen ayır aşka zaman,
A adam, tutup bana diyorsun başka zaman!**

...

Bir başka gün de Allah’ın Şerefli Nebisi sahabîlerinin arasında bulunuyordu. O dem şöyle buyurdu:

“Kim bana bir meselede tekeffül ederse ben de ona Cennet’i tekeffül ederim!”

Sevbân (radiyallahü anh) hemen, herkesten önce davranarak:

“Ben, dedi, ben tekeffül ederim!”

Kâinatın Fahri:

“Kimseden bir şey isteme ve sual sorma.”

Buyurdu. Bundan sonradır ki Hazret-i Sevbân hiç kimseden bir şey istemedi. Hattâ binekte iken kamçısı yere düşecek olsa, onu kimseden istemez, iner, kendisi alırdı. [45]

A kuzum! Sen aşk ve muhabbette Cenâb-ı Halîl gibi olursan, Sevgili ateşi sana gülistan eder. Mûsa gibi yola düşersen, Hızır'ı yolun üstüne çıkarır. İsmail misâli bıçak altına yatarsan, kanının bedeli olarak sana Cennet koçu gönderilir. Cenâb-ı İsa gibi dünyaya değer vermezsen, seni göklerin fevkine çıkarırlar.

Ve Hazret-i Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)'in muhabbet damlasını gönül toprağına düşürürsen, hiç şüphe yok ki Burak ayağına gelir.

Sözü bırak... İş ve amelini göster. Kim bu cihan toprağına bir iyilik fidanı dikerse, yarın saâdet meyvelerini kucağında bulur...

İşte güzel âşıkların güzel akıbeti...

Sevbân (radiyallahü anh) ömrünce Allah Resûlünün hizmetinde bulundu. Buna mukabil cennetleri ve cennetlerin fevkinde cemâl neş'elerini kazandı. Bir başka saâdet de, onun Ehl-i Beyt'ten sayılmasıdır.

Nasıl mı?

Şöyle:

Bir gün, Sevbân'ın da bulunduğu bir demde Nebiler Nebisi, ailesi için duâ ediyorlardı. Sevbân'ın gönül ırmakları yine gürül gürül çağladı:

“Ey Allah'ın Resûlü, ben de Ehl-i Beyttenim!”

Bu sözü peş peşe üç defa tekrarlardı. Allah'ın Aziz Peygamberi:

“Evet, buyurdu, sen de bizdensin, fakat kimsenin kapısına dikilmemek ve kimseden bir şey istememek şartıyla.”

Çünkü Ehl-i Beyt her şeyden pâk ve tâhir olmak gerek. Başkasından sadaka kabul etmek ve mihnet altına girmek onların cihanında bulunmaz.

Onlar verir, verdiğini de geri almaz. Cömertlik de, erlik de kemâlini onlarla buldu. Allah aşkının en yücelerinde kanat vuran da yine onlardır.

Bütün dünyayı ve içindekileri Sevbân Hazretlerine bağışlasalardı belki bu kadar saâdet ve sevinç duymayacaktı. Habîb-i Kibriya'nın Ehl-i Beytinden olmak ne demektir?

Sevbân (radiyallahü anh)'m gönül dağı, Hira dağı gibi yücelerdeydi. Gönüne hikmet ve ma'rifet nûru dalga, dalga inmedeydi. Nebiyy-i Ahirzaman'dan 127 hadis rivayet etmişti. Gecesi gündüzü hep onunla doluydu...

Bir gün geldi ki, Allah'ın Resûlü, bu iğreti hayata, dertler ve elemeler yurdu dünyaya veda ettiler. İnsanlığın Tâcı ve âlemin Rahmeti Rabbine

yürüyünce, felâket Sevbân'ı fena vurdu. Sanki onun için dünya karardı, güneş nûrunu kaybetti, dağlar yerinden oynadı ve kıyâmet vakti geldi.

Âşıkların gönül ızdırabını yine âşıklar bilir. Sevbân Medine'de ancak üç gün kalabildi. Bu üç gün de tıpkı bir Mecnun gibiydi... Leylâ'sından ayrılan Mecnûn ne yapsındı?...

Nereye nazar kılsa, hangi cihete baksa, hangi dalı tutsa hepsinde Nebiler Sultanını hatırlıyor, o hoş demlerin hasretini çekiyordu...

Hicranı ve ızdırabı dayanılacak gibi değildi. Kendisini Şam'a attı. Remle'yi mekân tuttu. Daha sonra Mısır fethine katıldı. Son günlerini de Humus'ta geçirdi. Hicretin 54. senesi geldiğinde onun da dünyadaki misafirliği sona eriyordu...

Ona Rabbinden davet erişti: “Bize dön!” Ve Hazret-i Sevbân kanatlı kuşlar gibi uçarak döndü.

Bunun adına Yâr ile bayram etmek derler...

Şu hadis, onun yoluyla geliyor:

“Bir zaman gelecek, obur kimselerin çanağa eğilip toplandıkları gibi, milletler de her cihetten sizin aleyhinizde toplanıp birleşecekler.”

Bizler: “Ey Allah'ın Resûlü, biz o gün sayıca az mıyız?” dedik.

Buyurdular ki:

“Belki siz o gün çok olacaksınız, fakat siz sel suyunun taşıdığı çer çöp gibi dağınık olacaksınız. (Böylece) düşmanlarınızın kalbinden korku çıkacak, sizin kalbinize ise Vehn girecek.”

“Vehn nedir, ey Allah'ın Resûlü?” dedik.

Resûlullah (sallallahü aleyhi ve sellem):

“Vehn dünya hayatını sevmek, ölümü hoş görmemektir.” buyurdu. [\[46\]](#)

A dostlar! Bugün o günleri mi yaşıyoruz ne? Biz ölümü hoş görmesek de ölüm gelip bizi bulacaktır. Ölümden korkmak değil, ölüme hazır olmamaktan korkmak lâzımdır. İnsan yalnız ölür, yalnız olarak kabre konur, yine yalnız olarak kabir hayatını yaşar ve yalnız olarak hesap verir. Yani bir başkası senin hesabına ölmez, senin günahını sırtında taşımaz...

Sineklerin bala üşüşmesi gibi, kâfirlerin ve ateistlerin bizim aleyhimizde cem olması da bir gerçek. Dıştaki düşmanları bir tarafa bırak, içteki hainler onlardan daha şedid. Yani fitne başlar üzerinde kanat çırpmakta, ateş seli etrafımızı oymaktadır.

Yürekleri ise “vehn” yani ölüm korkusu titretmektedir. Sahabîler böyle değildi, ecdat da böyle değildi. Herkes kanatlı kuşlar gibi ölüme koşuyor, şehîd olmak sevdasıyla yanıyordu...

İşte size bir Osmanlı Paşasının şehâdete koşusu:

Dömeke Meydan muharebesi vuku bulduğu günlerdi. Düşman topçusu pınar tepeyi dövüyordu. Her taraf bir alevden deryayı andırıyordu...

Top mermileri ‘Güm, güm!’ patladıkça, feryatlar da göğe yükseliyordu. Pınartepe ateşler içinde yanıyordu.

Abdül-Ezel Paşa Pınartepe’nin biraz gerisindeki tepede bulunuyordu. Ateşler sanki yüreğine düşüyor, her top mermisi yüreğinden bir parça koparıyordu...

Kederi, gamı, gussası büyüktü:

“Vah, vah, diyordu, Evlâd-ı vatan ateşler içinde yanıyor, biz burada onları seyrediyoruz. Böyle şey bize gerekmez!”

Az sonra, Abdü’l-Ezel Paşa’nın bulunduğu tepeye de yağmur gibi mermi yağmaya başladı. Paşa’nın sağına, soluna, önüne, arkasına yüzlerce mermi düştü. Paşa alev çemberinin içinde kalmıştı. Yaveri:

“Paşam, dedi, burası tehlikeli, her an bir mermi size isabet edebilir. Gerilerde emniyetli bir yere çekilseniz!”

Paşa onu hiç duymamıştı bile, gür bir sesle haykırdı:

“Söyleyin atımı getirsinler!”

Genç yaver, bir solukta Paşa’nın atını getirdi. İhtiyar Paşa:

“Bismillah, Yâ Allah!”

Dedi ve bir arslan edasıyla atına bindi. At şaha Kaltı ve kışneyerek ‘ben emre amadeyim’ demek istedi. Tam o an bir top mermisi havada alevler saçarak geldi atın önüne düştü. At büsbütün şahlandı...

Yaverin aklı uçacak gibi oldu ve çılgılığı bastı:

“Paşa baba, Paşa baba! Burası çok tehlikeli olmaya başladı. Emin bir yere gitmeliyiz!”

Paşa’nın yüzünde celâl şimşegi belirdi ve dedi:

“Oğlum! Ben Yemen’den beri, bulunduğum muharebelerin hiçbirinde atımdan yere inmedim. Hiçbir savaşta kıt’amın başından ayrılmadım. Ölüm korkusu ile geri çekilmek ha? Olmaz! Askerlerim topların altında kavrulurken gizlenmek alçaklığını irtikap edemem. Yaşım ilerlemiş, sakalım ağarmıştır. Devlete, millete edeceğim hizmet bu noktada kalmaktır...

Ölüm korkusuyla kaçayım da Şeytanı mı sevindireyim. Biz buraya gerilemek için gelmedik. Haydi ileri! Bugün Allah için ölmek günüdür!”

Ve atını topların ölüm kustuğu cihete doğru bir şahin gibi sürdü. Sesi tepelerde yankılar yapıyordu:

“Benimle beraber ileri atılın!”.

İhtiyar Paşa atını Pınartepe istikametinde sürdü. Fakat tepeye ulaşamadı. Bir kurşun îman levhası alnına isabet etti ve Paşa “Allah!” deyip atından yere düştü...

Paşalık nişanlarının yanında şimdi bir de şehîtlük tacı vardı...

Kâbe kuşu gelip viranelere konmaz, aşk kuşu da her ağaca yuva yapmaz. Dünyada ata binip ölüme yürüyenler olduğu gibi, ölümden kaçanlar da vardır. Asıl iş o ıştır ki: Onu işlerken ölüm gelsin. Öyle güzel ve hayırlı bir işte ölümün gelmesi hoştur.

Nisâ Sûresi, 4/69.

Müsned, Ahmed bin Hanbel: 5/277.

Ebû Davud, Müsned: 5/278.

Nisâ Sûresi, 4/69.

Müsned, Ahmed bin Hanbel: 5/277.

Ebû Davud, Müsned: 5/278.

BU GÜLÜŞ DE NE?

Allah'ın velî kullarından Mâlik bin Dinar 30 yıl bir kere gülmemişti. Bir gün, bir oğlu öldü. Otuz senedir hiç güldüğü görülmeyen büyük velînin o dem yanaklarında güller açıldığı ve tebessüm ettiği görüldü. Ondan sordular:

“Ey Hak dostlarının efendisi! Bunca senedir senin bir kerecik güldüğüne şahid olmadık. Ama şimdi gülüyorsun, bu gülmek de ne böyle?”

Yüce Velî, hoş nazarlarla baktı da dedi ki:

“Hâlik-ı Zîşanım oğlumu aldı. Bildim ki benden razı ve hoşnuttur. Bir kuldan ki Allah razı olur, artık o kişi sevinmez mi?”

Evet: Allah aşkına mazhar olanların ufkuna erişmek mümkün olmaz. Onlar kâh dal üstündeki yavru kuşlar gibi çırpınırlar, kâh naz ve safâ ile münâcâtta bulunurlar, kâh yolları ele dolayıp Yârin visâl bahçesine giderler...

Yine Mâlik Hazretleri bir gün yaya olarak hacca gitmek üzere yola revan olmuştu. Bunca yolları, bunca çölleri aşmak elbet kolay da değildi. Basra halkı hemen yoluna çıkıp:

“Ey ı ışık Sultan, dediler, kendine niçin bir binit edinmiyorsun? Bu ateş deryasına denk çölü, bu kum denizini nasıl aşar da Rabbinin evine varırsın?”

Mâlik bin Dinar (rahmetullahi aleyh) gözlerini mesafelere dikip baktı da dedi ki:

“Günahkâr bir kul, Mevlâsı ile sulh olmaya giderken, yalnız binitli olarak mı gitmeye râzı olur? Allah'a yemin olsun ki ben, Mekke'ye ateşler üstüne basa basa gitmeyi bile çok görmem! O'nun yolunda bunlar ne ki?”

Ballar balını bulanların peteğe, arıya, çiçeğe ihtiyacı kalmaz. Aşk cihanında çadır kuranların âlemi de diğer insanların âlemine benzemez.

Aşk söz ile olmaz.

Aşk yanmak, tufan haline gelmek, Süleyman Mülkünü dünyalılara bırakmak ve hep Yâr ile olmaktır.

Cennetin toprağı senin kapına dökülse, o toprağı değil, onun Halıkını arzu edeceksin ki, Cennet hurisi de sana hayran olsun, güzel melek de...

Büyükler şöyle demiş:

“İki kalbin yok ki, biri ile Rabbine, diğeri ile de Rabbinden başkasına yönelesin!”

Gönül yüzünü başka güzellere döndürenler Can Padişahının dîdârına kavuşamazlar.

Şunu bilir, şunu söylerim:

Aşk ateşinde yanan bir başka yerde yanmaz,

Hep Allah ile olur, gam çekmez, derde yanmaz!

GAYE ALLAH, BAŞKA DEĞİL

Cihan tarlasından herkes başak toplar, ama herkes gülistan içinde yuva kuramaz. Yine herkes bir yerden bir yere sefer eder, fakat sevgilinin cemâline ermek herkese nasip olmaz, ancak âşıklar müstesna... Âşıkların canı Cennet toprağıyla yoğurulmuştur.

Âdem'in Cennet'ten bir gelişi vardır ki, âdeta Cennet'e dönüşünün tapusudur. İlk insan ve ilk Peygamber Cenâb-ı Âdem'in o gözyaşları olmasa, toprakta kırmızı güller biter miydi? Âdem'in evlâdı, Âdem gibi olmak gerek...

Gönülde aşk-ı ilâhî, gönülde ma'rifet nûru bulundukça, kişinin fakirliği padişahların verecekleri altından daha güzeldir. Nihayet altının para etmediği günler de gelecektir. Ama âşıkların asıl bayramı da yine o zamandır.

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri Kasr-ı Ârifân denilen yerde ölüm yatağına uzanmışlardı. 73 senelik ömür yumağı burada düğümleniyordu...

Vahdet deryasında yüzen gönlü huzurla doluydu, ötelere gidişin sevinci, saâdeti ve şevki mübarek yüzlerinden taşıyordu. Yâr ile bayram vaktiydi.

Sevenleri ve dervişleri ondan sordular:

“Ey Hak erlerinin başı ve Âriflerin efendisi! Tabutunuzun önünde hangi âyeti okuyalım?”

Sultan Velînin dudakları bir yay gibi gerildi:

“Âyet okumak mı?”

“Evet, dediler, emriniz nedir?”

Buyurdular ki:

“A canlar! Âyet okumak ulu iştir, siz yalnız şu mısraları okuyun:

‘Bütün ufuklarda dostun dosta kavuşması kadar güzel ne var?

Senin diyarına cemâlini görmeye gelmiş âşıklarız.’”

Evet: Âşıklara ölümün gelişi ne hoştur. Onların içinde “Ey ölüm çabuk gel, canım Rabbine kavuşmak sevdasıyla çırpınıyor!” diyenler de vardır.

Mahbubenln diyarına ölüm kapısından geçilir. Sen, bu ölümü de ölüm bilme. Bu, dirilişin tâ kendisidir.

Ve aşk insanı şöyle konuşturur:

“Canı sen aldıktan sonra ölüm şeker gibidir; Seninle olduktan sonra ölmek tatlı candan da tatlıdır bize.

Kaldır şu örtüyü, gizleme gerçeği; ölüm ateş gibidir amma, Allah Halîl’ine (yani Allah dostuna) bahçedir, ab-ı hayattır.

Ölüm bu yandadır, halbuki o yanda doğmaktır ölüm; orda, hayır, hiç kimse ölmez, ölüm burdadır ancak.

Bırak bedeni de can ol, oynaya oynaya o dünyaya git; ölüm acıdır şimdi, fakat korkma ölümden.

Dokuz göğün de kendisine toprak kesildiği Allahü Teâlâ’nın tertemiz zâtına yemin olsun ki ölüm, vuslat şekeriyle helva pişiren helvacıya benzer.

Bu kafesten kurtuldun mu yurdun, gül bahçesidir; bu sedefi kırdın mı incidir sanki ölüm.

Allah (azze ve celle) seni çağırdı mı, kendi yanına çekti mi gitmek, Cennet gibidir, ölmekse Kevsere benzer.

İman sahibiysen, tatlıysan ölümün de emindir, hoşluktur; kâfirsan, acıysan ölüm de acıdır, kötüdür sana.

Yûsuf’san, güzelsen aynan da güzeldir; çirkinsen ölüm de çaresiz çirkinliğini gösterir sana.”^[47]

Evet: Ölümün bir perî güzelliğiyle sana gelmesi, senin hayatının akışına bağlıdır. Çünkü insan nasıl yaşarsa öyle ölür. Şah-ı Nakşibend Hazretleri son anlarını yaşıyordu, dilinde hep zikir ve şükür vardı. Yâsîn Sûresi’nin yarısına gelindiğinde oda çepeçevre nûr ile doldu. Ve Velîler Şâhı Kelime-i Tevhidi son defa heceleyerek Rahmân’a yürüdü.

Kanatlı kuş kafesinden nasıl uçarsa, büyük velînin mübarek ruhu da bedeninden öylece uçup gitti...

Dudaklarında târifi imkânsız bir tebessüm donuvermişti...

O dünyaya böyle veda etmişti. Ya dünyaya gelişi nasıldı?

Henüz ana rahmindeyken Ulu Pîr Muhammed Baba Semmâsî (kuddise sirruh), bir gün o civardan geçiyordu:

“A Pâk yüzlüler, buyurdu, bu topraktan bir er kokusu geliyor!”

Bir zaman sonra yine yolu “Ârifler sarayı” denilen köye uğradı. Dudaklarında tebessümlerin en güzeli belirdi de dedi ki:

“Haberiniz olsun, o er doğdu! O erin kokusunu şimdi daha yakından duyuyorum!”

Cennet toprağıyla yoğrulan müstesna çocuk gerçekten dünya bahçesine bir top inci gibi düşüvermişti.

Dünyaya gelişlerinin üçüncü günüydü. Kalbini Cenâb-ı Hakk'ın keremlendirdiği büyük Velî bütün ihvanı ile yine “Kasr-ı Ârifân”a teşrif ettiler. Nûr yumağı çocuk, Şeyhin huzuruna götürüldü. Muhammed Baba Semmâsî mini mini yavruyu kaptığı gibi göğsü üzerine bastırdı ve dedi:

“Sizler şahid olun! Bu güzel yavru benim oğlumdur! Ben bunu evlâtlığa kabul ettim!”

Sonra, içinde denizlerin çağıladığı gözlerini ihvânına dikip tane tane konuştu:

“Çok kere size: ‘Bu yerde bir merd-i Hudâ kokusu geliyor’ demedim mi? İşte o mübarek koku bu melek yavrudur. Ben öyle görüyorum ki, bunun şânı bütün dünyayı tutacak.”

Gerçekten onun şânı bütün âlemi tuttu, cânânı dileyen canlar onun eteğine tutundu. Hattâ kendileri şöyle demişlerdir:

“Bizler, maksûda erişmeye vasıtayız! Cânânı dileyen kapımıza gelsin. Gelsin de aşk ne imiş görsün!”

Öyle ya, aşk söz ile olmaz. Âşık can derdi bilmeyecektir. Canına düşkün kişinin aşk nağmeleri düzmesi beyhûde iştir. Lâlenin ellerine kına yakan bahçıvan mıdır... Lâle, o kınayı özünde taşımaktadır...

Âlemde yüreği Hak aşkı ile tutuşanlar olduğu gibi, Şeytanın dostları da vardır.

Şâh-ı Nakşibend (kuddise sirruh) hikâye ederler:

“Ben Hakkı aramaktaki azim, sebat ve irade kuvvetini bir kumarbazdan öğrendim. Kumarbaz, elde avuçta nesi var, nesi yoksa topyekûn kaybettikten sonra yanındaki arkadaşının öğüdüne şu karşılığı verdi: ‘A dostum! Ben kumarda başımı bile kaybedeceğimi bilsem yine ondan vazgeçmem! Sen beni ne zannediyorsun?’ Bu söz üzerine kalbime öyle bir gayret geldi ki, hâlâ o gayretin üstündeyim!”

Günah ve bâtıl olan bir şeyde insan bu kadar gayret ve cehd gösterirse, Allah’a kullukta nasıl olmalıdır?

Candan, yürekten seven başka şeyler duymak istemez. Hep sevgilisinin adını terennüm eder. Bir yerde sevgilisi anıldı mı gönlü şâd olur.

Yine Velîler Sarayının büyük Sultanı anlatırlar:

“Bu yola yeni adım atışımda hâlim öyleydi ki, nerde iki kimseyi sohbet ederken görsem hemen kulak verirdim. Eğer sohbetleri Allah ise şâd olurum; değilse gam ve kedere batır, uzaklaştırdım!”

Ballar balını bulmak, sonra peteği yağma etmek herkesin kârı değil, erlerin işidir. Yine herkes arslandan süt içmeğe de kadir olamaz. Her denize dalan da inciler avuçlayıp su yüzüne çıkamaz. Yol çetin ve derindir. Söz yine onun:

Çocukluk çağından bülûğ çağına kadar Şeyhim Muhammed Baba Semmâsî'nin sohbetinde bulundum. Yaşım 18'e geldiğinde dedem beni evlendirmek istedi:

“Evlâdım, dedi, git mürşidini düğününe davet et!”

Hemen yola revan oldum ve Semmas'a vardım. Huzuru ile şereflendim. Mübarek yüzünü görmek benim için bulunmaz bir devlet oldu. Sohbetleri yüreğime alevler halinde aktı. O gece kalbimdeki istek ve arzu kaynayıp taşı. Uyku nerede? Gece yarısından sonra kalktım. Abdest aldım ve Şeyhimin mescidine gidip iki rek'ât namaz kıldım...

Başımı secdeye koydum, tâ candan, ta yürekten:

“Allah'ım, dedim, bana belâ yükünü çekmeye kuvvet ver. Mihnet ve muhabbetini çekmeye takat, güç ihsan buyur.”

Güzel sabahla beraber güzel mürşidimin huzuruna vardım. Bana tatlı nazarlarla bakıp, gece olup bitenleri tek tek söyledikten sonra:

“Evlâdım, dediler, duâda şöyle demek lâzımdır: ‘Yâ Rabbî! Râzı olduğun şeyi bu zaîf kuluna fazlın ve kereminle ihsan et.’ Çünkü Cenâb-ı Hakk'ın rızâsını kazanan kimseye belâ gelmez. Belâ istemekte güçlük vardır. İnsan Rabbinden rızâ ve âfiyet istemelidir.”

Evet: Belâ kabında pişmek kolay değildir. Zehirle pişmiş aşı yemek de zordur. İnsan gün gelir dağı deler, kendisine yol bulur. Gün de gelir bir avuç suda boğulur. Cenâb-ı Hakk'ın kerem ve inâyeti olmadıkça kuş kanatlanıp yükseklerde uçamaz...

Lâlenin gönlündeki yarayı tabibler tedavi edemez. Ölüm halin ne gelmiş cana bir İsa nefes gerekir...

İşte kâmil mürşidin himmeti burada ona yetiştirdi de, o zamanın Dürr-i Yektası aşk cihanına kapı açtı.

Yine kendileri hikâye ediyorlar:

Daha sonra sofrası kurulup yemek yendi. Baba Semmâsî Hazretleri, sofradan bir somun ekmeği alda ve bana verdi. Ekmeğe çekinerek el uzattım:

“Evlâdım, dediler, bu ekmeği almakta çekiniyorsun. Fakat bu ekmek yolda lâzım olacaktır!”

Nihayet Kasr-ı Ârifân'a gitmek üzere yola revan olduk. Bütün dervişleri de beraberdi...

Yol boyunca ben, Mürşidimin bindiği atın üzengileri yanında yürüyordum. Sanki yürümek değil uçmak gibi bir şeydi. Ruhum öyle safâ ve zevk ile dolu idi ki, dünya gözümünden tamamen silinmişti. Kalbimde aşk ateşi bir buhurdan gibi tütüyordu. Allah muhabbetinden başka her şey kalbimden çıkmıştı... Kalbim bir lâhza dünya tarafına meyledecek olsa, Şeyhim hemen:

“A pâk yüzlü, derdi, kalbini ayrılıktan koru!”

Onun bu keşf ve kerametini gördükçe, muhabbetim büsbütün artıyordu.

Yol üstünde bir köy. Bir dost bizi karşıladı ve alıp evine götürdü. Fakat az sonra ev sahibinin ızdırap içinde olduğu görüldü. Şeyh Hazretleri sual etti:

“Ey Cömert adam! Senin ızdırabının sebebi nedir?”

“Ah, efendim, ah, dedi, size yemek ikram etmek istiyorum, fakat süten başka bir nesnem yok!”

Baba Semmâsî Hazretlerinin yüzünde tebessümler nokta nokta gezindi ve bana:

“Behâeddin, dedi, sana verdiğim ekmeğe ihtiyaç hâsıl oldu. O ekmeği ver.”

Bu ekmeği köylünün sütüne batırarak yedik ve bunca insan doydu. Köylünün de yüzü güldü, benim de hayranlığım arttı...

Sonra yol bizi Kasr-ı ârifâna ulaştırdı...”

...

Şâh-ı Nakşibend Hazretleri gençlik çağını büyüklerin hizmetinde geçiriyordu. M. Baba Semmâsî onun terbiyesini Emir Külâl Hazretlerine havale ettiler...

Zaman suyu günlerin üzerinden aşıyor, çemende lâleler boy veriyordu. Leylâ'nın derdi Mecnûn'u nasıl kararsız kılırsa, Mevlâ'nın aşkı da onu öyle yakıyordu.

Bir kış günüydü. Kendilerini cezbe hâli kapladı. Artık bir yerde durmak mümkün değildi. Kırlara, sahralara, dağlara vurdu. Yol gidiyor, fakat menzile varılamıyordu. Ayakları parça parça olmuş, kan revan içinde kalmıştı...

“Allah'ım, senin aşkına dokunan kendini bilmez” dedikleri gibi, mest bir halde geziniyordu. Derken gönlünde Emir Külâl ile sohbet etmek arzusu

uyandı. Gönül ferman dinlemiyordu ki... Derhal ona koştu ve dervişlerin çepeçevre olduğu bir demde dergâha girdi.

Şanlı Velî başköşede oturuyor, dervişler de etrafında pervaneler misâli dönüyordu. Gecenin karanlığında Şâh-ı Nakşibend bir şahin gibi içeri süzüldü. Emir Külâl onu görür görmez:

“Bu kimdir?”

Dedi. Dervişler hep bir ağızdan cevap verdiler:

“Behâeddîn’dir, efendimiz!”

Emir buyurdular:

“Onu hemen dışarı atın!”

Ve Şâh-ı Nakşibend Hazretleri o lâhza dışarı atıldı. Karanlık gece kendisi için büsbütün zindan kesilmişti. Nefse ağır gelen bir imtihan çemberinden geçiyordu. Nefs birden arslan edasına büründü:

“Yürü Behâeddin, sana kapı mı yok. Sende bu cevher olduktan sonra padişahlar kapında gedâdır!”

Nefsin bu efsununa ve büyüüne aldanmak insan için felâkettir. Ancak akılsızlar ona aldanır. Genç Behâeddin derhal nefsin kulağını bükte:

“Ey nefis, dedi, ben bu horlanmayı Allah için kabul ettim. Beni, Rabbim elbette bundan dolayı mükâfatlandırır. Şimdi sen şu kapının eşğine başını koy ve haddini bil!”

Zehirle pişmiş aşı yemek buna denir. Gecenin karanlığında ve dondurucu soğukta Behâeddin başını Sultan Şeyhin kapısının eşğine koydu. Gece boyunca öylece kaldı, hatta üzerine kar yağdı ve beyaz bir örtü haline geldi. Yüreği aşk ateşiyle fıkırdayan genç adamın kar ve tipi umurunda değildi. Sabah namazı vakti Emir Külâl kapıyı açıp dışarı çıkmak için davrandı. Ayağını kapının eşğine atınca da Behâeddîn’in karlar arasında kalan başına bastı ve dedi:

“Bu da kim?”

İleride kendisine cihanların hayran kalacağı genç Behâeddin kara gözlü ceylânlar gibi yerinden sıçradı ve Şeyh Hazretlerinin eteklerine sarıldı. Bu kere Emir Külâl (kuddise sirruh) naz ve safâ ile ona teveccüh buyurdu ve onu hemen içeri aldı. Müjdeler verdi. Ayaklarındaki dikenleri kendi mübarek elleriyle çıkardı.

Yaralara neşter vurdu, merhem sürdü. Sonra ışıklar çağılayan gözlerle ona bakıp dedi ki:

“Oğlum Behâeddîn! Bu saâdet libâsı ancak sana lâyıktır. Seni müjdelerim!”

A dostlar! B lb l g le niçin diller döker, deniz niçin ete ini incilerle doldurur? L lenin eline niçin kına yakılır? Bütün bunlar aşkın neticesidir. Süleyman'ın başında dönen H th t ku u tıpkı Süleyman gibi meşhur olmuştur...

İşte o hicranlı gece   h-ı Nak ibend Hazretleri ba ını bir  eyhin e i ine koyup da sabahlara kadar karlar altında bekledi de bu devlete erdi. R h n  feyz, bütün güzellikleriyle o demde hâsıl oldu.

Cihan tarlasından herkes nasibine d  eni alır. Ku , kanadıyla u tu u gibi, kul da aşk ve ihlâsı sayesinde menzilleri açar. Güzel selviler her toprakta boy vermez, ismi Yûsuf olanların hepsi de Cenâb-ı Yûsuf değildir. G mle i herkes koklar, fakat Yûsuf'un kokusunu ancak Yâkûb olanlar alabilir...

Evet: Az zamanda   h-ı Nak ibend Hazretlerinin   n  cihanı tuttu. Zamanın büyükleri ona hayran kaldı. Ve  mmet onunla  v nd . O ise a k-ı ilâhînin kokusunu canda duydu ve hayatı boyunca Kâbe mumları nasıl yanarsa, öyle yandı...

Bir gündü. Bir m ridiyle yanyana, at sırtında, kıvrım kıvrım uzayan düz yolda gidiyorlardı... G ne  de, ak tepeli dağlar arkasında kaybolmak üzereydi...

G ne , gülen çehresini dünya üzerinden  ektikte karanlığın saltanatı ba lıyacaktı. Varacakları menzil ise epeyce uzaktı.

Dervişin kalbi korkunun değirmeni haline geldi:

  vah, dedi, köye varmadan güneş batacak... Karanlıkta ve bu ıssız vadide ne yapacağız?"

Sonra göz ucuyla efendisine baktı.   h-ı Nak ibend (kuddise sirruh) kendi gönül ikliminde ve oralı bile değil. Derg hta postunda oturur gibi sakin ve sessiz...

Onun aksine müridin hâli perişan. M r didinin yanında gönlünden geçirdiği korku ve   pheden utanmakta... Birden gözlerini yumdu ve kendini efendisinin ulu r h niyetine teslim etti:

  meded,  eyhim!"

Göklerin gözü onlarda, onun gözü ise yumulu bir halde ve dümdüz yolda ve zifiri karanlıkta gidiyorlardı.

Az sonra gözlerini açıp bir nazar etti ki, her taraf ışık  a layanı içinde. Sanki gecenin yerini gündüz alıvermi ...

Müthiş ve dehşet bir şey...

Efendisine tek kelime söylemediği ve ondan tek söz duymadığı halde bu nûr, bu ışık, bu çağlayış ne? Saatlerce bu hal üzere gittiler ve menzillerine vâsıl oldular...

Gecenin karanlığını delen müthiş ışık yine onlarla beraber.

Köye adımlarını atar atmaz her taraf birden zindan kesiliverdi. O ışık çağlayanı, o müthiş ziyâ artık yoktu.

O dem Velîler Şahının mübarek yüzünde elmaslar nokta nokta pırıldadı. Dönüp buyurdular ki:

“A Pâk çocuk! Bunlar tarikatın oyunlarıdır; gaye değil. Gaye ALLAH!...”

Cihanın çemeninde çadır kuran velîler hep onunla iftihar etmişlerdir. Onun bütün gayesi Allah’dı. Padişahların tahtı bir avuç toprak üstündedir, onun tahtı ise feleklerin fevkinde. Böyleyken, çok kere îman levhası alnını yere kor ve hıçkırırdı. Rabbinin huzurunda Elif gibi duranlar bu devlete ermişlerdir.

Ondan sonraki dizinin başı Alâüddîn-i Attâr (kuddise sirruh) hikâyeye ederler:

“Şâh-ı Nakşibend Hazretleri beni huzurlarına aldılar, kendilerini o türlü sevdim ki, sohbetlerinden bir nefes ayrılmayacak hâle geldim. Ondan bir lâhza uzak kalsam dünya bana zindan kesiliverecekti...

Bir gün, yine bu vecd halindeyken bana nazar edip:

“Ey safanın engini, dediler, sen mi beni sevdin, ben mi seni sevdim?”

Derhal:

“Ey Hak erlerinin efendisi, dedim, ikrâm sahibi sizsiniz, âciz hizmetçinize iltifat etmelisiniz, hizmetçiniz de sizi sevmelidir.”

“Bir müddet bekle, işi anlarsın!”

Buyurdular. Aradan bir zaman geçince, kalbimde, o aşktan, o muhabbetten, o yanıştan eser kalmadı. Sanki mest bir hale gelen ben değildim. O zaman:

“A seçilmiş inci, dedi, gördün mü, sevgi benden midir, senden midir?”

Evet: Mâşuk, muhabbet katrelerini âşıkın gönlüne düşürmezse, âşıkın çaresi var mıdır ki sevgiye kanat açsın?... Aşk, ömürlere ömürler katar. Sevdadan başları dönenlerin gönüllerini devlet güneşi pırıldatır.

Hazret-i Mevlânâ aşkın deryasına dalar da mest bir halde şöyle nağmeler düzer:

“Yâ Rabbi, Yâ Rabbi! Ben mi arıyorum seni, yoksa sen mi arıyorsun beni? Ben, ben oldukça, benliğimden kurtulmadıkça ne ayıp bana, o vakit,

ben, bir başkasıyım, sen bir başkası.”

Ah ki, ah! Ben ne desem beyhûde!.. Bu vâdinin kuşunu kediler avlayamaz. Bu kuşa arslan pençe vuramaz, bu kuş dağları aşar da sevgilinin diyarına varır...

A can küpünü sirke ile dolduran, niye bala, niye peteğe koşmuyorsun? Niye bu toprak küre üzerinde yüzünü ekşitip duruyorsun? Yürü, bak, ötelerde ne cihanlar var...

Nakşibend Hazretleri son uykularına daldıklarında, herkes gibi onu da kabre koydular.

Zamanın büyüklerinden keşf ve keramet sahibi bir zat kabre nazar ettiğinde gördü ki, Cennet'ten bir kapı, kabr-i şeriflerine açıldı. O kapıdan iki huri geldi ve selâm verdi:

“Selâm sana olsun, ey efendimiz! Allah, azze ve celle bizi, sizin için yarattığı günden beri sizi bekliyoruz.”

O Veliyy-i Âlîşan hurilere hiç iltifat etmedi bile:

“Ey Cennet yurdunun güzelleri, dedi, ben Rabbim ile ahdettim ki, O'nun mübarek dîdârını görmedikçe, benim yolumda bulunanlara ve benden hakkı işitip amel edenlere şefaât etmedikçe, hiçbir şey ve hiçbir kimse ile meşgul olmam!”

Bu âlem bir başka âlemdir. Kâh âşık naz eder, kâh mâşuk...

Yâr ile sohbet ömre bedeldir. Eğer Yûsuf'san, zindan derdi çeksen de yine Mısır'a sultan olursun. Eğer kanında Züleyhâ ızdırabı tütüyorsa, gam çekme ki, Yûsuf yine senindir.

Hazret-i Meryem gibi iffet madeni olur, kullukta karar kılar san, senin için kuru daldan yaş hurma biter. Avucuna aldığın toprak cevher kesilir.

Nereden nereye merdiven dayıyoruz. Asıl iş o ki, göğe merdiven dayayan ve göklerin fethine çıkan büyüklere bende olmaktır.

Can hamuru, Cennet toprağı ile yoğurulan Muhammed Pârisa gençlik çağında bir gün kuşlar gibi uçarak Şâh-ı Nakşibend Hazretlerinin huzuruna geldi:

“Ey Murâdımın incisi, dedi, bana himmet ediniz!”

Saâdet tuzağına böyle bir kuş uçup gelir de ona bakılmaz mı? Gönül kapıları ve himmet çadırı ona açıldı ve o büyük istidat Ulu Şeyhe hemen

intisap etti. Şâh-ı Nakşibend (kuddise sirruh) yanağına tombul bir gülücük kondurup dedi ki:

“Allah’a hamd olsun ki, bugün ağımıza bir şahin düştü!”

Şahin ki, nice bir şahin... Zaman gelecek namı doğudan batıya kadar bütün cihanı tutacaktır. Hattâ Velîler Serdarı bir gün ona şöyle hitap edecektir:

“Oğlum Muhammed Pârîsa, ben senin için yaratıldım!”

Bu yollar nice yollardır, bu iklimler nice iklimlerdir. Bu vâdide mânâ ceylânları harman olmuşlardır. Güneş mülkünde yer edinmek erlerin işidir. Ey güneş, bil ki, senin düşmanın yarasadır. Dünyayı kendilerine zindan edenler sana bir zarar eriştiremezler.

Âriflerin bahçesi diye anılan o güzel beldede bir yaz günüydü. İnsanlar buram buram terliyor, sıcak bastırdıkça bastırıyordu. Muhammed Pârîsa Hazretleri ayaklarını havuza sarkıtıp murakabeye vardığı bir demdi. Şâh-ı Nakşibend Hazretleri hemen suya daldılar, mübarek yüzünü Muhammed Pârîsa’nın ayakları altına koyup:

“Yâ Rabbî, dediler, bu ayaklar hürmetine bu yüzü yakma!”

Âlemde böylesi görülmüş müdür? İşte iştîyak derdi çekenlerin dünyası... Bir de bizim köhne dünyamıza bakalım. Kan çukuru ve ateş seli...

Âdem’in evlâtlarının birbirine biçtiği bu kefen korkarım hepsinin felâketi olacaktır...

Ey celâl ve ikram sahibi olan Allah’ım! Bizi sevdiklerine bağışla. Bizim yüzümüz günahlarla lekedar olmuştur, burda günahımızı kereminle yüzümüze vurmuyorsun, üstüne bir örtü daha çekiyorsun. Mahşerde de bizi dostlarının yanında utandırma ve bizi ateş azâbından koru....

Mevlana Celaleddin, Divan-ı Kebir, C.1.

Mevlana Celaleddin, Divan-ı Kebir, C.1.

KALBİME DİKEN BATTI

Ey gülen, bunca zaman güldün, bir de ağlamayı dene... Yarın ağlamayı unutan gözünü bir karınca yuva yapacak, gözün içindeki bebeği de bir başka karınca delip geçecek. İleride yaman günler var. Sen niye kendine acımaz, niye büyüklerden ibret almazsın?

Mâlik bin Dinar, o eşi bulunmaz inci, bir gün Fatiha Sûresi'ni okuyordu. Sıra;

“İyyâke na'büdü ve iyyâke nesteîn / Yalnız sana ibadet (kulluk) ederiz, yalnız Sen'den yardım isteriz.”

Âyetine gelmişti. Kalbine diken, batmış gibi titredi ve hıçkıra hıçkıra ağladı. Gözünün yaşları şebnem damlaları gibi eteklerine dökülürken dedi ki:

“Eğer bu âyet Allah'ın Kitabında bulunmasa ve okunması emrolunmamış olsa, asla onu okumazdım!”

Ondan sordular:

“Ey Hak dostlarının efendisi, neden öyle yapardınız?”

Buyurdular ki:

“ ‘Sâdece Sana kulluk ederim’, dediğim halde yakînen biliyorum ki, hâlâ nefsimin kuluyum. ‘Ancak Sen'den yardım dilerim’ dediğim halde hâlâ onun bunun kapısına koşuyor, teşekkür ve şikâyetlerimi herkese arz ediyorum. Bu nasıl kulluk böyle?”

Yâr derdi çekenlerin kulluğu ne hoş. Biz ise kıssız yaz bekliyoruz. Eğer kıssız yaz olsaydı gülün ayağına diken batmazdı. Eğer nefs dağını aşmak olmasaydı herkes bir melek kesilirdi. Aşk da olmasaydı, feleğin başına bu külah geçirilmezdi.

Gecenin eli de O'nun kapısında, gündüzün eli de. Güneşin yüzüne gözüne sürme çeken, ayın kaşlarını hilâl haline getiren hep O'dur.

Seherde kuşlar O'nun ismini terennüm ederler. Horozlar O'na kendi lisanlarıyla niyazda bulunurlar. Âlemde hiçbir şey yoktur ki, O'nu zikretmesin...

O'nun sevdasını çeken gönül, ne gönüldür öyle? O gönül âlemi sulayan pınarlar gibidir. Herkesin kovaşına akacak su, herkesin ağzını tatlandıracak şerbet onda bulunur.

Rıdvan bahçelerinde çadır kuranlar, işte böyle gönüle mâlik olanlardır.

Ebû Hafs Haddâd (kuddise sirruh), bir gün kıvrım kıvrım bükülen yollarda kendi halinde gidiyordu. Sokağın birinde gözleri görmeyen bir adama rastladı. Âmâ kişi Kur’ân-ı Kerîm okumadaydı. Sıra:

“Artık zannetmedikleri bir azâb, Allah tarafından onlar için meydana çıkmıştır.”^[48]

Meâlindeki âyete gelmişti. Bunu duyar duymaz Ebû Hafs Hazretleri şimşeklerin dalına tutunmuş gibi yaman bir feryat kopardı ve lâhzada kendinden geçip yere düştü... Rabbinin âyeti ve kıyametin dehşeti yüreğini sanki yakıvermişti...

Zümer Sûresi, 39/47.

Zümer Sûresi, 39/47.

SA'D BİN MUAZ

Bedeni Cennet toprağı ile yoğurulmuş büyüklerden. Medine’de Evs Kabilesi’nin reisi. Mus’ab Hazretlerinin eliyle İslâm sarayına girdi. Ve yine İslâm uğrunda cenkleşirken aldığı yara ile ötelere kanat açtı...

Muhacirler arasında Ebû Bekir Sıddîk (radıyallahü anh) nasılsa, Ensar arasında da Sa’d öyleydi... Bir Hak eri, bir vefa örneğı, bir keremli insan. Gönlü ilâhî nûrun harmanı olunca, kıymeti bir iken bin misli arttı.

Mus’ab bin Umeyr onu huzuruna aldı, ona Kur’ân okudu. Kur’ân-ı Kerîm’inin ilâhî nağmeleri Sa’d’in kalbine yakıcı şimşekler hâlinde indi ve Sa’d, hemen oracıkta Müslüman oldu. Kendi Müslüman olmakla kalmadı. Reisi olduğu kavmi de Allah’ın dinine davet etti.

Şöyle ki:

Kendisinden hemen önce Müslümanlık ile şereflenen Useyd bin Hudayr’ı alarak kavmini bir yere topladı ve dedi:

“Ey Eşheloğulları! Beni nasıl tanırırsınız?”

Hep bir ağızdan haykırdılar:

“Ey Sa’d! Sen bizim efendimiz, en ileri görüşlümüz ve en güvenilir adamımızsın?”

Zaten Sa’d’in istediğı de bu idi. Şimdi gözlerinin içi gülüyordu:

“Ey Kavmim, dedi, ben de size söylüyorum ki, sizler de benim gibi Allah’a ve Resûlüne îman edinceye kadar, ben içinizden erkek veya kadın, hiçbir kimse ile konuşmayacağım!”

Yürekler kıpır kıpırdı. Sa’d’in sözleri güzel insanlara güzel kapılar açıyordu. Herkes, ama herkes, kadın erkek, hiç kimse kalmamak şartıyla Sa’d’in kabilesi İslâm’a can atıverdi. Şimdi Sa’d bin Muaz Hazretleri mutluydu.

Kutlu uğurlu son Medine’yi mekân tutmuştu. Ve Sa’d bin Muaz Nebiyy-i Zîşanın nezdinde pek kıymetliydi. Çünkü O’nu, canından, malından, evlâdından, ana ve babasından ve bütün insanlardan daha çok seviyordu...

Gönlünden taşan sevgi ırmakları ne ırmaktı öyle? Aşk ne güzel baharlar sunmuştu ona... Gönlü, sanki gecesi olmayan bir gündüz gibiydi. Bütün âlemi bir başka âlemde artık. Lâle ile gül arasında yuva yapmak bu olsa gerekti...

Onun seherinin kuşu artık bir başka nağmeler koyveriyordu.

Göklerin ötesindeki müjdeyi getiren İki Cihanın Saâdet Güneşi Efendimiz, Bedir cengi öncesinde sahabîleri ile meşveret etmeyi izhâr buyurdular. Herkes güzel şeyler söyledi. Sa'd bin Muaz (radıyallahü anh) ayağa Kaltı. Gün kadar aydın yüzünü Güneşler Güneşinin mübarek yüzüne karşı tutup:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, biz sana îman ettik ve seni tasdik ettik. Bize getirdiğin şeyin de hak olduğuna şehâdet ettik. Seni dinlemek ve itaat etmek üzere de kesin vaadlerde bulunduk. Nasıl bilersen öyle yap. Biz (her hususta) seninle beraberiz. Seni hak ile gönderen Allah’a yemin ederim ki, sen bize şu denizi gösterip dalarsan, biz de peşinden dalarız. Bizden hiç kimse geri kalmaz. Biz düşmana karşı gitmekten çekinmeyiz. Harpte geri kalmayız. Allah’ın bereketi ile yürüt bizi.”

Yâ Resûlallah! Sana bir gölgelik yapalım. Sen orada otur; biz düşmanla savaşıalım. Allahü Teâlâ bizi düşmana galip getirirse ne âlâ!... Zaten istediğimiz de budur. Yok eğer mağlup olursak Sen hayvanına biner Medine’ye dönersin. (Sana bir zarar erişmesinden korkarız. Biz senin uğrunda ölmeye hazırız.)”

Kâinatın Efendisi Sa’d’in bu sözlerinden haz duydular ve ona duâ ettiler. Âlemde bundan büyük bahtiyarlık mı olurdu? İslâm ordusu bir sel gibi Bedir’e aktı ve orada kâfirlerin işini bitirdi. Küfrün en büyük başları orada koparıldı ve İslâm şevket buldu...

Peşinden Uhud...

Sa’d bin Muaz (radıyallahü anh) yine Uhud cenginde, yine Peygamber emrindeydi. Allah aşkına vuruyor, önüne çıkan her kim olursa deviriyordu.

Uhud, Resûl-i Kibriya’nın, “Uhudün cebelün yühibbûna ve nühibbühû / Uhud öyle bir dağdır ki o bizi sever, bizde onu.” buyurduğu mübarek mekân... Ve Müslümanlık hesabına büyük bir imtihan. Peygamber! Zîşanın Amcası ve Şehitlerin Efendisi Hazret-i Hamza başta olmak üzere nice şanlı sahabî orada şehitlikle taçlandı. Allah aşkını ve Peygamber muhabbetini seçenler seve seve ölüme koşuyorlardı.

Sa’d bin Muaz (radıyallahü anh), Uhud günü kahramanlığının ufkundaydı. Ve Nûrun merkezine sokulmak isteyen başları bir kılıç darbesiyle ayağının dibine düşürüyordu.

Derken bu kere de Hendek Gazvesi...

Ve kafası kanayan kâfirlerin müthiş plânı. Hâdise tamamiyle Yahudi eseri...

Allah'ın Şerefli Resûlü Sa'd bin Muaz ile Sa'd bin Ubade'yi Beni Kureyza Yahudilerine gönderdiler. Sa'd Hazretleri onların çirkin ve habis niyetlerini anladı ve gelip Resûl-i Ekrem'e haber verdi.

Hendek savaşı denince iki mühim hâdise karşımıza çıkıyor. Biri Ensârın Efendisi, şanlı büyük Sa'd bin Muâz (radiyallahü anh)'ın ölümü. İkincisi, savaş esnasında Nebiler Sultanının dört vakit namazının kazaya kalması.

Sa'd bin Muâz Hazretleri yine kılıç ve kalkanı elinde cenk sahnesindeydi. Müslümanların ise çile ve zahmeti büyüktü. İbnü'l Araka isimli bir müşrik elinde yayı ile devamlı olarak Sa'd'ı gözlüyordu. Onu öldürmeyi kafasına koymuştu ve avını bekliyordu.

Beklediği an gelince de Sa'd Hazretlerini nişan alıp oku fırlattı:

“Ben Araka'nın oğluyum, al sana!”

Ok havada uçarak geldi ve o güzide sahabînin kol damarlarından birine saplanıp kolu parçaladı. Sa'd (radiyallahü anh) yarasının öldürücü olduğunu anlayınca öfkeyle haykırdı:

“Allah seni Cehennem'de yaksın!”

Ve Yüzünü Rahmân'ın hacet kapısına tutup niyaz etti:

“Allah'ım! Eğer Kureyş'le aramızdaki harp devam edecekse ben hayatta kalayım. Senin Resûlüne eziyet eden, onu yalanlayan bu adamlarla harp etmekten hoşlandığım kadar başka bir şeyden hoşlanmıyorum. Eğer aramızdaki savaş sona eriyorsa beni şehadet mertebesine yükselt. Yâ Rabbi! Bir de, Benî Kureyza'nın akıbetini bana göstermeden canımı alma!”

Gönül Hira'sı Cenâb-ı Hakk'ın kerem güneşiyle pırıldayan büyük bahadır hem şehâdeti arzu ediyor, hem de Resûl-i Ekrem'e eza eden müşriklerin başlarına gelecek felâketi görmek istiyordu. Kendisi için Mescidin içinde bir çadır kuruldu ve tedavisine orada devam edildi...

Rahmet Nebi çadıra gelip gidip onu ziyaret ediyordu. O âşıklardan ve sâdıklardandı. Hattâ bir gün Nebiler Sultanına:

“Ey Allah'ın Resûlü, demişti, işte malımız, istediğin kadar al. İşte canımız istediğini kurban et!”^[49]

İç gözlerine ma'rifet sürmesi çekilen Yüce Sahabînin kurban olma vakti gelmişti. Devlet topunu çelmek böyle erlerin işiydi. O kavminin de efendisiydi. Bir gün meclisten geçtikleri bir demde, Allah'ın Aziz Peygamberi:

“Kûmû ilâ seyyidiküm! / Efendiniz için ayağa kalkın” demişler ve orada bulunanları, Sa'd bin Muâz (radiyallahü anh)'a hürmeten ayağa

kaldırmışlardı. Onun gönlündeki aşk pınarı da hep Nebiyy-i Ahirzamanın muhabbet havuzuna akmıştı.

Zaten O'nun kevserinden bir katre içenlere ebediyyen susuzluk ve felâket isabet etmez. O'nun âşıkları hiçbir saâdetten mahrum kalmaz, mahzun olmaz.

İnsan ona gıpta etmez mi ki, ömrünün sadece altı yılını Müslüman olarak geçirmişti. Eğer ömrü vefa etseydi, kimbilir nice kahramanlıklar gösterecekti... İşte bu kısacık îmanî hayatın sonunda kendisine cennetler kucak açmıştı...

Nasıl mı?

Şöyle:

Yukarıda onun yaralanmış olduğunu söylemiştik. Yarası ağırdı ve çok kan kaybediyordu. Savaş henüz sona ermiş ve Rahmet Nebi, Hazret-i Aişe'nin hücreğine adımını atmış, kılıcını asmak için davranmıştı ki, Cibrîl Aleyhisselâm geldi ve dedi:

“Yâ Resûlallah! Siz silâhınızı asıyorsunuz; ama, biz melekler henüz bırakmadık. Şimdi hemen Kureyzaoğulları üzerine yürüyün!”^[50]

Bunun üzerine İki Cihanın Seyyidi ve Allah'ın Resûlü derhal hareket emri verdi:

“Allah'ın izniyle yürüyün!”

Anında Kureyza muhasara edildi. Yahudiler ettikleri ihanetin kurbanı oluyorlardı. Eğer Rahmet Nebiye gönül açsalar ve ondan af dileselerdi belki bağışlanabilirlerdi. Ne var ki, kötü ruhlar ve kin dolu yürekler Kâinatın Nûruna karşı mukavemete kalkıştılar. Silaha davrandılar. Elbet silahın karşısında yine silah olmak gerekirdi. İslâm kılıcı ense köklerine değiverince hemen feryadı bastılar:

“Sa'd bin Muâz hakem olsun. Ne derse makbulümüz!”

Hazret-i Sa'd ağır yaralı. Yarasından kan sızarak, o vaziyette, sedyeye koyup Nebiyy-i Alîşanın huzuruna getirildi, iki Cihanın Saâdet Güneşi:

“Yâ Sa'd, dediler, seni hakem tutuyorlar. Söyle, bu insanlar hakkında hükmün nedir?”

Yaralı arslan, en güzel hükmü vermekte gecikmedi. Tevrat'a göre hükmetti ve dedi:

“Hükmüm şudur ki, bütün malları alınsın, çocukları ve kadınları esir edilsin, eli silah tutan erkekleri de baştanbaşa kılıçtan geçirilsin.”

Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem)'in mübarek yüzlerinde şevk ve saâdet. Buyurdular:

“Kadayte bihükmillâhi azze ve celle / Aziz ve celîl olan Allah’ın hükmüyle hükmettin!”

Böylece, fitnenin yuvası temelinden yıkılıyor, Medîne “Emin Belde” haline geliyordu..

Sa’d (radiyallahü anh) tekrar, mescitte kendisi için kurulan çadıra döndü.

Allah’ın Şerefli Nebisi, onu o kadar hazla seviyorlardı ki, artık ben ne diyeyim? O güzide sahabînin başında duruyor, kâh kucaklıyor, kâh kendisi hakkında duâ ediyorlardı:

“Allah’ım! Sa’d, senin yolunda cihad etti ve Resûlünü tasdik eyledi. Ruhunu en kolay şekilde al!”

Yüce Sahabî an be an şahadete yaklaşıyordu. Ve artık yarasına aldırıyor, sevinci ve saâdeti yüzünden okunuyordu:

“Ey Allah’ın Resûlü, diyordu, Sana selâm olsun. Ben, Senin hak Peygamber olduğuna şehâdet ederim!”

İffet Madeni Hazret-i Aişe (radiyallahü anh), onun son anlarını şöyle anlatır:

“O sırada, babam Ebû Bekir’in ağıldını, Ömer’inkinden ayırd edemiyordum.”

Nebiyy-i Zîşanın ağlayıp ağlamadığı sorulduğunda şu cevabı verdiler:

“O kimseye ağlamazdı. Fakat birisi için üzüldüğü zaman sakalını tutardı. Bu sefer de sakalını tutmuştur.”

İnsana ölümün böyle gelmesi ne hoştur. Hazret-i Sa’d, arkada yürekleri dağlayarak ötelere kanat açtı ve o dem Cibrîl gökler âleminden yeryüzüne indi ve Habîb-i Kibriya’ya:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, bu salih kul kimdir ki, ruhunun yükselmesi için semânın kapıları açıldı. Arş-ı Rahmân titredi.”

İşte aşkın insanı ulaştırdığı sonsuz saâdet. Bu devletin karşısında dünya nedir ki? Dünya çöplüğünde ömürlerini zâyi edenler her güzellikten mahrûm kalacaklardır.

Gam köyüne çadır kuran Âdem evlâtları türlü derde müptelâ olmuşlardır. Dünya derdi çekenler Yâr derdi çekmeye zaman bulamazlar.

Zaman âşıkları haklı çıkardı. Sevenler bin türlü iltifat ve güzellikle ötelere ağdı. Sen bu ağılda dönüp durdukça, gülzâra açılan kapıyı zor bulursun.

Evet: Sa’d bin Muâz Hazretlerinin şehâdeti üzerine Efendimiz buyurdular ki:

“Sa’d bin Muaz için daha önce yeryezüne ayak basmamış, yetmiş bin melek inmiştir.”

Saâdetin ve devletin bu kadarı...

Ensârın büyüğü ve Seyyidi kabrine taşınırken, münafıklar söyleştiler:

“Cenazesi ne kadar hafif, kuş tüyü gibi!”

Güya istihza ediyorlardı. Allah’ın Resûlü şöyle buyurdular:

“Onun cenazesini muhakkak melekler taşıyordu.”

Meleklerin omuzunda ebediyet yolculuğuna çıkan bu büyük bahadırın kabri kazılırken misk kokuları etrafa yayıldı. Yine bir zaman sonra, bir zât onun kabrinden bir miktar toprak almıştı. Toprağın ıtır dolu çanaklar gibi koktuğunu hissetti. Aynı toprağı Kâinatın Fahrine getirdi. Toprak yine misk gibi kokuyordu. Varlığın Nûru:

“Sübhanallah, Sübhanallah!” dedi...

Bir başka zaman, Nebiler Serverine bir elbise hediye edilmişti. Bu çok yumuşak bir elbiseydi. Sahabîler bunun güzelliğini dile getirdiklerinde buyurdular ki:

“Siz bunun yumuşaklığına mı hayret ediyorsunuz? Yemin olsun ki, Sa’d bin Muaz’ın Cennet’teki mendilleri bundan daha hayırlı ve daha yumuşaktır.”

Ben size demez miyim ki, aşk insanı sultan eder diye. Dünya sultanlığı bir şey değil, ebediyyetleri kucaklamak mârifettir. Cennet toprağıyla yoğurulmuş can görmek isteyenler âşıkların yüzüne nazar kılsın.

Allah aşkı devlet tuğrasıdır. O aşkın denizine dalanlar bir daha sahile çıkamazlar. Aşk canından eksik edenlerdir ki, bütün işleri eksik kalır. İyi işlerin meyve vermesi, tohumun toprakta başına kınalar yakması aşkın eseridir.

Fuzûlî’nin dediği gibi:

“Aşk imiş her ne var âlemde

İlm bir kîl-ü kal imiş ancak!”

Mevlânâ (kuddise sirruh) bir başka coşkunlukla şu incileri saçar:

“Aşk, tüm bir iş, bizse bir parçasıyız onun. O, uçsuz bucaksız bir deniz, bizse bir katrecik.”

İbn Kesir, el-Bidâye: 3/322

Buhârî, Megâzî: 30.

Buhârî, Megâzî: 30.

İbn Kesir, el-Bidâye: 3/322

ÂŞIKLAR NELER SÖYLER?

Bazı sözler vardır ki sihir gibidir. Bazı sözler de vardır ki, meleği bile hayrete düşürür. Âşıkların sözleri dâima gönül yakıcı olur. Dünya çemeninde çadır kuran insanların türlü türlü dertleri vardır. Ama âşıkların derdine kimse vâkıf olamaz.

Onlar visal şarabını içmedikçe mest bir halde gezinirler. Kâbe mumu nasıl için için yanarsa, âşıklar da ömür boyu yüreklerinde bu sızıyı taşırlar.

Sen her an öleceğim diye titreyip duruyorsun, onlar ise “Ey ölüm çabuk gel, canım Rabbine kavuşmak sevdasıyla çırpınıyor” demektedirler, insana, yâni o türlü yanan kişiye ancak ölüm sükûn ve huzur verecektir. Çünkü ölüm geldiği an âşıklar gamdan âzâde olacaklardır. O’nun aşkı, gecesi olmayan bir gündür. Halbuki her sabahın bir akşamı vardır.

Âşıklar söylerse güzel söyler demiştik. Hazret-i Mevlânâ o Mânâ Ceylânı şu incileri saçar:

“Ey aşkı, kutluluk göğünde uçanlara kol kanat veren, uçanların uçuşunu artırıp duran sevgili! Senin sevda halkanda ruhanîlere çeşit çeşit hâller gelmede.

Ben batanları sevmem sözünde, gerçekten de suretlerden arınış var. Gizli şeyleri gören gözlere her an Sen’den şekiller, suretler görünmede.

Gönüller Senin yüzünden baş aşağı gelmiş, yeryüzü bir kan deryası kesilmiş; ey aylardan da üstün, yıllardan da güzel sevgili, sana ay diyemem ben.

Dağ, gamınla yarılmıştır da o gam, tâ içine çökmüştür, yalım yalım yalımlanmadadır; bütün bu keremler, bu üstünlükler, senin kereminden, senin lûtfundan bir katrecik kan elde etmiştir de o yüzden gelişip yetişmiştir.

Ey Uluların dayancı, güvenci, bizi de onlardan say; bilirsin ki kuyruklar da başlara uyup gider.

Topraktan bir ulu er düzer koşarsın da melekler bile kıskanır onu; senin peşin parana karşı can bile müflis bir hâle gelir, bütün mallar mülkler, yerlere döşenir, ayaklar altında kalır.

Kimin kolu kanadı olursan ne yücelikler elde eder o, ne ululuklara kavuşur. Hali böyle olan kişinin de benler vardır yüzünde, güzelleştikçe

güzelleşir o.

Tutalım ki dikenim, hem de kötü bir diken, fakat diken de gülle bir aradadır; sarraf, altın tartarken teraziye miskallerle beraber arpa da kor.

•••

Aşk, tüm bir iş, bizse bir parçasıyız onun. O, uçsuz bucaksız bir deniz, bizse bir katrecik. O, yüzlerce delil getirmede, bizse o delillerle doğruyu bulabiliyoruz ancak.

Gök, aşkla uzlaşıp dönüyor, aşktan mahrum olunca yıldız bile tutulup sönüyor. Beli bükük “dal” bile aşkla “elif” gibi doğrulup yücelmede; fakat, aşksız kalınca “elif” bile dallara dönmede...

Söz bengisudur (âb-ı hayat), çünkü ledün bilgisinin aşkından doğmadadır. Aşkı canından eksik etme de iyi işlerin meyve versin, çoğaldıkça çoğalsın.

Söz mânâ ehline az da olsa çoktur, uzadıkça uzar, yeter mi yeter; fakat suret ehline çok söz bile azdır, kifayetsizdir.”[\[51\]](#)

Evet: Canında körlük olana hiçbir söz kâr etmez, ama gönlü uyanık kişilere bir şey demesen de olur. Kişide Selmân aşkı olursa ne dağı tanır, ne deryayı. Elden ayaktan geçer de gece gün sevgiliye koşar. Âşık vefalı gerek. Onun vefası, Musa’nın sopası gibi taşıp gönlünden ırmaklar çağlatır.

Ben derim ki: Geçici hevesleri bırak, işin aslı Allah aşkıdır.

Aşk öyle hoş bir şeydir ki, kurt ile kuzuyu kardeş yapar. Şimdi hâli görünüz:

Sultan Velîlerden Fudayl bin Iyad (rahmetullahi aleyh) hikâye ederler:

“Ben Abdülvâhid bin Ziyad’dan işittim. Dedi ki:

“Üç gece üst üste yatarken: Yâ Rabbi, Yâ Rabbi, dedim, benim Cennet’teki arkadaşım kimdir bana göster.”

Üçüncü gece rüyamda bana:

“Ey Abdülvâhid, denildi, senin Cennet arkadaşın Meymûnetü Sevdâ’dır!”

“Peki, ben onu nerede bulurum?”

“Kûfe’de, Benî Fulan kabilesindedir.”

“Ona gitmeme müsaade var mı?”

“Evet. Git ve gör!..”

Ben de hemen Kûfe’ye gittim ve o kabileyi bulup Meymûnetü Sevdâ’yı suâl ettim:

“A iyi adamlar! Sizin içinde Meymûnetü Sevda isminde biri varmış, onu nerede bulabilirim...”

Adamlar kık kık güldüler ve dediler:

“Ey Yabancı, senin işin mi yok? O delinin ve dîvanenin biridir. Bizim koyunlarımızı güder ve dağlarda, kırlarda gezer.”

“A dostlar, dedim, siz bana onu nasıl bulacağımı söyleyin.”

“Kolay, dediler, o şimdi falan yerdedir. Oraya git, onu orada bulacaksın! Ama gittiğine pişman olma!...”

Bunun üzerine yine yollara düşüp gittim. Ve onu bir yerde buldum. Meymûne namaz kılıyordu. Yanında bir asâ ve üzerinde yünden bir cübbe vardı. Koyunları da etrafında dolaşıp duruyordu. Fakat, hayret edilecek bir şey daha vardı. Sürünün içinde kurtlar da gezinmekteydi. Yani kurt ile kuzu kardeş olmuştu. Nihayet beni fark etti ve namazını bitirdi, yüzünü bana döndü:

“Ey İbn-i Ziyâd, dedi, sen derhal buradan git, burası senin yerin değildir. Biz seninle bu mekânda değil sonra birleşeceğiz!”

Ben:

“Allahü Teâlâ sana rahmet etsin, dedim, Sen benim kim olduğumu nereden bildin? Halbûki beni ilk defa görüyorsun.”

O yanağına tombul bir gülücük kondurup dedi ki:

“Hiç bilmez miyim? Daha ruhlarımız dünyaya gelmeden ben senin İbn-i Ziyâd olduğunu bilirdim.”

“O hâlde bana biraz nasihat et!”

“A İbn-i Ziyâd! Bir kimse sana bir şey verdiği zaman ona nasıl teşekkür edersin? Halbûki Allah’ın verdiği bunca ni’mete karşılık niçin şükredilmiyor? Sana iyilik edene o iyiliği veren ve yaratan yine Allah, azze ve celle’dir.”

“Evet, O’dur!”

“Öyleyse, bütün hamd ve şükürleri Allahü Teâlâ’ya yapmak lâzımdır. Zaten kulun başka gidecek kapısı da yoktur. Başka başka kapılara gidenler eli boş dönerler.”

“Görüyorum ki şu koyunlara can düşmanı olan kurtlar gelmiş ve onların arasında kırk yıllık dost gibi dolaşırlar. Bu nasıl oluyor böyle?”

“Ey İbn-i Ziyâd! Beni iyi dinle! Ben Rabbime öyle ibadet ederim ki, benimle onun arasında hiçbir duvar kalmamıştır. Bu sebeple kurtlarla koyunların arasındaki düşmanlık kalkmış olup, dostluk başlamıştır. Sen O’nunla dost olduktan sonra, bütün âlem sana düşman olsa ne gam! Bilmez misin ki, bütün acılar, aşktan şeker hâline gelir. Bütün uzaklıklar yakın olur, bütün dertler deva bulur.”

Evet: Gamlı geçen dünya günlerimiz O'nu sevmekle gamdan âzâde olacaktır. Çünkü gündüzün eli de ona açık, gecenin eli de... Lâlenin başına kına yakan da O, ak papatyaları güldüren de yine O!...

O'nun aşkı, gecesi olmayan gündüz gibidir. Herkes, ama herkes O'nun kapısında yücelik elde eder.

**Bu kahr, bu gam nedir? Kula Allah Yâr olur,
Gönül O'nu sevdi mi ebed bahtiyar olur.**

**O'nun kerem güneşi taşları ayna yapar,
Can ondan gıda alır, koşar ihtiyar olur.**

**At dünyayı arkaya, niceye bu yaraşır?
Uzun emel ve arzu, önüne duvar olur!**

**Aklım her şeyden üstün, ben yapıyorum deme,
Sarı gül, yeşil çemen o dilerse var olur!...**

Mevlana Celaleddin, Divan-ı Kebir.
Mevlana Celaleddin, Divan-ı Kebir.

ÂŞIKLAR CAN DERDİ BİLMEZ

Ey cihan toprağından başaklar toplayan kimse! Asıl hüner odur ki, elinde Cennet başakları boy vere. Cennete yol burada olduğu gibi, felâket yurdu Cehennem'e de yol buradadır. Âşıklar tek yol bilir. O da, canı canana vermektir.

Âlemde nice başlar ağaçlardan meyvelerin dökülmesi gibi Sevgiliye kurban edilmişlerdir. Zaten sözle âşıklık olmaz. Mâşûk can ister.

Ârifân-ı İlâhî olan Hazret-i Mevlâna şöyle nida koyverir:

“Aklını başına al ey âşıkların hekimi, bizim gibi bir sevdalı gördün mü sen? A Sevgilim, siz olmasanız helâk oldum gitti.

Ey yüzlerce topluluğun Yûsuf'u, benim gibi hüzünlere batmış bir Yâkûb gördün mü? Aşkın eleminden yüzüm sapsarı bir hâle geldi, ağlamaktan gözlerime ak düştü.

A Yusuf! Tertemiz Yâkûb'un gözlerinden yaşlar akmada, hele bir bak da gör, aşk yüzünden gözlerimden her daim yaşlar akıp durmada.”

“Aşkta canınla oyna, İsrailoğulları gibi Mûsâ'ya, **“Sen ve Rabbin gidin, savaşı, biz. burda oturacağız”** deme.

Dünyada bu âşıklardan daha mazlum kimsecikleri göremezsın asla; akıl ve dirayet erbabına deyin ki: **“Sevenleri hoş görün.”**

Evet, İsrailoğulları Hazret-i Mûsâ'ya öyle dedi, fakat Cenâb-ı Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)'in ümmeti öyle demedi. Can ve gönülden coştı da:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, bizi ateşten deryalara sürsen yine gideriz. Senin murâdın ne ise bizim murâdımız da odur. Al bizi istediğin yere sür!”

İşte aşk böyle olur. Câfer-i Tayyar (radiyallahü anh) Mute cenginde ölüme koştı. Hem nasıl bir ölüm.

İnsana ölümün böyle gelmesi ne hoştur. Ama herkes buna takat getiremez ki...

Hazret-i Zeyd şehid olup yere düşünce İslâm sancağını Cafer bin Ebû Talib dalgalandırdı. Yeleli bir arslan gibi düşman safları üzerine yürüdü. Karşılarında kumlar sayısınca kâfir ve yüzlerce mızrak...

Kin kuyusu gözlerle İslâm mücahitlerine bakıyorlardı. Nihayet savaş yeniden kızıştı. Ve bir kılıç darbesiyle Hazret-i Cafer'in sağ eli yere düşürüldü. Derhal sancağı sol eline aldı ve bir nidadır koyverdi: **“Allahü Ekber!”**

Kâfirlerin bütün hedefi onu şehid etmektir. Arkadan sinsice yaklaşan bir kâfir müthiş darbeyi Cafer'in sol eline indirmekte gecikmedi. Sol el de yere düştü.

Bu, kere kesik kolları ile sancağa sarıldı. Ve o halde saflar arasında heybetle yürüdü...

Kılıç tutacak elleri olmadığı için düşmana darbeler indiremiyordu. Ama yüreklerine yaman korkular salıyordu. Bir anda kılıçlar ve mızraklar ona uzandı. Ve vücudunda doksan yara açıldı ve şehid oldu...

Sevgilinin yolunda can feda etmenin mutluluğu yüzünde okunuyordu. Âşıklar güzellikte herkesi geçer. Sevgilinin yoluna elsiz ayaksız bir top gibi giderler. Onun elleri kılıç darbeleriyle vücudundan koparılmıştı. Buna mukabil Allahü Teâlâ kesilen iki koluna bedel iki kanat verdi. Ve Hazret-i Câfer Cennete uçtu.

Mute cengi cereyan ettiği demlerde İnsanlığın Tacı Medine'de minber üzerinde sahabîlerine buraların ve ötelerin en ince hikmetlerinden sözler söylüyordu. Ve ânı ânına savaş sahnesini de haber vermekteydi. Câfer şehid edildiğinde mübarek gözlerinden yaşlar döküldü ve dedi:

“Allah ona kesilen iki koluna bedel iki kanat verdik. Onlarla Cennete uçtu.”^[52]

Bundan sonra da Hazret-i Cafer (radiyallahü anh), “Zülcenâheyn” ve “Tayyar” olarak anıldı ve Kıyamete kadar da öyle yâdedilecektir.

Sen Allah yolunda bir can verirsin, buna mukabil sana binlerce can bahşedilir. Bu dünya gam durağıdır, buna gönül veren gamdan âzâd olmaz. Bu bir acaip ırmaktır ki, kenarına çadır kurmaya gelmez. Dünya davulunu dan dan çalanlar ve onun sevgisiyle sarhoş olanlar tâ kabir kapısına kadar bu dertten halâs olamazlar. Kabir kapısı kendilerine açılınca da artık bir daha geri dönüş yoktur ve bütün çırpınışlar beyhûdedir.

Aşk yoluna Câfer-i Tayyar (radiyallahü anh) gibi erler gerek Allah arslanının tahtına herkes mâlik olamaz ki... İstanbul Fethinin sancaktarı Ulubatlı Hasan da o aşkın çirasına yananlardandı. Nebiler Sultanının medhine mazhar olmak ve Allah ismini yüceltmek gayesiyle îman dolu göğsünü ateşli oklara siper etmişti... Çünkü o Allah aşkında ve Peygamber muhabbetinde zamanın bir tanesiydi.

Yüzü güleç bahçelere benziyordu. Gönlünde sevda ırmakları vardı. “Surlara ben tırmanır, sancağı ben diker ve ilk şehid ben olurum” diyordu...

O güzel asker murâdının incisini elbet elde edecekti. Ulubatlı’yı sıradan bir asker olarak da görmemek lâzım. O Enderunda yetişmiş bir subaydı ve aynı zamanda Fâtih Hazretlerinin ders arkadaşıydı. Herşeyden evvel dâvasına inanmış bir gönül eriydi.

Ulubatlı, yüce dağları aşan bir kartal gibi yükseklere çıkmıştı. Etraftan oklar yağıyor, üzerine kaynatılmış yağlar dökülüyordu. O noktada mutlaka ölüm vardı. Şimdi ölüme koşuyordu. Ama ölüm gelmezden evvel sancak surlarda dalgalanmalıydı.

Oklar sırtına, göğsüne, böğrüne, bacağına ve vücudunun her tarafına dikili dikiliveriyordu. Son bir gayretle sancağı omuzladı ve haykırdı:

“Yâ Allah, Bismillah!”

Ve nazlı Hilâl Bizans surlarında taze bir gelin gibi gülümsüyordu. Ulubatlı öylece kalıvermişti ve son anlarını yaşıyordu. Ona sonsuzluğun kapısı açılmak üzereydi. Fakat dudaklarındaki tebessüm Cennet çiçeklerini andırıyordu. Fatih Sultan o lâhza bu büyük bahadırın başı ucuna geldi. Hasan gülücükler dağıtırken, Cihangir Padişah Hasan için ağlıyordu:

“A adı güzel Yusuf, diyordu, a şeker huylu Hasan, diyordu, bu tebessümler de ne böyle? Ben ayrılıktan korkarım, sen canıma hicran çivisi çakarsın.”

Ulubatlı, son bir kere daha gözlerini açtı ve bir kere daha Şanlı Padişaha nazar kıldı:

“Sultanım, dedi, biraz evvel buraları Resûl-i Zîşan Efendimiz teftiş ediyorlardı. Onun tertemiz vücudu âlemlere rahmettir. O’nun cemâl bağında bülbül olmak devleti herkese nasip olmaz ki. Ben şimdicek onu gördüm. Sûrûrum bundandır.”

İşte âşıkların bayramı böyle olur. Sen ciğer yarana elmas tozu dök ve canında bu hasreti duy, seni yolda komazlar. Sevgili hemencecik tecellî ediverir...

Artık ben ne diyeyim?

**Sensin bize ey Nebî,
Vefalı dost, güzel Yâr.
Bulunmaz Senin gibi,
Vefalı dost, güzel Yâr!**

**Herkese açtın kucak,
Bakışların ne sıcak,
Âlemde Sensin ancak,
Vefalı dost, güzel Yâr!**

**Yanar hasretle sîne,
Yüz sürsem ah izine,
Bize bir sensin yine,
Vefalı dost, güzel Yâr!**

Üstü'l-Gâbe: 1/358
Üstü'l-Gâbe: 1/358

KENDİ FAKİR GÖNLÜ ZENGİN

Denizde inciler vardır da, o inci herkesin eline geçmez. Yine toprakta başaklar boy verir, fakat herkes başak toplayamaz. Zenginlik de mal çokluğu ile değil gönül iledir. Nice malı çok kişiler vardır ki kimseye bir dilim ekmekleri nasip olmaz. Sözü uzatmayalım.

Ebû Akîl (radiyallahü anh) fakir bir sahabî idi. Fakat gönlünde muhabbet ırmakları çağlıyordu. Allah aşkında ve Peygamber muhabbetinde sanki bir ceylândı.

Bir gün Allah'ın Aziz Peygamberi (sallallahü aleyhi ve sellem) sahabîlerini sadaka vermeye dâvet buyurmuştu. Herkes canla başla bu dâvete koşuyordu. O kadar ki, Cennetle müjdeli Abdurrahman bin Avf Hazretleri bütün sermayesi ve serveti olan sekiz bin dirhemi yarıya böldü, dört binini evine bıraktı, dört bin dirhemini de alarak Nebiler Sultanının huzuruna getirdi ve dedi:

“Ey Allah'ın Resûlü, bunu bizden kabul buyur!”

Kâinatın Efendisi Cennet sabahları gibi bir tebessümle dediler ki:

“Allah sadaka olarak verdiğini de, kendin için bıraktığını da sana mübarek kılsın!”

Zaman suyu günleri alıp götürdü ve bu duâ bereketiyle Abdurrahman (radiyallahü anh)'ın serveti dağ gibi büyüdü. Hattâ vefat ettiğinde zevcelerinden birisine düşen sekizde bir miras, 160 bin dirheme ulaşmıştı.

Herkes gönül coşkunluğu ile elinde avcunda olanı getiriyordu. Ebû Akîl de oradaydı. Derhal evine gitti, bir miktar hurma ile döndü ve:

“Ey Allah'ın Resûlü, dedi, önceki akşam ücret karşılığında bir hurma bahçesini suladım. İki ölçek hurma kazandım. Birisini aileme bıraktım, bir ölçeğini de Allah yolunda harcamanız için size getirdim, kabul buyurunuz!”

Allah'ın Resûlü:

“Yığının üzerine dök!” buyurdu.

Münafık dillere gün doğmuştu. Hemen istihzaya koyuldular ve kötü kötü güldüler:

“Ebû Akîl diğerk zenginlerle birlikte anılmak için bir sa’hurma getirdi. Allah, Ebû Akîl’in getirdiğı bu hurmaya muhtaç mıdır ki?”

O güzide Sahabînin gönlü bu sözlerden mahzun oldu, fakat cevap da veremedi. Ebû Akîl elinde olan imkânı nisbetinde yardım yapmıştı. Kendisinden canı istense canını da feda etmekten elbet çekinmeyecekti. Can nedir ki, sevgilinin kapısında değersiz bir toprak... Sevgiliye kurban edilmeyen canın ne kıymeti olurdu.

Gam ve kederin kendisini yumak yumak sardığı bir demdi ki, Cebrail Aleyhisselâm ilâhî müjdelerle geldi ve şu meâldeki âyet-i kerimeyi vahyetti:

“İçlerinden gelerek sadaka veren mü’minleri ve güçlerinin yettiğinden fazla veremeyenleri ayıplayanları ve onlarla alay edenleri Allah maskaraya çevirir. Onlar için can yakıcı bir azap vardır.”^[53]

Evet: Münafıkların yüzü her yerde her zaman kara olacaktır. Ama Allah aşkına kanat açanlar ebediyetin çiçek bayramına ereceklerdir.

Sabahları akşamlar, akşamları sabahlar takip ediyordu. Zaman ırmağı çok şeyleri alıp götürmüştü. Ve cihanı yasa boğan büyük hâdise... Allah’ın Sevgilisi, Topyekûn Zaman ve Mekânın Peygamberi ebediyyete sefer etmişlerdi. Onun irtihalinden sonra yalancı peygamberler de şeytanın sevincine ortak olmuşlardı. Orda burda boy gösteren alık adamların arasında Müseyleme başı çekiyordu. Onun vücudunu hemen yok etmek lâzımdı. Cihan Sıddîk’ı Hazret-i Ebû Bekir (radıyallahü anh) İslâm ordularına “ileri” emrini verdi. Şanlı Sahabîler, kartopu alınlı atlar üzerinde bir rüzgâr gibi Yemame üzerine uçu...

Nûrsuz ve Şuursuz Müseylime Yemame’de mekân tutmuştu. Bu sebeple îman ordusu Yemame’ye vardı. Ebû Akîl (radıyallahü anh) de nûr ordusunun içindeydi.

Ve büyük hesaplaşma. Ebû Akîl, derhal kendisini düşman üzerine attı ve kâfirleri devirmeye başladı. Bu esnada da bir ok gelip omuzu arasına saplandı. Ve sol tarafı felç oldu. Arkadaşları oku çıkardılar, kendisini de çadıra çektiler. Vakit öğleden önceydi...

Savaş bütün şiddeti ve hızıyla devam ediyordu. İman ordusunda bir sarsıntı. Ve âni bir panik... Eğer yalancı peygamber savaşı kazanacak olursa, bu Müslümanlık hesabına büyük bir felâketi. Ebû Akîl ağır yaralıydı, fakat yüreğı deryalar gibi dalgalanıyor, göğüs kafesinden dışarı fırlayacak kadar heyecanla çarpıyordu. Birkaç kere ayağı kalkmayı denedi. Ne var ki felç kendisini fena vurmuştu.

Gözleri dolu dolu oldu:

“Ben böyle çaresiz yatıp duracak mıyım?”

Diyordu. İşte o lâhza kulağına bir ses ulaştı:

“Ey Müslümanlar! Allah’tan korkun! Allah’tan korkun! Siperlerinizi terk etmeyin. Düşmanın üzerine dönün ve kâfirlerin işini bitirin. Bu tarafa gelin, bu tarafa gelin!”

Bu ses, Ma’n Hazretlerinin sesiydi ve düşmanı yok etmek için acele ediyordu. Ensar teker teker ayrılıp bir noktada toplandı. Ebû Akîl de yerinden bir ok gibi fırlamak istedi. Fakat nerde o talih... Onun böyle ayağa kalkmak için çırpındığını görenler:

“Ey Ebû Akîl, dediler, ne yapıyorsun, senin savaşıacak hâlin mi var?”

Ebû Akîl’in dudakları bir yay gibi gerildi de dedi ki:

“A dostlar, görmüyor musunuz, beni çağırıyorlar!”

“Hayır, dediler, O, Ensarı çağırıyor, yaralıları değil.”

Damarlarının her zerre kanında îman fişkırان şanlı sahabî yine heybetle haykırdı:

“Ben de Ensardanım, sürünerek de olsa dâvete icabet edeceğim ve peşinden gideceğim.”

Dediğini de yaptı, kendini topladı, belini bağlayarak ayağa kalktı. Silah arkadaşlarının safında yerini aldı. Sanki o feçli adama yeniden hayat ve can gelmişti. Yarasını çoktan unutmuştu. Müslümanlardan zafer bekliyordu:

“Ey Ensar, diyordu, Huneyn günü düşman üzerine tekrar dönüp zaferi kazandığınız gibi tekrar dönün, onlara bir nefes fırsat vermeyin ve Allah için vurun!”

Bu sözler üzerine durgun ırmak tekrar çağladı. Ve sahabîler gökleri inleterek bütün güçleriyle düşmana yüklendi. Kılıçlar havaya kalkıp iniyor ve kâfirlerin feryadı vadiyi dolduruyordu:

“Öldüm!”

İslâm kılıcı kime değse artık onun işi bitiyordu. İman yumruğu kâfirlerin beynine yıldırımdan bir gülle gibi iniyordu. Yalancı peygamberin sonu gelmişti. Yediği kılıç darbesiyle yere düştü ve çarpık suratıyla bakakaldı...

İbn-i Ömer (radiyallahü anh) hikâye eder:

“Bir ara gözüm Ebû Akîl’e ilişti. Yaralı olan kolu omuzundan ayrılmış yere düşmüştü. Bundan başka hepsi öldürücü olan on dört yara daha almıştı. Sonunda Allah düşmanı Müseylime de vuruldu.

Savaş bitince Ebû Akîl’in yanına vardım, son nefesini veriyordu, “Ey Ebû Akîl, dedim.”

Peltekle bir dille, “Buyur!” diye cevap verdi ve hemen savaşı kimin kazandığını sordu.

“Müjde sana, dedim, sesimi yükselterek, Allah düşmanı gebertildi.”

“Bu müjde üzerine parmağını yukarı kaldırdı “Elhamdülillah” diyebilirdi ve ruhunu o anda teslim etti.

Medine’ye döndüğümüzde gördüklerimi babama hikâye ettim. Babam Ömer, “Allah rahmet etsin. O hep şehitlik isteyip duruyordu. Ve ben onu tanıyalıberi o, Resûlullah’ın Ashabının en seçkinlerinden ve İslâm’a ilk girenlerdendi.” dedi.

Çok kere aşk kuşu her ağaca yuva kurmaz demişimdir. Yine çok kere, âşıklık sözle olmaz demişimdir. Aşk öyle bir şeydir ki bahçelere baharlar hediye eder, denizlere inciler bırakır, seherin kulağına ince nağmeler söyler. Demirin gönlündeki pası başka ne giderir ki?

İnsan hiç düşünmez mi gül niye böyle cilveler yapar âşık bülbüle? Balıkların denizi can gibi sevmesi hep aşkın eseridir. Balık karaya ayak bastığı anda hayatı sona erer. Bütün bunlar İlâhî kudretin takdiridir. Ve O’nun muhabbet kâsesinden içenler bir ömür boyu mest gezerler.

Yunus’un yana yakıla, “Gel gör beni aşk neyledi” demesi hep bundandır.

Görelim aşk onu nice eyler?

Yunus, kırk yıl şeyh kapısına sırtında odun taşıdı. Bu kapıdan eğrilik girmez diye de odunların elif gibi doğru olanlarını getirdi...

O mu odunları ateşleyecek, odunlar mı onu yakacak bilinmezdi. Onun bildiği bir şey vardı, canla başla hizmet... Arslanlar yaratan Allah, onun gönül tarlasına muhabbet fidanları dikmişti. Gül buluttan su içer. O da mavi semanın altında başı dumanlı dağlar gibiydi.

Yanıyor, yanıyor, yanıyordu.

Derman yanmada,

Visâl yanmada,

Sonsuzluğa eriş sırrı yine yanmadaydı.

Bu yanışların verdiği zevk u safâ ile durmadan şiirler okuyordu.

Söyledikleri candan, gönüldendi. Lâlenin yürekler yakan bir hasret ile yerden bitmesi gibi, o da ciğer yarasına bir merhem bulamıyordu. Ve şöyle feryat koparıyordu:

“Ben yürürüm yana yana

Aşk boyadı beni kana

Ne âkilem ne dîvâne

Gel gör beni aşk neyledi.

*Mecnun oluben yürürüm
Dostu düşümde görürüm
Uyanır melûl olurum
Gel gör beni aşk neyledi.*

*Gâh eserim yeller gibi
Gâh tozarım yollar gibi
Gâh akarım seller gibi
Gel gör beni aşk neyledi.*

*Aşkın beni mest eyledi
Aldı gönlüm hasteyledi
Öldürmeye kasdeyledi
Gel, gör beni aşk neyledi*

*Ya elim al kaldır beni
Ya vaslına erdir beni
Çok ağlattın güldür beni
Gel gör beni aşk neyledi.*

*Ben Yûnus' u bîçâreyim
Baştan ayağa yâreyim
Aşk elinden âvâreyim
Gel gör beni aşk neyledi?"*

Yunus, aşk elinden dağlarda gezinirken bir gün üç cana rastladı. Üç garip yolcu...

Kim oldukları, ne yaptıkları meçhul...

Yunus onlara yoldaş oldu. Onlar konuştu, âşık Yunus dinledi. Şakacı, hoş sohbet ve arı duru kimselerdi.

Bir kere olsun Yunus'a:

“Ey Âdem, nerelisin, kimsin, nerden gelip, nereye gidersin?” diye sormadılar. O şeker huylu canlar sormayınca Yunus da bir şey demedi.

Kuşluk vakti erişti. Hepsinin de karnı iyice acıkmıştı. Derhal bir ağacın gölgesine sığındılar.

Bağdaş kurup oturdular ve gülen gözlerle Yunus’a baktılar. Yunus boyun büküp bekledi. Bekledi ya, ortada ne heybe, ne çanta, ne de bir başka nesne vardı. Ne yiyip, ne içeceklerdi.

İçlerinden biri ellerini ulvîlik âlemlerine açtı:

“Hû, hû! Yâ Allah, Bismillah, dedi, duâya, niyaza başladı. Öbürleri “amîn” dedi.

Birden ortaya üç çeşit yemek geliverdi.

Besmele ile yemeğe el attılar, konuşa söyleşe yediler. Sonra Allah’a hamd edip yine yola düştüler...

Yolları ellerine dolayıp gittiler, güneş batarken yine bir yerde konakladılar. Tabî ki yine karınları aç...

Yine içlerinden biri el açtı, hû dedi, niyaz etti, Rabbinden dilekte bulundu.

O lâhza ortaya üç türlü yemek daha geldi. Bu nimet gökten mi iniyor, Cennetten mi geliyordu? Yüce Allah, bu kullarını kapısından boş döndürmüyordu. Elbet O herşeye kadirdi.

Garip yolcuların seferi üç gün, üç akşam böyle sürdü gitti. Acıktıkları an bir “HU” çekiyorlar, yemek gelip âfiyetle yiyorlardı. Bu tatlı oyundan miskin Yunus da hoşlanmıştı. Ama üç günden sonra sıranın kendisine geleceğinden haberi yoktu.

Zaten onun başı dumanlıydı.

Hasret nârına yanan yüreği yine derterle doluydu. Hâdiselerin akışı gibi zaman da bir nefes durmuyordu.

Yine bir gölgeliğe can atmışlardı. O üç kişiden biri ışıklar çağılayan gözlerini Yunus’un gözlerine dikip mırıldandı:

“A Pâk yüzlü derviş kardeş! Uç gün bizimle yoldaş oldun, bugün konukluğun bitti. Şimdi de sen bir “Hû” çek de Allahü Teâlâ rızkımızı göndersin!”

Yunus, gökten yere düşmüş gibi sarsıldı ve kulaklarına inanamadı. Duydukları doğru muydu? Ne demeli, ne yüzle niyaza varmalıydı? Birden gözlerini yumdu, gönlünü Rabbine açtı, ihlâsla, imanla, aşkla yalvardı:

“Ey bütün duâ ve isteklere cevap veren, ey bütün iyilik ve hasenatın tek sahibi olan, ey en iyi rızık veren Allah’ım! Onlara kimin yüzü suyu hürmetine kerem ediyorsan, bana da onun yüzü suyu hürmetine lutfet! Beni bu dostların içinde mahcup etme. Sen herşeye kadirsin!”

Yunus, henüz duâsını bitirmemişti ki, yine görünmez eller sofralarını donattı. En nadide fırınlarda pişmiş gibi buram buram tüten sıcak yemekler önlerine konuverdi.

Mûsâ'nın asası mı, İsa'nın nefesi mi, güzel Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)'in mucizesi mi? Bir hoş bereket akıyordu.

Yunus'un gamı büyüktü ve gözlerini açmaya korkuyordu. Fakat birden arkadaşlarının el çırtıklarını ve kendisine seslendiklerini duydu:

“A derviş kardeş! Yabancıımız değilmişsin! Hele de bakalım, sen kimi vesile ederek Rabbine yalvardın da Allah Teâlâ rızkımızı gönderdi?”

Yunus, doğruluk ırmağıydı. Yalan yere akmak, hile bilmezdi. Herşeyi tek tek anlattı:

“A yaradılışı büyük canlar! Siz kimi vesile edip duâ ettinizse, ben de aynı zâtı vesile ettim. Şimdi söyleyin. Siz ne türlü duâ edersiniz de rızkınız hemen gelir?”

Üç pırıltılı adamın yüzünde çiçekler demetlendi:

“Biz, dediler, Allah'ın bir sevgili kulu vardır, adı Yûnus. Onun yüzü suyu hürmetine yalvarır, dilekte bulunuruz. Yûnus hatırına Cenâb-ı Hak bizi boş çevirmez, rızkımızı verir, eksikimizi giderir.”

Allah azze ve celle nelere kadir değildi ki... Yûnus bunları duydukta hayretinden değirmen taşları gibi döndü. Ve ortalığı derin bir sessizlik bürüdü. O üç âşık can, Yunus'un kim olduğunu elbet bilmiyorlardı, Yûnus da kendisini henüz bilmiş değildi. Şimdi Rabbine karşı aşkı büsbütün arttı. Sevgi, şefkat ve merhametle arkadaşlarının masum yüzlerine baktı:

“Ey şeker huylu dostlar, dedi, bu noktada yolumuz ayrılıyor. Hakkınızı helâl edin. Ben artık bir dakika buralarda duramam.

Ve nazlı kuşlar misâli kanat vurarak yola koyuldu. Geride kalan üç can başlarına topraklar saçarak:

“Vah, bize, vah, diyorlardı, adamın ismini bile sormadık. Ne mübarek bir kişiymiş!..”

Burada yine sözü Yûnus'a söyletelim:

“Sensüz yola girürisem çârem yok adım atmağa

Gövdemde kuvvetüm sensin başum götürüp gitmeğe.”

●●●

Evet: Âşıklar ömürlerdir yanarlar ama sonunda visâl şarabını da içerler. Gerçek mânâda onlara mahrum olmak yoktur. Çünkü “Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler.”

“Bir zamanlar bir derviş, bir dağı yurt edinmişti; onunla yatıp kalkan da yalnızlıktı, düşüp kalkan da.

Ona Allahü Teâlâ'dan ni'met gelmedeydi; bu yüzden de erkeklerin soluklarından da bezmişti, kadınların soluklarından da.

Bir yerde oturup eğlenmek bize nasıl kolay geliyorsa, başka topluma da kolay gelir.

Sen nasıl ululuğa âşıksan, bir zengin de, bir ulu da, söz gelimi, demirciliğe âşıktır.

Herkesi, bir iş için yarattılar; herkesin gönlünü bir işe akıttılar.

Gönül çekmese, el ayak, nasıl olur da oynar? Çer çöp, su akmazsa yel esmezse nasıl gider?

Gönlün göklere ağmayı çekiyorsa devlet kuşu gibi kol kanat aç, uç. Gönlün yeryüzünü çekiyorsa feryat et, durma, sızlan.

Akıllılar önceden ağlarlar; bilgisizlerse işin sonunda başlarını vururlar.

İşin başlangıcında sonunu gör de ceza gününde pişman olma.”

A kuzum! Ayağına ecel diken batmadan o ayakla aşk yolunda ercesine yürü. Bilirsin ki bir yerde oturanlar değil de az da olsa yine yürüyenler menzile varırlar. Tembel adamın eline nedâmetten başka birşey geçmez. Peteği balla dolduran arıdan ibret al. Eğer o kanat çırpmasa, güllerin başına konmasa, çiçeklerin gözyaşını emmese petek balla dolar mıydı?

Cihan toprağında çok fidanlar boy verdi, ama artık cihan günleri de eski günler değil. İnsanlar tamamen dünya sevgisiyle sarhoş oldular. Zaman, insanları değirmeninde öğüttü. Öyleyken, evet, öyleyken? Âdemoğlu yine ibret almaz.

Kâinatın Nûru ve Allah'ın şerefli Resûlü buyuruyorlar ki:

“Ümmetim üzerine bir zaman gelecek ki, o günde beş şeyi sevip, beş şeyi de unutacaklar.”

a) Yühibbûned'dünya ve yensevne'l-ukbâ / Dünyayı sevip âhireti unutacaklar.

b) Ve yühibbûneddûre ve yensevne'l kubûre / Apartmanları, köşkleri sevecekler, kabirleri unutacaklar!”

c) Ve yühibbûne'l-mâle ve yensevne'l hisâbe / Malı sevecekler (fakat o malın) hesabını unutacaklar.”

d) Ve yühibbûne'l ıyâle ve yensevne'l hüre / Ailelerini sevecekler, hurileri unutacaklar.”

e) Ve yühibbûnen nefse ve yensevnellâhe / Nefislerini sevecekler (fakat)Allah'ı unutacaklar.”[54]

Bir nefes durup bakalım: Zaman saati o vakti mi çalıyor? İnsanın felâket günleri gelmiş gibidir. Aşktan ne kadar söz eden var. Fakat, aşk-ı ilâhînin kokusunu canda duyanlar ne kadar az. Aşk nice dir Hazret-i Mevlânâ'dan duyunuz:

“Bütün ömrümün hülâsası şu üç sözden fazla değil: Hamdım, Pişdim. Yandım.”

Yanmadan, pişmeden Yâre kavuşmak nerede? Yâkûb -Selâm üzerine olsun-, Yûsuf'un derdiyle gözlerini kaybetti, Züleyhâ Tacı tahtı elden çıkardı. Ve her iki âşık da sonunda Yûsuf'a vâsıl oldu.

Deniz kenarından toplanan değersiz bir taş, o eşi bulunmaz inciye nasıl denk olur ki? Gök kubbe altında çok inleyen vardır. Ama hiç kimse Hak âşıklarının âlemine erişemez. Yine Mevlâna der ki:

“Aşk nedir, bilmiyorsan gecelere sor, şu sapsarı yüzlere, şu kupkuru dudaklara sor.”

“Su nasıl yıldızı, Ay'ı aksettirirse, bedenler de canı, aklı bildirir, gösterir.”

“Can, aşktan binlerce edep öğrenmede, öylesine edepler ki mekteplerde okunup öğrenilmesine imkân yok...”

“Gökyüzünde, yıldızlar arasında parlak ay nasıl görünürse, aşk da yüzlerce kişi arasında öyle görünür. O göründü mü, herkesin parlaklığı söner.”

Evet: Hazret-i Mevlâna (kuddise sirruh) bir ömür boyu Allah aşkıyla mest bir halde gezdi. Yaratıkları da yaratandan ötürü hoş gördü. Göge merdiven dayayıp Arş'a uzanmak mümkün değildir. Fakat Aşk burakı ile ötelere ötesine ulaşmak imkânı vardır. Sen ayrılık kayasını aradan çıkarınca, sevgili de bin türlü naz ve safâ ile sana cemâl bağını açacaktır...

İşte ballar balını bulmak budur. Canı da, cihanı da bir pula sattıktan sonra aşk meydanında çadır kurmak kolay olur.

Bizim gönlümüzde o kadar çok yollar var ki, bir şey gördüğümüzde hemen o yollardan akıp gidiveriyoruz. Gönlümüzdeki ırmaklar bir yere, sade dostun bahçesine akıyor. Nerde bir kapı görse başını oradan uzatıyor. Bir gönüle bunca sevgi girince, gönül kuşu asıl seveceğini ve dalında yuva kuracağı sevgiliyi unutmuş oluyor. Daldan dala uçan kuşun kanadı bir dikene takılır paralanır ve yüzüstü yere düşer.

Dünya, insanları daldan dala konan kuşlar hâline getirmiştir. Bütün savaşlar, kan dökmeler hep bu yüzden. Nefs ve hırs bir ateş vadisi gibi

insanı içine çekmekde, insan kendi eliyle kendi felâketini hazırlamakta...

Ama âşıkların bu tarakta bezi yok. Onlar: “Bedeninle dünyada, kalbinle âhirette ol!” demişlerdir.

Bir gün, zengin bir adam Ebû Bekir Kettânî Hazretlerinin huzuruna geldi. Helâl yoldan kazandığı yirmi dirhem gümüş parayı seccadesinin kenarına koydu:

“Ey Erenlerin başı, dedi, bu parayı size getirdim, bir ihtiyacınıza harcarsınız!”

Büyük Velî, kurşundan ağır başını kaldırdı, adama göz ucuyla baktı da dedi ki:

“A kerim kardeş! Ben, içinde bulunduğum şu hâli, elimde olan her şeyi vermekle kazandım. Sen ise, dünya malı vererek, kazandıklarımı kaybettirmek istiyorsun... Böyle de olur mu? Allahü Teâlâ senin Rabbin de, benim Rabbin değil mi? Seni unutmuyor da beni unuttur mu?”

Şimdi ben ne diyeyim?

Sen çölde susuz kal da, bil aşk-ı Mecnûn nedir?

Yüreğin susuzluktan habersiz kaç senedir!

Tevbe Sûresi, 9/79.

İmam-ı Gazali, Kalplerin Keşfi, 10.Bölüm..

İmam-ı Gazali, Kalplerin Keşfi, 10.Bölüm..

Tevbe Sûresi, 9/79.

AŞK NEDİR?

“Aşk, üstünlükte, hünerde, bilgide, defterde, kitap yapraklarında değildir. Halkın şu dedikodusu yok mu? O yol âşıkların yolu olamaz.

Aşkın dalı ezelidir, kökü ebedde. Bu ağaç, ne arşa dayanır, ne yere. Gövdesi bile yoktur, gövdeye bile dayanmaz bu ağaç.

Akla boş verdik, hevayı, hevesi falakaya yatırdık. Çünkü bu ululuk şu akla, şu ahlâka yaraşır bir şey değil.

Sen ona iştîyak çekiyorsun ya, bil ki bu iştîyak ondandır, o sana müştaktır. Çünkü onun şevki olmadıkça hiç kimse iştîyak çekemez.

Denizde giden, daima korku ve ümit tahtasının üstündedir; fakat kendisiyle tahta yok oldu mu yokluktan başka ortada hiçbir şey kalmaz.

Gark olmaktan korkup gönlünü bir çürük tahta parçasına veren yol eri değildir. O, aslına isyan eden bir adamdır ancak.

Canlar bağışlayan elinden bana bir şerbet verirsen derhal iyileşirim. Hastalara bundan daha iyi bir ilâç olamaz.

Sustum ben. Çünkü yoklukta bir harf bile söylemenin imkânı yok. Söylesem yine cana, gönüle zahmetten başka bir şey vermez, aslı olmayan sözlerden ibarettir.

Sustum ben, çünkü bu söz hadden aşkın olacak. Dinleyenin ne kulağında anlayacak kudret var, ne anlayışında ona göre bir kabiliyet.”

Mevlânâ'nın bu sözleri, vahdet deryasına nasıl gark olduğunu göstermektedir. O deryaya dalıp da inciler elde etmemek olmaz. O denizde nice canlar el çırpılmaktadır, nice canlar da selâmet Cûdî'sine dümen kırmışlardır.

Âşıkların âlemi bizim âlemimize hiç benzemez. Senin aşkına dokunan kendini bilmez Allah'ım!” denilmiştir. İştîyak derdi çeken o canlar ne hoş canlardır.

Yâ Rabbi, Yâ Rabbi! Bizi âşıkların hürmetine bağışla. Bizi de o kervana kat. Bizim senden başka gidecek kapımız yoktur.

BU KERVANDA KİMLER YOK?

Bu kervan Yâre gider. Ne çöl, ne dağ, ne derya tanır. Kâh İbrahim olur, ateşler üstünde güller desteler, kâh İsmail olur başını keskin bıçağa uzatır, kâh Musa olur denizlere at sürer, Kâh İsâ olur göklere kanat açar. Kâh Hızır olur, ebedîlik ırmağının arı duru suyunu içer. Kâh Yûsuf olur, kâh Züleyhâ... Kâh Dâvûd olur, demiri avcunda hamur eder.

Bütün bu çırpınış ve yanışların sonunda hep O vardır. Yol O'na gider. Âşık Mâşuk'a erince de herşey tamam olur... Tâ Hazret-i Âdem'den son insana kadar âşıklar sayılmış olsa, belki buna sayılar kâfi gelmez...

Kanlı elbiseleriyle toprağa giren şehitler hep bu sevdâ için can feda etmişlerdir. Zaten O'nun yolunda canın ne kıymeti vardır ki... Sen bir can verirsin, karşılığında binlerce cana mâlik olursun...

Âşıkların hem yüreği yanar, hem de dilleri cevherler saçar. Kimde ki aşk derdi vardır, artık onun işi tamamdır. Söyler mi söyler:

“Aşkın odu ciğerimi

Yaka geldi yaka gider.

Garip başım bu sevdâyı

Çeke geldi çeke gider.”

Kendi yolunda can verenlere Allah'ın ikramı sonsuzdur. O güzel aşkın sahibi daha toprağa uzanmadan ruhu Cennetlerde kanat çırpır. Ona Cennet bağışlandığı gibi, Cennetin fevkinde Allahü Teâla'nın cemal nûru vardır.

Şimdi hâli görün: Abdullah bin Amr (radıyallahü anh) Uhud günü şehîd edilmişti. Öyle ki, müşrikler o büyük sevdalının burnunu ve kulağını kesmişler ve onu tanımaz bir hâle getirmişlerdi. Ve Uhud'ta Amr bin Cemuh Hazretleriyle birlikte defnedilmişlerdi. Hattâ İki Cihanın Saâdet Güneşi ve Allah'ın Aziz Nebisi, bu iki güzide şehidin beraberce kabre konulmasını emretti: “Bunlar hayatta iken birbirlerini seven en iyi iki dosttu” buyurdu. Abdullah (radıyallahü anh)'ın kızkardeşi Fâtıma da Uhud'a gelmiş ve gözyaşlarını tutamamıştı. Kâinatın Efendisi ona:

“Ne diye ağlıyorsun? O Şehit kaldırılınca kadar melekler onu kanatlarıyla gölgelendirmekten geri durmadılar.” Müjdesini verdiler.

Bir gün Varlığın Nûru, Şehid Abdullah’ın oğlu Câbir Hazretlerini mahzun ve mükedder gördü ve dedi:

“Ey Câbir, ne oldu sana? Seni üzgün ve kalbi kırılmış görüyorum!”

Câbir (radıyallahü anh), başını öne eğip:

“Ey Allah’ın Resûlü, dedi, babam şehid oldu, geride kalabalık bir aile ile bir hayli borç bıraktı. İşte beni üzen budur.”

Resûlullah (sallallahü aleyhi ve sellem):

“Ey Cabir, buyurdu, Allah’ın babana dediği şeyi sana haber vereyim mi?”

Cabir Hazretleri sevinçle atıldı;

“Evet, haber ver, ey Allah’ın Resûlü!”

Kâinatın Efendisi şöyle dedi:

“Allahü Teâlâ hiç kimse ile yüz yüze konuşmamış, perde arkasından konuşmuştur. Ancak babanla yüz yüze konuştu, baban şehid olunca onu diriltip huzuruna aldı ve: “Ey Abdullah, buyurdu, dile benden, dilediğini, sana ihsan edeyim.”

O da:

“ Yâ Rabbi, dedi, beni hayata döndür, senin yolunda ikinci defa şehid edileyim! Ve Resûlünün uğrunda savaşayım!”

Nihayetsiz Kudret Sahibi Allah buyurdu ki:

“Şehidlerin dünyaya geri dönmeyeceklerine dair hüküm daha önce benden sudur etti. (Artık hiç kimse için geri dönmek yok).”

Uhud Şehidi Abdullah Rabbinden diledi:

“Yâ Rabbi! Arkamda kalanlara bunu ulaştır!”

Allah, azze ve celle şu âyet-i kerimeyi vahyetti:

“Allah yolunda öldürülenleri sakın ölümlerini sanma. Bilakis onlar Rableri katında diridirler, kendilerine rızıkları verilir.”^[55]

Bunun üzerine Cabir Hazretlerinin gam ve kederi gitti, sevinç ve saâdetle doldu. İnsanlar da Şehitlerin Allah katında diri olduklarını öğrendi...

Bir kimse Allah aşkına kanat açsın, Allah yolunda savaşsın ve sonra şehid olsun da en büyük saâdete ermesin düşünülemez bile. Yüce Allah, kendi yolunda olanları Cennet ve dîdârından mahrum etmez...

Bugüne kadar Allah yolunda ölenlerin adedini Allah’tan başka kimse bilmez. Belki bunları saymaya sayılar da kâfi gelmez. Tâ Âdem devrinden beri bu kapı hiç kapanmamıştır. Kıyamete kadar da Allah yolunda ölecekler bulunacaktır.

Dün Uhud'ta Hazret-i Hamza (radıyallahü anh), nasıl kanlı elbisesiyle toprağa uzanmışsa, bugün de kâfirlerin kurşunlarına hedef olan imanlı göğüsler vardır.

İmamların Sultanı Ebû Hanife kırbaç altında can verdi, İmam Ahmed de kırbaçlandı. Ve daha kimler boynunu yağlı ipe uzattı. Eğer bu arslanlar olmasaydı İslâm günümüze kadar gelebilir miydi? Atıf Hoca ipe çekilirken son sözü sorulduğunda:

“Lâ ilahe illallah!”

Dedi ve Hak aşkına kurban edildi. Nakşî Şeyhi Muhammed Esad Erbili Hazretleri de yine aşkın kurbanı... Onu da zehirleyerek ötelere gönderdiler.

Giden çok. Herkes bir yere gider. Ama âşıklar Mâşûk'tan başkasına gitmezler.

Aşk Burağı bu âlemde öyle kanat vurur ki, ona gökler bile az gelir. Âşıklar ömür boyu cefa fırınında pişen inci gibi yanar dururlar. Taşlar arasında inci nasıl kıymetli ve parlaksa bütün insanlar arasında da âşıklar öyle kıymetlidir.

Âşıklar söz mülkünün de sultanıdır. İnci gibi parlak sözler hep bu güzel ağızlardan dökülmüştür. Şeyh Galib de bu kervanda yerini almıştır. Ve şöyle der:

**“Fariğ olmam eylesen yüzbin cefâ sevdim Seni
Böyle yazmış alnıma kilk-î kazâ sevdim Seni.
Ben bu sözden dönmezem devreyledikçe nüh felek,
Şâhid olsun aşkıma arz u Semâ sevdim Seni.”**

Ah güzel aşklar, güzel insanlar, dünya sizi de zâyî etti, bütün huzurunu da kaçırdı. Şimdi caddelerde belâlı insanlar dolaşıyor. Ve insan kılıklı caniler can almaya devam ediyor. Böyle bir gecenin hayırlı sabahı olamaz.

Bilmem ki güzel aşklar bize mi lââyık değil, yoksa bizler mi bu muhabbete düşmenin yolunu bilmiyoruz. Yine Galib söylesin:

**“Ey dil sen o dildâra lââyık mı değilsin ya
Da'va-yı muhabbette sâdık mı değilsin ya?”**

O Ulu Sultanın aşkına lââyık olmak için dünyayı tamamen boşamak lâzımdır. Dünya muhabbetinin kararttığı kalblere Allah aşkı düşer mi? ‘

Dünya, nice insanları değirmeninde öğütmüştür. Ve nice insanlar hâlâ onun için çırpınıp duruyorlar. Bilmiyorlar ki, bu fena mülkü onları günahlarıyla başbaşa bırakacaktır ve onlara hiç akmayacaktır.

Efendimize:

“İman nedir?”

Denildi. Buyurdular ki:

“Allah ve Resûlünün senin için her şeyden daha sevgili olmasıdır.”

İşte bütün iş burada düğümleniyor. Bu sevginin seline kapılmadıkça deryalara ulaşmak mümkün olur mu?..

Hakikî mânâda Allah aşkına yelken açanların kalbleri yerinden kopacak gibi olur. Kâh kendilerini vecd hâli bürür, kâh heybetleri artar. Kâh feleğin minberine çıkıp otururlar. Kâh ayrılık dikenini yüreklerini yaralar, kâh Cennet’ten gül toplarlar...

Yine Galib (kuddise sirruh)i konuşturalım:

“Kevser-î âteş nihâdın âdî aşk

Dûzah-i Cennet-nümânın âdî aşk

Bir lûgat gördüm cünûn isminde ben

Anda hep cevri ü cefânın âdî aşk.”

Bir meczup, yol başında tozlar içinde oturmuş kalmıştı. Bir zaman inciler gibi gözyaşları saçmada, bir zaman da başına tozlar, topraklar savurmadaydı.

Onun bu ağlayıp inleyişini gören birisi:

“A tozlara bulanmış adam, dedi, neden böyle zâri zâri ağlarsın?”

Meczubun dudakları bir yay gibi gerildi de dedi ki:

“ - Ah, ah! Canım dalgalanıp coşmada. Bunun için Kabe mumları gibi gözyaşlarına gark olmadayım. Ben yalnız ve yalnız Rabbimi istiyorum, ama o beni hiç istemiyor. Artık inlemem mi?”

Aslında o meczubun bu sözleri nazdır. Sevgiliye naz etmekte, ağlayıp inleyerek onun rahmetine mazhar olmaktadır. Zaten gözyaşı olan yere rahmet iner. Ve Allah için akıtılan bir damla yaş cehennemleri söndürür.

Bize gözler, gönüller, bağlar, bahçeler bahşeden Yüce Allah, Dâvud Aleyhisselâma:

“Ey Dâvud, buyurdu, beni sev ve kullarımın kalbinde beni sevgili eyle!”

Dâvud Nebi sordu:

“Seni nasıl sevdireyim, ey Rabbim?”

Allah azze ve celle buyurdu ki:

“Onlara nimet ve ihsanlarımı hatırlat. Çünkü benden iyilikten başka bir şey görmediler.”^[56]

Evet: İnsanlar her lâhza Allah’ın nimetlerine mazhar olmaktadır. O nimetlerin arkası bir nefes kesilecek olsa dünyada hayat kalmaz ve her şey helâk olur. İşte kul bunu düşünerek Rabbini sevecek ve onun zikri ile gönül

parlatacaktır. Gönlünü dünyaya kaptıran kimseler dünyada huzur bulamazlar, ömürleri boyunca dünya ile boğuşur dururlar. Fakat, Allah âşıkları çok kerre Cennetten gül toplamak bahtiyarlığına ererler.

Onların âlemi bir güzel âlemdir ki artık ben ne diyeyim? Ebû Abdullah-i Hafif Hazretleri hikâye eder:

“Sûr şehrinde bir genç ve bir ihtiyarın devamlı murakabede bulunduklarını öğrendim. Hemen oraya gittim. Yüzünü kıbleye çevirmiş iki kimse gördüm. Peş peşe üç defa selâm verdim. Cevap vermediler. Bu kere:

“A hoş adamlar, dedim, Allah için selâmıma karşılık verini Genç olan başını kaldırdı ve bana nazar etti:

“Ey İbn Hafif, dedi, dünya kısadır, azdır. Bu azdan da çok azı kaldı. Bu çok azdan, çok büyük nasib al! Ey İbn Hafif! Ne kadar boşsun ki, bize selâm vermekle uğraşıyorsun. Biz ise bir başka şeye iltifat etmeye zaman bulamıyoruz!”

Genç adam tekrar başını önüne eğdi. Aç ve susuz idim, hâlimi unuttum. Beni benden aldılar. Orada oturdum, öğle ve ikindi namazlarını onlarla birlikte kıldım. Sonra, “Bana nasihat verin” dedim.

“Ey İbn Hafif, dediler, biz dert ehliyiz. Bizde nasihat edecek dil yoktur.”

Üç gün orada kaldım. Bu müddet içinde ne bir şey yedim, ne de bir lâhza uyudum. Sonra, kendi kendime, bana nasihat vermeleri için onlara and vereyim, dedim. Daha ben tek kelime söylemeden genç başını kaldırdı ve dedi:

“A gam bucağındaki adam! Sohbetinde bulunmak istediğin kimsenin dili değil, yüzü sana Allahü Teâlâ’yı hatırlatsın.”

Evet: Âşıkların yanıışı ve Allah’a olan iştiyakları bitecek gibi değildir. Biz artık bir yere konalım da Mecnûn’u Leylâ’ya ulaştıralım. Yoksa kıyamete kadar aşktan söz edilse, o yine bitmez. Âdemoğlu dünyada ömür sürdükçe, baharlar bahçelere güller hediye ettikçe, petekler ballar ile doldukça, gece ile gündüz birbirini takip ettikçe, şüphesiz Allah aşkının seline kanat açanlar bulunacaktır. Onlara selâm olsun...

Biz dökülüp saçılan kelimelerimizi burada bir şiirle düğümlüyoruz. Umarım dostlarımı usandırmamışımdır.

Bitmek nedir bilmez neş’esi, hazzı,

Nebî hoşnut olur, Allah da razı.

A can, A Yâr aşk budur.

**Her lâhza, her nefes taze bir müjde,
Hak derdiyle gönül tam gelir vecde.
Yıkılmaz dayanak, İlâhî yanış,
Sevda, sevda, hasret, hasret kıvranış.
A can, A Yâr aşk budur!**

**Bir sonsuz zarafet, eskimez yeni,
Melekler dostudur, Hak'tır seveni.
Onda hayat başka, onda tat güzel,
Hicranı doyumsuz ve kat kat güzel.
A can, A Yâr aşk budur!**

**Bir yeşil muhabbet, bir gümüş çiçek,
Cennet fezasından dökülmüş çiçek.
Hep îman fışkırır, hep taze, hep dinç;
Akıl almaz hikmet, İlâhi sevinç.
A can, A Yâr aşk budur!..**

**Kâh bir nazlı ceylân, kâh bir kuş olur,
Kâh engine akar, kâh yokuş olur.
Yürekte îmanlar hep kalkar şaha,
Yolumuz kıvrılır gider Allah'a.
A can, A Yâr aşk. budur!..**

“Hamd, Allah’a mahsûsdur. Biz, O’ndan yardım diler; O’ndan mağfiret niyaz eyler; nefislerimizin şerrinden Allah’a sığınırız. Allah kime hidayet verdiyse artık o kimseyi yoldan çıkaracak yoktur. Bir de kimi şaşırttı ise, ona da hidâyet verecek yoktur. Ben Allah’dan başka İlâh olmadığına şehâdet ederim; Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem)’in, O’nun kulu ve Resûlü olduğuna şahidim.”^[57]

Âl-i İmrân Sûresi, 3/169.
Kimyâ-yı Saâdet, İmam Gazâlî
Ebû Dâvud.
Âl-i İmrân Sûresi, 3/169.
Kimyâ-yı Saâdet, İmam Gazâlî
Ebû Dâvud.